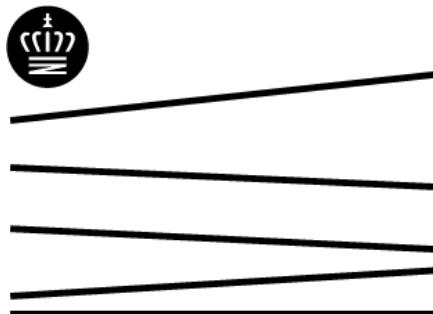

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Shakespeare, William.; Oversatte paa Dansk
efters de engelske Originaler af N. Rosenfeldt.
William Shakspear's Skuespil

Titel | Title:

Vol. 2

Bindbetegnelse | Volume Statement:

1790-92

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : trykt hos Christian Frederik Holm,

1-2 i 2 bd.

Fysiske størrelse | Physical extent:

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56,- 150-8° KB Abbrev

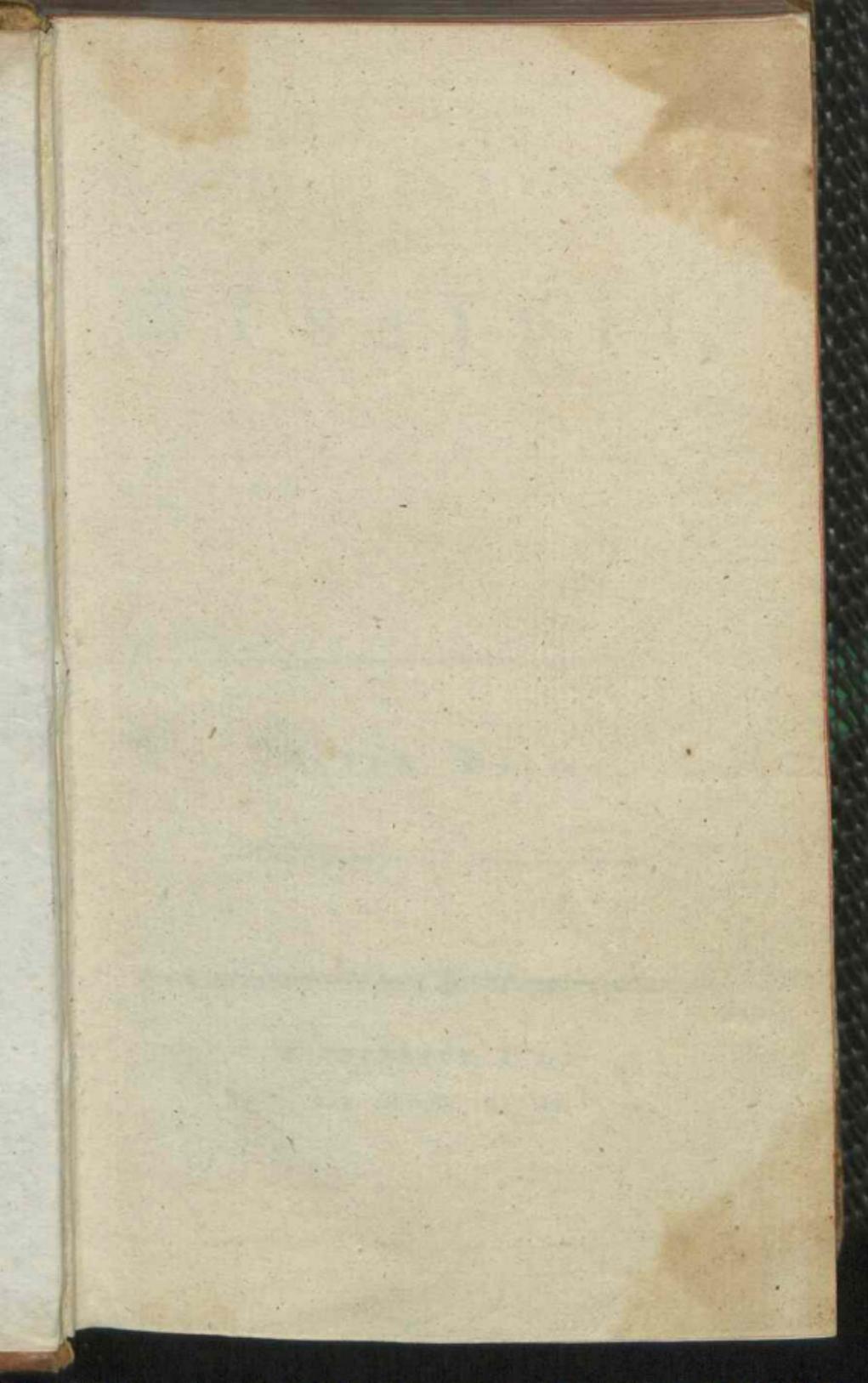
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

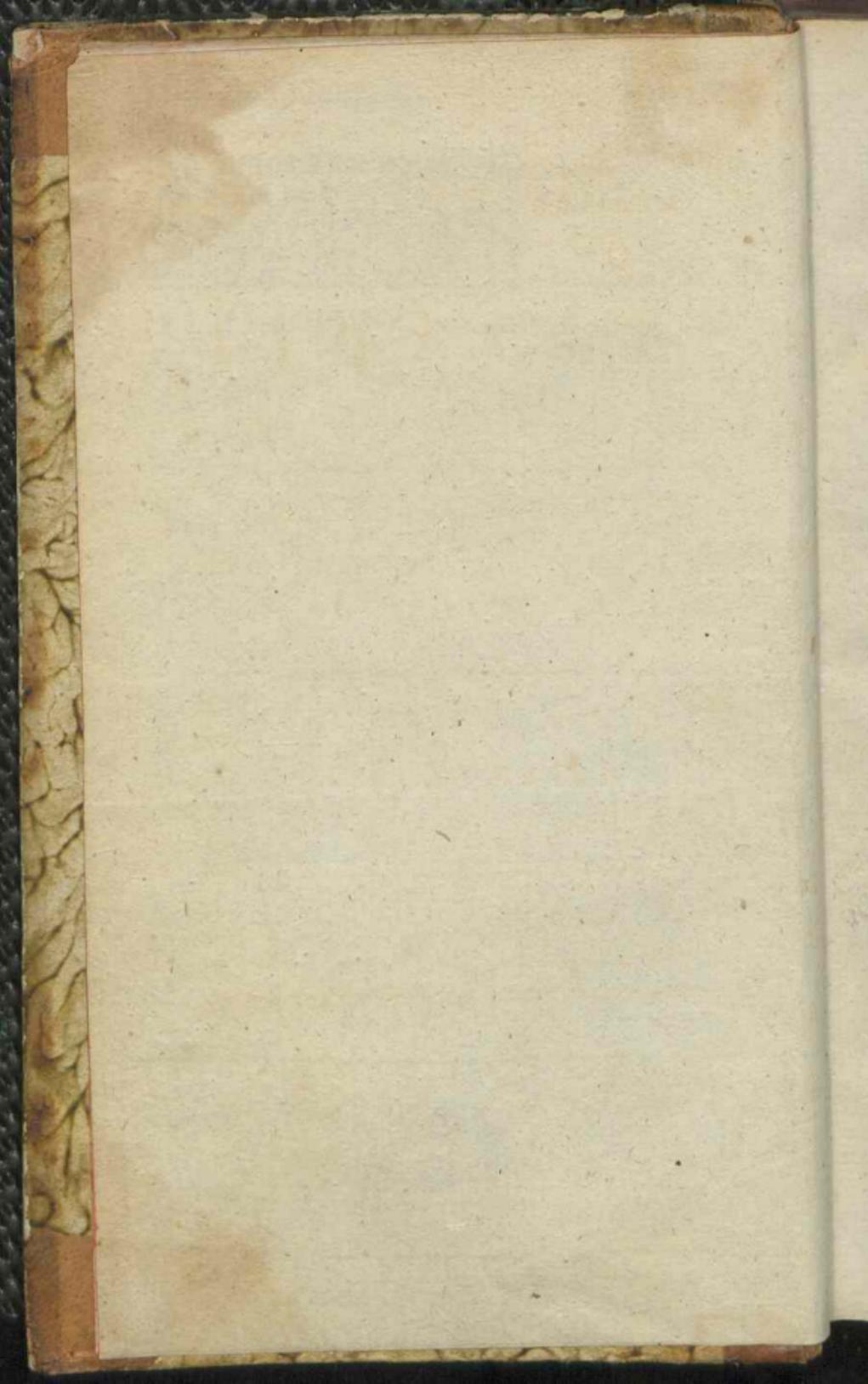

115608010282

+Rex

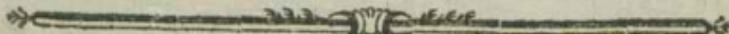

William Shakspear's
S f u e s p i l.

A n d e n D e e l.

N i s b e n h a v n , 1 7 9 2 .
D r u g t h o s N i e l s C h r i s t e n s e n .

Det er en ganske voldsomt tilskrivning at sige, at den engelske Sprogets Fortsættelse i det næste Aarhundrede vil være en uhyggelig og uundgåelig følge af den nuværende Tidens betydelige Verdenskrig. Det er dog ikke en almindelig Opfattelse, at der ved den engelske Sprogets Fortsættelse vil ske nogen betydelig ændring. Det er dog en almindelig Opfattelse, at der ved den engelske Sprogets Fortsættelse vil ske nogen betydelig ændring.

Oversetteren smører sig med, at Fortsættelsen af dette Værk ei vil være adskillige af hans Landsmænd ubehagelig, i Besynderlighed dem, der uden Kjendsskab med Original-Sproget ikke kunde delestage i Lydelsen af den Shakspeariske Muses Fortrylleller, ligesom og at samme hans Arbeide kunde biedrage til at forskaffe dem, der vare fødte med lykkelige Naturgaver for denne Digterart og af ansorte Ursag indprænkede til Oversættelsen, nogen Anledning til at giøre sig Begrebom den dramatiske Kunstes vigtige Formaal, vidlestige Streækning og Virkuings Storhed, for derved selv at an-

spores og veileses til lykkelige Forsøg og at dannes til at gaae frem paa en Holbergs og en Nordahl Bruuns vanskelige og hæderfulde Bane. — Som oftest samler man sig og rigtigere og gavnligere Kundskab om Konstens Regler og sammes Anvendelse i Digternes Mesterværker selv, end i de folde æstetiske Lærebøger, hvor en heel Hob Vanskeligheder ere opdyngede; uden at give Geniet noget Kraft til at seire og overvinde samme, giøre de det twertimod modløst, da de hældige Digteres Arbeider opvække Kappelyst, og Mueligheden at overvinde de største Hindringer, som man i dem bliver vær, indgiver styrkende Tillid til egne Kræfter. — Eftersom de fleste Karakterer i nærværende Dramatiske Værker ere skildrede efter Naturen og Personerne overalt tale et naturligt og kraftigt Sprog, haver Oversætteren og bestræbet sig for at giøre Udtrykkene ligesaa stærke, passende og synlige; endflindt han paa et og andet Sted ei har fundet give hvert Ord bogstavelig oversat, naar den Shakspeariske Mand i det hele ei skuldet rabel. Saaledes har han ei funnet beholde enhver Metapher, ethvert poetisk Udtryk formedelst Forskiellen

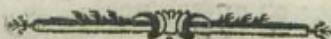
skellen imellem den bundne og ubundne Stiil, end-
 skøndt man endnu maaskee undertiden vil finde
 Sproget noget vel blomstrende. Ingen tænke der-
 for, at Shakspær, ved en eller anden saadan heist
 sielden og nødvendig Forandring, som og ved det
 at Versene paa sine Steder ei ere blevne beholdte,
 haver tabt noget væsentligt. Thi hans stærkstegnede
 Karakterer, hans tankerige Sprog, hans hele
 anvendte Bestrebelse paa Opmærksomhedens Wed-
 ligholdelse ved Handlingens tiltagende Interesse,
 har sielden giort de almindelige poetiske Zirater
 anvendelige; ligesom og mange have ønsket, at
 han sieldnere maatte have befattet sig med at skrive
 Vers, da man vil have bemærket, at de have
 kostet ham megen Moie, og ofte forledet ham til
 at give sin Tanker en skiev Bending, ja foraars-
 saget, at han mindre rigtig og hældig har ud-
 trykt sig end sædvanlig. Man seer derfor, at
 de fleste af hans Oversætttere have bestemt sig
 for den ubundne Stiil, saasom Hr. Wieland,
 Prof. Eschenburg og de nyere Franske Oversæt-
 tere. Derved blevé samme Skuespil og tiensliger
 til Opsætelse paa Skuepladsen; thi der funde

maaſſee komme Tider, da Publicum hos os, som
paa andre Steder, nitrede saa megen Lyſt til at
ſee nogle af diſſe Stykker, det forſtaaer ſig med
endeel Forandringer, opferte, at man ei vilde
handle ret ved enten ikke at agte derpaa, eller ved
at modſette ſamme intetbetydende Grunde og
Magtsprog. — Overalt har Oversætteren giort
ſig al Uimage for at vedligeholde den Aland, der
herſker i det heele, ſom det vigtigste. Man vil
da ei heller altid kunne fordrø bogſtavelig og ord-
ret Oversættelſe, thi han maatte føre Dialogens
naturlige Sprog, undzaae at blive dunkel, miſ-
forſtaaet, unaturlig i ſine Udtryk, lempe ſamme
eftær de handlende Personers Karakter og Tonen
i deres forſkiellige Stillinger og Forhold til hin-
anden indbyrdes, og med al Originalens Forſpiel-
lighed dog blive ſamme ſaa liig ſom mulig; han
maatte vogte ſig for ved Omſkrivning og Udtvæ-
ring at betage Tanken ſin Energie, hvilket det
ſynes Hr. Prof. Eschenburg ved en alt for stor
Neiagtighed paa mange Steder ei har iagttaget,
da han, eftær mit ringe Ondomme, ofte kortere og
mere treffende kunde have udtrykt Original-Forfat-
terens

terens Meening. — Skulde derfor Oversetteren ei altid formedelst Sprogenes Forskiellighed have funnet give enhver Tanke samme Gynd, samme Korthed, samme Bestemthed, som den havde i Originalen, vil man vist forlade ham, at, da han ei kunde forbinde alle Fordeele, han bestemte sig for de, han troede at være de væsentligste. Dette foraarsager uden Twivl og som oftest Kunstdommernes forskellige Domme over et og det samme Sted, eftersom de kun tage enten det ene eller det andet heraf i Betragtning.

Jeg kunde og ansøre nogle, efter mine Tanke, eensidige Domme, der ere indlobne i Recensionerne af første Deel, hvilke jeg troer at kunne modsette ligesaa gode Grunde til Bestyrkelse for de anmærkede Steders Rigtighed, dersom Nummeret her tillod det, og jeg ei befrygtede at kiede Læseren, der ved anstillet Sammenligning og noiere Prøvelse maaſkee selv vil finde, at de formeente Urigtigheder, betragtede fra en lidet anden Synspunkt, som kunde være ligesaa rigtig som Recentsentens, ei maaſkee fortiente at belægges med dette Navn. — Enhver Anmærkning, der ellers ledages

sages af tilstrækkelige Grunde og sigte til fiendelig
Forbedring, forsikrer Oversætteren, skal være
ham ligesaa fierkommen, som den med Taknem-
melighed skal blive optaget og — efterfulgt, sag-
vidt hans Evner tillade.

R o n g L e a r .

—
—
—
—
—
—
—
—

Personerne.

Lear, Konge i Britanien.
Kongen af Frankrig.
Hertugen af Burgund.
Hertugen af Kornval.
Hertugen af Albanien.
Greven af Glo'ster.
Greven af Kent.
Edgar, Glo'sters Son.
Edmund, Glo'sters nægte Son.
Kuran, en Hofmand.
En Doctor.
En hofnar.
Osvald, Goneril's Huushovmester.
En gammel Mand, Glo'sters Forpagter.
Hertugen af Glo'sters og Kornval's Betiente.
En Herold.
Goneril,
Regan, }
Kordelia, } Kong Lear's Døtre.
Riddere i Kongens Folge, Officerer, Bud, Soldater og Folge.

Scenen er i Britanien.

Første Act.

Første Scene.

(Skuepladsen forestiller det Kongelige Pallads.)

Kent, Glo'ster og Edmund.

Kent.

Jeg tænkte, at Kongen yndede Hertugen af Alba-
mien mere, end Kornval.

Glo'ster.

Os forekom det altid saaledes; men nu ved Ni-
gets Deeling kan man ei see, hvem af dem han agter
høyst, thi alle Ting ere saa nnyagtigen afveyede, at
ingen af dem kan faae Lyft til at attraae Valget af
den andens Deel.

Kent.

Er det ikke Deres Son, Mylord?

Glo'ster.

Hans Opdragelse er blevet lagt mig til Last. Jeg
har saa ofte rødmet ved at erklaende ham dersor, at jeg
nu er blevet hærdet derved.

~~333-1111~~

Kent.

Jeg forstaaer Dem ikke.

Glo'ster.

Desto bedre forstod denne unge Skielins Moder det. Hun blev i en Hast meget trivelig, og fik om sider en Son i Wuggen, forend hun havde en Mand i Sengen. Merker De nu Feilen?

Kent.

Jeg kan dog ikke ønske, at den Feil var ugiort, da Virkningen er saa fortreffelig.

Glo'ster.

Jeg har endnu en anden retmæssig Son, der er nogle Aar ældere, men denne er mig dog færrest. Endstiksnit denne Knegt kom noget usforkammet til Verden, forend man sendte Bud efter ham, var dog hans Moder kion, og det gik ret lystig til ved hans Frembringelse; saa den værslige Knoss maatte erklæres for ægte. Kiender du Mylord, Edmund?

Edmund.

Ney, min Fa'er.

Glo'ster.

Det er Greven af Kent. Grindre dig ham herefter som min agtværdige Ven.

Edmund.

Jeg er Deres ærbødige Tiener, Mylord!

Kent.

De vil være mig meget fær, og jeg ønsker at blive nævne betændt med Dem.

Edmund.

Edmund.

Jeg skal beslisse mig paa at giøre mig værdig
dertil.

Glo'ster.

Han har allerede været ni Aar fraværende, og
skal nu snart tage bort igien. — Kongen kommer.

A n d e n S c e n e .

D e F o r r i g e , K o n g L e a r , K o r n v a l , A l b a n i e n ,
G o n e r i l , R e g a n , K o r d e l i a , o g F o l g e .

L e a r .

Gaae hen, og giør Kongen af Frankrig og Her-
tugen af Burgund eders Opvartning.

Glo'ster.

D e t s k a l s k e e , m i n K o n g e !

(Glo'ster og Edmund gaae.)

L e a r .

I midlertid vil vi tilkiendegive vor hemmelige Be-
slutning. Giøv mig et Landkort. — Vider, at vi har
deelt voit Rige i tre Delse; vor Hensigt er det at lette
vor Alderdom for alle Regierings Sorger og Forret-
ninger, og henlegge dem paa yngre Skudre, imed-
dens vi ubetynget slæber os hen imod Dodden. Son
Kornval, og du, Albanien, vor ikke mindre elskede
Son, vi have fættet det faste Forsæt, i denne Tidne
at bekjendtgjøre enhver af vore Dottres særlilste Med-
givt, paa det at al tilkommende Strid kan blive fore-
kommet. Tyrsterne af Frankrig og Burgund, disse

store Medbeilere til vor yngste Datters Hierge, hvilke
Kierlighed saenge har holdt tilbage ved vort Hof, vente
nu et afgivende Svar. — Saa mig, mine Osttre,
da vi vil afstaae baade Herredommets, Landets Ind-
komster, og Regieringens Sorger, hvilken iblandt
Eder, skal vi da sige, elsker os høist? paa det at vor
Godheds rigeste Hylde kan tilfalte den, hos hvem Na-
turen strider om Fortrinet med Fortieneste. Du,
Goneril, vor Forstesøde, tael først!

Goneril.

Fader! jeg elsker dig høiere end mine Dines
Syn, end Rum og Frihed, langt over alt, hvad der
kan agtes kostbart og sieldent; ei mindre end Liv,
Maade, Helbred, Skønhed og Ere. Saa meget som
noget Barn eiskede, eller en Fader fandt sig elsket;
med en Kierlighed, som gior Udtrykket fattig og Spro-
get uformuende. Saa meget over al Maade elsker jeg
dig.

Kordelia (for sig selv).

Hvad skal Kordelia giøre? — elste og tie.

Lear.

Over alle disse Strekninger, lige fra denne Linie
til hin, rige paa skyggefulde Skove og frugtbare
Marker, paa overslodige Stromme, og vidtloftige
Enge, giøre vi dig til Herstellerinde. Det tilhøre dig
og Hertugen af Albaniens Efterkommere til evig Tid.
— Hvad siger vor anden Datter, vor kiereste Regan,
Kornval's Gemalinde? — Tael!

Regan.

Regan.

Et og det samme Sindelaug besieler os begge, og efter min Søsters Værds skatterer jeg mit eget. Mit oprigtige Hjerte siger mig, at hun har truffet min Kierligheds sande Beskaffenhed; men det som mere er, jeg maae tilstaae mig at være en Fiende af alle andre Glæder, som Følelsens ødestroede Sands kan nyde, og finder, at Deres Kongelige Høiheds dyrebare Kierlighed udgjor min eeneeste Lyksalighed.

Kordelia.

Arme Kordelia! (for sig) Dog nei; thi jeg er vis paa, at min Kierlighed er vægtigere, end min Tunge.

Lear.

Som bestandig Arvedeel tilfalte dig og dine denne videløftige Trediedeel af vort anseelige Rige, ei mindre af Størrelse, Værds og Behagelighed, end det, vi overdrog Goneril. (til Kordelia) Nu du, vor Glæde, endskiondt den sidste, dog ei den ringeste, til hvis unge Kierlighed det rankefulde Frankrig og melkrige Burgund beile om Fortrinet, hvad siger du for at erholde en Lod endnu rigere, end dine Søstres? —
Tael!

Kordelia.

Intet, min Fader.

Lear.

Intet?

Kordelia.

Intet.

Lear.

Intet kan blive af Intet. Tael nok engang!

Kordelia.

Jeg Ulykkelige, der ei kan have mit Hierte op til min Mand! Jeg elsker Deres Majestæt i Forhold til min Skyldighed; ei meer og ikke mindre.

Lear.

Nu, hoordan Kordelia? Forandre din Tale noget, eller du kunde forspilde din Lykke.

Kordelia.

Bedste Konge! du har avlet, opdraget, elsket mig. Jeg afbetales disse Forpligtelser, som billigter; jeg adlyder, elsker og ærer dig paa det høieste. Hvorfor have mine Søstre Mænd, eftersom de sige, at de elsker dig allene? Uden Twyl, naar jeg givter mig, skal den Mand, hvis Haand modtager mit Lovte, tillige faae min halve Kierlighed, Omsorg og Hengivenhed. Jeg skal vist aldrig givte mig, som mine Søstre, for at elsker min Fader allene.

Lear.

Er det dit Hiertes Meening?

Kordelia.

Ga, min dyrebare Konge.

Lear.

Saa ung og saa usolsom?

Kordelia.

Saa ung, min Konge, og oprigtig!

Lear.

LEAR.

Lad det saa være, din Oprigtighed blive din
Medgivt! — Thi ved Solens hellige Glands, ved
Hekates og Mattens Hemmeligheder, ved alle de him-
melske Legemers Indflydelse, ved hvilke vi faae Til-
værelse og tage den, her affer jeg dig al faderlig
Omsorg, Slegtslab og Blods Forvandtslab, og, som en
Fremmed for mit Herte og mig, være du for altid ude-
lukket dersra. Den vilde Schyter, eller den, der styrer
sin graadige Lyst paa egen myrdede Aftom, skal være
mit Herte ligesaa nær, vente sig ligesaa megen Med-
lidenhed og Hielp, som du, engang tilforn vor Datter.

KENT.

Min bedste Konge —

LEAR.

Stille, Kent! Bow dig ikke imellem Dragen og
dens Bred. Jeg elsker hende meest, og tenkte at be-
treve til hendes gode Pleie min Alderdoms Roelighed.
— Bort fra mit Ansigt! (til Kordelia) Gaa sandt fin-
de jeg Noe i Graven, som jeg her bortgiver hendes
Deel af det faderlige Herte. — Kald Kongen af Frank-
rige hid! — hvem rører sig? — Kald Hertugen af Bur-
gund! — Du, Kornval og du, Alsbanien, med mine to
Døtres Arvedeel foreen og den tredie. Lad Stolthed,
som hun falder Oprigtighed, stasse hende en Mand.
Eder forleener jeg samtlig med min Magt, Fortrin og
alle de betydelige Rettigheder, som folge Majestæ-
ten. Vi selv, med Forbeholdelse af hundrede Riddere,
som af eder maae underholdes, tage maanedlig vexel-
viis vor Boepæl hos eder, allene betingende os den

Kongelige Titel og hvad dertil hører. Regiering, Indkomster, den uudvendige Magt blive eders, elskede Sonner; og til Bekræftelse heraf deeler denne Krone imellem eder.

(giver dem Kronen.)

Kent.

Kongelige Lear, som jeg altid haver æret som min Konge, elsket som min Fader, ledsgaget som min Herre, og som min Beskytter indsluttet i mine Bonner —

Lear.

Buen er spændt og optrukket, gaae af Veien for Pilen.

Kent.

Lad den kun springe, om endog dens forkede Spidse skulde igennemvandre mit Hiertes Lønkammere. Kent være uhøflig, naar Lear er affindig. Hvad vil du gisre, gamle Mand? Tænker Du, at Pligt skal være hange for at tale, naar Magten krummer sig for Smigger? Eren er forbunden til Oprigtighed, naar Majestæten nedsynker til Daarlighed. Forbehold dig selv dit Kongerige; og med bedre Skionsomhed opret din skamelige Ubesindighed. Mit Liv er Borgen for, at din yngste Datter ei elsker dig mindst; ei heller ere deres Hierter tomme, hvis svage Lyd ingen Hunshed forkynner.

Lear.

Ved dit eget Liv, Kent, tael ikke mere.

Kent.

Mit Liv holdt jeg aldrig uden for et Pandt, for at vove det imod dine Fiender; ei heller frygter jeg for at

at tage det nu, da din egen Sikkerhed er Bevæge-
grunden.

Lear.

Vort fra mine Dine!

Kent.

See bedre, Lear, og lad mig alcid blive dine
Dines sande Maal.

Lear.

Nu ved Apollo —

Kent.

Nu ved Apollo, Konge, du sværger omsonst ved
dine Guder!

Lear

(Leggende haanden paa kaarden.)
Troelose Underdan!

Albanien og Kornval.

Dyrebare Konge! hør over med ham.

Kent.

Dreb din egen Læge, og lad din Fiende helbrede
din farlige Sygdom. Tilbagekald din Dom, ellers og,
saalænge min Hals kan udgive den mindste Lyd, skal
jeg sige dig: du har gjort Uret.

Lear.

Hør, Uførlige! estersom du har søgt at bringe
os til at bryde vort Lovte, hvilket vi hidindtil aldrig
har vojet, og tordet med uboelig Stolthed træde
frem imellem Kongemagten og vor Dom, hvilket hver-
ken vor Tænkemaade eller Værdighed kan taale, da-
for

for at haandthæve min Magt, tag nu din fortiente
Lon. Hem Dages Christ forunde vi dig til egen For-
sorg, til at varne dig mod Verdens Uheld, og paa
den slette vend mod vort Rige din forhadte Myg-
dersom da dit fredløse Legeme, inden den paafølgende
tiende, findes i vort Land, saa er det Gieblik din Dod.
Afsted! — ved Jupiter! det skal ikke blive tilbagekaldet.

Kent.

Lev vel, Konge! estersom du er saaledes findet,
da lever Frihed andensteds og Fredløshed er her. (til
Kordelia.) Guderne tage dig, Pige, i sin gode Bare-
tægt, som tænker rigtig og harer salt, hvad ret er.
(til Goneril og Regan) Gid eders Handlinger maae svare
til eders store Ord, at eders Kierligheds Forsikrin-
ger maae frembringe gode Virkninger. — Og nu,
J Tyrster, siger Kent eder alle sit Farvel. Han vil
i et nyt Land fortsette sit gamle Levnetslab.

(gaar.)

T r e d i e S c e n e.

Gloster, Kongen af Frankrig, og Hertugen
af Burgund med Folge.

Gloster.

Her er Kongen af Frankrige og Hertugen af Bur-
gund, ædle Konge!

Lear.

Hertug af Burgund, vi henvende os først til
Eder, som tilligemed denne Konge har været Med-
beiler

beiser til vor Datter. Siig, hvad er det mindste, Du fordrer til Medgivt med hende, hos du ei vil afstaae fra din Kierlighed?

Hertugen af Burgund.

Jeg fordrer ikke mere, end hvad Deres Kongelige Hoihed har tilbudet; ei heller vil De give mindre.

Lear.

Edle Hertug af Burgund, da hun endnu var os kier, agtede vi hende og saaledes; men nu er hun faldet i Værd. Der staer hun. Dersom noget hos denne lille skinbare Skabning, ellers og det heele med vores Unaade begavet og intet mere, synes eder antagelig, Mylord, saa er hun der, og er Eders.

Hertugen af Burgund.

Derpaa veed jeg ikke at svare.

Lear.

Vil, med de Skrobeligheder, hun besidder, uden Ven, som vor Bredes nye udkaarne Arving, med vor Forbandelse til Medgivt, og forskudt ved vor Eed, tage ellers forlade hende?

Hertugen af Burgund.

Forlad mig naadige Konge, paa slige Vilkaar kan intet Valg giøres.

Lear.

Altsaa forlad hende; thi ved den Magt, der frembragte mig, figer jeg Dig alle hendes Herligheder. — Hvad dig angaaer, store Konge (til Kongen af Frankrig) da vil jeg ei lade mit Venstfab begaae saadant et Feil
trin,

trin, at jeg skulde forbinde dig med Gienstanden for mit Had. Dersor beder jeg dig at vende din Hengivenhed til en anden, end en Elendig, som Naturen næsten skammer sig for at vedkiende sig.

Kongen af Frankrig.

Det er høist besynderligt, at hun, som just nu var eders bedste Gienstand, eders Personuels Indhold, eders Alders Trost, den Kiereste og Bedste, skulde i nogle Diebliske begaae en saadan Afskyelighed, der filler hende ved saa stor en Rigdom af eders Gunst. I Sandhed, Forbrydelsen maae være i saa hoi en Grad unaturlig, at den endog maae ansees som et Uhyre, ellers skulde vel ikke den mod hende forhen yttrede Hengivenhed bestiemme sig selv. Men denne Formodning skal aldrig min Hornuft, uden Underværk, overtale mig til at fatte om hende.

Kordelia.

Dersom jeg allene mangler den sibrige Kunst at tale, hvad jeg ikke mener, da jeg altid søger at iværksætte ethvert godt Forsæt, fører jeg taler derom; beder jeg Deres Majestæt bekiendtgøre, at det er ingen bestiemmende Skamplet, ei Mord, eller Skindighed, ingen ukydse Handling eller noget vanerende Feiltein, der har berovet mig eders Gunst og Maade, men allene Mangel af, hvad der gisr mig rigere, et bonfaldende Die, og saadan en Tunge, som det glæder mig, at jeg ikke besidder; endftiondt jeg, ved ei at have det, har tabt Deres Bevaagenhed.

Lear.

323. EKEF
Lear.

Bedre havde det været, at du aldrig var født,
end ikke bedre at have behaget mig.

Kongen af Frankrig.

Er det ikke andet? en Naturens Tilbageholdenhed,
som lader osse Historien om det, den foresætter sig
at udføre, blive usortalt. — Myslord Burgund, hvad
siger Du om Prindessen? Kierlighed er ei Kierlighed,
naar den er blandet med Hensigter, der ei vedkomme
Hovedsagen. Siig, vil De have hende. Hun er sig
selv en Medgivt.

Hertugen af Burgund.

Eders Kongelige Hoihed skienke hende kyn den
Deel, De tilstænkte hende, og her tager jeg Kordelias
Haand, som Hertuginde af Burgund.

Lear.

Slet intet — jeg har engang sværget.

Hertugen af Burgund.

Jeg beklager, at da De har mistet en Fader,
De ligeledes skal miste en Mand.

Kordelia.

Fred være med Burgund! Eftersom egennyttige
Hensigter udgør hans Kierlighed, saa skal jeg aldrig
blive hans Gemahlinde.

Kongen af Frankrig.

Skionneste Kordelia, som er rigest, fordi Du er
fattig; den udkaarneste, endskiont forladt, og den
elskværdigste, endskiont foragtet! dig tilligemed dine
Dyder

222. 1616

Dyder tager ieg her i Besiddelse, da det maae være
lovligt at optage, hvad der er bortkastet af andre.
Guder! Guder! det er besynderligt, at deres foldeste
Foragt skal opslamme min Kierlighed til brændende
Verbsdighed. Din arveløse Datter, Konge, forstukt
og mit Godtbesindende overlade, er vor, og alle
vores, det ssinne Frankriges Dronning. Ikke alle
det vandige Burgundiens Hertuger kan affisbe mig
denne uskatterlig kostbare Pige. — Siig Dem Farvel,
Kordelia, endstundt De uhosfligen have begegnet dig;
du taber her, for andensteds at vinde noget bedre.

Lear.

Du maae tage hende, Konge. Lad hende blive
din; thi vi have ingen saadan Datter. Ei heller skal
vi nogensinde see hendes Ansigt igien. Gaae altsaa,
uden vor Maade, vor Kierlighed, vor Velsignelse. —
Kom ædle Hertug af Burgund.

(Trompeter, Lear og Hertugen af Burgund gage.)

Fierde Scene.

Kongen af Frankrike, Kordelia, Regan,
Goneril.

Kongen af Frankrike.

Tag Afsked med dine Søstre.

Kordelia.

I, vor Faders Klenodier! Kordelia forlader eder
med taarefulde Mine. Jeg veed, hvad I ere, og som
eders Søster undseer jeg mig ved at falde eders Feil
med

med deres rette Navn. Elst vor Fader oprigtig; jeg anbefaler ham eders meget lovende Kierlighed. Ach! dersom jeg stod i Maade hos ham, jeg vilde udsee ham en fortrinligere Plads. — Lever nu begge vel!

Regan.

Foreskriv os ikke vor Skyldighed.

Goneril.

Beslit dig allene paa at behage din Mand, der har imodtaget dig som en Almisse af Lykken. Du fejede Lydighed, og fortienner vel at lide Mangel paa, hvad du selv manglede.

Kordelia.

Tiden skal aabenbare, hvad udtenkt Listighed holder forborgen. Hvo, som skuler Fejl, bliver til sidst med Skam udlæet. — Nu, lever Lykkelige!

Kongen af Frankrig.

Kom, min smukke Kordelia.

(Kongen af Frankrige og Kordelia gaae.)

Femte Scene.

Goneril. Regan.

Goneril.

Søster, det er ei lidet, hvad jeg har at sige dig, og som angaaer os begge særdeles meget. Jeg tænker, vor Fader vil i Aften begive sig hersra.

B

Regan.

REGAN.

Vist nok; denne Maaned vil han vel tilbringe hos dig, og den følgende hos os.

GONERIL.

Du seer, hvor meget vægelsindig hans Alderdom er; ikke sjeldent have vi gjort denne Jagttagelse. Han elskede stedse vor Søster høiest, og den Ubesindighed, hvormed han nu har forstupt hende, falder for meget i Vinene.

REGAN.

Det er hans Alders Skrøbelighed. Han har aldrig uden noget løselig fiendt sig selv.

GONERIL.

I hans bedste og sundeste Dage var han endog fremfusende; altsaa maae vi vente os af hans Alder, ikke allene Ufuldkommendenhederne af en lang indgroet Vane, men ogsaa det fortredelige Lune, som den svage og knarvurne Alderdom medbringer.

REGAN.

Vi kan belave os paa adskillige flige vægelsindede Indsald af ham, som Kents Forvisning nu var.

GONERIL.

Der vil fremdeles og foregaae Afskeds-Complimenter imellem ham og Hertugen af Burgund. Kiere! Lad os holde sammen. Dersom vor Fader besidder Myndighed med sin nærværende Gemytsforfatning, saa vil hans sidste Afsaelse ikun bestemme os.

REGAN.

Regan.

Vi vil siden noiere overtænke det.

Goneril.

Vi maae foretage noget, og det med Estertryk.

(De gaae.)

Siette Scene.

Edmund (med et Brev).

Edmund.

Du, Natur, er min Gudinde; din Lov skylder jeg al min Lydighed; hvorfor skulde jeg underkaste mig Sædvanens Nag, og lade mig min Ret frastage ved Nationernes smukke Vedtægter, fordi jeg kom en tolv eller fioften Maanestkin for frem, end min Broder? og hvorfor nægte, uædel, naar min Bygning er ligesaa forholdsmaessig, mit Gemyt lige saa ædelt, og min Dannelse saa rigtig, som den ørlige Frues Aftom? Hvorfor brøndemærke de os med Uerlighed? uædel, nægte Fodsel? Den, som dog i Naturens stiaalne Lyst erholder større Fasthed og Kraft, end en heel Skare af Dummerhoveder, der i en dorfs, flau, kiedsommelig Ægteseng udryges imellem Soven og Vaagen. — Welan da, gode Broder, min ægtebaarne Edgar, jeg maae have dine Landgodser; vor Fader bær ligesaa stor Kierlighed til den nægte fodte Edmund, som til sin ægtesodte Son; — et smukt Ord — den ægtesodte — Wel, min ægtesodte Ven, dersom dette Brev lykkes, og mit An-

Iæg slæder att, saa skal den nædle Edmund ei give den ægtessøde meget efter. — Jeg voxer, jeg trives; — nu, Gud staac de nægte Børn bi!

Syvende Scene.

Edmund, Glo'ster.

Glo'ster.

Kent saaledes viist i Landflygtighed! Kongen af Frankrig bortdraget i Wrede, og vor Konge selv sildig i Aften bortreist! afstaet sin Magt, selv indskrænket sig til Lydigheds Bevisning! Alt dette er skeet i en Snup. — Edmund, nu, hvad Nyt?

Edmund.

Gorlad mig, Mylord; slet intet. (giemmer Brevet.)

Glo'ster.

Hvorsor sager du i saadan Hast at giemme det Brev?

Edmund.

Jeg veed intet Nyt, Mylord.

Glo'ster.

Hvad var det for et Papir, du læste paa?

Edmund.

Intet, Mylord.

Glo'ster.

Intet? Hvortil da den skækkelige Skynding, hvormed du stak det i Lommen? Hvad man kalder

Intet,

Jntet, behøver ikke saaledes at skuse sig. Lad os see.
Er det Intet, bruger jeg ingen Briller dertil.

Edmund.

Jeg beder Dem, Mylord, forlad mig. Det er
et Brev fra min Broder, som jeg ikke ganske har ud-
læst; men, saavidt jeg har overseet det, finder jeg det
ikke tienlig til deres Gjennemlæsning.

Glo'ster.

Giv mig Brevet, Edmund.

Edmund.

Jeg skal forsee mig, enten jeg holder det tilbage;
eller giver Dem det. Indholden, saavidt jeg for-
staaer, er ikke at roese.

Glo'ster.

Lad see, lad see.

Edmund.

Jeg haaber til min Broders Retfærdiggjørelse, at
han skrev dette, som et Forsøg for at sætte min Dyd
paa Probe.

Glo'ster (leser).

"Den af Statsklogskab indførte Erbødighed for
"Alderdommen giv os Verden bitter i vore bedste
"Aar, forholder os vor Lykke, indtil vi af Alder ikke
"mere finde nogen Smag i den. Jeg begynder at
"finde det aldrende Tyrannies Undertrykkelse at være
"et tosset og soieligt Slaverie, der hersker, ikke saa
"meget fordi det har Magten, som fordi det faaels.
"Kom til mig, for at jeg derom kan tale videre med

333. 406

"dig. Dersom vor Fader vilde sove, indtil jeg væk-
"fede ham, skulde du nyde Halvdeelen af hans Ind-
"komster for altid, og ellers, saa længe du levede, af
"din Broder,

Edgar."

Hum, Forræderie! — "sove indtil jeg vækfedte ham" —
du skulde nyde Halvdeelen af hans Indkomster —
Min Son Edgar! funde hans Haand skrive det?
Havde han et Hjerte og en Hjernerne, hvori det funde
fødes! Maar sik du dette Brev? Hvem bragte dig det?

Edmund.

Det blev mig ikke tilbragt, Mylord; deri bestaaer
Erligheden. Jeg fandt det fastet ind igennem Vin-
duet i mit Sovekammer.

Glo'ster.

Weed du, at det er din Broders Haand?

Edmund.

Dersom Indholdet var godt, torde jeg sværge paa,
at det var hans; men, hvad dette angaaer, vil jeg
gierne troe, at det ikke saa er.

Glo'ster.

Det er hans Haand.

Edmund.

Hans Haand er det, Mylord; jeg haaber hans
Hjerte er fremmed for Indholdet.

Glo'ster.

Har han aldrig tilforn udforsket dig angaaende
henne Sag?

Edmund.

333-1446

Edmund.

Aldrig, Mylord; men jeg har ofte hørt ham forsegte det som tienligst, at, naar Sonnerne vare i dres moedne Alder og Fædrene i deres astagende, burde Faderen være under hans Sons Formynderskab, og Sonnen forvalte hans Formue.

Glo'ster.

O Forræder! Forræder! hans sande Meening i Brevet. Afskyelige Forræder! unaturlige, skindige, dyriske Forræder! værre end dyrisk! Gaae k opsig ham; jeg vil sætte ham til rette. Afskyelige Forræder! hvor er han?

Edmund.

Jeg veed det ei rigtig, Mylord; men om De vil behage at opsette De'es Fortornelse mod min Broder, indtil De kan udlokke af ham større Beviislighed om hans Forsæt, saa gik De sikkere frem. Vi De derimod kride frem med Voldsomhed imod ham, og tager Feil af hans Hensigt, saa vil Deres Ære tage meget derved, og quæle alle Lydigheds Fællesser hos ham. Jeg tor sætte mit Liv til Månt paa, at han har skrevet det for at sætte min Hengivenhed til Dem, Mylord, paa Prøve, og at man ei haver nogen videre Fare at formode.

Glo'ster.

Tænker du det?

Edmund.

Dersom De finder det for godt, Mylord, vil jeg anvise Eder et Sted, hvor De kan høre os tale derom,

og ved egne Ørens Bidnesbyrd erhverve tilfredsstilende Wished, endog uden længere Opsættelse end til i Aften.

Glo'ster.

Han kan ei være saadant et Uhyre.

Edmund.

Det er han sikkert ikke heller.

Glo'ster.

Imod en Fader, der elskede ham saa aldeles, saa smt — Himmel og Jord! Edmund, sag ham op. Jeg beder dig, staf mig ham sat i en Hast; overleg Sagen med din egen Klogstab. Jeg vil fornægte mig selv, for at tage en retsfærdig Beslutning.

Edmund.

Jeg vil opsynge ham i Diblikket, udføre Sagen saa godt, som Omstændighederne skal tillade, og give Eder Underretning derom.

Glo'ster.

Disse for nylig seete Formorkelser i Solen og Maanen spaar os intet godt; endftiondt den menneskelige Fornuft kan angive forstellige Grunde dertil, saa lidet dog Naturen ved de paafølgende Virkninger. Kierlighed kiosner, Venstab ophæves, Brodre blive ueenige. I Byerne findes Oprør; paa Landet Evedragt; i Palladserne Forræderie; og Baandet imellem Fader og Son sonderrives. Denne Forræder af en Son er med indbegrebet under Spaadommen. Her er en Son imod sin Fader. Kongen udskieier af Naturens Spor; der er Faderen imod sit Barn. Det bedste

bedste af vor Tid have vi oplevet. Listige Anslag, Trolosched, Forræderie, og alle ødesæggende Uordener folge os uafsladeligen til vore Grave. — Opsøg den Skurk, Edmund! du skal intet tage derved; gør det omhyggeligen. — Og den ædle og redelige Kent forvist! — hans GrodeErlighed! Det er besynderligt.

(Gaaer.)

Ottende Scene.

Edmund.

Det er denne Verdens fortreffelige Galenskab, at naar vi ei befindre os vel i vore Kaar — hvilket oftest er vore egne Udsævelsers Værk — saa give vi Solen, Maanen og Stiererne Skylden for vore Uheld; ligesom vi vare Skielmere af Nødvendighed, Daarer af himmelsk Drift; Skurke, Tyve og Forredere ved Himmelklodernes Overherredomme. Denkkenbolte, Lognere og Hoerkarle af tvungen Lydighed ved Plane-ternes Indflydelse; og alt det, hvori vi ere onde, ved en guddommelig Tilskyndelse. En fortreffelig Udsigt for Horejægerne, at lægge sine kaade Lyster en Stierne til Last. Min Moder undfangede mig ved min Fader under Dragens Hale, og min Fodsels skeede under den store Bjorn; hvoraf skulde folge, at jeg er vild og letfærdig. Men jeg var blevet den samme, som jeg nu er, om den jomfrueligste Stierne paa Fir-mamentet havde funklet ved min Bastardisering.

Niende Scene.

Edmund, Edgar.

Edmund

(for sig selv).

Ei! — han kommer ligesom * Katastrofen i den gamle Komedie. Min Kolle er skielniss Tungstindighed, suffende som en Giante af Daarehuset. — Ø disse Formorkelser spaer disse Uenigheder! — la, la, la.....

Edgar.

Nu, Broder Edmund, i hvilke alvorlige Betragtninger er du fordybet?

Edmund.

Jeg staer og tænker, Broder, paa en Spaadom, som jeg forgangen Dag læste, nemlig hvad Folger disse Formorkelser skulle have.

Edgar.

Wil du bryde dig med flige Ting?

Edmund.

Jeg forsikrer dig, at de beskrevne Virkninger indtræffe ulykkeligvis, saasom Forældres og Berns unaturlige Opsørel mod hinanden, Dødsfald, dyr Tid, Uenighed imellem gamle Venner, Twistigheder i Staten,

* Hermed sigtes til at giøre de gamle engelske Komedier latterlige, hvori de spillende Personer uventet kom frem af sig selv paa Scenen, just netop som Digteren havde dem behov til Stykkets Udførelse.

ten, Trudslør og Forbandelser mod Kongen og Adelen, ugrundet Mistillid, Venners Forviisning, Hofsfernes Toedragt, Egtefolks Skilsmisse, og jeg veed ikke hvad meer.

Edgar.

Tor hvor længe siden blev du en Anhænger af Stiernethyderkunsten?

Edmund.

Hør, naar saae du min Fader sidst?

Edgar.

Torrige Aften.

Edmund.

Taelte du med ham?

Edgar.

Ta, i to hele Timer.

Edmund.

Skildtes Fad med det Gode? Mærkede du ingen Missfornielse hos ham, hverken i Ord eller Miner?

Edgar.

Aldeles ikke.

Edmund.

Betænk dig, hvori du har fornærmet ham; og paa min Begiering undgaae hans Nærværelse, indtil hans Fortornelses Hede nogen Tid har lagt sig, som i dette Dieblik saaledes raser i ham, at den neppe vil stilles uden din personlige Ulykke.

Edgar.

222. 1666.

Edgar.

Nogen Skurk har altsaa opsat ham imod mig.

Edmund.

Det bestrygter seg joist. Jeg beder dig, brug tilborlig Forsigtighed, indtil hans Forbitrelsес Heftighed noget astager; og, som jeg siger, forsoi dig med mig til mit Kammer, hvor jeg vil saa mage det, at du ubemærkt kan høre ham tale. Jeg beder dig gaae; der er min Nøgle. Dersom du gaaer ud, saa gaae begebuet.

Edgar.

Bevæbnet, Broder?

Edmund.

Broder, jeg raader dig til dit eget Bedste. Jeg er ei en ærlig Mand, hvis man har noget Godt i Sinde med dig. Jeg har fortalt dig, hvad jeg har hørt og seet, og det ikkun ladelig; der er intet, som kan give et Billede paa Afskyeligheden deraf. — Jeg beder dig, gaae.

Edgar.

Skal jeg snart høre fra dig?

(gaaer.)

Edmund.

Hvad den Sag angaaer, vil jeg være dig til Tieneste.

Tiende

Tiende Scene.

Edmund.

En godtroende Fader, og en ædel Broder, hvis
Tænkemaade det er saa langt fra at giore Fortred, at
han ei mistænker nogen; hvis tossede Ærlighed giver
mine Rænker den mageligste Besordring. Jeg indseer
den hele Sag. Lad mig, om ei ved Fodselet, saa
dog ved min Forstand, ogsaa erhverve mig Landgod-
ser! Alting er mig velkommen, som passer sig til
mit Viemed.

(gnaer.)

Ellevte Scene.

Hertugen af Albaniens Vallads.

Goneril, Huushofmesteren.

Goneril.

Er det mueligt, at min Fader slog en af mine
Hoffolk, fordi han skiedede paa hans Mat?

Huushofmesteren.

Ta, Deres Maade.

Goneril.

Baade Mat og Dag ærgerer han mig. Hver Time
falder han til en eller anden Forbrydelse, der opbrin-
ger os alle mod hinanden. Jeg vil ei taale det; hans
Riddere blive udsvævende, og han selv irtschafter os
ved enhver ringe Ting. Maar han kommer tilbage
fra Jagten, vil jeg ikke tale med ham. Siig, at jeg
er syg. Om I afflaae noget af jer forrige Tjenstvil-
lighed,

lighed, gør I vel; Forseelsen vil jeg påtage mig at forsvarer.

Huushofmesteren.

Nu er han paa Veien hid, Deres Maade. Jeg hører ham.

Goneril.

Viis jer saa efterladen og tvær, som I finde for godt, saavel I, som eders Kamerater; jeg vil lade det komme til Afsigrelse. Staer det ham ikke an, saa lad ham drage til min Søster, som jeg ved er i den Sag af lige Tanker med mig, og ei vil erklaende noget Overherredomme. Den daarlige gamle Mand, som endnu gierne gad udøve den Magt, som han dog selv har bortgivet. — Saa sandt jeg lever, gamle Giekke blive igien Børn, og man maae irtettesætte dem, naar de ere svage nok til at lade sig bedrage ved Smiger. Tænk paa, hvad jeg haver sagt.

Huushofmesteren.

Meget vel, Deres Maade.

Goneril.

Ansee hans Riddere med koldstindigere Dine; hvad deraf følger, har intet at betyde, og underret Eders Kamerater om det samme. Jeg ønskede derved at finde Lejlighed, og finder den vist, til at sige min Hier-tens Meening. — Jeg vil strax skrive til min Søster, at hun kan bruge samme Fremgangsmaade. — Gaae nu, og gjør Anstalter til Middagsmaaltidet.

(de gaae.)

Tolvte

Tolvte Scene.

En aaben Plads foran Palladset.

Kent (forklædt).

Det er nof bedst, at jeg borger fremmede Toner og forvender mit Sprog; maaske kan mit gode Anslag arbeide sig selv frem til det Maal, hvorfor jeg til-intetgjorde min Gestalt. — Forviiste Kent! dersom du kan gavne den, af hvem du er fordomt, saa lad det skee. Din Herre, som du elsker, skal finde dig i en ivrig Virksomhed.

(Balldhorner udensor.) Lear, Riddere og Folge.

Lear.

Lad mig ei bie et Hieblik efter Middagsmaaltidet. Gaae, skaf det færdig. (Til Kent) Hvad nu? Hvem er du?

Kent.

En Mand, Herre.

Lear.

Hvad giver du dig ud for? Hvad vil du her?

Kent.

Jeg giver mig ud for at være intet mindre end jeg synes. Jeg vil give ham Prove af min Dieneste, der vil sætte mig paa Prove; elsker den, der er ærlig; omgaaes med den, der er viis; sige lidet; frygte

— 223 —

frygte for Retten; føgte, naar jeg ikke kan undlade det; og ingen Fiss øde *.

Lear.

Hvem er du?

Kent.

Virkelig en redeligtindet Mand, og saa fattig, som Kongen.

Lear.

Dersom du er saa fattig som Undersaat, som han som Konge, saa er du fattig nok. — Hvad vil du have?

Kent.

Tjeneste.]

Lear.

Hvem vilde du tjenne?

Kent.

Eder.

Lear.

Kiender du mig da, Mand?

Kent.

Nei; men I have noget i Eders Ansigt, som jeg gjerne vilde kalde min Herre.

Lear.

* I Dronning Elisabeths Tid holdtes Papisterne med god Grund for at være Fiender af Regieringen, hvoraf det Ordsprog opstod: Han er en ærlig Mand og spiser ikke Fiss; for dermed at betegne en Protestant og en Ven af Regieringen.

Lear.

Hvad er det?

Kent.

Erværdighed.

Lear.

Hvad for Tjeneste kan du giøre?

Kent.

Jeg kan fortælle sommelige Hemmeligheder, ride, løbe, forfæste Fortællingen af en artig Historie, og forrette et slet og ret Verinde som en Klodrian. Hvad Folk i Almindelighed due til, dertil er jeg stikket; og det bedste ved mig er Flittighed.

Lear.

Hvor gammel er du?

Kent.

Ei saa ung, Herre, at jeg skulde esse et Fruentimmer for hendes Sang; ikke heller gammel nok til at forgave mig i hende for nogen Slags Ting. Jeg har otte og syrgetyve Aar paa Bagten.

Lear.

Følg mig; du skal faae Tjeneste hos mig. Dersom jeg ei synes mindre godt om dig efter Maaltidet, saa vil jeg ikke stille mig ved dig. — Endnu er Maden ei færdig? Heida! — Mad! — Hvor er min Dreng? min Mar? — Gaae du og kald min Mar hid. (Hunshofmesteren kommer.) Hør du, hvor er min Datter?

Hunshofmesteren.

Med Deres Tilladelse. (gaaer.)

C

Lear.

333. 466.

Lear.

Hvad siger den Karl der? — Kald mig den Klods tilbage. Hvor er min Mar? Heida! Jeg troer, hele Verden sover. — Nu, hvor bliver den Knegt af?

Ridder.

Han siger, Mylord, Deres Datter befinder sig ikke vel.

Lear.

Hvorfor kom den Knegt ikke tilbage, da jeg kaldte?

Ridder.

Han svarede, Herre, ganske ligefrem, at han vilde ikke.

Lear.

At han vilde ikke?

Ridder.

Jeg veed ikke, Herre, hvordan det er bestaffen; men efter min Skionsomhed bliver Deres Høihed ikke begegnet med den hoitidelige Erbødighed, som De pleiede. Det falder i Minene, at der er en stor Aftagelse i Artighed, saavel hos de almindelige Betiente, som hos Hertugen selv og Deres Datter.

Lear.

Ha! siger du det?

Ridder.

Jeg beder om Forladelse, Herre, hvis jeg tager Feil; men min Skyldighed tillader mig ikke at tie, naar jeg troer, at Deres Høihed fornærmes.

Lear.

Lear.

Du erindrer mig allene om min egen Erfarenhed.
 Jeg har i nogen Tid selv mærket en fold Efterladenhed, som jeg hellere har lagt min egen mistænkelige
 Nøieseenhed til Last, end en virkelig Ætrelse og Forsæt af en uartig Begegnelse. Jeg vil betragte det
 nætere. — Men hvor er min Hofnar? Jeg har ei seet
 ham i disse to Dage.

Ridder.

Siden Deres yngste Datters Afreise til Frankrig,
 Herre, har Deres Mar maattet lide meget.

Lear.

Nok derom; jeg har lagt vel Mærke dertil. Gaae
 nu og siig min Datter, at jeg vil tale med hende. Og
 du, gaae hen og kald min Hofnar hid. (Hunshofmesteren
 kommer ind.) O er du der, gode Karl; kom hid, om
 jeg maae bede. Hvem er jeg, med din Tilladelse?

Hunshofmesteren.

Myladi's Fader.

Lear.

Myladi's Fader? Du Mylords Skurk, gemeene
 Kister! du Knegt, du Hund!

Hunshofmesteren.

Jeg er intet af alt det, med Deres Tilladelse.

Lear.

Tor du kaste flige Diekast til mig, du Skurk?

(Slæger ham.)

Scenen.

Huushofmesteren.

Herre, jeg lader mig ikke slae.

Kent.

Ifke heller spende omkuld, du gemeene God-Bal-spiller?
(spender Krog med ham.)

Lear.

Jeg takker dig Mand; du tienner mig, og derfor skal du have min Gunst.

Kent.

Kom, Karl, staee op, afsted! jeg vil lære dig at bruge Forstiel. Afsted, afsted. Dersom du endnu engang vil maale din Tolpels Længde, saa bliv. — Nu afsted, gaae din Wei; er du klog, saa —

(Stoder Huushofmesteren ud).

Lear.

Nu, min tienstagtige Ven, jeg takker dig. Der har du Haandpenge paa din Tieneste.

Trettende Scene.

De Forrige, Hofnarren.

Hofnarren.

Lad mig ogsaa leie ham; der er min Narrekappe.
(rekker Haanden).

Lear.

Nu, min skinke Dreng, hvordan gaaer det?

Hofnarren.

Ven, du gjorde bedst i, at du tog min Kappe.

Kent.

Kent.

Hvi saa?

Hofnarren.

Ei! fordi du tager ens Partie, der er i Unaade.
 Ja, hvis du ei kan smile, som Winden blæser, vil
 du snart faae Snue. Der, tag min Kappe. Hvad,
 den Person har forviist to af sine Døtte, og givet den
 tredie en Velsignelse imod sin Willie. Dersom du slaaer
 dig til ham, maae du nødvendig bære min Kappe.—
 Hvordan staaer det til, Fatter? Jeg vilde virke, jeg
 havde to Kapper, og to Døtre.

Lear.

Hvi saa, Ven?

Hofnarren.

Dersom jeg giver Dem al min Indkomme, vil jeg
 dog beholde min Kappe seiv. Her er min; betle den
 anden af dine Døtre.

Lear.

Tag dig i Agt, Knegt! Pidsten.....

Hofnarren.

Sandhed er en Hund, skal i Hundehuset; den
 maae pidkes ud, naar Fruehunden maae staae ved
 Ilden og stinke.

Lear.

En giftig Finte til mig.

Hofnarren (til Kent.)

Hør, Ven, jeg vil lære dig et Tankesprog.

Lear.

Nel.

Hofnarren.

Læg Merke dertil.

Hav mere, end du viser frem;
 Tael mindre, end du veed, min Ven.
 Laan ei meer', end du besidder,
 Gaae, skiondt oftere du rider;
 Veer langt mere, end du troer,
 Sæt ud mindre end du faaer.
 Lad Drik og Læslen ophøre,
 Og hold dig smukt inden Dorre.
 Da har du det langt bedre fat,
 End om du eiede en Skat.

Kent.

Det er intet, Mar.

Hofnarren.

Da er det det samme, som en ubetalt Advokats
 Tale; I gav mig intet dersor. Kan I slet intet Brug
 giøre af intet?

Lear.

Nei vist; af intet kan intet giøres.

Hofnarren (til Kent).

Kiere, siig ham, til saa meget beløber Indkom-
 sterne af hans Land sig. Han vil ei troe en Mar.

Lear.

En bitter Mar.

Hof-

Hofnarren.

Ved du Forskiellen imellem en bitter og en sod
Mar?

Lear.

Nei, min Knos. Lær mig det.

Hofnarren.

Den Lord dig raaded' at bortgive alt dit Land.
Kom, stil ham her ved mig, og staae du der for ham.
Den sode bittere Mar vil da strax vise sig;
Den ene hundet her, den anden tot ved mig.

Lear.

Kalder du mig en Mar?

Hofnarren.

Alle dine andre Titler har du givet bort; denne
var du født med.

Kent.

Det er ei saa aldeles naragtigt, Mylord.

Hofnarren.

Nei, min Troe. Lords og store Herrer vil ei lade
mig Roe. Dersom jeg havde Monopolium derpaa,
saa vilde De og have Deres Andeel deri. Ja Da-
merne ligeledes vil ei engang lade mig beholde mit Mar-
kerie for mig selv; de vil gjerne snappe til sig. Giv
mig et Eg, og jeg vil give dig to Kroner.

Lear.

Hvad skal det blive for to Kroner?

333. 1111.

Hofnarren.

Ei, naar jeg har flovet Egget i Midten, og spist
op, hvad der var inden i, giver jeg dig begge Skallerne *. Da du flovede din Krone midt over, og bortgav begge Deelene, bar du dit Esel paa Ryggen over Skarnet. Du har lidet Bid i din skaldede Pande **, da du bortgav din gyldne Krone. Dersom jeg taler mig selv ligt heri, saa lad ham blive pidset, der først finder det saa. (snger.)

Ei havde Marrene mindre Held,
Da Wise til Gielke sig skaber;
Bid ei forstaae de at bruge saa vel,
I Adsoerd de ligne jo Aber.

Lear.

Maar pleiede du at være saa riig paa Sang?

Hofnarren.

Det har jeg vant mig til, siden du giorde dine Døtre til dine Mødre; thi da du gav dem Riset, og selv nedlod dine Buxer,

De pludselig af Glæde græd,
Og jeg af Sorrig sang;
Da Kongen legde Blindbusk med,
Og tog blandt Marre Rang.

Jeg beder dig, antag en Skolemester, der kan lære din Mar at lyve. Jeg vilde gierne lære at lyve.

Lear.

* Begge Skallerne af et øverstover flovet Eg kaldes paa Engelske Eggets Kroner.

** Krone i det Engelske.

333. 1616

Lear.

Dersom du lyver, saa bliver du pryglet.

Hofnarren.

Teg undres over, af hvad for en Art du og dine
Dottre ere. De vil have mig afspryget, fordi jeg ta-
ler Sandhed, og du, fordi jeg lyver; ja undertiden
skal jeg prygles, fordi jeg tier stille. Jeg vilde heller
være en ganske anden Ting, end en Hofnar; og dog vilde
jeg ikke være, hvad du er. Du har beskaaret dit Bid
paa begge Ender, og intet efterladt i Midten. — Der
kommer een af dine Beklippere.

Fjortende Scene.

De Torrige, Goneril.

Lear.

Hvordan, Datter? Hvorfor sætter du et saadant
Ansigt op? Du er paa nogen Tid blevet saa suur-
seende.

Hofnarren.

Du var en ferm Mand, da du ei havde nodig at
bekymre dig om hendes Miner; nu er du et Nut uden
Betydning. Jeg er bedre, end du nu er: jeg er en
Mar, du er intet. (til Goneril) Ja visselig! jeg vil
holde Munden; det byder mig Eders Ansigt, end-
skindt I intet siger.

Mom Mom,

Den, der har ei Skorpe, ei Krom',
Trængende maae bede andre derom.

C 5

Han

Han der er en tom pillet Erteskal *. (peger til Lear.)

Goneril.

Ikke allene denne ganske udsvævende Lear, men og andre af Eders overmodige Folge stiender og klamres alle Diblik, fortfarende i gemeene og ganske utsalelige Nordener. Jeg tænkte ved at bekjendtgøre Eder det, at deri sikkert skulde blive foretaget en Vendring; men nu maae jeg frygte for, efter hvad I selv mylig har talt og giort, at I beskytter deres Opsørel, og befordrer den ved Eders Estergivelse. Hvis saa er, da vil Forseelsen ikke undgaae Revselse, og Vendringen ufortøvet indfinde sig, som, endskindt hensigende til Eders gavnlige Bedste, kan komme til at giore Eder en Førnærmedse, der ellers skulde være en Skam, uden naar Nødvendigheden maae halde den forsiktig Fremgangsmaade.

Hofnarren.

Thi I veed vel:

At Spurven føder Giogen saa længe og tidt
Til den udaf Unge faaer Hovedet afbids.

Ud gif Lyset, og vi maaatte blive i Mørket.

Lear.

Er du min Datter?

Gone-

* Kong Richard den andens Draperie i Westminster er indvirket med nabne og tomme Erteskal, for maaske derved at tilkiendes give, at han tilfern var i fuld Besiddelse af den Kongelige Verdighed, men kort herefter intet beholdte deraf, uden Navnet.

1333-1414

Goneril.

Jeg skulde ønske, at I vilde bruge Eders gode Forstand, som jeg veed, I er begavet med, og afslægge det Væsen, der i nogen Tid ganske har forvendt Eder, fra hvad I ellers er.

Hofnarren.

Maae ei Gæset merke, naar Karren drager Hesten?

Hei! Johan, jeg elsker dig *.

Lear:

Kan vel nogen her kiende mig? — Det er ikke Lear! Har Lear denne Gang? Taler han saaledes? Hvor ere hans Vine? Enten er hans Begreb svækket, hans Dommekraft indslumret — Ha! vaagen? — det kan ikke være. Hvo kan her fortælle mig, hvem jeg er.

Hofnarren.

Lears Skygge.

Lear.

Det maae jeg vide; thi ved Kiendemærkerne af Overherredomme, Kundskab og Fornuft skulde jeg urigtigen overtales til at troe, at jeg havde Døtre. — Deres Navn, smukke Dame?

Goneril.

Denne Forundring, Fader, er i samme Smag, som Eders øvrige Pudsierier. Jeg beder Eder, forstaae

* Omgivd af en gammel Sang.

staae mine Hensigter rigtig. I, som gammel og ør-
værdig, burde og være fornuftig. Her holder I et
hundrede Riddere og Herrer, saa uordentlige, udsvæ-
rende og dierge Folk, at dette vort Hof, anstukket af
deres Levemaade, har Uldseende af en sværmede Kro. —
Vellyst og Raadhed gior det mere ligt et Biinhuus og
en lidelig Kippe, end et anseeligt Pallads. Skam-
men selv raaber efter hastige Redningsmidler. Lad
Eder altsaa overtale ved hende, der ellers vil tiltage
sig, hvad hun beder om, at indskrænke Eders Geleide
til halvhundrede; og de øvrige, som skal giøre Tie-
nesté, maae man see til, bliver saadanne Folk, der
passe sig for Eders Alder, og som kiende Eder og
sig selv.

Lear.

Dievel og Helsvede! — Sadle mine Heste, kæb
mit Falge sammen. — Vanslegtede Udartning! jeg
vil ikke foruseilige dig, Jeg har endnu en anden
Datter.

Goneril.

I slaaer mine Folk, og Eders uregierlige Pak
gior deres Overmænd til deres Tienere.

Femtende Scene.

De Forrige, Hertugen af Albanien.

Lear.

Veden, der angrer noget for sildig. — Oh My-
lord! er I ogsaa der? Er det Eders Willie? Tael. —
Holder mine Heste i Beredstab! — Utaknemmelighed!

du

222. 466.
du marmorhiertede Dievel, affskyelige, naar du viser dig i et Barn, end Havets Vanstabeninger.

Hertugen af Albanien.

Jeg beder Eder, Herre, hav Taalmodighed.

Lear.

Affskyelige Rovdyr! du lyver. Mit Folge bestaaer af udvalgte Mænd af de fieldneste Egenskaber, der kiende deres Skyldigheds allermindste Deele, og som vedligeholde deres Navns Værdighed med den noeste Agtpaagivenhed. — O meget ubetydelige Feil, hvor hæslig forekom du mig ikke hos Kordelia! der, ligesom en Pinebænk, forrykkede min naturlige Dannelse fra sin faste Stilling; drog al Kierlighed fra mit Herte, og formerede min Galde. — O Lear! Lear! Maer sig paa panden Bank paa den Port, der indlod din Daarskab, og udelukkede din kostbare Elionsomhed. — Gaae, gaae, mine Folk.

Hertugen af Albanien.

Jeg er saa uskyldig som ukynlig, Mylord, om hvad der har sat Eder i denne Bevægelse.

Lear.

Det kan saa være, Mylord. — Hør, Natur, hør, dyrebare Gudinde! hør en Fader! ophev dit Forsæt, om du agtede at frugtbargjøre denne Skabning. I hendes Skiod indleed Ufrugtbarhed; fortor i hende Formeerelsens Redskab, og fra hendes vanar-tede Legeme sad aldrig udspringe noget Foster, der givt hende Ære! Dersom hun endelig maae føde, saa skal hendes Born af Galde, at de maae leve og med

med gienstridig Vanartighed plague hende. Lad dem indgrave Nynker paa hendes unge Pande, og ned-slydende Saarer stiere Kanaler i hendes Kinder, gien-gielde alle hendes moderlige Sorger og Belgierninger med Latter og Foragt; at hun maae sole, hvor meget skarpere end et Slangebid det er at have et utalnem-meligt Barn. — Gaae, gaae, mine Folk.

Hertugen af Albanien.

Nu J Guder, som vi tilbede, hvoraf kommer dette?

Goneril.

Bekymre dig aldrig om at vide det, men lad hans Tanker løbe til det Maal, hvortil Vanvittighed hen-leder dem.

Lear.

Hvad, halvhundrede af mine Folk paa eengang? inden siorten Dage?

Hertugen af Albanien.

Hvad er det, Herre?

Lear.

Jeg vil fortælle dig det — Liv og Død! til Gon-
eril Jeg blues ved, at du har Magt til at ryste mit Manddom saaledes, at disse Saarer, som med Magt bryde ud af mine Dine, skulde verdiges dig! Elen-dighed ramme dig! Gid den faderlige Forbandelses ulægelige Saar giennemtrænge enhver Sands hos dig! Gamle tossegode Dine! græder J endnu engang over hende, saa vil jeg udriye, bortkaste eder, og med det Vand, J tabe, besugte Leeret. Ha! er det kom-met

met saa vidt? Lad saa være; jeg har en anden Datter, som jeg er forvisset om, er from og trostefuld. Naar hun skal høre det om dig, vil hun sonderrive dit Udbeansigt med sine Negle. Du skal besinde, at jeg vil igentage den Skiffelse, som du nok tænker, at jeg for altid har aflagt.

(Lear med Folge gaaer.)

Sextende Scene.

Goneril, Hertugen af Albanien, Hofnarren.

Goneril.

Mærkede du det?

Hertugen af Albanien.

Jeg kan dog ei, Goneril, uagtet al den store Kierlighed, jeg bær til dig, være saa partist.....

Goneril.

Jeg beder, giø dig tilfreds. — Heida, Øsvald!
(til Narren) Du større Skurk end Mar, følg efter din Herre.

Hofnarren.

Fader Lear! Fader Lear! bie, tag Narren med dig:

En Ræv man fangede,
Og saadan en slien Datter,
Skulde begge til en Slagter,
Hvis jeg kun løsede
En Strikke for min Kappe her.
Nu Narren strax følgagtig er.

(ganer.)

Gone-

222. 1616

Goneril.

Den Mand har havt megen Skionsomhed — hundrede Riddere! Er det Klogstab og sikkert at lade ham beholde et hundrede Riddere? Ja, at han ved enhver Drom, hver Grille, hvert Indsald, hver Klynken og Mishag maae bestyrke sin Galssab med deres Magt, og lade vort Liv heroer paa hans Godtefindende — Osvald! siger jeg.

Hertugen af Albanien.

Godt; men du er og alt for frygtsom.

Goneril.

Bedre end at være for godtroende. Lad mig altid bortrydde de Krænkesser, jeg befrygter, og ikke altid frygte for at blive krænket. Jeg kiender hans Hierte; hvad han har yttret sig nted, har jeg tilskrevet min Søster. Dersom hun vil underholde ham og hans hundrede Riddere, efterat jeg har viist, det ei er raaeligt..... (Huushofmesteren kommer ind) Ah, Osvald! har I skrevet Brevet til min Søster?

Huushofmesteren.

Ja, Frue.

Goneril.

Tag nogle Folk med Eder, og rid afted. Underret hende fuldkommen om mine hemmelige Sorger, og soi dertil nogle af eders egne Grunde, der mere kan bestyrke det. Begiv jer nu bort, og drag Omsorg for en hastig Tilbagekomst. (Huushofmesteren gaaer.) Nei, nei, Myslord, omendskiondt jeg ei forkaster denne Eders frielige Godhed og Fremgangsmaade, saa dog, med

333. LEJLE
med Eders Tilladelse, maae man mere lægge Eder
Mangel af Klogstab til Last, end berosme Eder for
Skyldfrie Mildhed.

Hertugen af Albanien.

Hvor Skarpseende Eders Dine ere til at giøre Op-
dagelse, kan jeg ikke sige; men i det vi bestræbe os
for det bedre, fordærve vi osce det Gode.

Goneril.

Ta, altsaa....

Hertugen af Albanien.

Vel, vel, — men Udfaldet....

(De gage.)

Syttende Scene.

Lear, Kent, en Ridder og Hofnarren.

Lear.

Gaae I foran til Glo'ster med disse Breve.
Beklendtgior min Datter ikke videre af de Ting,
I veed, end som hun efter Brevet spørger Eder om.
Dersom I ei beslitter Eder paa Tilsærdighed, skal jeg
være der for Eder.

Kent.

Teg vil ei lægge mig til Hvile, Herre, forend jeg
har overleveret Eders Brev. (gaae.)

Hofnarren.

Dersom Nogen havde sin Hierne i Hælene, stod
den da ei Fare for Frost?

D

Lear.

Lear.

Jo, vist nok.

Hofnarren.

Du, saa beder jeg dig, var ved friskt Mod; din
Forstand skal ei gaae slipstoed.

Lear.

Ha, ha, ha!

Hofnarren.

Du skal see, din anden Datter vil begegne dig ar-
tig; thi endstundt hun er saa liig denne, som et Skov-
Æble et andet Æble, saa veed jeg dog nok, hvad
jeg veed.

Lear.

Hvad veed du?

Hofnarren.

Hendes Smag vil være saa liig dennes, som det
ene Skov-Æble er liig det andet. Kan du sige mig,
hvorfors ens Næse staarer i Midten af Ansigtet?

Lear.

Nei.

Hofnarren.

Ei! paa det man kan have Dine paa begge Sider
af sin Næse, og for at man kan befuge, hvad man ei
kan lugte sig til.

Lear.

Jeg gjorde hende Uret!

Hofnarren.

Kan du fortælle mig, hvorledes en Østers gør sin
Skal?

Lear.

333. 444.
Lear.

Nei.

Hofnarren.

Jeg ikke heller: men jeg kan fortælle dig, hvorfor Sneglen har sit Huns.

Lear.

Hvorfor?

Hofnarren.

Ei! til at stikke sit Hoved deri; ikke for at give det bort til sine Døtre, og lade sine Horn uden Dekke.

Lear.

Jeg vil forglemme min Natur. Saa kiersig en Far! — Blive mine Heste færdige?

Hofnarren.

Dine Esler er gaaet efter dem. — Uarsagen, hvorfor Syvsternen ei har mere, end syv Stierner, er en herlig Marsag.

Lear.

Fordi den ikke har otte.

Hofnarren.

Ta, i Sandhed, du skulde blive en god Nar.

Lear.

At tage det igien med Magt tilbage *! — uhyre Utaknemmelighed!

D 2

Hof-

* Han tænker paa de halvhundrede Riddere, hvilke vare ham frastagne, og dog forhen af sine Døtre godvillig tilstaade.

222. 1666.

Hofnarren.

Dersom du var min Mar, Lear, saa lod jeg dig
prygle, fordi du er bleven gammel for Tiden.

Lear.

Hvordan det?

Hofnarren.

Du skulde ei være bleven gammel, forend du var
bleven klog.

Lear.

O, lad mig ei blive affindig, ei affindig, naadige
Himmel! Forund mig et taaligt Sind. Jeg vilde
ei blive affindig. — Nu, ere Hestene færdige?

Ridderen.

Ta de ere, Myslord.

Lear.

Kom, Son.

Hofnarren.

Hun, som nu Jomfrue er, og leer, naar jeg er borte,
Ei Jomfrue længe blier, vil Ting sig ei forkorte.

(gaaer.)

Anden

Anden Act.

Første Scene.

Greven af Glosters Slot.

Edmund og Kuran (komme ind fra forskellige Sider).

Edmund.

Gud være med dig, Kuran.

Kuran.

Med Dem ligeledes, min Herre. — Jeg har været hos Deres Fader og berettet ham, at Hertugen af Kornval og Hertuginden Regan vil treffe ham her i Aften.

Edmund.

Hvoraf kommer det?

Kuran.

Ja, jeg veed det ikke. I har vel hørt, hvad Nytt man taler om, jeg meener, hvad man tilhvisser hinanden; for endnu er det kun Dren-betroede Hemmeligheder.

Edmund.

Jeg ikke. Kiere, siig mig dog, hvad det er?

D 3

Kuran.

Kuran.

Har I ikke hørt noget sigt til en forestaaende Krig imellem Hertugerne af Kornval og Albanien?

Edmund.

Nei, ikke et Ord.

Kuran.

Da vil det skee inden fort Tid. — Farvel, Herre.

(gaar.)

Anden Scene.

Edmund.

Hertugen kommer hid i Aften! — desto bedre! forstændig! Det flynger sig selv med Magt ind i mit Foretagende. Min Fader har sat nogen paa Vagt for at optage min Broder; og jeg har en vis betenklig Sag for, som jeg maae fuldføre. Hastighed og Lykke giore Udslaget! — Broder, et Ord! kom ned. Broder! siger jeg. (Edgar kommer.) Min Fader beboeger dig. O, flyve dette Sted! Der er givet ham Underretning om, hvor du har skjult dig; og nu kan du med god Fordeel benytte dig af Matten. — Har du ikke talt noget imod Hertugen af Kornval? Han kommer hid, endnu i Aften, i storste Hast, og Regan med ham. Har du ei udladt dig med noget angaaende hans Strid med Hertugen af Albanien? Overvei det.

Edgar.

Det veed jeg vist, ikke et eeneste Ord.

Edmund.

EDMUND.

Teg hører! min Fader komme. Forlad mig; af
Forstillelse maae jeg drage Kaarde mod dig. — Træf
ud, lad som du forsvarer dig. Nu, opfør dig vel —
Viig — forekom min Fader — Lys! heida! Flye,
Broder — Fakler — saa — Farvel! (Edgar gaaer.)
Noget Blod, som skal flyde, vil opvække Tanken om
et hidsigt Foretagende. Teg har seet bestienkede Folk
gisre mere, end det for Spøg. — Fader! Fader! holdt,
holdt ham! — Er der ingen Redning?

T r e d i e S c e n e.

Edmund, Glo'ster, og Tjenere med Fakler.

Glo'ster.

Nu, Edmund, hvor er den Skielm?

Edmund.

Her stod han i Mørket, med dragen Kaarde, mun-
lede nogle hæellige Besværgelser, besværgende Maar-
nen at være hans gunstige Hersterinde.

Glo'ster.

Men, hvor er han?

Edmund.

See, Fader, jeg bloder.

Glo'ster.

Hvor er den Skielm, Edmund?

D 4

Edmund.

~~EDMUND~~

Edmund.

Han flyede hif høi hen, Mylord, da han paa ingen
Maade funde.....

Glo'ster.

Torsælg ham. Hei! løb efter ham. — Hvad
funde han paa ingen Maade? hvad?

Edmund.

Overtale mig til at begaae et Mord paa Dem selv,
Mylord. Men jeg sagde ham, at de hevnde Guder
nedflynge alle deres Tordenkiler paa Fadermordere,
og talte om de mangehaande og sterke Baand, der
knytte et Barn til sin Fader. Endelig, da han saae,
med hvilken stribig Ubsielighed jeg modstod hans una-
turlige Forehavende, ansalder han i grum Hidsighed
med hans ferdige Kaarde mit ubevogtede Liv, saarede
min Arm; og da han saae mit onhidsede Mod, dristig
ved min Strids Netmæssighed, reise sig til Modværge,
eller og skrämmet ved den Stoi, jeg gjorde, tog han
paa det hastigste Flugten.

Glo'ster.

Lad ham flye langt bort herfra. I dette Land skal
han ei kunne opholde sig, uden at blive optaget.— Og
Hastværk fører den ædle Hertug, min værdige og høje
Beskytter, hid i Aften? I hans Navn skal det blive
bekjendtgiort, at den, der finder ham, skal fortiene vor
Tak, naar han bringer den feige Morder til Retter-
pladsen; og at den, der skuler ham, er Dodens.

~~EDMUND~~

Edmund.

Edmund.

Da jeg raabede ham fra sit Forehabende, og fande
ham trodsig i dets Udførelse, truede jeg ham i haarde
Udtryk med at opdagte ham. Han svarede: Du arbe-
læse Vanartning, tænker du vel, at naar jeg vil op-
staae som Vidne imod dig, at der skal festes nogen Liid
til din Oprigtighed, Dyd eller Værd, som kan giøre
dine Ord troelige? Nei! Vilde jeg benegte det, —
og det vilde jeg, om du endog kunde fremvise min egen
virkelige Haandskrift — Skulde alt hentydes til dit eget
Opspund og fordomme Anslag; og du maae giøre
Verden til et Dummerhoved, om de ei tænkte, at
Fordeelene af min Død vare for dig de eftertrykkeligste
og kraftigste Tilskyndelser til at eftertragte den.

(Trompeter høres.)

Glo'ster.

O du ugudelige, forhærdede Skielm! Han vilde
fragaae sit Brev, sagde han? — Hør! — Hertugens
Trompeter — jeg veed ei, hvorfor han kommer. — Alle
Havne vil jeg lade tilsporre; den Skielm skal ikke und-
komme. Hertugen maae indvilge mig det. Dersor-
uden vil jeg sende hans Skilderie vidt og bredt om-
kring, paa det at hele Kongeriget kan lære tilstrække-
lig at kiende ham. — For dig, min troe og retmæssige
Son, vil jeg udfinde Midler, der kan giøre dig beret-
tiget til Arving af alle mine Godser.

233. 1661.

Fierde Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, og Folge.

Hertugen af Kornval.

Hvordan staer det til, min ødle Ven? Siden
min Ankomst, som jeg kan sige, stede først nu, har
jeg hørt besynderlige Nyheder.

Regan.

Dersom de ere sande, kommer al Hevn for sildig
til at forfolge Forbryderen. — Hvordan gaaer det,
Mylord?

Glo'ster.

O, Deres Maade, mit gamle Hierte er sonder-
knuset! det er sonderknuset!

Regan.

Hvad, stod min Faders Gudson Eder efter Livet?
Han, som min Fader kaldte Eders Edgar?

Glo'ster.

O, Mylady, Mylady, min Skam vil gierne
søge at skuile det.

Regan.

Havde han ei givet sig i Selskab med de udsvæ-
vende Riddere, der var i min Faders Tienesie?

Glo'ster.

Jeg veed intet, Frue. Det er for slemt, alt for
slemt.

Edmund.

233. 1616.

Edmund.

Jo, Frue, han var een af deres Selskabsbrødre.

Regan.

Ingen Under altsaa, at han er ilde findet. Det er vist dem, som have tilskyndet ham at begaae et Mord paa den gamle Mand, for at kunde føre hans Stat og faae hans fore Indkomster. Jeg har endnu i Aften erholdt fuldkommen Underretning om dem fra min Sister, og med flige Advarsler, at, dersom de komme for at opholde sig i mit Huus, jeg aldeles ikke vil være der.

Hertugen af Kornval.

Jeg ikke heller, det forsikrer jeg dig, Regan. — Jeg hører, Edmund, at du har vuist din Fader en sørnig Dieneste.

Edmund.

Det er min Skyldighed, Herre.

Glo'ster.

Han forraadde hans listige Rænker, og fik den Skramme, De seer, i det han sogte at grieve ham.

Hertugen af Kornval.

Har man fojet Anstalt til at forfolge hant?

Glo'ster.

Jo, gode Herre, det har man.

Her-

333. ELLER

Hertugen af Kornval.

Oliver han grebet, skal man ei befrygte nogent
Ondskab af ham mere. Tag selv Forholdsregler, som
I behager, paa mine Begne. Hvad dig angaaer,
Edmund, hvis Dyd og Lydighed i denne Begivenhed
saa meget har udmaerket sig, dig antage vi os. Per-
soner af saa stor en Troeskab traenge vi høit til. Du
er fra nu af vores.

Edmund.

Jeg skal, hvordan det gaaer, tiene Dem trolig,
Herre.

Glo'ster.

Jeg takker Dem, naadige Herre!

Hertugen af Kornval.

I veed nok ikke, hvorfor vi saa i Utide, i Nattens
dunkle Skygger, komme at besøge Eder.

Regan.

Anledninger af megen Betydenhed, hvori vi traenge
til Eders Raad. — Vor Fader, saavel som vor Sø-
ster, har tilskrevet os om Twistigheder, hvilke jeg
troede det tienligt at besvare uden for vort Hjem. De
forskiellige Budskaber ventte hersra deres Afferdigelse.
Du, vor gode gamle Ven, lad Mod igien oplive dit
Bryst, og forhold os ikke dit nødvendige Raad i vore
Anliggender, som traenge til hastig Understøttelse.

Glo'ster.

Jeg er til Deres Tjeneste, Frue; Deres Maader
ere meget velkomne.

(de gaae.)

Femte

333. EPIKE

Femte Scene.

Kent, og Huushofmesteren (fra forskellige Sider).

Huushofmesteren.

God Dag, min Ven! Er du her af Huset?

Kent.
Ja.

Huushofmesteren.

Hvor maae vi indsætte vore Heste?

Kent.
I Møgdyngen.

Huushofmesteren.

Jeg beder, sig mig det, saafremt du har mig fier.

Kent.

Havde jeg dig paa Lipsbury's Overdrev, saa skulde jeg lære dig at agte mig.

Huushofmesteren.

Hvorsor begegner du mig saaledes? Jeg kiender dig ikke.

Kent.
Jeg kiender dig, Karl!

Huushofmesteren.

Hvad kiender du mig da for?

Kent.

For en Kieltring, en Skurf, en Tallerkensliffer,
en gemeen, hoffærdig, ensoldig, tiggeragtig, ussel,
hun-

hundredpundig, smutsig, uldstrempet Knegt; en feighiertet, trættekier, letfærdig, indbildsf, overordentlig tienstfærdig, beleven Kieltring; en Staader, hvis hele Eiendom er en Kuffert; en, der gierne vilde være en Kobler, til ens Tieneste, og er intet uden en Blanding af en Kieltring, en Tigger, en Kujon, en Sammenkobler, Son og Arving til en udartet Skizze; en, som jeg vil pryggle til han piber og striger, om du benegter den mindste Esddel af dine Titler.

Huushofmesteren.

Hvordan? Hvad for en vanartig Karl er du, der saaledes udfielder mig, som hverken er fiendt af dig, eller selv fiender dig?

Kent.

Hvad er du for en usorskammet Knegt, som vil nægte, du fiender mig. Er det to Dage siden, jeg spændte Krog med dig og pryglede dig i Kongens Nærvarrelse? Træk ud, Styngel! Endstikondt det er Nat, saa Skinner dog Maanen. Jeg vil mage det saa, at den skal Skinner igennem dig. Du gemeene, naragtige Barbeerstraber, træk ud!

(trækker Kaarde.)

Huushofmesteren.

Bort! Jeg har intet med dig at bestille.

Kent.

Træk ud, Skurk! Du kommer her med Breve mod Kongen, og tager den Dukke, Forsøngeligheds Partie, imod hendes Kongelige Fader. Træk ud, Knegt!

eller

eller jeg vil mørbanke dine Skanker — Træk ud, du Kieltring! Kom —

Huushofmesteren.

Hielp! Hei! Mord! Hielp!

Kent.

Hug til, Knegt! Staae, Skurk! staae, du Fæs.
Mord. Hug til!
(banker ham.)

Huushofmesteren.

Hei! Hielp! Mord! Mord!

Siette Scene.

Edmund, Hertugen af Kornval, Glo'ster
og Tienere.

Edmund.

Hvad nu! hvad er paa Færde? Fra hinanden —

Kent.

Har De selv Lyft, unge Karl, saa kom! jeg vil
smorre dig; kom han kun, unge Herre.

Glo'ster.

Vaaben! — Kaarder! Hvad foretager man her?

Hertugen af Kornval.

Hold Fred, hvis I har Eders Liv kiert. Den er
Dødens, der gør et eeneste Stød. — Hvordan er det
sat med eder?

Regan.

Regan.

Er det ikke Sendebudene fra min Søster og Kongen?

Hertugen af Kornval.

Hvorom klamres I? Tael.

Huushofmesteren.

Jeg kan neppe drage min Ande, Mylord.

Kent.

Ingen Under, du' har saa anstrengt din Tapperhed. Du feige Skurk! Naturen frasiger sig al Andeel i dig. En Skræder har giort dig.

Hertugen af Kornval.

Du er mig en underlig Kart. En Skræder giore et Menneske?

Kent.

En Skræder, Herre? En Steenbagger, eller en Maler kunde ikke have giort ham saa slet, om de endog kun havde været to Timer om Arbeidet.

Hertugen af Kornval.

Sig mig nu, hvoraf reiste sig Eders Strid?

Huushofmesteren.

Den gamle Spitsbub, Herre, hvis Liv jeg har sparet, af Algelse for hans graae Skieg.....

Kent.

Du uerlige Zet! du unyttige Bogstav! Dersom De vil give mig Tilladelse, Mylord, saa vil jeg sisde denne

denne usigtede Skielni i en Morter, og overstryge
Væggen af et Privet dermed. — Du spare mit graae
Skieg? Du Hasenfus!

Hertugen af Kornval.

Hold Fred, Karl! Du ubehovlede Knegt! kienne
der du ei noget til Verbodighed?

Kent.

Jo, Herre, men Forbittrelse har Forrettigheder.

Hertugen af Kornval.

Hvorover er du da forbittret?

Kent.

At saadan en Stakkel, som han, skulde have
Kaarde, der ei har mindste Erlighed. Slige smilende
Knegte gnave ofte, liig Rotter, de helligste Baand
itu, der ere for fast knyttede til at opleses; smigre
enhver Lidenskab, der gior Oprør i deres Herrers
Barm. De laste Olie i Ilden, og Sne i deres Koldsin-
dighed; fragaae, bekræfte, og vende deres Jissugle-
Meb efter enhver Wind og deres Herrers Foranderlig-
hed. De veed, ligesom Hunden, intet, uden at løbe bag-
efter. Skam faae jer epileptiske Ansigt! smiler I til
min Tale, som om jeg var en Mar? — I Gies, der-
som jeg havde jer paa Sarum Slette, vilde jeg drive
jer squaldrende hjem til Camelot *.

Hers

* I en Deel af Sommersetshire, nær ved Camelot, er der mange
sumpige Steder, hvor en Mengde Giæs frembringes, saa at
mange andre Steder i Engeland derfaa blive forsynede med
Penne og Hier.

Hertugen af Kornval.

Hvad, er du tosset, gamle Mand?

Glo'ster.

Hvad foraarsagede, at I anfaldt hinanden? Fortæl os det.

Kent.

Der er ingen større Antipatie imellem stridige Ting/ end imellem mig og flig en Skurk.

Hertugen af Kornval.

Hvorfor falder du ham en Skurk? Hvor i bestaaer hans Forseelse?

Kent.

Hans Udseende staer mig ikke an.

Hertugen af Kornval.

Det gør maakee ikke heller mit, eller hans, eller hendes.

Kent.

Det er min Maade at være ligefrem. Jeg har seet bedre Ansigter i min Tid, end der sidder paa nogen af deres Skuldre, som jeg seer her for mig paa nærværende Tid.

Hertugen af Kornval.

Det er en Karl, som vel engang roest for sin Fremfusenhed, vil beslette sig paa uforkammet Grovhed, og paatvinge sig Manerer, der ere ganske mod hans Natur. Han kan ikke hykle, han! Et ærligt og oprigtigt Gemyt maae tale Sandhed, om man saa vil optage det; hvis ikke, er han kun ligefrem. Jeg
kan

fiender dette Slags Folk, som i deres Oprigtighed
dolge siørre Snedighed og langt fordærveligere Hensig-
ter, end en heel Snees bøielige Opvartere, der arti-
gen fremrefle deres Tienstagtigheder.

Kent.

Min Herre, i af Oprigtighed og Sandhed, under
Beskyttelse af deres mægtige Straaler, hvis Indfly-
delse, liig et Hovedsmykke af funkende Ild af den
glimrende Phoebus's Pande.....

Hertugen af Kornval.

Hvad er din Meening hermed?

Kent.

At jeg skal lade denne Mundart fare, som saa me-
get mishager Eder. Jeg veed, Herre, at jeg er in-
gen Hykler; men han, der bedrog Eder i et oprigtigt
Sprog, var en oprigtig Skurk, som jeg for min Deel
ikke vil være, omendskonadt jeg skulde vinde Eders
Ugunst ved at overtale mig dertil.

Hertugen af Kornval.

Hvorledes kom I til at fornærme ham?

Huushofmesteren.

Jeg fornærmede ham ikke i mindste Maade. Det
behagede Kongen, hans Herre, for gansté nyelig at
slaae mig formedelst hans Mistydning; og da han
mengede sig deri, for at smigre hans fortredelige Lune,
spendte han bag fra Krogs med mig. Medens jeg laaé
paa Gulvet, forhaanede og spottede han mig, og paa-
tog sig en saa viktig Mine, som kunde anstaae en saa
værdig Mand, ja sik Berommelser af Kongen, fordi

han oversaldt den, der selv overgav sig; og i sin Overmodighed, formedelsi denne frygtelige Handling, an-
saldt han mig her igien.

Kent.

Der er ingen af slige Knechte og Kujoner, for hvem
jo Ajax er en Kastekiep.

Hertugen af Kornval.

Tag Blokken frem. Du halsstarrige gamle Knegt!
du stormodige Praler! vi vil lære dig.....

Kent.

Jeg er for gammel til at lære, Herre. Velav ikke
Blokken for mig. Jeg tiener Kongen, i hvis Unliggen-
der jeg var sendt til Eder. I skal kun udvise lidens
Ærbodighed og alt for pristig Ondskab imod min Hær-
res Værdighed og Person, ved at sætte hans Bud fast
i en Blok.

Hertugen af Kornval.

Bring Blokken frem! Saa sandt jeg lever, skal
han sidde der til Middag.

Negan.

Til Middag? Til Matten, Mylord, ja endda
den hele Nat igjennem.

Kent.

Hvordan, True! om jeg var Eders Faders Hund,
funde jeg ei begegne mig saaledes.

Negan.

Gordi du er hos ham, Knegt, vil jeg just giøre det.
(Blokken bringes frem.)

nu

Her

Hertugen af Kornval.

Det er en Karl af samme Beskaffenhed, som vor Søster talte om. — Bring Blokken hid.

Glo'ster.

Gjør det ikke, om jeg maae bede Dem, naadige Herre. Hans Forseelse er meget stor, og den gode Konge, hans Herre, vil lade ham undgiede det. Eders ham bestemte nedrige Bestraffelse er det, hvormed allene de sletteste og gemeeneste Folk tugtes for smaae Utroefababer og de almindeligste Forseelser. Kongen maae ilde optage det, at han i sit Sendebud vises saa lidet Agtelse, som paa denne Maade at indsporre ham.

Hertugen af Kornval.

Jeg vil forsvere det.

Megan.

Min Søster maae endnu værre optage det, at en af hendes Hoffolk blev fornærmet og oversaldet, i det han vilde udrette hendes Ærende. — Leg hans Hoder i Blokken. (Kent lægges i Blokken.) Kom, Mylord, lad os gaae. (Megan og Hertugen af Kornval gaae.)

Siette Scene.

Kent, Glo'ster.

Glo'ster.

Det gjør mig ondt for dig, min Ven; det er nu Hertugens Godtbesindende, hvis Tænkemaade, som

er hele Verden bekjendt, ingen hinder eller Modstand taaler. Jeg vil giøre Forbon for dig.

Kent.

Kiere, gior ikke det, Herre. Jeg har vaaget og
reist sterk. Nogen Tid vil jeg sove, og den øvrige Tid
fløite bort. En skifflig Mands Lykke kan engang
snuble. Jeg ønsker Eder en god Morgen.

Glo'ster.

Hertugen er at lasse deri. Det vil blive ilde optaget.

(gaaer.)

Kent.

Gode Konge, der maae bevidne det almindelige
Ordsprogs Sandhed: Du kommer fra Himmelens Bes-
signelse ud til den varme Soel *. — (seer op til Maanen.)
Du, denne Under-Verdens Lygte, nærme dig, at jeg
kan giennemlæse dette Brev ved dine trostelige Straa-
ler. Ingen seer gemeensig Underværker uden den
Elendige. — Jeg veed, det er fra Kordelia, som haist
lykkeligvis er blevet underrettet om min fordunklede
Tilstand. Jeg skal vel finde Middel til Befrielse fra
denne gyselige Forfatning, og soge at oprette det lidte
Tab. Ganske udtrættede og udvaagede, tager Leiligheden i Agt, I dosige Dine, for at undgaae Synet
af dette skiedselfulde Opholdssted. God Nat, Lykke!
smil endnu engang, drei dit Huus.

(han sover ind.)

Syven-

* Dette Ordsprog plejede at bruges om dem, som bare uddrevne
fra Huus og Hjem, berøvede alt Tilhold, og allene givet Solen og
den frie Luft til Pris. Hanmer.

Syvende Scene.

(En Heede.)

Edgar.

Jeg har hørt mig selv udraabe for fredlös, og ved et Træs lykkelige Huulshed undgaaet Esterfræberne. Ingen Havn er frie, intet Sted, hvor ei Vagt og den ualmindeligste Aarbaagenhed lurer paa min Optagelse. For at funne undkomme, vil jeg drage al Omsorg for mig selv, og være betænkt paa at vælge den sletteste og elendigste Tilstand, som nogensinde Armod, til Trods for Menneskeligheden, nærmeste Dyrenes. Mit Ansigt vil jeg oversaare, ombinde mine Lænder med Klæder, slynge mit Haar i en Knude, og med fremstillet Nogenhed trodse Windene og Skyernes Anfald. Denne Egn giver mig Anvisning og Monster paa afsindige Betlere, som med brælende Stemme indstode Maale, Træspidser, Negle og Rosmarinqviste i deres benummrede og følesløse blottede Arme, og med dette gyselige Syn opfordre, undertiden med rasende Forbandesser, undertiden ogsaa med Bonner, Folkets Medlidenhed i de smaae Aalsgaarde, i de arme nodlende Bonderbyer, Hyrdehütter og Møllerne. Arme Turluru *! arme Tommes! Det er dog noget: som Edgar er jeg slet intet.

(gaaer.)

E 4

Otten-

* Den forðærvede Udtale af Turlupin. Der gaves nemlig i det færtende Aarhundrede en nye Art af Zigenere, Turlupins kædende, der var et Broderskab af nogle Betlere, som streifede overalt omkring i Europa.

Scenen

Ottende Scene.

Grevens af Glosters Slot.

Lear, Hofnarren og en Ridder.

Lear.

Det er besynderligt, at de skulde reise hjemme fra,
og ei stikke mine Sendebud tilbage.

Ridder.

Saavidt jeg mærkede, havde de Aftenerne tilforsit
ikke bestemt sig til denne Afreise.

Kent.

Held dig, min ødse Herre!

Lear.

Ha! giv du dig Tidssordris af din Skindsel?

Kent.

Nei, Herre.

Hofnarren.

Ha! ha! Han bær grusomme Knæbaand. Heste
bindes ved Hovedet, Hunde og Biorne ved Halsen,
Aber om Lenderne, og Mennesker ved Benene. Når
en Mand er alt for lystig paa Benene, saa maae han
hære Træ-Sokker.

Lear.

Hvem er han, der har taget saa skammelig Feil af
din Stand, at han har sat dig der?

Kent.

Det er daade en Han og en Hun; Eders Son
og Eders Datter.

Lear.

Lear.

Nei vist.

Kent.

Jo.

Lear.

Nei, siger jeg.

Kent.

Men jeg siger Jo.

Lear.

Bed Jupiter sværger jeg, Nei.

Kent.

Bed Juno sværger jeg, Jo.

Lear.

Det torde de ikke voxe; det kunde, det vilde de ikke giøre. Det er værre, end Mord, at forgribe sig saa voldsom mod den mig skyldige Eresfrygt. For klar mig vedkendtlig og hurtig, paa hvad Maade du kunde fortiene, eller de tilsoie dig saadan Begegnelse, da du kom fra os?

Kent.

Mylord! da jeg i deres Huus overleverede dem Deres Hoiheds Brev, kom, forend jeg var opstaaet fra det Sted, hvor jeg knælende iagttog min Glyldighed, et sveeddryppende Sendebud indfarende, som halv aandelos udstommede en Hilsen fra Goneril hans Hersterinde, og overbragte Breve, hvilke de uden Opsættelse strax læste. Saasnart Indholden var blevet dem bekjendt, opkaldte de deres Folk, tog strax

— 223. —

Heste, og besalede mig at følge sig, indtil det blev
dem befeiligt at give mig Svar, og betragtede mig
med koldfældige Øine. Da jeg nu her modte det an-
det Bud, hvis Velkomst jeg mærkede havde forgifset
min, og som var den samme Karl, der for myelig
havde viist sig saa uforståmet mod Deres Kongelige
Høihed, saa trak jeg Kaarde, mere tapper end klog.
Han bragte det hele Huus i Forstyrrelse ved hans
stærke og seige Raaben; hvorpaas Deres Son og Da-
ter fandt denne Forseelse værdig den Skam, jeg her
maae udstaae.

Hofnarren.

Vinteren er endnu ikke forbie, naar Bildgiæssene
flyve den Kant *.

De Fædre, som i Pialter gaae,
Blind deres Born giv;
Men Fædre, der har Guld, som Straae,
Og kienne Born have ber.
Fortuna, den garstige Qwind,
Lukker aldrig den Fattige ind.

Med alt det skal dine fiere Dottre endnu slæsse dig flere
Sorger, end du kan tælle i et heelt Aar.

Lear.

Oh! hvor svolmer denne Moder op til mit Hiert!
— hysterica passio! — Herned du opklavrende Sorg;
dit

* Det maae forklares saaledes: Naar de endnu opfore sig saaledes,
saa har Kongens Uroeligheder endnu ingen Ende.

Johnson.

333. SPEL
dit Element er her neden under. — Hvor er denne Datter?

Kent.

Hos Greven, Herre! her indenfor.

Ridder.

Har I intet mere forbrudt, end hvad I har fortalt?

Kent.

Slet intet. — Hvad er det som gior, at Kongens Folge bestaaer af saa lidet et Antal?

Hofnarren.

Var du bleven sat i Blokken for det Spørgsmaalet, saa havde du vel fortient det.

Hvi saa?

Kent.

Hofnarren.

Vi kommer til at sætte dig i Skole hos en Myre for at lære dig, at man om Vinteren ikke arbeider. Alle der følge deres Næser, ledes af deres Nine, undtagen blinde Folk; og der er ei een Næse blandt tyve, som jo lugter den, der stinker. — Slip Holdet, naar et stort Hvid ruller ned af Bakken, hvis det ei skal brække din Hals i Lobet; men det store, som gaaer opad, lad det slæbe dig bagefter med sig. Maar en viis Mand giver dig et bedre Raad, saa gib mig mit tilbage. Jeg skitter ei om, at andre end Skielmene skal følge det, eftersom det er en Mar, der giver det.

Hvo Tieneste for Fordeel gior,

Uvillig gierne gaae.

Dem

Dem jager bort enhver Modbør,
 I Storm de laer dig staae.
 Dog jeg, din Mar, troe bliver ved,
 Lad dig den Vise flye;
 En Mar den Skurk, som løb afsted,
 Din Mar ei, liig en Skurk, vil flye.

Kent.

Hvor lærte du det, Mar?

Hofnarren.

Ikke i Blokken, Mar.

N i e n d e S c e n e .

Lear, Glo'ster.

Lear.

De afslaae at tale med mig? de ere upasselig?
 de ere trætte? de have reist den ganse Nat? Blotte
 Udsugter, Opspund af Oprørere og Afspenstige. Skaf
 mig et bedre Svar.

Glo'ster.

Min dyrebare Herre! jeg kiender Hertugens hid-
 sige Sindelaug, hvor ubevægelig og fast han bliver
 ved sin Beslutning.

Lear.

Hevn! Pest! Død! Ødelæggelse! han hidsig?
 hvad for hidsigt Sindelaug? Hvordan, Glo'ster!
 Jeg vil tale med Hertugen af Kornval og hans Kone.

Glo'ster.

Glo'ster.

Bes, min gode Herre, jeg har berettet dem det
saaledes.

Lear.

Berettet dem det? — Forstaer du mig, Mand?

Glo'ster.

Ta, min gode Herre.

Lear.

Kongen vil talehmed Kornval. Den kiere Fader vil
tale med sin Datter, befale hende at giøre Opvartnin-
ger. — Ere de underrettede derom? — Liv og Blod!
— hidsig? den hidsigke Hertug? Siig den heede Her-
tug, at.... Nei dog, endnu ikke — maaſkee han er
ikke vel. Sygdom forsommer altid de Pligter, hvor-
til vor Sundhed er forbunden. Vi ere ei længere de
samme, naar den undertrykte Natur hyder Sindet at
lide med Legemet. Jeg vil ændre det. Mar havde jeg
af Fremfusenhed kommet til at forløbe mig, og at tage
et Angreb af Sygdom og Upasselighed for den friske
Mand. — Utaalelige Forsatning! — hvorfør skulde
han sidde her (peger paa Kent) — Denne Handling over-
beviser mig om, at hendes og Hertugens Afreise er
alleneste Kunfigreb. — Losgiv min Tiener! gaae og
siig Hertugen og hans Kone, at jeg vil tale med dem.
Nu, i Dieblikket — besal dem at komme hid og høre
mig, eller jeg vil slæe Trommen for deres Kammer-
dør, indtil der raabes. — Sover til Doden.

Glo'ster,

~~777-788~~

Glo'ster.

Teg vilde gierne, at alting skulde blive godt igien
imellem dem. (gaaer.)

Lear.

Vee mig, mit Hierte! mit opbrusende Hierte!
Holdt, herned!

Hofnarren.

Kaab til det, ligesom den tosede Dreng gjorde til
Malene, da han stak dem levende i Posteien. Han slog
dem paa Hovederne med en Pind, og raabte: herned!
I Galninger, herned! Det var hans Broder, som
af Luther Godhed mod sin Hest kom Smør paa Høet.

Tiende Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, Glo'ster,
og Tiener.

Lear.

God Morgen, begge to!

Hertugen af Kornval.

Teg ønsker al Velgaaende, Mylord!

(Kent løslades.)

Regan.

Det fornøier mig at see Deres Kongelige Høihed.

Lear.

Teg troer, Regan, du gør det. Teg veed, hvad
Marsager jeg har til at tænke saaledes. Dersom du
ikke

333. FRED.

ikke fornøiede dig derover, saa vilde jeg stille mig fra din Moders Grav, som den, der indslutter en Egte-skabs-Bryderstæ. (til Kent) O, er du frie? — En anden gang derom. Elskede Regan! din Søster er meget slem. Oh! Regan! hun har hundet den sharp nægende Utaknemmelighed, liig en Grif, her til mit Hjerte. Jeg kan neppe sage dig, du vil ei troe det, med hvilket fordærvet Gemyt — Oh! Regan —

Regan.

Jeg beder, Mylord, hav Taalmodighed. Jeg formoder, at I ved mindre at skattere hendes Forsteneste, end hun at efterkomme sin Skyldighed.

Lear.

Hvad, hvordan var det?

Regan.

Jeg kan ei troe, at min Søster det allermindste vilde lade det mangle paa Forbindlighed. Dersom hun maaskee har indskrænket Eders Folgesvennes Udvævelser, er det vist af slige Grunde og i saadan visse givrende Hensigt, der befrier hende for al Bebreidelse.

Lear.

Min Forbandelse ramte hende!

Regan.

O, Fader! I er gammel. Naturen staer hos Eder paa det ydersie af dens Grænder. I burde lade Eder syre og lede af deres Skionsomhed, der, bedre end I selv, veed at bedomme Eders Forsatning. Derfor

for beder jeg Eder, at I vender tilbage til min Søster, og tilstaaer, at I har forseet Eder imod hende.

Lear.

Jeg anraabe hende om Forladelse? — Betænker du, hvordan det vilde stikke sig for mig. Kiereste Datter! jeg maae beklaende, at jeg er gammel. (Læser) Alderdommen har faa Nodvendigheder. Paa mine Knæ beder jeg, at du vil tilstaae mig Klæder, Seng, og Underholdning.

Negan.

Kiere Herre! ikke mere. Det er utaalelige Kunstre greb! Vend tilbage igien til min Søster.

Lear.

Aldrig, Negan. Hun har afflaaet mig Halsdelen af mit Følge, set med vredladne Hine til mig; sidst mig hendes Siangetunge lige i Hiertet. Al Himlens foreenede Hævn falde paa hendes utaknemmelige Hoved! Slaae hendes unge Been med Lamhed, I anstikkende Vinde!

Hertugen af Kornval.

Fy, Herre, fy!

Lear.

I hurtige Lynilde, skyder eders blendende Flammer ind i hendes haansulde Hine! Fordærv hendes Skionhed. I Morads-Uddampninger! opdrevne af den mægtige Soel, falder ned og skiender hendes Stolthed!

Negan.

Regan.

O, J himmelske Guder! det samme vil J og til-
væste mig, naar J regieres af Eders hidlige Lune.

Lear.

Nei, Regan, du skal aldrig face min Forbandelse.
Den smartede Natur skal ikke gaae over til Strenghed.
Hendes Hine ere skarpe, men dine vederqvæge, og
brænde ikke. Du er ei i Stand til at misunde mig
mine Fornielser, og formindse mit Folge, at lade
falde overilede Ord, afknappe mine Indkomster, og
til Slutning slaae Skaaden for Doren ved min An-
komst. Du kiender bedre Naturens Forpligtelser, det
barnlige Baand, Levemaadens Virkninger og Taknem-
meligheds Fordringer. Det halve Kongerige, som
jeg stienkede dig, har du endnu ikke forglemt.

Regan.

Kiere Fader! til Sagen.

(Trompetet høres.)

Lear.

Hvem satte denne fra mig assendte Mand i Blokken?

(Husshofmesteren kommer ind.)

Hertugen af Kornval.

Hvad er det for en Trompet?

Regan.

Det maae være min Soster, saavidt jeg veed.
Hendes Brev bevidner, at hun snart vil være her. —
Er din Frue kommet?

F

Lear.

Lear.

Det er et Dyr, hvis let borgede Hovmod beroer
paa hendes vægelsindede Maade, som han tiener. —
Bort, Knegt! fra mit Ansigt.

Ellevte Scene.

De Forrige, Goneril.

Lear.

Hvem satte min Betient i Blokken? — Regan, jeg
haaber sikkert, at du veed intet derom. — Hvem kom-
mer der? O Himmel! dersom du ynder gamle Mænd,
dersom din milde Regiering helliger Lydighed, dersom
du selv er gammel, saa antag dig min Sag. Send
ned og tag mit Partie. (til Goneril) Skammer du dig
ikke ved at see dette Skieg? — O Regan! vil du tage
hende i Haand?

Goneril.

Hvorfor ikke tage mig i Haand? Hvori har jeg
fortorret Dem? Et alt det er Fornærmelse, som
Ustionsomhed dersor antager og Grillsfængerie saa-
ledes benævner.

Lear.

O Bryst, du er for stærk! Kan du endnu udhosde
det? — Hvorfor blev min Betient sat i Blokken?

Hertugen af Kornval.

Jeg satte ham der, Herre; men hans egen Ube-
sindighed fortiente ingen bedre Besønning.

Lear.

Lear.

Du? Du gjorde det?

Regan.

Kjære Fader! brug dog Eders Sandser. Dersomt
J, indtil Eders Maaned er forloben, vil vende til-
bage og opholde Eder hos min Søster, affledigende
den halve Deel af Eders Folge, saa kom siden til mig.
Jeg er nu borte fra mit eget Huus, og ei forsynet
med det nødvendige til Eders Underholdning.

Lear.

Vende tilbage til hende? og affledige halvhundrede
Mænd? Nei, for forsværge enhver Boepæl, og vælge
heller at være Ulves og Uglers Selskabsbroder, at
kiempe mod Beirligets Fiendligheder, mod Mod-
vendighedernes Sharpe Braad. — Vende tilbage til
hende? — Hvad? Ligesaas gierne kunde jeg overtale
mig til at knæle for den syrige franske Konges Trone,
for ham, der uden Medgivt tog vor yngste Datter,
og som en arm Ridder tilbetle mig en Maadepenge, for
at opholde et usælt Liv. — Vende tilbage til hende?
— Overtal mig hellere til at være Slave og Trældyr
hos den affyelige Knegt.

Goneril.

Efter Behag, min Herre.

Lear.

Jeg beder dig, Datter, gior mig ei affindig. Jeg
vil ikke foruroelige dig, mit Barn. Farvel! — Vi vil
aldrig meer møde, aldrig mere see hinanden, end-
stiondt du er mit Kjæd, mit Blod, min Datter, eller

retttere en Smerte i mit Kjod, som jeg nödsages til at falde mit. Du er et Saar, en Pestbyld, en op-sullen Karbunkel i mit fordærvede Blod. Dog, jeg vil ikke stiende paa dig. Lad Skindsel anfalde dig, naar den vil; jeg skal ikke falde paa den, jeg skal ei bede Tordneren ramme dig, ei heller anklage dig hos den dommende Jupiter i det Hoie. Forandre dig, naar du kan; bedre dig i Mag. Jeg kan have Taalmo-dighed. Jeg kan opholde mig hos Regan, jeg og mine hundrede Riddere.

Regan.

Ikke saa ganske vel. Jeg tanker endnu ikke paa Eder; ei heller er jeg forsynet til et bequemmeligt Op-hold. Lad Eder styre af min Søster. Thi de, som laane Eders Lidenstaber sin Fornuft, kan ei andet tænke, end at I er gammel, altsaa — Men hun veed, hvad hun gjør.

Lear.

Er det vel talt? —

Regan.

Jeg tor forsware det, Herre. — Hvad, et halvt hun-drede Folgesvenne? Er det ei nok? Hvortil skulde I behove flere, ja endog saa mange? da baade Ube-quemmelighed og Fare taler imod saa stort et Antal. Hvor skulde saa mange Folk i eet Huus holde Veneskab under to Forskielliges Besaling? Det er vanskeligt, næsten umueligt.

Goneril.

Goneril.

Hvorfor kan I ikke, Mylord, blive opvartet af dem, som staae i min eller hendes Dieneste?

Regan.

Hvorfor ikke, Mylord? Dersom det hændte, at de viste sig efterladne mod Eder, saa funde vi have Opsigt med dem. Maar I vil komme til mig — thi nu indseer jeg Farligheden deraf — saa beder jeg, at I ei vil medtage flere end fem og tyve. Flere vil jeg ikke give Plads, eller vide noget af.

Lear.

Teg gav Eder alt —

Regan.

Og i en lykkelig Tid gav I os det.

Lear.

Gjorde Eder til mine Beskyttere og Bevogtere, og forbeholdt mig ikun et Folkestab af et vist Antal. — Maade jeg komme til dig med fem og tyve? Var det ikke saa, du sagde, Regan?

Regan.

Og siger det igien, Mylord, ei med flere.

Lear.

Disse stemme Skabninger have dog et ganske skikkeligt Udseende ved Siden af andre, der ere endnu stemmere. Si at være den værste, er paa en Slags Maade ogsaa roessværdig. Jeg vil folge med dig. (til Goneril) Dine Halvhundrede udgjor dog det dobbelte

[redacted]

beste af fem og tyve; og du bær dobbelt saa megen
Kierlighed til mig, som hun.

Goneril.

Hør dog, Mylord, hvortil behover I fem og tyve,
ti eller fem til Følge, i et Huus, hvor to gange saa
mange ere befalede til Opvarming hos Eder?

Regan.

Hvortil have I een enestue nødig?

Lear.

Tæl aldrig om, hvad vi have nødig. Vore usleste
Tiggere have i de fattigste Kaar dog Overstod.
Tilstaae ei Naturen mere, end Naturen hader no-
dig, saa ere Menneskenes Liv ikke mere bekosteligt
end Dyrenes. Du er en Dame. Dersom at klæde
sig varmt var overdaadigt, behover Naturen jo
ikke, hvad du bær til Overdaadighed, som neppe hol-
der dig varm. Men hvad jeg virkelig haver nødig —
o Himmel! gib mig saa megen Taalmodighed, som
jeg behøver! — I see mig her, o Guder! en fattig
gammel Mand, ligesaa besværet af Kummer som af
Alderdom, ulykkelig ved dem begge! Dersom det er
Eder, som opsatte disse Dottres Hierter mod deres
Fader, driv ikke saa megen Spot med mig, at lade
mig spagferdigen taale det! Indgis mig en adel
Brede! — O, lad ei de quindelige Vaaben, Vand-
draaber, besmitte mine mandige Kinder! — Nei, I
unaturlige Hexer, jeg vil tage saadan Hevn over eder
begge, at hele Verden skal — Jeg vil giøre slige Ting
— hvilke de ere, veed jeg endnu ikke, men de blive
Jordens Forstrækkelse. — I tænker nok, jeg vil
græde?

græde? Nei, jeg skal ikke græde, endskindt jeg har fuldkommen Marsag dertil. Men før skal dette Hierte springe i tusende Stykker, førend jeg skal fælde en Laare. — O, jeg maae blive afhindig.

(Kear, Glo'ster, Kent og hofnarren gaae.)

Tolvte Scene.

Hertugen af Kornval, Regan, Goneril,
siden Glo'ster.

Hertugen af Kornval.

Lad os gaae herfra, det vil blive Storm.

(Storm og Uveir.)

Regan.

Dette Hūus er knapt. Den gamle Mand og hans Folk kan ikke vel blive herbergeret.

Goneril.

Det er hans egen Skyld. Han har selv skilt sig ved sin Roe, og maae føle Folgerne af hans Daarlighed.

Regan.

Før hans Person vil jeg med Hornsiesse tage imod ham, men ikke imod nogen af hans Folge.

Goneril.

Saaledes er jeg og findet. — Hvor er Greven af Glo'ster?

(Glo'ster kommer ind.)

Hertugen af Kornval.

Han fulgte den Gamle bort. — Der er han allerede igien.

Glo'ster.

Kongen er i en stor Forbittrelse.

Hertugen af Kornval.

Hvor vil han gaae hen?

Glo'ster.

Han raaber paa, han vil til Hest; men vil ikke lade mig vide, hvorhen han agter sig.

Hertugen af Kornval.

Det bliver bedst, ikke at forhindre ham. Han vil ei lade sig lede af andre.

Goneril.

Overtal ham, Mylord, til paa ingen Maade at forblive her.

Glo'ster.

Af! Matten stunder til, og de stærke Winde bude heftigen. Paa mange Mile omkring er der knap en Bust.

Negan.

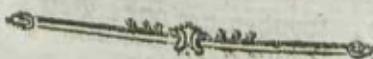
O, Mylord, de Fortredeligheder, som egensindige Folk foransledige sig selv, maae være deres Læremestere. Tilluk Eders Dorre. Han er ledsgaget af et Antal fortvivlede Folgesvenne; og hvad de ophidse ham

ham til, byder Viisdom at frygte, da hans Gren
staar aabne for Forsørelser.

Hertugen af Kornval.

Tilluf Eders Dørre, Mylord. Det er en stor-
mende Nat. Min Regan raader dig ei andet, end
godt. — Kom, lad os undvige Stormen.

(De gaae.)

Tredie

Tredie Act.

Første Scene.

(En Heede.)

Storm med Torden og Lynde.

Kent og en Ridder.

Kent.

Hvem er der, foruden det onde Veir?

Ridderen.

En, hvis Sind er ligesaa uroeligt, som Veiret.

Kent.

Ieg fiender dig. — Hvor er Kongen?

Ridderen.

Han kiemper mod de oprorte Elementer; byder Bindene blæse Jorden ned i Havet, eller hæve de krusede Bolger op over Landet, paa det at alle Ting enten maae forandres eller og ganske ophøre. Han udrusker sit hvide Hovedhaar, som de heftige Windstod med blind Forbitrelse gribte sat paa i deres Naserie, og forvandle til intet. Han opfordrer sine inderste Kræfter til spottende at trodse Uveiret og de mod hinanden stridende Winde. Denne Mat, i hvilken Bispe-

nest

nen ei vilde drage fra sine Unger i Hiet, Loven og den tyndbugede Uls holde sit Skind tort, leber han med blottet Hoved, og byder enhver, som vil, fratauge ham alt.

Kent.

Men hvem er hos ham?

Ridderne.

Ingen uden Narren, som stræber at bortspøge hans hertekrænklede Fornarmelser.

Kent.

Jeg kiender dig, min Ven, og forladende mig paa min Jagttagelses Sikkerhed, tor jeg betroe dig en vigtig Sag. — Der er opkommet Ueenighed imellem Hertugen af Albanien og Kornval, endstændt man ved fælles List ei kan formærke det mindste Spor der- til. Disse have Tienere, ligesom enhver, hvis mægtige Stierner hævede i Veiret, der ikke destomindre synes faaledes, men ere Frankriges Spioner og kyn- dige Speidere i vores Stat af alt, hvad der har været at lægge Mærke til, saavel Hertugernes Ueenigheder og Sammenholdelser, som og det haarde Nag, de begge have baaret til den gode gamle Konge, eller endnu maaskee noget hemmeligere, hvortil disse King allene tiene til Paaskud. Ja, sikkert er det, at der fra Frankrig kommer en Hær i dette adsplittede Kon- gerige, som alle floge i vor Forsommelse, have hem- melig lobet ind i nogle af vores bedste Sæhabne, og ere nu strax færdige til at lade see deres vayende Flag. — Nu, hvad dig angaaer: dersom du tor stole saa meget paa mit Ord, og ile til Dover, skal du finde nogle,

nogle, der vil takke dig, naar du overbringer dem til
forladelig Esterretning om, hvor store, unaturlige og
til Afsindighed grændende Krænkelser, Kongen har
Aarsag til at besvære sig over. Jeg er en Adelsmand
af Stand og Herkomst, som af Kiendskab og Tilstid
til dig betroer dig denne Forretning.

Nidderen.

Jeg vil tale nærmere med Dem.

Kent.

Nei, gør ei det. Til Bekræftelse paa, at jeg er
meget mere, end mit udvortes Anseende viser, saa
aabne denne Pung og tag, hvad deri ligger. Dersom
du faae Kordelia at see, hvilket jeg ei befrygter, vist
nok skal skee, saa viis hende denne Ring, og hun vil
sige dig, hvem den Person er, som du nu ikke kien-
der. — Ei! hvilken Storm. Jeg vil gaae for at
opfæze Kongen.

Nidderen.

Giv mig din Haand. — Har du ikke mere at sige
mig?

Kent.

Kun faae Ord, men af større Betydenhed, end alt
det foregaaende; hvorom mere, naar vi have fundet
Kongen. Dersor tag du den Bei, jeg vil tage denne.
Den, som først anträffer han, raaber den anden til.

(De gaae.)

Anden

A n d e n S c e n e.

(Vedvarende Storm.) **Lear og Hofnarren.**

Lear.

Blaeser, I Vinde, indtil I sondersprenge Eders Kinder! Nasir! blaeser! I Skybrud og Orkaner nedskyller, indtil I have oversvømmet vore Saarne og druknet Veirhanerne! I soovelagtige og sieblilige Lynglimte, Egg-kloevende Tordenboltes Forlobere, forbrand mit sneehvide Hoved! Og du, alt-rystende Torden, slaae Verdens tykke Runding flad! Sonderbryd Naturens Form, og forspild paa engang den Saed, som frembringer alle utaknemmelige Menninger!

Hofnarren.

O, Hoffssets Vie-Band i et tort Huus er bedre, end Regnvand under aaben Himmel. — Kiere, gaae ind og udbeed dig dine Dottres Belsignelse. Dette er en Mat, der har ingen Medlidenhed hverken med kloge Folk, eller med Narre.

Lear.

Din Strube udbuldre al sin Hidsighed, syre Ild, nedstyl Regn! Hverken Regn, Wind, Torden eller Ild ere mine Dottre. Jeg bebreider ikke eder, I Elementer! eders Uvenlighed. Jeg gav eder intet Kongerige, kaledede eder aldrig Born. I ere mig ingen Hydighed styldige. Tilfredsstiller altsaa eders strækelige Welbehag. — Her staarer jeg eders Slave, en ussel, stræbelig, svag og foragtet Olding; men dog

dog falder jeg eder slavisse Tienere, der have foreenet
eder med to fordærvelige Dottre, og anføre eders i det
høie samlede Slagtordninger imod et Hoved, der
er saa gammelt og ubbleget, som dette. — Oh! oh!
det er afflystigt!

Hofnarren.

Den, der har et Huus at stikke sit Hoved i, har
en god Hielm.

Hvo giv det til sin Doe, der burde være Hierte,
Hans Sovn til Waagen blier, Liigtorne vil ham
smerte.

thi der var aldrig noget ret fint Fruentimmer til,
som jo giorde Miner i Speilet.

Tredie Scene.

De Forrige, Kent.

Year.

Rei, jeg vil være et Monster af al Taalmodighed.
Jeg vil intet sige.

Kent.

Hvem er der?

Hofnarren.

Lystig, her er en klog Mand og en Mar.

Kent.

Ak! Herre, er I her? — De, som elste Natten,
elste ingen saadan Nat, som denne. Den vredladne
Him-

Himmel bortskremmer Mørkhedens sande Vandrere,
og bringer dem til at blive i deres Huuler. Siden jeg
blev Mand, erindrer jeg mig aldrig at have hørt om
flige Ildstrømme, flige gyselige Tordenkrald, flig ei
Brulen og Brusen af Vinde og Regn. Den menne-
skelige Natur kan ei udstaae flig en Elendighed.

Lear.

Mn lad de store Guder, der anstille denne frygte-
lige Bulder over vore Hoveder, opførge deres Fiender.
— Skielv, du Elendige! der ruger over uopdagede
Forbrydelser, som ere undgangne Retfærdighedens
Ris! Skius dig, du blodige Haand! du Meeneeder!
og du Dydens Skinhellige, som med Blodskam er be-
flekket! Udyr! forgaae af Baaben, du som under
hemmelig og forstilt Anseelse har staet dine Medmen-
nestre efter Livet! Indsluttede, forborgne Misgier-
ninger, bryder frem af eders hælende Lenkammere,
og anraaber disse rædselsfulde Anklagere om Maade! —
Jeg er en Mand, der er mere syndet imod, end som
selv havet syndet.

Kent.

Af! her og barhovedet? Næst herved, naadig-
ste Herre, er en Hytte, der vil vise Eder en Ven-
skabs Tjeneste mod Uveiret. Bliv der i Noe, medens
jeg, for at giøre Vold paa deres knappe Føielighed,
vender tilbage til det haarde Huus, langt haardere
end Steenene, hvoraf det er opreist, som nu nylig
afsløg mig at komme ind, da jeg spurgte efter Eder.

Lear.

Lear.

Jeg begynder at blive svimmel i Hovedet. Kom, Son. Hvordan staer det til med dig? Fryser du? Jeg fryser selv. Hvor er Straæt, Ven? Nodens Kunst er besynderlig, der kan giøre de ringeste Ting kostbare. Kom, til Hytten! — Arme Skielm! der er en Deel af mit Herte, der bloder for dig.

Hofnarren.

Enhver, der har kun en Smule Bid,
Og stride skal haade mod Stobregn og Wind,
Maae vide at finde sig i enhver Tid,
Endskjondt det regnede hver Dag omkring.

Lear.

Ganske sandt, min gode Dreng. Kom, før os hen til Hytten.

Hofnarren.

Det er en dygtig Mat til at afslolne en Bolerste. Jeg vil endnu, førend jeg gaaer, fremsætte en Spaar dom.

Naar Presten mod sin Etere synder,
Og Brygger Malt med Vand forthunder;
Naar Junker Skrädders Magt misliender,
Ei Kietter meer, men Hoerkarl, brænder *;
En Tid da kommer, skal man see,
At Folk vil gaae paa Fodderne.

Naar

* Man kaldte den Gang den veneriske Syge, Branden.

Johnson.

333. KÆF

Naar Nettens Sager vrangt ei dommer,
 For Gield ei Stratenjunk' ren rommer;
 Naar ingen meer bagtale kan,
 Ei Skielm i Trengsel giere Kan.
 Naar Aagrer teller Guld paa Gaden,
 Og Skiojen Kirker bygger Staden,
 Da meget stor Forvirrelse
 I Riget Albion skal skee.

Denne Prophetie skal Merlin gisre; thi jeg lever for
 hans Tid.
(gaar.)

Fierde Scene.

Et Værelse paa Glo'sters Slot.

Glo'ster, Edmund,

Glo'ster.

Mei, nei, Edmund, denne unaturlige Adfærd ansaaer mig ikke. Da jeg udbad mig Deres Lillardelse til at vise Medslidenhed med ham, fratog De mig Brugen af mit eget Huns, paalagde mig under Straf af bestandig Unaade hverken at tale om ham, gisre Forbon for ham, eller paa nogen Maade understøtte ham.

Edmund.

Hvor hoist grusomt og unaturligt!

Glo'ster.

Nu vel, hvad meener du? Der er opkommel
 Ueenighed mellem Hertugerne, og endnu noget værre
 end det. Jeg har i Nat faaet et Brev; det er endog

G

farligt

farligt at tale derom, og jeg har forbaret det i mit Kabinet. De Forurettelser, Kongen nu maae taale, vil sikkert blive hevnede. En stor Deel af en Krigshær er allerede paa Beenene. Vi maae tage Kongens Partie. Jeg vil see at faae ham opspurgt, og hemmelig komme ham til Hjelp. Gaae du hen og fordriv Tiden med Hertugen, at min Belgisorenhed ikke bliver bemerket af ham. Dersom han spørger efter mig, er jeg ei vel, og er gaaet til Sengs. Skulde det endog koste mit Liv, hvilket man har truet mig med, saa maae dog Kongen, min gamle Herre, blive hiulpet. Der ere besynderlige Ting i Vente, Edmund. Jeg beder dig, vær dersor aarvaagen.

(gaaer.)

Edmund.

Den Foelighed skal Hertugen snart forbyde dig, og paa Dieblikket vil jeg tillige give ham Underretning om Brevet. Det maae stasse mig Anseelse af en vigtig Fortieneste, og indbringe mig, hvad min Fader taber, ikke mindre end alt. Den Unge stiger, naar den Gamle falder.

(gaaer.)

Femte Scene.

(En Deel af Heeden med en Hritte.)

Lear, Kent, Hofnarren.

Kent.

Her er Stedet, Mylord. Gaae ind, min gode Herre. Denne strenge Marts Tyrannie er for skarp for den menneskelige Natur at udholde.

(bestandig Storm og Uveir.)

Lear.

Lear.

Lad mig blive allene.

Kent.

Min gode Herre, gaae her ind.

Lear.

Vil du komme mit Herte til at briste?

Kent.

Før briste mit eget Herte. — Gaae her ind, min gode Konge.

Lear.

Du tænker, det er meget, at denne rafende Storm ansælder os lige indtil Huden, saa forekommer det dig; men hvor en siorre Sygdom har sit Sæde, der føles neppe den mindre Upasselighed. Du vil undsløbe en Bjørn; men dersom din Flugt gif imod det brudende Hav, vilde du heller løbe i Bjørnens Strube. Maar Sindet er sorrigfrit, er Legemet omfindstlig. Min Siels Storm betager mine Sandser Følelse for alt andet, uden for hvad, som der martrer mig Barnlig Utaknemmelighed! er det ikke som denne Mund skulde sønderlide denne Haand, fordi den rekker den Fode? Men jeg vil straffe dem. — Nei, jeg vil ikke meere græde. — I saadan en Nat at udstøde mig? — Storm frist, jeg vil taale det. — I saadan en Nat som denne? O Regan! Goneril! Eders gamle gode Fader, der af et oprigtigt Herte gav Eder alt. — Den Wei fører til Uffindighed! Lad mig skye den. Gi mere derom.

G 2

Kent.

222-455

Kent.

Gode Herre, kom og gaae herind.

Lear.

Gaae selv derind. Søg din egen Magelighed. Denne Storm vil ei tillade mig at tænke paa Ting, der haardere vilde angribe mig. — Dog, jeg vil gaae ind. (til Hofnarren) Dreng, gaae først ind. — Du hunsvidde Fattigdom. — Nu, gaae dog ind. (han gaaer.) — Jeg vil bede, og derpaa siden soye. J arme usgne Stakler, der ere udsatte for den fnyende Storms Ubarmhertighed! hvordan skal eders blottede Hoveder, eders udhungrede Lemmer, eders gabende sønderrevne Pialter beskytte eder mod et Beirligt som dette? Det har jeg for lidet betænkt. O Daarlighed! tag Medicin; sæt dig i den Stand, du kan føle, hvad den Elendige soler, at du maae afkaste din Overflod til dem, og forestille Himlen mere retfærdig.

Edgar

(indensfor i Hytten).

En Favn og en halv, en Favn og en halv. — Arme Tommes!

Hofnarren

(lobende ud af Hytten).

Kom ei herind, Herre, der er et Spogelse. — Hielp! Hielp!

Kent.

Giv mig din Haand. — Hvem er der?

Hof-

Hofnarren.

Et Spogelse, et Spogelse! det falder sig arme
Tommes.

Kent.

Hvem er du der, som numler hif i Straæt?
Kom frem.

Siette Scene.

De Forrige, Edgar (fortældt som en Affindig).

Edgar.

Af Veien, den onde Aland forfolger mig. Igien-
nem den skarpe Hagtorn blæser den folde Bind. —
Hans, gaae i din Seng og varm dig.

Lear.

Har du givet alting bort til dine Østtre, og er nu
selv kommet dertil?

Edgar.

Hvo giver den arme Tommes noget, som den onde
Aland har fort igiennem Ild og Luer, over Stromme
og Vandfald, Sump og Morads; som har lagt Knive
under hans Hovedpude, Strikker under hans Stoel,
sat Røttekrud ved hans Suppe, giort hans Hierte saa
overmodigt, at han paa en mørkebruun Hingst tra-
vede over Broer fire Tommer brede; at han løber ef-
ter sin egen Skygge, som en Forræder. — Gud be-
vare dine fem Sind! Hu, Tommes fryser. O, do,
di, do, da, di, do, di. Gud frie dig for Hvirvel-
vinden,

vinden, Stierneskud og Gangenskab. Giv den arme
Tommes noget, som er plaget af den onde Aand! Her
funde jeg nu have ham, og der, og her igien og
der.

(Stormen vedvarer.)

Lear.

Hvad? har hans Dottre bragt ham saa vidt?
Kunde du intet beholde for dig selv? Gav du dem alt?

Hofnarren.

Nei, han har jo forbeholdt sig et Teppen; ellers
havde han giort os alle Skamfuld.

Lear.

Nu, giv alle de Plager, der hænge i den svævende
Luft, Menneskenes Forbrydelser bestikkede, nedfalde
paa dine Dottre!

Kent.

Han har ingen Dottre, min Konge.

Lear.

Hvad, Forræder, intet andet funde nedtvinge
Naturen til slig en nedrig Forfatning, uden hans van-
artige Dottre. — Er det saa Skif, at forskudte Fædre
skulde vise saa siden Barmhertighed mod deres eget
Kiod? — Wel overlagte Straf! Det var dette Kiod,
der avlede disse Pelikans Dottre.

Edgar.

Pilikof sad paa Pilikof hoi! Hallo! hallo! lo! lo!

Hofnarren.

Denne folde Mat vil giøre os alle til Narre og Van-
vittige.

Edgar.

Edgar.

Vogt dig for den onde Aaland. Adlyd dine Foreldre, hold dit Ord redelig, sværg ikke, besat dig ei med anden Mands ægte Hustrue. Sæt ikke dit Hierte til den folte Pragt. — Hu, Tommes fryser.

Lear.

Hvad har du været?

Edgar.

En Tjenestekarl, stolt til Hiente og Siel, der krusede mit Haar, bar Handsker paa min * Hat, befordrede Hiertets Ønsker hos min Pige, og foretog Mørkhedens Værk med hende, udstodte saa mange Eder som Ord, og bræd dem for Himplens milde Alsyn. En, somsov ind i velsygtige Betragtninger, og opbaagnede for at iværksætte dem. Viin elskede jeg hellig, Terninger inderlig, og i Kierlighed til Fruentimer overgik jeg Stortyrken. Galsk af Hiente, flygtig af Dre, blodig af Haand, en Soe i Dovenstab, en Ræv i Snedighed, en Ulv i Graadighed, en Hund i Galstab, rovbegierlig som en Lov. Lad ei Skoenes Knirken, eller Silkets Naslen forraade Fruentimerne dit arme Hiente. Hold din God fra Horehuse, din Haand fra Forklæder, din Pen fra Lagerkarlens Contrabog, og trods den onde Aaland. Altid blæser

G 4

den

* Man pleiede ved tre forskellige Lejligheder at bære Handsker paa Hatten, nemlig: som et Kierlighedstegn fra sin Beherberinde, som et Erindringstegn om en Ven, eller som et Tegn, at man var udfordret af sin Fiende.

Steens.

den folde Wind gien nem Hagtornen, siger Hui! Hui!
— Ei! ei! Dauphin, min Dreng, lad ham kun
drage forbi *. (Stormen vedvarer.)

Lear.

Bedre du var i din Gras, end med dit ubedækkede
Legeme at udholde Uveirets Strenghed. Er et Men-
neske ei mere, end som saa? Betragt ham vel. Du
sylder ei Ormen noget Silke, ei heller Dyrene noget
Dække, eller Faaret nogen Ild, og ei Desmerkatten
nogen Roselse. Ha! her ere tre af os saa forfalskede;
du er Lingen selv. Det upynlede Menneske er ei
meer end sligt et usælt, usgent, tvegrenet Dyr, som
du er. Bort, bort, I borgede Lumpere! Kom,
knap op. (vil lække Klæderne af sig.)

Hofnarren.

Jeg beder dig, Hiero, vær taalig. Det er en
hæslig Mat at svemme i. En lidet Ild paa den øde
Mark var lig en gammel Fruentimmer-Støvers
Hierte, en lidet Snist og den hele øvrige Deel af Le-
gemet ganste koldt. — See, her kommer en vandrende
Ild.

Edgar.

De sidste Ord skal være tagne af en meget gammel Ballade, som
blev forsattet i Anledning af et i Frankrig holdet Slag, i hvillets
Kongen ikke gjerne vilde stille sin Sons, Dauphins, fors-
meente Tapperhed paa Prove, og holdt ham derfor tilbage ved
enhver Lejlighed, hvor han kunde udøsse samme. Mod Slut-
ningen hialp han til at opstille et dødt Legeme ved et Træ,
hvorpaa han skulle forsøge sit Hestemod. Ved enhver forhikoms-
wende Kriger igentog han derfor ovenstaende Avisoer.

Steenens,

Edgar.

Det er den slemme Fibbertigibbet *. Han begynder sin Gang ved Aftenklokvens Ringen, og vandrer indtil det første Hanegal. Han gier Folk Stær-blind, Skelsvært og haremynket, forbrænder den hvide Hvede, og kniber arme Folk her i Verden.

Sanet ** Withold gik tregange Bolden om,
Da Maren med Folge i Modde ham kom.
Pak dig, han ved hende, hæslige Trold!
Dég besværger dig, Ehe for altid vor Bold.

Kent.

Hvordan staar det til, min Konge?

Syvende Scene.

De Forrige, Glo'ster med en Fakkels,

Bear.

Hvem er det?

Kent.

Hvem er der? Hvad er det I søger efter?

G 5

Glo'ster.

* En ond Geistes Mann, om hvilken man ved ellers ikke meget mere, end at det forekommer hos nogle andre gamle engelske Skribentere.

** St. Withold — formodentlig St. Vitalis — blev anseet og anraabt som en Skytshelgen mod Maren. Øvenstaende Niim hørte til Besværgelserne, hvormed man troede at fordrike den.

Barburtion.

Glo'ster.

Hvem ere I her? Hvad hedder I?

Edgar.

Arme Tommes, der æder den svømmende Frøe,
Padden, Skrættussen, Muus og Vand-Fiirbenen,
som i sit Hiertes Hidsighed, naar den onde Aand rå-
ser, æder Køekasser for Salat, nedsluger gamle Rot-
ter og skinkende Hunde, drikker den stillestaende Dams
grønne Hinde: som bliver pidset fra Sump til Sump,
sættes i Blok og i Gangsel; der har havt tre Klædnin-
ger til sin Ryg, sex Skørter til sin Krop, en Hest at
ride paa, og en Kaarde ved Siden.

Men Rotter og Muus og saadanne Ting
Har været Thomis's Spise i syv Aar omkring.

Holdt, Forfolger, stille Smokkin, holdt Fred, du
onde Aand.

Glo'ster.

Hvad, har De intet bedre Selskab, naadig Herre?

Edgar.

Mørkets Fyrste er en Adelsmand. Hans Navn
er Mado og Mahu.

Glo'ster.

Vort Kjød og Blod, Mylord, er saa fornudret,
at det hader den, der avlede det.

Edgar.

Hu, Tommes fryser.

Glo'ster.

Glo'ster.

Kom og følg med mig. Min Pligt kan ei tillade
mig i alt at adlyde Eders Døtres haarde Besalinger.
Endskindt de har paalagt mig at tilsporre mine Dørre,
og lade denne tyranniske Mat ansalde Eder, saa har
jeg dog fristet paa at gaae ud for at opsigge Eder, og
at føre Eder hen til et Sted, hvor baade Varme og
Køde er i Beredskab.

Lear.

Lad mig først tale med denne Philosoph. — Hvad
er Marsagen til Torden?

Kent.

Imodtag dette Tilbud, bedste Herre. Lad os for-
søie os i Huus.

Lear.

Jeg vil tale et Ord med denne lærde Thebaner. —
Hvad er dit Studium?

Edgar.

Hvorledes jeg kan a svende den onde Aand, og
dræbe Utri.

Lear.

Lad mig giøre dig et Spørgsmaal i Genrum.

Kent.

Driv paa ham, Mylord, og faae ham til at gaae.
Hans Forstand begynder at sværme.
(Stormen vedvarer.)

Glo'ster.

—
Glo'ster.

Er det vel hans Skam? Hans Døtre attræd
hans Død. Ah, den gode Kent! Han sagde nok, at
det vilde blive saaledes. Arme forviste Mand! —
Du sagde, at Kongen vilde tage Forstanden. Jeg
maae fortælle dig, Ven, jeg er næsten paa Veien selv
dertil. Jeg havde en Son, nu udslidt af min Famili
e, han stod mig efter Livet nu nyelig, nu ganske nye
lig. Jeg elskede ham, Ven, høiere end nogen Fader.
— Sandt at sige, Ven, Sorgen har gjort mig for
rykt i Hovedet. — Hvilkens Mat er ikke denne! —
Jeg beder Dem, naadig Herre —

Lear.

O, forlad mig, Herre. — Edle Philosoph! giør
os Selstab.

Edgar.

Hu, Tommes fryser.

Glo'ster.

Ind med dig i Hytten, Kamerat, og hold dig
varm.

Lear.

Kom, og lad os alle gaae ind.

Kent.

Her, denne Wei, Mylord!

Lear.

Med ham? — Nei, jeg vil altid blive hos min
Philosoph.

Kent.

Kent.

Toi Dem efter ham, Mylord. Lad ham tage den
Stakket med sig.

Glo'ster.

Tager ham med eder.

Kent.

Kom med, Kamerat; gaae med os.

Lear.

Kom, gode Athenienser.

Glo'ster.

Snak ei videre. — Tys!

Edgar.

Til mørke Taarn ung Rosland kom,
Syn! sagde han, syn! og saa sig udlod:
Her lugter saa stemt af en Britters Blod.

(De gaae.)

Ottende Scene.

Glo'sters Slot.

Hertugen af Kornval, Edmund.

Hertugen af Kornval.

Jeg vil være hevnet, inden jeg forlader hans Huus.

Edmund.

Ja, man vil vist legge mig til Last, Mylord, at
Naturen maae give ester for Troestab. Jeg strækkes
noget ved at tænke derpaa.

Her-

Hertugen af Kornval.

Nu indseer jeg, at det ei var saa aldeles slet overlagt af din Broder at tragte efter hans Liv, men en ædel Trodsighed, bevirket ved en lastværdig Ondskab hos hans Fader.

Edmund.

Hvor ondskabsfuld er ei min Skiebne, da den kommer mig til at fortryde, jeg er retsærdig. Her er det Brev, som han talte om, der bevidner, at han er en hemmelig Befordrer af det franske Partie. O Himmel! gid ei at dette Forræderie havde været til, og jeg ikke dets Angiver!

Hertugen af Kornval.

Kom og følg med mig til Hertuginden.

Edmund.

Dersom dette Brevs Indhold er sand, saa giver det Eder nok at bestille.

Hertugen af Kornval.

Sandt eller falskt, saa har det giort dig til Greve af Glo'ster. Lad os sage din Fader opsoegt, at vi i en Hast kan vide, hvor vi skal grieve ham.

Edmund (ser sig selv).

Dersom jeg finder ham at understøtte Kongen, saa vil det mere bestyrke ham i sin Mistanke. (hoit) Jeg vil vedblive at udvise Troeskab og Redelighed, end skjondt Kampen imellem Blodet og samme er smerte-fuld.

Her-

233
Hertugen af Kornval.

Jeg vil sætte al min Tillid til dig, og du skal
finde en dyrebarere Fader i min Hierlighed.

(de gaae.)

Niende Scene.

Et Værelse i en Aaløgaard paa Landet.

Kent og Glo'ster. Derpaa Lear, Edgar og
Hofnarren.

Glo'ster.

Her er det bedre, end i den frie Luft. Jeg troer,
jeg skal fortjene Eders Tak dersor. — Jeg vil søge at
give Eders Forfatning al den Forbedring, jeg kan. —
Jeg skal ikke blive længe horte.

(gaaer.)

Kent.

Alle hans Forstands-Kræfter har maattet vige for
hans Utaalmodighed. — Guderne besonne din From-
hed!

Edgar.

Frateretto falder mig og fortæller, at Nero angler
i Mørkhedens Sæ. — Beed, Uskyldige, og vogt dig
for den onde Mand.

Hofnarren.

Sig mig, Lear, om en offindig Mand er en
Adelsmand eller en Bondemand?

Lear.

En Konge, en Konge.

Hof-

Hofnarren.

Nei, det er en Bondemand, der har en Adelsmand til sin Son; thi den er en Bondemand, der seer sin Son blive Adelsmand for ham.

Lear.

Gid tusende maatte med rodgloende Spid styrte hvæslende ind paa dem!

Edgar.

Den onde Aaland bider min Ryg.

Hofnarren.

Den er tosset, der sætter Troe til Ulovens Tamhed, til Hestens Sundhed, til et Barns Kierlighed, eller til Skiggens Eder.

Lear.

Det skal iværksættes. Jeg vil fordre dem til Regnskab. — Kom, sid du her, høilerde Dommer. (til hofnarren) Du Wiismand, sid du der. Nu i Revinder! — —

Edgar.

See, hvor hun der staer og stirrer paa mig! — Har du Skade paa Hjælene?

Lear.

Til Regnskab for Retten, Frue Hertuginde!

Kom, Son, spring over Bekken til mig.

Hofnarren.

Hendes Baad er løst. Hun siger ej
Hvorfor hun ikke kommer til dig.

Edgar.

Edgar.

Den onde Mand forfolger den arme Tommes med en Mattergals Stemme. Hopdans skriger to Spegesild i Thomss's Bug. Knur ikke, sorte Engel, jeg har ingen Fode for dig.

Kent.

Hvordan gaaer det, Mylord? Staae ikke saa bedrovet. Vil De ikke lægge sig og tage Hvile paa Puderne?

Lear.

Først vil jeg bivaane Forhoret over dem. Bring Vidnerne herind. Du Kappe-bærende Rettens Mand tag Plads; og du, hans Medbroder i Billighed, sæt dig ved hans Side paa Bænken. — I høre med til Kommissionen; sætter Eder ogsaa.

Edgar.

Lader os gaae frem paa Rettens Biis.

Sover eller vaager du Hyrde god?

Dit Faar udi Kornet gaaer.

Hvis ikkun din Mund en Lyd udlod,

Du det tilbage strax faaer.

Purre! Katten er graae.

Lear.

Kald hende først frem; det er Goneril. Her sværger jeg for denne anseelige Forsamling, at hun har forstupt den arme Konge, hendes Fader.

Hofnarren.

Kom hid, naadige Frue. Er Eders Navn ikke
Goneril?

Lear.

Hun kan ikke negte det.

Hofnarren.

Jeg beder Eder om Forladelse; jeg tog Eder for
en Stoel uden Arme.

Lear.

Og her er en anden, hvis skeelende Mine udraabe,
hvad der boer i hendes Hierte. Stop hende! — Vaab-
ben! Vaaben! Sværd! Ild! Rettens Bestikkelse!
Falske Dommer, hvorsor lod du hende undsløbe?

Edgar.

Gud bevare dine fem Sind!

Kent.

O beklageligt! — Hvor er nu den Taalmodighed,
Herre, som De saa ofte har broutet af at behosde?

Edgar (for sig selv).

Mine Taarer begynde saa meget at tage hans Par-
tie, at de tilintetgjøre min Forstillelse.

Lear.

De smaae Hunde og alle, Mops, Favoritte, Blod-
dine, se de givé mod mig.

Edgar.

Edgar.

Tommes vil kaste sit Hoved efter dem. Afsted,
I Kistere!

Din Mund være enten sort eller hvid,
Din Land forgifte ved et Bid.
Bulbider, Windhund, Honschund,
Windspiller, Kister, Pudelhund,
Af Hale stakket eller fort,
Tommes Fal jer Fremme bort.
Hvis han sit Hoved efter jer
Kaster, faaer I Fandens Færd.

Do, di, bi, do. Sessy *, kom og vandre med mig til
Torve, Markeder og Messer. — Arme Tommes, dit
Horn ** er tort.

Lear.

Lad dem da anatomere Regan. — See, hvad der
avles i hendes Hjerte. — Er der nogen Aarsag i Ma-
turen, der gør slige haarde Hierter? — Dig, Son,
underholder jeg som en af mine hundrede Riddere.
Ikkun Snittet paa dine Klæder synes mig ikke godt
om. Du vil sige, de ere persianske; men lad dem
blive forandret.

(Glo'ster kommer tilbage.)

H 2

Kent.

Formodentlig nogen ond Qands Navn.

Greevens.

** Betlere, som under Paaskud af at være vanvittige og besatte,
pleiede tilforn at bære et Horn, hvori de blæste, naar de gik
igienem Gaderne.

Dohnson.

Actus IV.

Kent.

Nu, min gode Herre, læg Dem her ned, og tag nogen Hvile.

Lear.

Sagte, ingen Stoi, ingen Stoi. Drag Garderne sammen. — Saa, saa. — Vi vil tage Aftensmad i Morgen tidlig.

Hofnarren.

Og jeg vil gaae i Seng til Middag.

Glo'ster.

Kom hid, Ven. — Hvor er Kongen min Herre?

Kent.

Her er han, men foruroelige ham ikke. Hans Forstand er borte allerede.

Glo'ster.

Gode Ven, jeg beder dig, tag ham i dine Arme. Jeg har selv hørt et morderist Anslag imod ham. Her udenfor staar en Bærestoel færdig; set ham i den, og til til Dover, Ven, hvor du skal finde god Modtagelse og Skyts. Bær nu din Herre hersra. Dersom du kun bortnoler en halv Time, er hans Liv tillige med dit, og alle deres, der vil tage ham i Forsvar, uden al Redning. Tag ham, tag ham nu, og følg mig. Jeg vil give dig hastig Besordring til videre Understøttelse.

Kent.

Den undertrykte Natur slumrer — Denne Hvile vil være en Balsom for dine saarede Sandser, der uden

uden en gunstig Forandring af Omstændigheder vel vil blive ulægelige. (til hofnatten) Kom og helsp til med at bære din Herre bort. Du maae ikke blive tilbage.

Glo'ster.

Kom, kom, assled!

(De gaae og bære Kongen ud.)

Edgar.

Naar vi see Folk, der ere bedre end vi, at taale samme Plager, saa tænke vi neppe paa, at vore Lidelser ere vore Fiender. Den, der lider ene, hans Siel lider meest, da han er adskilt fra muntre Skabninger og Lykkens udvortes Glands. Derimod bliver mange Krænkelse lette for Sielen, naar Sorgen har Selstab, og Besværlighed Medhjelperc. Hvor let, hvor taaleslig forekommer mig nu ikke min Ulykke, da de Gienvordigheder, der nedbøie mig, ganske undertrykke Kongen! Hans Born ere for ham, hvad min Fader er for mig. — Assled, Tommes! — Giv vel Agt paa de store Bevægelser, og giv dig tilkiende, naar den falske Meening, som nu vanerer dig, maae ved din Metfærdiggjorelse faldes tilbage, og forson sig med dig! — I Nat hænde, hvad hænde vil! Gid Kongen maae sikkert undkomme! — Pas op! Pas op!

(Gaaer.)

Tiende Scene.

Glo'sters Slot.

Hertugen af Kornval, Regan, Goneril,
Edmund og Tienere.

Hertugeu af Kornval.

Keiser uopholdelig hen til Mylord, Eders Herre,
og viis ham dette Brev. — En Hær fra Frankrig er
landet. — Søg at faae den Forræder Glo'ster opfundet.

(Betienterne gaae.)

Regan,

Hænger ham strax paa Stedet,

Goneril,

Riv ham Vinene ud af Hovedet.

Hertugen af Kornval,

Overlad ham til mit Unaade. — Edmund, hold
du vor Søster med Selskab. Den Hevn, vi ere nöd-
sagede at tage over din forræderste Fader, er ei passe-
lig at fuldbyrde i din Overværelse. Beret Hertugen,
til hvem du reiser, at han belaver sig paa den hastigste
Udrustning. Vi ere nödsagede til det samme. Bore
hastige Sendebud skal vedligeholde Forstaelsen imel-
lem os. — Farvel, kiere Søster. (til Edmund) Far-
vel, Greve af Glo'ster. (Huushofmesteren kommer ind.)
Hvad nu, hvor er Kongen?

Huushofmesteren,

Glo'ster har skaffet ham bort herfra. Fem eller
sex og tredive af hans Riddere, hidlige Speidere ef-
ter

~~333. Ekte~~
ter ham, mædte ham ved Porten, hvilke tillige med nogle af Grevens Tilhængere have fulgt ham til Døver, hvor de prale af at have velbevæbnede Venner.

Hertugen af Kornval.

Skaffer Heste færdige til Hertuginden.

Goneril.

Farvel, kiereste Herre og Sester!

(Goneril og Edmund gaae.)

Hertugen af Kornval.

Edmund, Farvel! — Gaaer og op søger den Forræder Glo'ster. Bagbind ham som en Tyv, og bring ham hid for os. Endskøndt vi vel ikke kan fradomme ham Livet uden Rettens foregaaende Kiendelse, skal dog vor Magt vise vor Brede en Frelshed, som Folk vel maae dadle, men ei kan forbyde os.

Ellevte Scene.

De Forrige, Glo'ster, nogle Tienere.

Hertugen af Kornval.

Hvem er der? Forræderen?

Regan.

Utafnemmelige Ræv! — Det er ham.

Hertugen af Kornval.

Bind fast hans skrumpne Arme.

§ 4 Glo'ster.

Glo'ster.

Hvad tænker De paa, naadige Venner! Betænker dog, mine Venner, at I ere mine Giester. Spiller mig ikke noget slemt Puds, Venner.

Hertugen af Kornval.

Bind ham, siger jeg. (de bindt ham.)

Regan.

Haardt! haardt! — O du hæslige Forræder!

Glo'ster.

Ubarmhjertige Kone, det er jeg ikke.

Hertugen af Kornval.

Bind ham fast til denne Stoel. — Kielstring, du skal ersetze....

Glo'ster.

Bed de forbarmende Guder! det er høist nederdrægtigt at rykke mig Haarene ud af Skægget.

Regan.

Saa graahærdet, og dog flig en Forræder?

Glo'ster.

Gemeene Qvinde! de Haar, du rykker ud af mitt Hage, vil levendegiores og anklage dig. Jeg er Eders Vert. I burde dog ei med rooveriske Hænder saaledes tilrede mit giestfrie Ansigt. Hvad vil I foretage Eder?

Hertugen af Kornval.

Hør, Herre, hvad er det for Breve, han nyeligt har faaet fra Frankrig?

Regan.

REGALIE

Regan.

Svar os ligefrem, thi vi veed Sandheden.

Hertugen af Kornval.

Og hvad Forbund har I gjort med de Forredere,
der myelig ere ankomne i Riget?

Regan.

I hvis Hænder har I overleveret den vanbittige
Konge? Tael!

Glo'ster.

Teg har et Brev, som indeholder kun Formodning-
er, hvilket kom fra en Person, hvis Hiertre er ganske
upartisk, og ei fra nogen fiendtlig findet.

Hertugen af Kornval.

Bedragerie.

Regan.

Og falskt.

Hertugen af Kornval.

Hvor har du ført Kongen hen?

Glo'ster.

Til Dover, Herre.

Regan.

Hvorsor til Dover? — Var det ikke paalagt dig,
under Livsstraf....

Hertugen af Kornval.

Hvorsor til Dover? Lad ham besvare det.

Glo'ster.

Jeg er fastbundet til Pælen, og maae udholde
Angrebet.

Regan.

Hvorfor til Dover?

Glo'ster.

Fordi jeg vilde ikke see, at dine grusomme Negle
skulde udribe hans stakkels gamle Hine, ei heller at din
forbitrede Søster skulde slae sine Biorne-Kloer i hans
salvede Legeme. Man tenkte, den optaarnede Gæ ved
saadan en Storm, som hans blotte Hoved udholdte i den
skumleste Nat, vilde have hævet sig og udslukket Himm-
lens brændende Stierner; og dog, stakkels gamle
Mand, hialp han Himmelnen at regne. Dersom U-
vene i denne barske Nat havde tudet uden for din Port,
skulde du have sagt: gode Portner, luk dem ind. Alt,
hvad der var grunit, underkastede sig. — Men jeg
skal endnu faae at see, hvorledes den bevingede Hevn
oversalder slige Born.

Hertugen af Kornval.

See det skal du aldrig. — Folk, holdt Stolen
fast. Paas disse dine Hine vil jeg sætte min Fod.

(Glo'ster holdes ned, imedens Hertugen af Kornval
udtræder et af hans Hine.)

Glo'ster.

Enhver, som tænker at leve, indtil han bliver
gammel, kommer mig til Hielp. — O, grusomit! —
O, J Guder!

Regan.

Regan.

Den ene Side vil spotte den anden. — Det andet med.

Hertugen af Kornval.

Naar du nu seer Hevn....

En Tiener.

Holdt, holdt, Mylord. Jeg har tient Eder fra jeg var et Barn, men bedre Tieneste har jeg aldrig giort Eder, end nu, da jeg beder Eder holde stille.

Regan.

Hvad nu, du Hund?

Tieneren.

Dersom I bær noget Skieg paa Eders Hage, saa vil jeg efter saadant Anfauld ruske det. (Hertugen af Kornval trækker Kaarde.) Hvad tænker I paa?

Hertugen af Kornval.

Du Spitsbub!

Tieneren.

Mu saa kom da, og frist min Brede.

(De fegte. Hertugen af Kornval saares.)

Regan.

Giv mig din Kaarde. (til en anden) En Tolpel formaste sig saaledes? (Slår ham bag fra.)

Tieneren.

Oh! jeg er dræbt. — Mylord, I har endnu et Dje tilbage for at kunne see ham noget belseinet. — Oh! (Dører.)

Herr-

Hertugen af Hornval.

For at det ei skal see noget mere, vil vi forekomme det. — Herud, hæslige Gelee! (noder det andet gie ud) Hvor er nu din Glæds?

Glo'ster.

Aldeles mørk og trøsteløs! — Hvor er min Son Edmund? — Edmund, oppust alle Naturens Gnister for at giengielde denne gyselige Handling!

Regan.

Herud, forræderiske Skielm! Den, paa hvilken du falder, hader dig. Det var ham, der opdagede os dine Forræderier, og som er for god til at ynde dig.

Glo'ster.

O, mine Daarsligheder! — Altsaa er Edgar og blevet et Offer for Bedragere! — Gode Guder, tilgiv mig det, og gior ham lykkelig!

Regan.

Gaae, kast ham ud af Porten, og lad ham lugte Beien til Dover. (Glo'ster føres ud.) — Hvordan staar' det til, Mylord? Hvordan seer du ud?

Hertugen af Hornval.

Jeg har faaet et Stod. — Folg med mig, Gemalinde. Kast ud den pielse Skielm. Kast den Skurt paa Møgdyngen. — Regan, jeg bløder stærkt. — Dette Saar fik jeg meget i Utide. — Giv mig din Arm. (de gaae.)

Første

Første Tiener.

Teg agter ei, hvad Ondskab jeg skal giøre, naar
det allene maae gaae denne Mand vel.

Anden Tiener.

Dersom hun lever længe, og til Slutning faae
en naturlig Dod, vil alle Fruentimmer forvandles til
Uhyrer.

Første Tiener.

Lad os folge den gamle Greve, og faae den van-
vittige Dreng til at lede ham, hvorhen han vil. Hans
tossedé Galskab kan tillade sig altting.

Anden Tiener.

Gaae du. Jeg vil hente noget Hør og Egggehvide
for at lægge paa hans blodige Ansigt. — Nu, Him-
len hielpe ham! (De gaae til forskellige Sider.)

Fierde Act.

Første Scene.

(En aaben Mark.)

Edgar.

Det er dog altid bedre selv at vide, man bliver foragtet, end som at blive smigret, og dog virkeligens foragtes. Det usleste, det laveste og af Lykken meest forkastede Væsen lever dog altid i Haabet, og har intet meer at befrygte. Den beklagelige Forandring er allene det fortrinligste underkastet. Det elendigste gaaer over til Latter. Welkommen altsaa, du uvesentlige Lust, som jeg omfavner! Den Ulykkelige, som du har nedblæst til de Elendigste, skylder dine Storme intet mere (Glo'ster, ledet af en gammel Mand.) Men, hvem kommer der? Min Fader ledet frem som en Betler? — Verden, Verden, o Verden! hvis ei dine besynderlige Omvexlinger giorde dig os forhadt, skulde Livet ikke synke under Alderdommens Byrde.

En gammel Mand.

O, min gode Herre, jeg har nu i firesindstÿpe Mar været Forpagter paa Eders og Eders Faders Gods.

Glo'ster.

Glo'ster.

Gaae, forsøg dig bort. — Gaae din Vei, gode Ven. Den Hjælp, du kan give mig, er til slet ingen Nutte, og kan maaßke stade dig.

Gamle Mand.

I kan jo ikke see at finde nogen Vei.

Glo'ster.

Jeg har ingen Vei, og behøver altsaa ingen Dine.
Jeg snubledes, da jeg endnu funde see. Meget ofte
erfare vi, at vor Ringhed er vor Sikkerhed, og at
endog vore Mangler selv blive Fordele. — O fiere
Son Edgar, Offer for din bedragne Faders Brede!
maatte jeg kun leve og see dig ved Tolelsen, da vilde
jeg sige, jeg havde Dine igien.

Gamle Mand.

Hvad nu, hvem er der?

Edgar.

O J Guder! hvem er det vel nu, som kan sige,
at min Tilstand er den værste? Jeg er nu elendigere,
end nogensinde tiforn.

Gamle Mand.

Det er den tosede Stakkel Tommes.

Edgar.

Og endnu værre kan det blive med mig. Det
værste er endnu ikke kommet, saalænge man kan sige,
dette er det værste.

Gamle

Gamle Mand.

Hvor gaaer du hen, gode Ven?

Glo'ster.

Er det en Betler?

Gamle Mand.

Et galt Menneske og en Betler tillige.

Glo'ster.

Han har vel nogen Hornuft, ellers kunde han ikke betle. I den sidste stormende Nat saae jeg en faadat Skabning, hvilken kom mig til at holde Mennesket for en Orm. Min Son faldt mig derved i Sindet, og dog var dengang mit Sind neppe nogen Ven af ham. Siden har jeg hørt mere. Hvad Fluor ere for overgivne Drenge, det ere vi for Guderne. De dræbe os for deres egne Loier.

Edgar.

Hvordan kan det være? — Det er en slet Bestilling at forestille en Mar hos den Sorgmodige; man quæler sig selv og andre derved. — Gud velsigne Eder, Herre!

Glo'ster.

Er det den nogene Stakkel?

Gamle Mand.

Ta, Mylord.

Glo'ster.

Forsøg dig da bort. Dersom du allene for mit Skyld vil møde os en Mil eller to hersra paa Veien til Dover, saa gør det af gammelt Vensteb, og medbring

bring nogle Klæder til Skul for denne nogene Stakkels,
hvilken jeg vil formaae til at veilede mig.

Gamle Mand.

Af, Herre, han er vanvittig.

Glo'ster.

Det er Tidernes Elendighed, naar gale Folk lede
de blinde. Sior nu, hvad jeg bad dig om, eller ret-
tere hvad du lyster. I øvrigt gaae din Wei.

Gamle Mand.

Jeg vil bringe ham de bedste Klæder, jeg haver;
lad deraf folge, hvad som vil. (caær.)

Glo'ster.

Hei, du nogene Mand!

Edgar.

Den arme Tommes frys'er. (afsidet) Jeg kan ikke
udholde det længer.

Glo'ster.

Kom hid, Son.

Edgar (afsidet).

Og dog maae jeg. — Gud bevare dine kiere Hine,
de blode.

Glo'ster.

Weed du Wei'en til Dover?

Edgar.

Baade Stenter og Leed, Kjorebei og Godstie.
Den arme Tommes har været stremt fra hans gode
Bid. Vogt dig vel, gode Mand, for den onde Mand.

I

Hem

Hem Aander have været i den arme Tommes paa en gang *. Lysternes Land Obidicut; Hobbididen; Tungsindigheds Fyrste; Mahu, for Tyverie; Mohu, for Myrden; Flibbertigebet, for Miner og Grimasser, hvoraf siden Kammerjomfruer og Stuepiger ere besatte.

Glo'ster.

Der, tag den Pung, du, hvem alle Himlens trikkende Plager har ydmyget. At jeg er elendigisr dig desto lykkeligere. Det blive altid saaledes O Himmel! lad den overdaadige og velsystrukne Mand, som trodsler dine Besalinger, og ei vil se fordi han ikke falser, lad ham hastigen sole din Allmagt! saa vil Gavmildhed afflasse Udsævelser, og et hvert Menneske have nok. — Kiender du Dover?

Edgar.

Ja, Herre.

Glo'ster.

* Shakspear lader osse Edgar i sit forstilte Galenkab stille paa en nedrigt Bedragerie af nogle engelske Jesuiter, som dengang udgjorde den almindelige Samtale i Selkaber; da paa den Tid deres Historie udkom, med megen Kunst og Styrke udarbejdet af Dr. Harsener. Denne Jesuitiske Komedie blev spillet paa samme Tid, som den spanske Armada blev sendt imod Engeland, og havde til Hensigt at giøre Proselyter blandt Almuen, til det spanske Forehavendes Besfording. Den fornemste Skueplads var i en Catholiks, Edmund Peckhams Familie, hvor to mandslige og tre quindelige Betiente bleve udgivne for besatte og taget i Kuur af bemeldte Prester. Imidlertid blev Bedrageriet forraadt. De fem Dievle, hvorom Edgar taler, ere iust de samme, af hvilke de omtalte fem Betiente skulde have været besatte.

Barbuzon.

Glo'ster.

Der er en Klippe, hvis høje og udhængende Brink
stuer frygtelig ned over det tilgrændsende Dyb. Bring
mig til den yderste Kant deraf, og jeg vil understøtte
din byrdefulde Elendighed med nogle Kostbarheder,
som jeg bærer hos mig. Fra det Sted skal jeg ingen
Leder mere behøve.

Edgar.

Ref mig din Arm. Den arme Tommes skal lede
dig. (De gaae.)

A n d e n S c e n e.

(Hertugen af Albaniens Palads.)

Goneril, Edmund.

Goneril.

Velkommen, Mylord. Jeg undres over, at min
fromme Mand ei modte os paa Vei'en. (Huushofmesteren
kommer ind.) Nu, hvor er Eders Herre?

Huushofmesteren.

Her indenfor, Frue; men saa aldeles forandret.
Jeg fortalte ham om den Hær, som var landet, men
han smilede dertil. Jeg sagde ham, at De selv kom
hid, men han svarede, desto værre. Da jeg under-
rettede ham om Glo'sters Forræderie og hans Sons
troe Tjenestie, kaldte han mig en Nar, og sagde, at
jeg havde vendt ud den vrangte Side. Hvad der meest
skulde mishage ham, syntes ham behageligt, og det
tværtimod, der skulde behage ham, fortørnende.

Goneril

Da skal du ei gaae videre. Det er hans feige forsagte Mod, der ei har Dristighed nok til at foretage noget. Han vil ingen Uleiligheder sole, hvorved han forbindes til Ansvar. For at nu det, som vi onstede underveis, kan gaae i Opfyldelse, saa til tilbage til min Broder. Lad der i en Hast blive foretaget Mynstringer, og var du hans Hærsorer. Her hiemme maae jeg veksle Vaaben, og give min Mand Tener i Hænderne. Denne paalidelige Tiener skal reise som Bud imellem os. Inden kort Tid skal du faae noget at vide, dersom du til dit eget Bedste tor vove at udføre en Elskerindes Befaling. (giver ham en Ring) Bær denne Ring. — Spar din Tale; vend Hovedet. — Dette Kys, om det torde tale, vilde hæve dine Livsaander høit i Lusten. Lag Mærke dertil. Farvel!

Edmund.

Jeg er Eders, endog blandt Dødens Stridsmænd.

Goneril.

Min dyrebareste Glo'ster! (Edmund gaaer.) — O, hvilken sorfærdelig Forskiel imellem en Mand og en anden! Du kan giøre Fordring paa et Fruentimmers Hengivenhed; og jeg erkender min tosede Mandes Herredommie over mig for uretmæssigt.

Huushofnesteren.

Frue Hertuginde, der kommer Myslord.

(Hertugen af Albanien kommer ind.)

Goneril.

Jeg var dog vel værd, at man sloitede.

Hers

Hertugen af Albanien.

O, Goneril, du er ikke værd det Stos, som Vin-
den blæser dig i Ansigtet. — Din Gemytsbestaffen-
hed indgiver mig Frygt. Den Skabning, der forag-
ter sit Udspring, kan sikkert ei indskrænke sig inden sine
rette Grændser. Den, der vil slide sig løs, og af-
sondre sig fra den moderlige Saft, maae nødvendig
fortorres, og blive anvendt til forderveligt * Brug.

Goneril.

Holdt, det er noget tosset Tsi.

Hertugen af Albanien.

Viisdom og Godhed synes nedrig for den Nedrige.
Tigre, ei Døttre, hvad haver I giort? En Fader,
en ærværdig gammel Mand haver I, høst Grusom-
me og Vanartige, drevet til Afständighed. Kunde
min gode Broder taale, at I gjorde det mod en Mand,
en Hyrste, af hvilken han havde nydt saa meget Godt?
Ja, dersom Himlen ikke hastig nedsender sine synlige
Aander for at tugte saa skindige Forbrydelsær, maae
nødwendig Menneskeligheden, liig Dybets Uhyrer,
fortære sig selv.

Goneril.

Du stymperagtige Mand, hvis Kind er skabt til Slag,
hvis Hoved er dannet til Fornærmelser; der ei haver no-

I 3

get

* Hermed sigtes til det Brug, som, efter Sigende, Herer og Trold-
mænd gjorde af fortørrede Øviste ved deres Fortryllelser. Hertu-
gen giver hende herved hemmelig at forstaae, at hun er i
Stand til at foretage de unaturligste Handlinger.

Barturton.

get Øie, som kan skielne imellem din Øre og dine Fortørnelser; der ei veed, at Marre allene ynde Skielmere, som blyve straffede, førend de have begaaet deres Misgierning. — Hvor er din Tromme? Frankriz udspreder sine Bannere i vort fredelige Land. Med plumadset Hjelm begynder Drabsmanden hans Trudslær, imedens du, moralske Gieb, sidder stille og raaaber: Af! hvorfor gisør han vel det?

Hertugen af Albanien.

Betrægt dig selv, Dievel. Udmærket Hærlighed lader ei saa afskyelig hos en ond Engel, som hos et Fruentimmer.

Goneril.

O forsængelige Gieb!

Hertugen af Albanien.

Du forvandlede, forvendte Skabning! forandre ei din Skikkelse til et Uhyre! Anstod det mig at lade disse Hænder adlyde mit oprorte Blod, da skulle de nok være i Stand til at sondersplitte dine Knokler. Endskindt du er en ond Aland, beskyrmer din Fruentimmer Skabning dig dog.

Goneril.

Fortreffeligt! Nu er det og snart Tid at vise dit Mandighed.

(et Sendebud kommer ind.)

Hertugen af Albanien.

Hvad Nyt bringer du?

Sendeb-

Sendebudet.

O, min gode Herre, Hertugen af Kornval er død, ombragt af hans Tiener, i det han vilde udstode Glo'sters andet Øie.

Hertugen af Albanien.

Glo'sters Øine?

Sendebudet.

En Tiener, hos ham selv opfostret, tilskyndet der til af sin Samvittighed, satte sig imod Gierningens Fuldbringelse, og drog sin Kaarde mod sin store Herre, som, opbragt derover, styrte ind paa ham. De ombragte ham, dog ei uden selv at faae det bedrøvelige Saar, som siden fældede ham.

Hertugen af Albanien.

Det bevidner, at I ere der oven til, I retfærdige Dommere, som saa hastig kan hevne de her nede begaaede Misgierninger. — Men o den arme Glo'ster, mistede han og det andet Øie?

Sendebudet.

Begge, begge, Mylord. — Dette Brev, Frue, fordrer en hastig Besvarelse; det er fra Eders Søster.

Goneril (vor sig).

I en vis Henseende synes mig vel derom. Men da hun er Enke, og min Glo'ster hos hende, kunde min Indbildunge hele Bygning nedstyrte paa mit forhadte Liv. I en anden Henseende er den Nyhed ikke saa kostelig. — Jeg vil læse og besvare det.

(gaar.)

Hertugen af Albanien.

Hvor var hans Son, da de børsoede ham Dinen?

Sendebudet.

Han kom hid med Hertuginden.

Hertugen af Albanien.

Han er ikke her.

Sendebudet.

Nei, Mylord, jeg træf ham paa Tilbagereisen.

Hertugen af Albanien.

Weed han deres begangne Ondskab?

Sendebudet.

Ja, gode Herre. Det var ham, som opsatte dem mod ham. Han forlod Huset forsætlig, paa det at deres foretagne Straf ubehindret kunde iværksættes.

Hertugen af Albanien.

Glo'ster! jeg lever, for at takke dig for den Kierlighed, som du beviiste Kongen, og for at hevne dine Mine. Folg med mig, Ven, og fortæl mig, hvad mere du ved. (de gaae.)

Tredie Scene,

(Dover.)

Kent og en Ridder.

Kent.

Hvorfor vendte Kongen af Frankrig saa hastig tilbage igjen? Weed I Aarsagen hertil?

Rid-

Ridderen.

Der var noget urettigt i hans eget Rige, som efter Afreisen først kom for Dagen, hvilket kan tilbringe Kongeriget stor Frygt og Fare. Deraf udfordredes hans Tilbagereise som høist nødvendig.

Kent.

Hvem har han efterladt sig som Feldtherre?

Ridderen.

Marshallen af Frankrig, Le Far.

Kent.

Opvakte Eders Breve ikke nogen Tidelse af Sorg hos Dronningen?

Ridderen.

Jo, Herre. Hun tog og læste dem i min Nærverelse. Nu og da trillede en stor Taare ned over hendes yndige Kinder. Det lod som hun var Dronning over hendes Lidelse, der meget oprørst sagte at giøre sig til Konge over hende.

Kent.

Altsaa bragte de hende i Bevægelse?

Ridderen.

Men ei til Forbittrelse. Taalmodighed og Sorg stræbede med hinanden om, hvem der skulde give hende det meest indtagende Udseende. I har seet Soelstin og Regn paa eengang. Hendes Smil og Taarer lignede en ubestandig Mådag. De lykkelige Smil, der spillede om hendes syldige Læber, syntes ei at kunde de Giesler, som vare i hendes Dine, der ned-

faldt ligesom Perler af Diamanterne. Kort, Sorgen
vilde være den attræligste Skionhed, dersom den an-
stod alle saa vel; som hende.

Kent.

Udlod hun sig ikke mundtlig om noget?

Ridderen.

Jo. En eller to gange udstonnede hun sikkende
det Navn Fader, som om det laae tungt paa hendes
Hierte; raabte: Sostre! Sostre! Øvindfionnets
Skiendsel! — Hvi, i en stormende Nat? — Saal
stor Ubarmhierighed er utroelig. — Da nedstyrte
hellige Vanddraaber af hendes himmelske Ære, hvor-
paa hun udbrod i hrie Klager, og forsoiede sig bort
for at være ene med Sorgen.

Kent.

Stiernerne over os er det, som styre vores Ge-
mytter, ellers kunde ikke den selv samme Mand og
Kone frembringe saa forskellige Børn. — Talte du
siden med hende?

Ridderen.

Nei.

Kent.

Var det før Kongens Tilbagereise?

Ridderen.

Nei, siden efter.

Kent.

Den armie usdridende Lear er i Byen, som under-
tiden i hans bedre Lune erindrer sig, i hvilken Hensigt

Vi ere hidkomne, og paa ingen Maade vil finde sig i
at see sin Datter.

Ridderen.

Og hvorfor ikke, min Herre?

Kent.

En herskende Skamfuldhed bemestrer sig ham saaledes. Den Uvenlighed, hvormed han borsvede hende sin Belsignelse, udsatte hende blandt Fremmede for alle Slags Tilfældigheder, bortgav hendes kostbare Rettigheder til sine hundagtig sindede Døtre; at dette igienemborer ham med saa giftige Stik, at brændende Skam holder ham borte fra hans Kordelia.

Ridderen.

Af, den arme gode Herre!

Kent.

Har du intet hørt om Albaniens og Kornvals
Hære?

Ridderen.

To ganske sandt, de skal alt have rykket ud.

Kent.

Vel. Jeg vil nu bringe dig til vores Herre, Lear,
og overlade dig hans Varetægt. En Sag af Vigtig-
hed fordrer, at jeg nogen Tid holder mig i Skul.
Maar jeg igien fuldkommen giver mig tilkiende, skal
du ikke forttryde paa at have gjort dette Bekjendtskab.
Nu beder jeg dig, kom og følg med mig.

(De gaae.)

Fierde

Fierde Scene.

Leiren ved Dover.

Kordelia, en Læge, Soldater.

Kordelia.

Af, det er ham selv. Nu nyelig traf vi ham, saa rasende som den oprorte Søe, høit syngende, bekrandset med vilde Blomster, Bregne, Bor, Nelder, Klinte og alt det Ukrud, som groe i vore Kornagre. Udsend en Trop Folk, sag enhver Mark over i denne klippefulde Egn, og bring ham frem for mine Hine. Hvad formaaer menneskelig Viisdom til at forstaafe ham Brugen af hans beroede Sandser? Den, der hielper ham, tage al min timelige Formue.

Lægen.

Dertil gives Midler, min Dronning. Naturens Fostermoder er Noelighed, hvilken han mangler. For at forhjelpe ham til samme gives der mange virksomme Lægemidler, hvis Magt vilde selv tillukke Sorgens Pie.

Kordelia.

Alle I velsignede Hemmeligheder, alle I ubekendte Jordens styrkende Kræfter fremspire af mine Zaarer! Hæffer Hielp og Bisstand i denne gode Mand's Mod! Sag, sag efter ham, at ikke hans uregierlige Raserie skal nedbryde et Liv, som mangler Midlerne til sin Bedligeholdelse.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Budet.

Nye Tidender, Dronning. Den britiske Hær er
paa Veien hertil.

Kordelia.

Det vidste man allerede forhen. Vore Udrustninger staae færdige i Forventning af dem. — O, kierreste Hader, det er for din Skyld, at jeg har paataget mig denne Sag. Derfore have mine uaslaadelige Taarer bevæget Frankrigs store Konge. Ingen opblest Vergierrighed har bragt os til at gribte til Vaaben, men Kierlighed, om Kierlighed, og vor bedagede Haders Ret. — Gid jeg snart maae komme til at høre og see ham! (de gaae.)

Femte Scene.

Regans Slot.

Regan, Huushofmesteren.

Regan.

Er min Broders Tropper udmarscherede?

Huushofmesteren.

Ja, Frue.

Regan.

Og han selv der personlig nærværende?

Huushofmesteren.

Med megen Moie. — Eders Soſſer er en meget
bedre Soldat.

Regan.

Regan.

Talede Lord Edmund ikke med Eders Frue hiemme hos Eder?

Huushofmesteren.

Nei, Frue.

Regan.

Hvad kunde vel Indholden være af min Sosters Brev til ham?

Huushofmesteren.

Det veed jeg ikke, Frue.

Regan.

Han er reist herfra i vigtige Forretninger. Det var en stor Uforstandighed, efter at have hersket Glo'ster Hinen, at lade ham beholde Livet. Hvor han kommer, opvækker han alles Hierter imod os. Edmund, formoder jeg, har begivet sig bort for af Medynt over hans Elendighed at udslukke hans natlige Liv, og tillige undersøge Fiendens Styrke.

Huushofmesteren.

Jeg nedsages til at forssie mig hen til ham med mit Brev.

Regan.

Vore Tropper rykke ud i Morgen. Bliv hos os. Viene ere farlige.

Huushofmesteren.

Jeg kan ikke, Frue. Mylady paalagde mig som en ubrydelig Pligt at fuldsøre mit Erende.

Regan.

Regan.

Af hvad Narsag skulde hun skrive til Edmund?
Kunde du ikke mundtlig overbringe hendes Anlig-
gende? — Sikkert noget — jeg veed ikke hvad. —
Du skal have min Undest, hvis du tillader mig at
aabne Brevet.

Huushofmesteren.

Frue, jeg vilde heller.....

Regan.

Jeg veed, din Frue elster ei hendes Mand. Jeg
er forsikret derom. Og ved hendes sidste Størværelse
her fastede hun nogle besynderlige Blifte og meget ta-
lende Dine til den ødle Edmund. Jeg veed, du er
Medvider i hendes Hemmeligheder.

Huushofmesteren.

Teg, Frue?

Regan.

Jeg taler efter Overbevisning. Jeg veed, du er
det. Dersore raader jeg dig, tag det i Betenkning.
Min Mand er død, Edmund og jeg har gjort Aftale,
og det var mere passeligt, at han tog imod min Haand,
end imod din Frues. Det øvrige kan du slutte dig til.
Dersom du træffer ham, saa beder jeg, meddeel ham
dig, saa beder jeg, du vil raade hende at bruge For-
stand og Overlæg. Hænder det, at du hører noget
om den blinde Forræder, saa viid, at store Forræder
skal tilfalde den, der berober ham Livet:

Huus-

Actus FIF

Huushofmesteren.

Jeg ønsker kun, at jeg mødte ham, Frue, og da
skulde jeg vise, til hvilket Partie jeg hører.

Regan.

Nu, Farvel! (De gaae.)

Siette Scene.

Egnen ved Dover.

Glo'ster, Edgar (som vandre).

Glo'ster.

Maar skal jeg komme til Toppen af den høie
Klippe?

Edgar.

Nu klavre vi opad. — See, hvor vi stræber.

Glo'ster.

Mig synes at Grunden er jevn.

Edgar.

Græsselig steil. — Her, kan I høre Egen?

Glo'ster.

Nei, i Sandhed ikke.

Edgar.

Allsaal forderves Eders andre Sandser ved Golel-
sen af Eders Dines Smerte.

Glo'ster.

Glo'ster.

Det kan maaskee være. Mig synes og din Stemme er forandret, og at du taler og udtrykker dig paa en bedre Maade, end du giorde forhen.

Edgar.

Da'tager I meget Feil. Jeg er ikke forandret i noget, uden i Henseende til mine Klæder.

Glo'ster.

Sikkerlig, du taler meget bedre.

Edgar.

See nu, Herre, her er Stedet. — Staae stille.
— Hvor frygteligt og svimmelst det er at kasse Dinene ned i saadant et Dyb! Krager og Strandmaager, som flyve i den midterste Luft, synes neppe saa store som Skarnbasser. Halvveis nede paa Klippen haenger en, som samler Petri-Urt. Rædsomme Haandværk! mig forekommer han ei større, end som hans Hoved; Fiskerne, der gaae paa Stranden, som Muus. Og haint hoie for Ank er liggende Hartoi er formindstet til en Jolle; dets Jolle er som en Skibshøje, næsten for lidet for Synet. De murulende Bolger, som skummende bryde ind paa de utallige smaae Stene, kan ei hores saa høit oppe. Jeg vil ikke see mere derned, ellers vilde jeg blive svimmel i Hovedet, og mit blendede Syn komme mig til at tumle hovedkulds nedad.

Glo'ster.

Stil mig der, hvor du staer.

Æ

Edgar.

en Ende paa sig selv? Det var dog nogen Trost, naar den Usle kunde bedrage Tyrannens Grumhed, og giore hans stolte Villie frugtesløs.

Edgar.

Giv mig Eders Arm. Herop! — saa. — Hvor dan staer det til? Toler I endnu til Eders Been? — I kan staae.

Glo'ster.

Alt for vel, alt for vel.

Edgar.

Under over alle Under. — Hvenn var det, som paa Toppen af Klippen forlod Eder?

Glo'ster.

En arm, elendig Væler.

Edgar.

Da jeg stod her nedenunder, forekom hans Nine mig som to fulde Maaner. Han havde tufende Nærser, krumstaende Horn, og hævede sig som det opvorte Hav. Det var vist nogen Aand. Troe derfore sikkert, du lykkelige Fader, at de alseende Guder, som gisre sig en Ære af, hvad der for Menneskene ere Umuelsigheder, have allene bevaret dig.

Glo'ster.

Nu besinder jeg mig. — Fra nu af vil jeg bære min Elendighed, indtil den selv raaber: nok! nok! og saa døe. — Den, du taler om, tog jeg for et Men-

Menneske. Øste talte han om den onde Land, den onde Land. — Han ledede mig til det Sted.

Edgar.

Giv nu igien beroeligende Tanker Rum hos Eder.

Syvende Scene.

De Forrige, Lear (afsindig, udpyntet med Blomster).

Edgar.

Men hvem kommer der? Den sunde Fornuft vilde aldrig tillade sig slig en Pynt.

Lear.

Nei, de kan ei giøre mig noget for Myntning.
Jeg er Kongen selv.

Edgar.

O, hierterørende Syn!

Lear.

Naturen er over Kunsten, hvad det angaaer. Der har I Hvervingsspenge. Den Karl bærer sin Bue, som en Krageskæmmer. — Maal mig en Alen, Kræmmer. See, see, en Munus! Tys, tys, et Stykke ristet Øst skal gisre det. — Der er min Staahandske; jeg vil bove den mod en Kiempe. Kom frem med de brune Landser. O, vel sloret, Piil! I Blinken, I Blinken! — Holla! Siig Losenet.

Edgar.

Gode Majoran.

K 3

Lear.

Lear.

Gaae forbi!

Glo'ster.

Jeg kiender den Stemme.

Lear.

Ha, Gneril! ha, Negan! De smigrede for mig som for en Hund, og fortalte mig, jeg havde hvide Haar i mit Skieg, forend de sorte endnu varer komme. Alt sige Ja og Nei til alt, hvad jeg sagde — Ja og Nei tillige, var ingen god Theologie — da Regnen gjorde mig vaad, og Vinden kom mig til at ryste. Da Tordenen paa min Besaling ei vilde blive taus, da lærtæ jeg at kiende dem, da sik jeg Sporet af dem. Ei! de ere ikke Folk af Ord. De sagde mig, at jeg var alt; det er en Lygn. Jeg er ikke feberfrie.

Glo'ster.

Jeg kiender Lyden af denne Stemme. Er det ikke Kongen?

Lear.

Jo, hver Tomme en Konge. Naar jeg seer stibt, giv Agt, hvor Underdanen ikke skielver. Jeg kiender deth Mand Livet — Hvad var hans Brode? Horerie? — Du skal ikke doe. Doe for Hoer? Nei, Fuglekon'gen gjor det, og den lille gyldne Flue boeler lige for mine Pine. Lad Forplantelsen uhindret; thi Glo'sters nægte Son var fierligere mod sin Fader, end mine i lovlig Egteseng avlede Døtre. Kriss, Geilhed! alt om hinanden, thi jeg behøver Soldater. — Betragt hin smidstende Dame, hvis Ansigt imellem hendes hovede

Hoved-Sæts Binger forkynder Snee, der i sine Lader
forestiller Dyden selv, og ryster Hovedet ved Forly-
stelsens blotte Næv. Vildkatten og den vælige Hoppe
gaae ikke med hestigere Lyk dertil. Ned fra Hosten
ere de Centaurer, endsligt oven til aldeles Fruentim-
mer. Indtil Bestet er Gudernes Audeel; men nedenfor
er alting med Dieble besat. Der er Hælvede, der er
Mørkhed, der er den svovelsagtig brændende, sydende
Pøl, Stank og Fortærrelse! Gy, fy. Pah! — Gi-
 mig en Unze Desmer, gode Apotheker, til at for-
friske min Indbildningskraft. Der har du Penge.

Glo'ster.

O, lad mig kyss den Haand.

Lear.

Lad mig først astorre den. Den har Lugt af Do-
delighed.

Glo'ster.

O, du Naturens forstyrrede Værk! saaledes skal
og denne store Verden henteres til Intet. — Kiender
du mig?

Lear.

Jeg erindrer dine Hine vel nok. Skeeler du til
mig? Nei, gior kun dit Bedste, blinde Cupido! Jeg
vil ei elsse dig. — Læs denne Udsordring, mørk vel-
dens Indhold.

Glo'ster.

Vare alle Bogstaverne Sole, saa kunde jeg ikke
see en eeneste.

Edgar (afslades).

Det kunde jeg ei lade mig fortelle af nogen; men
det er dog saa, og mit Herte vil briste derved.

Lear.

Læs!

Glo'ster.

Hvad, med disse Dienlader?

Lear.

Aha, er det saaledes sat med dig? Ingen Mine
i Hovedet, og ingen Penge i Pungen? Dine Mine
ere tungladea, og din Pung letladen. Du seer dog
nok, hoordan det gaaer i Verden.

Glo'ster.

Jeg seer det soleende.

Lear.

Hvad, er du forstyrret? Man maae see, hvor
du det gaaer i Verden uben Mine; see med Ørene.
Betragt, hvor hin Dommer igienem begler hinleen-
foldige Thy. Hør nu til med dine Øren. Skift Plads-
sene, i en Haandevending; hvem er nu Dommeren,
og hvem Thyen? Du har seet en Forpagters Hund
give Hals paa en Betler?

Glo'ster.

Ja, Herre.

Lear.

Og den arme Stakkel løb for Hunnen. Der kunde
du ske Myndighedens store Billeder. En Hund bliver
adlydet, naar den er paa sin Post. — Du lumpne
Bod-

Bøddel, hold din blodige Haand tilbage. Hvorfor
pidßer du denne Skioge? Slaae paa din egen Ryg;
du brænder selv af Lyst til at bruge hende dertil, hvor-
for du hudstryger hende. — Alagerkarlen hænger Be-
drageren. Igienem forrevne Klæder bliver man
vaer endog de mindste Feil. Lange Kioser og foerede
Peltse skule alt. Belæg Synden med Guldplader, og
Metfærdighedens stærke Landse skal, den samme ubeskadi-
get, sonderbrydes mod den. Omgiv den med Pialster,
saa vil en Øverg af et Halmstraæ giennembore den.
Ingen synder, siger jeg, slet ingen. Jeg vil frikiende
dem. Tag dig den Lære af mig, min Ven, som har
Mægt at tilsegte Anklagerens Læber. Anfaf dig Glas-
sine, og som en ussel Statsmand anstil dig, som du
seer Ting, du ikke seer. — Nu, nu, nu, — trækker
mine Stoble af — sterkere! sterkere! — Saa.

Edgar.

O, en Blanding af Fornuft og Usornuft. For-
stand i Galstab!

Lear.

Dersom du vil begræde min Skiebne, saa tag
mine Hine. Jeg fiender dig vel nok, dit Navn er
Glo'ster. Du maae være taalmodig. Vi kom græ-
dende hertil. Du veed, at i det første Dieblik, vi
smagte Lusten, hylede og streege vi. — Jeg vil præ-
dike for dig. Giv Agt!

Glo'ster.

Af, Himlen see i Maade til ham!

LEAR.

Maaer vi fodes til Verden, græde vi over, at vi
ere komme til denne Marrenes store Skueplads. —
Det er en * god Puld! — Et fint Krigspuds var det
at besøge en Trup Heste med Tildt. Jeg vil giøre
Forsøg dermed; og naar jeg da har listet mig paa disse
mine Svigersonner, saa myrd, myrd, myrd, myrd!

Ottende Scene.

De Forrige, en Adelsmand med Folge.

Adelsmanden.

O, her er han; læg Haand paa ham. Min Herre,
Eders dyrebareste Datter.....

LEAR.

Ingen Undsætning? Hvad, en Fange? Jeg er
dog Lykkens Erkenar. Behandle mig vel; og I skal
have Løsepenge. Lad mig faae en Wundlæge. Jeg er
hugget lige til Hiernen.

Adelsmanden.

I skal faae alt.

LEAR.

I det Lear siger: Jeg vil prædike for dig, tager han Hatten i
den ene Haand, og dreier den om med den anden; ligesom man
endnu seer paa Robberstykke, hvor den Tids Præster forestilles.
Med Hatte-Pulden falder det ham formodentlig ind, at det var godt
at beslægt Heste med Tildt, for at deres Gang ei skulde bemærkes.

Steenen.

Lear.

Jingen Medhiespere? — Jeg selv, ganske allene? Hvad, det funde giøre en Mand til en Saltfisette, og komme ham til at bruge sine Hine, som Have-Sproster til at dæmpe Hostens Stov. Jeg vil dse tapperlig, ligesom en phytet Brudgom. — Ei! jeg vil være lystig. — Kom, kom. Jeg er en Konge, mine Herrer, veed I det?

Adelsmanden.

I er en kongelig Mand, og vi vil adlyde Eder.

Lear.

Da er det jo Tegn til Liv. — Kom; vil I have det, maae I faae det ved at lobe. Sa, sa, sa!

Adelsmanden.

Et hoist erbarmeligt Syn, var det den ringeste Staader; men hos en Konge er det ei at beskrive. Du har en Datter, der redder Naturen fra den almindelige Forbandelse, som de twende andre har paadragt den.

Edgar.

Held dig, smukke Herre!

Adelsmanden.

Hvad vil I, Herre? Udtryk jer fort.

Edgar.

Har I ei hørt noget om en forestaaende Trefning?

Adelsmanden.

Det er sikkert, og almindelig bekjendt. Enhver, som har Hren, maae have hørt det.

Edgar.

Edgar.

Men, med Eders Tilladelse, hvor langt borte er
vel den fiendtlige Krigshær?

Adelsmanden.

Den er ikke langt herfra og i fuld Anmarsch. Hvert
Dieblik kan bringe os Hovedarmeen i Sigte.

Edgar.

Jeg talker Eder, Herre.

Adelsmanden.

Endskjonde Dronningen, formedelst en vis Gag,
opholder sig her, här dog hendes Krigshær draget frem.
(gaaer.)

Glo'ster.

I altid naadige Guder, giorer snart en Ende paa
mine Dage! Lad ei min onde Mand igien friste mig
til at dse, førend det behager Eder!

Edgar.

Det var en god Bon, Fader!

Glo'ster.

Nu, gode Herre, hvem er I?

Edgar.

En meget fattig Mand, tamgiort ved Skiebnens
Slag, og som ved Sorgens selv følte og erfarede Pro'
velser er giennemtrængt af mild Medlidenhed. Giv
mig Eders Haand, jeg vil anvise Eder en Boelig.

Glo'ster.

Hiertelig Tak! Himlens Godhed og Vessignelse
giengielde dig!

Niende

N i e n d e S c e n e.

De Forrige, Huushofmesteren.

Huushofmesteren.

En udraabt Priis! hvor ganse hældigt! Dit sie-
løse Hoved var just ståbt til at hæve min Lykke. Gamle
ulykkelige Forræder, betenk fortelig dine Synder.
Sværdet er draget, der skal fælde dig.

Glo'ster.

Lad kun din venskabelige Haand udrustes med til-
strækkelig Kraft dertil. (Edgar gør ham Modstand.)

Huushofmesteren.

Hvorsor tor du uforstammede Lommel fordriste dig
til at forsøre en undsagt Forræder? Bort! hvis et
hans ødelæggende Skiebne skal og anfalde dig. — Slip
hans Arm.

Edgar.

Den slip ieg saamen ei, gode Herre, det faaer el-
lers gaae, som det kan.

Huushofmesteren.

Slip den, siger jeg, Knegt, eller du er Dodens.

Edgar.

Kier' Herre, gaae sin Wei, og la fattig Folk være
med Fre. Skulde jeg kunde skremmes fra Livet,
Herre, maatte det være blevet en fiorcen Dage for-
tere, end det er. Nei, kom han ikke nær den gamle
Mand. — Hold sig tilbage, siger jeg, eller jeg vil
for-

forsøge om hans Pandebraske er stærkere end min Kolle.
Jeg snakker altid ligefrem, seer han.

Huushofmesteren.

Gort med dig, du Eselpel!

Edgar.

Jeg vil stange jere Tænder, Herre. Kom, det
hjælper her ingen Kneb. (Edgar stoder ham ned.)

Huushofmesteren.

Knægt, du har fældet mig. Der, tag min Pung/
Skjelm. Dersom du vil, at det nogensinde skal gaae dig
vel, saa begrav mit Legeme, og overlever det Brev,
som du finder hos mig, til Edmund, Greven af
Glo'ster. Sog ham op blandt de engelske Tropper.
— O, ubetimelige Dod! (doer.)

Edgar.

Jeg kiender dig vel. En tienstig Storf! din
Frues Læster saa troe, som Ondskab nogensinde fall
onste.

Glo'ster.

Hvad, er han død?

Edgar.

Sæt Eder ned, Fader, og hvil Eder. — Lad
os nu see, hvad der er i hans Lommer. Det Brev,
han talte om, kan giøre mig Dens Tieneste. — Han
er død; det giør mig allene vondt, at han ei havde en
anden Banemand. Lad os see. — Med din Tilladelse/
kiere Vox — uden Fortrydelse — for at kiende vores
Glew

Fjenders Tanker, maae vi først udribe deres Hierte.
At opdrive deres Papirer er mere tilladeligt. (læser Brevet.)

"Grindre vores fælles Lovter. Du har mangen god
Leisighed til at tage ham af Dage. Mangler dig
det ei paa Billie, saa vil Tiden og Stedet be-
qvemmelig tilbyde sig. Intet er gjort, dersom
han som Seierherre vender tilbage. Jeg er da
en Fange, og hans Geng mit Fængsel. Be-
frie mig for dens udstaaelige Hede; og for din
egen Msie indtag du selv Madsen.

Din — Gemalinde, vilde jeg sige —
hengivneste Tienerinde
Goneril."

Oh, hvilket ganske umærkeligt Num imellem et Fruentimmers Billie *! Et Anslag mod hendes dydige Mands Liv, for derved at tilbytte sig min Broder-Her, i Sanden, skal jeg nedgrave dig, du mordrøste Bøeleres vanhellige Mellemhandler, og i betimelig Tid vil jeg fremlægge dette skammelige Papiir for den, paa Livet efterstræbede, Hertugs Nine. For ham er det vel, at jeg kan berette din Dod og dit Forehavende.

Gloster.

Kongen er affindig. Hvor stærke ere ei mine usle Sandser, at jeg kan endnu udholde det, og have for- nemmende

Meeningen er: Der er ingen Afstand eller Mellemrum imellem deres nærværende og næstfolgende Billie. Sancho siger: Entre el si y el no de la muger no me atreveria yo à poner una punta d'alsiner: Imellem et Fruentimmers Ja og Nei tiltroer jeg mig ikke at kunne stille en Maalespids.

nemmende Følelse af mine svære Lidelser! Bedre var det, om jeg blev forrykt, saa skulde Lankerne være affondrede fra min Kummer, (en Tromme hores noget bort) og mine Sorger ved forvendte Indbildninger tage Erfiendelsen af sig selv.

Edgar.

Giv mig Eders Haand. Langt borte synes mig jeg hører en Tromme. — Kom, Fader, jeg vil føre Eder til en Ven. (de gaae.)

Tiende Scene.

Den franske Leir.

Kordelia, Kent og en Læge.

Kordelia.

O, du gode Kent, hvor kan mit Liv og min Hestræbelse være tilstrækkelig til at giengelde din Godhed? Min Levetid vil blive for fort, og Midlerne der til manglende mig.

Kent.

Ei at miskiendes, Frue, er meer end Besöning nok. Alle mine Beretninger folge den bestedne Sandhed. Intet er tillagt eller frataget.

Kordelia.

Vaatag bedre Klæder. Denne Dragt er et Erringstegn om hine stemmere Tider. Jeg beder dig aflæg dem.

Kent.

Kent.

Forslad mig, dyrebareste Frue. Skulde jeg nu give mig tilkiende, forfeiledes mit tilsigtede Maal. Jeg udbeder mig allene, at De lader som De ei kiender mig, førend Tiden og jeg finder det tienligt.

Kordelia.

Det maae da saa varre, Mylord. (til Lægen) Hvorledes befinder Kongen sig?

Lægen.

Han sover endnu, Deres Raade.

Kordelia.

O, I naadefulde Guder! læger hans fordærbede Naturs suore Skade! opstemmer de slappede og mislydende Sandser hos denne gamle, til et Barn forvandede Fader!

Lægen.

Befaler Deres Majestæt, at vi maae vække Kongen? Han har lange sovet.

Kordelia.

Det beroer paa Eders egen Skinsomhed; handle deri efter eget Godtbefindende. Er han paaklædt?

(Kear i en Stoel bringes ind af Dienere.)

Lægen.

Ta, Deres Raade; i hans dybeste Sovn isorte vi ham friske Klæder. Naar vi vække ham, maae De være nærværende, min Dronning. Jeg twivler ei paa hans Sinds fuldkomne Roelighed.

L

Kor-

Kordelia.

O, min dyrebare Fader! Hælbredelsen lægge sine
Lægemidler paa mine Læber, og lade dette Kys oprette
de voldsomme Krænkeller, som mine to Søstre have
forsaarsaget din ærbærdige Alderdom!

Kent.

Hunne, dyrebare Fyrstinde!

Kordelia.

Havde du endog ikke været deres Fader, burde
disse hvide Løffer affordret dem Medlidenhed. Var
det et Ansigt at udsette for de stridige Vinde, for de
frygtelig nedslaaende Tordenbolte, og de hastig kryd-
sende Lynstraalers forsærdelige Slag? At vaage med
denne tynde Hielm, og ei have mindste Tilslugtssted?
Min værste Fiendes Hund, endskjont han havde hidt
mig, skulde i en saadan Nat have faaet Tilladelse til at
staae ved min Ild; og du, arme Fader, blev nodsaget
til at tage Skul blandt Svin og gemeene Skielmere
paa rusled og skimled Halm? Nej, det er et Under,
at dit Liv og din Forstand ei paa eengang sik en traurig
Ende. — Han vaagner. Tael til ham.

Lægen.

Tael De selv til ham, Frue, det passer sig bedst.

Kordelia.

Hvordan gaaer det min Kongelige Herre? Hvor-
dan befinder Deres Majestet sig?

Pear.

Lear.

I gør Uret deri, at I tager mig ud af Graven. Du er en lykselig Siel, men jeg er bundet til et gloende Hul, som heedes af mine egne Tårer, lig sinlestet Blye.

Kordelia.

Fader, kiender du mig?

Lear.

Du er en Mand, det veed jeg. Maar døde du?

Kordelia.

Ei! endnu saadan — det er langt hen.

Lægen.

Han er endnu ei ret vægen. Lad ham blive en Stund i Roelighed.

Lear.

Hvor har jeg været? Hvor er jeg? — Det klare Dags Lys? Jeg er blevet meget ilde begegnet. Af Medhyk skulde jeg døe, om jeg saae en anden i den Tilstand. Nu veed jeg slet intet. Jeg vil ikke sværge paa, at disse ere mine Hænder. Lad mig see; jeg føler dette Maalestik. — Jeg vilde ønske, at jeg ret kiendte min egen Forsatning.

Kordelia.

O, see til mig, Fader, og udstræk Eders Haand over mig med Belsignelse. — Nei, bedste Herre, I maae ikke knæle.

— 333 —

Lear.

Jeg beder, driv ei Spot med mig. Jeg er virkelig en meget tosset from gammel Mand, firesindsthye Aar og derover; og at ieg skal sige Eder Sandheden, troer jeg ikke, jeg er ved min fulde Forstand. Det forekommer mig, som jeg skulle kiende Eder og denne Mand her, dog er jeg tvivlsom; thi jeg er ganske uvildende om, hvilket Sted dette er, og med al min Klygt kiender jeg ikke disse Klæder. Nei, jeg veed ikke, hvor jeg sidste Nat havde Herberge. — Lee ikke ad mig, thi saa sandt som jeg er et Menneske, troer jeg ikke, at denne Dame er mit Barn Kordelia.

Kordelia.

Og det er jeg, det er jeg.

Lear.

Er Eders Taarer fugtige? Jo, i Sandhed. — Jeg beder dig, græd ikke. Hvis du har Gift til mig, saa vil jeg drifke den. Jeg veed, du elsker mig ikke; thi dine Søstre have, saavidt jeg kan erindre, gjort mig Uret. Du har nogen Aarsag, men de ingen.

Kordelia.

Ingen Aarsag, slet ingen.

Lear.

Er jeg i Frankrig?

Kent.

I Eders eget Kongerige, Herre.

Lear.

Giver mig ikke.

Lægen.

Lægen.

Vær kun roelig, naadige Frue, det største Næs-
vie, som De seer, har lagt sig. — Det vilde endnu
være farligt at forsonne ham med den forbiggangne Tid.
Heed ham nu at gaae ind, og foruroelige ham ikke,
førend han bedre har kommet sig.

Kordelig.

Behager det Eders Kongelige Høihed at gaae?

Pear.

Du maae overbære med mig. Jeg beder dig, for-
glem og tilgiv. Jeg er gammel og tosset.

(de gaae.)

Adelsmanden.

Stadsfæstes Esterretning om Hertugen af Korn-
vals Ombringelse?

Kent.

Det er ganste vist, min Herre.

Adelsmanden.

Hvem er nu Ansøreren for hans Tropper?

Kent.

Som man beretter, skal det være Glo'sters natur-
lige Son.

Adelsmanden.

Man siger, at Edgar opholder sig i Tydskland til-
sigemed Greven af Kent.

~~166~~

Kent.

Rygtet er foranderligt. Det er Tid at bruge Forsigtighed. Rigets Tropper rykke alt nærmere frem.

Adelsmanden.

Afgjorelsen lader til at blive blodig. — Farvel, min Herre. (gaaer.)

Kent.

Mit Maal og min Levetid vil nu fastsættes. Denne Dags Tresning vil bestemme et godt eller et slet Udfald.

(gaaer.)

Femte

Femte Act.

Første Scene.

(Den britiske Kej.)

Edmund, Regan, Adelsmænd og Soldater.

Edmund.

Skaf Eder Underretning hos Hertugen, om han bliver sit sidste Forsæt troe, eller om noget siden har bragt ham til at ændre det. Han er fuld af Vægelsindighed og uden fast Beslutning. — Bring os hans endelige Betænkning.

Regan.

Vor Søsters Bud er uden Twivl forulykket.

Edmund.

Det er nok ei saa ganske sikkert, Frue;

Regan.

Nu, min bedste Herre, du kiender den Lykke, jeg tiltænker dig. Men sig mig oprigtig — den rene Sandhed. Elster du ikke min Søster?

Edmund.

Med en ørbodig Kierlighed.

REGAN.

Men har du aldrig indtaget min Broders forhett
besatte Plads hos hende?

Edmund.

Nei, ved min Ere!

REGAN.

Jeg skal aldrig kunne lide hende. Min kiere Vens
indgaae ingen Fortroelighed med hende.

Edmund.

Frygt ikke dersor. Hun og Hertugen hendes Ge-
mal.....

Hertugen af Albanien, Goneril og Soldater.

Goneril.

Jeg vilde heller tage Slaget, end at min Søster
skulde skille ham og mig fra hinanden.

Hertugen af Albanien.

Med Glæde træffer jeg dig her, hoitelskede Søster.— Kongen, som jeg hører, min Herre, er ankommet
til sin Datter, tilligemed nogle andre, som over vor
Regierings Strenghed have udbrudt i lydelige Klager.
Hvor jeg ei kan være en ørlig Mand, der er jeg aldrig
tapper. Sagen angaer os ellers, for saavidt Frank-
rig gior Indsald i vort Land, ei fordi de antage sig
Kongens Sag tilligemed nogle, som jeg besyrget
have

have de retmæssigste og vigtigste Marsager til at giore
Modstand.

Edmund.

Det er meget ædelt tal, Mylord.

Regan.

Hvad skal det Snak betyde?

Goneril.

Vi maae nu foreene os sammen mod Fienden.
Disse huuslige og farfikte Stridigheder komme for
nærbaerende ei i Betragtning.

Hertugen af Albanien.

Lad os da med vore ældste Krigere tage bestemte
Forholdsregler.

Regan.

Du vil dog folge med os, Søster?

Goneril.

Nei.

Regan.

Det passer sig dog bedst. Jeg beder, kom, og
gaae med os.

Goneril.

Aha, nu forstaer jeg den morke Tale. Jeg vil
gaae med. (de gaae.)

Anden Scene.

Hertugen af Albanién, Edgar (fortædt).

Edgar.

Haver I nogensinde, naadige Herre, indladt Eder
i Samtale med en saa fattig Mand tilforn, da her et
Ord.

Hertugen af Albanién
(til de Forrige, ikke langt borte).

Jeg skal nok indhente Eder. — Nu tael.

Edgar.

Forend Trefningen begynder, daaabne dette Brev.
Vinder I Seier, saa gib ved en Trompet ham et
Tegn, der har overbragt det. — Endskjont jeg synes
en elendig Stypper, kan jeg dog fremstille en Strids-
helt, der vil bevise, hvad deri bliver bekræftet. Mis-
lykkes det Eder, er desuden Eders Nolle i denne Ver-
den tilendebragt, og alle hemmelige Anslag ophøre.
Lykken bestierme Eder!

Hertugen af Albanién.

Vie, indtil jeg haver læst Brevet.

Edgar.

Det er mig forbudet. Lad kun paa den heilelige
Tid Herolden tilraabe mig, og jeg vil igien lade mig see.

(gaaer.)

Hertugen af Albanién.

Nu, lev da vel. — Jeg vil giennemløbe Papiret
(Edmund kommer tilbage.)

Edmund.

Edmund.

Hjenden er os i Sigte, ryk ud med Eders Hær.
Hér er en iss Fortegnelse over deres virkelige Magt
og Styrke, saavidt man har funnet opdage den; men
Sagen fordrer fra Eders Side den største Hastighed.

Hertugen af Albanien.

Vi vil gaae Leiligheden i Møde.

(gaaer.)

T r e d i e S c e n e .

Edmund.

Begge Søstrene har jeg tilsvoret min Kiersighed; den ene er mistroist mod den anden, ligesom mod Slangen den, der er stukket af samme. Hvem af dem skal jeg tage? begge? en? eller slet ingen? Jeg kan ei komme i Besiddelse af nogen af dem, dersom de begge blive i Live. Tager jeg Enken, forbittrer det, ja gør hendes Søster Goneril rasende; og vanskelig skal jeg faae ret Maaderum, naar hendes Mand lever. Vel, jeg vil benytte mig af hans Anseelse i Slaget; og naar det er over, saa lad hende, som vil blive skilt fra ham, tenke paa hans snareste Befordring ud af Livet. Hvad den Forbarmelse angaaer, som han vil vise imod Lear og Kordelia, da skal de, naar Slaget er holdt, og samme komme i vor Magt, aldrig blive i Stand til at nyde godt af hans Benaadning. I Henseende til min Hørfatning, da maae jeg nu gribe til Forsvar uden at giøre mig Betænkninger. (gaaer.)

Fierde

Fierde Scene.

(Feldtraab.) Lear, Kordelia og Soldater (dragt med Trommer og Fahner over Skuepladsen, og gaae ud).

Derpaa Edgar og Glo'ster.

Edgar.

Her, Fader, tager Sæde under dette giestmilde
Træs Skygge; heed her for den gode Sags Frem-
gang. Dersom jeg nogensinde vender tilbage til Eder
igien, vil jeg medbringe træslelige Tidender.

Glo'ster.

Himlens Varetagt være over Eder! (Edgar gaaer.)

(Feldtraab og til. azemarsch inden for Skuepladsen.
Edgar kommer tilbage.)

Edgar.

Kom, affled! gamle Mand, affled! Kong Lear
har tabt. Han og hans Datter er taget fangen. Giv
mig din Haand, kom med.

Glo'ster.

Ikke længere, gode Herre. Her kan jo en Mand
ligesaavel forraadne.

Edgar.

Hvad, atter i slemme Tanker. Menneskene maae
oppebie deres Udgang af Verden, ligesaavel som deres
Indgang i den. At være moden, derpaa kommer det
an. Kom nu.

Glo'ster.

Deri har du og megen Ret. (de gaae.)

Scenen

Femte

Femte Scene.

(Den britiske Keir.)

**Edmund, Lear og Kordelia som Fanger,
Soldater, en Kaptain.**

Edmund.

Nogle Officerer føre dem bort! Man bevogte dem
vel, indtil man erfarer deres høje Welbehag, som skal
fælde Dommen over dem.

Kordelia.

Vi ere ei de første, som med den bedste Hensigt
have paadraget sig det største Uheld. For din Skyld,
undertrykte Konge, er jeg modfalden. Selv funde
jeg ellers trodse den falske Lykkes onde Luner. — Skal
vi ei først see disse Døtre og disse Søstre?

Lear.

Nei, nei, nei; kom, lad os gaae i Fængsel. Vi
to allene vil synge som fugle i Buret. Maar du for-
langer min Welsignelse, vil jeg knæle og bede om din
Tilgivelse. Saa vil vi leve, og bede, og synge, for-
kelle gamle Eventyr, lee til de forgylde Sommer-
fugle, og høre usle Skielmere tale om Hofnyt; med
dem vil vi da ogsaa snakke om dem, der tabe, og dem,
der vinder: om hvem, der er ovenpaa, og hvem
der er neden under, og asgiore de største Hemmelig-
heder, ligesom vi vare Guds Speidere. Et tilsporet
Fængsel vil vi udholde de Stores Partier og Bander,
som regieres af Maanens Ebbe og Flod.

Edmund.

— — — — —

Edmund.

Tører dem bort!

Lear.

Paa saadanne Offere, min Kordelia, stroe Guderne selv Rosgelse. (omsavner hende) Slutter jeg dig nu i mine Arme? — Den, der vil adskille os, skal bringe en Brand fra Himmelten, og med Ild jage os fra hinanden, som Reeve. Aftor dine Dine. Kræsten skal fortære baade deres Kiod og Hud, inden de kan saae os til at græde. Forst vil vi see dem omkomme af Hunger. Kom!

(Lear og Kordelia føres bort af Vagt.)

Edmund.

Hør, Kaptain, kom du hid. Tag denne Seddel, gaae, folg dem i Fængsel. Et Trin har jeg forfremmet dig. Dersom du handler overeenstemmende med denne Forskrift, baner du dig Wei til en fortrinlig Lykke. Mark dig, Folk maae rette sig efter Tiderne. At være omhiertet anstaar ei Krigeren. Dette mit vigtige Anliggende taaler ingen Indbending. Enten stig, at du vil udføre det, eller vælg andre Weie til at giøre din Lykke.

Kaptainen.

Teg paatager mig at giøre det, Mylord.

Edmund.

Skrid da til Værket, og skynd dig at skrive mig til, naar du har giort det. Mark dig, jeg siger i samme Dieblik, og iværksæt det saaledes, som jeg har foreskrevet.

(Kaptainen gaaer.)

Siette

Siette Scene.

Hertugen af Albanien, Goneril, Regan
og Soldater.

Hertugen af Albanien.

Du har i Dag, Greve, beviist, hvad din Tap-
perhed formaaer, og Lykken foiede dig ogsaa. Du ha-
ver Fangerne, som giorde os denne Dags Seier stri-
dig. Jeg fordrer dem af dig, for saaledes at behandle
dem, som deres Fortieneste og vor egen Sikkerhed
paa begge Sider skal bestemme.

Edmund.

Jeg syntes det var raadeligst at lade den gamle
elendige Konge indspærre, og holde ham under sikker
Bevogtning, da hans Alder, og endnu mere hans
Navn, haver en Slags Tryllekraft til at drage alles
Gemütter paa sin Side, og bringe dem til at vende
deres hvæssede Landser imod vore Bryster, imod os,
som have at befale over dem. Tilstigemed ham bort-
sendte jeg og Dronningen, og det af samme Marsager;
og de ere i Morgen ellers en anden Tid ferdige til at
fremstille sig, hvor vi vil holde Net over dem. Paa
nærværende Tid svede og bløde vi. En Ven har tabt
sin Ven, og den retmæssigste Strid bliver i første Hede
forbandet af dem, som føle dens Skarphed. — For-
horet over Kordelia og hendes Fader fordrer et be-
quemmere Sted.

Her.

Hertugen af Albanien.

Med Eders Tilladelse, min Herre, jeg anseer
Eder i denne Krig kun som en Underdan, ei som en
Broder.

Regan.

Det er just denne Maade, vi agte at bevise ham.
Mig synes, at man dog kunde have foresyurgt sig om
vor Beslutning, inden man saqvigt udlod sig. Hatt
ansorte vores Tropper, forestillede min Person og min
Verdighed; og saaledes kan han vel ansees berettiget
til at træde frem og falde sig selv Eders Broder.

Goneril.

Ikke saa heftig. Hans egen Unseelige stæffer ham
større Fortrin end Eders Forskremmelse.

Regan.

Indsat af mig i mine Nettigheder kan han maale
sig med den bedste.

Hertugen af Albanien.

Det vilde bidrage det meste dertil, om han ægtede
Eder.

Regan.

Spottere blive ofte Prophetter.

Goneril.

Ei! ei! det Die, hvormed I giorde den Opda-
gelse, skelede meget.

Regan.

Jeg befinder mig ikke vel, Frue Gosier, ellers
skulde jeg besvare Eder af et overslydende Hierte.

Gene-

General, tag du mine Soldater, mine Fanger og
min hele Arvedeel; raad over dem, over mig, alt
tilhører dig. Verden skal være Bidne til, at jeg her
udnævner dig til min Mand og Herre.

Goneril.

Tænker du at besidde ham?

Hertugen af Albanien.

Tilladelsen hertil beroer ei blot paa din Villie allene.

Edmund.

Ei heller paa din, Hertug.

Hertugen af Albanien.

Jo, du halvørlige Karl.

Regan.

Lad Trommen slae, og beviis, at mine Rettigheder ere dine. (De vil gaae.)

Hertugen af Albanien.

Oliver og hører mig tale. — Edmund! jeg hører
dig her som en Landsforræder, og tilligemed dig denne
forgylde Slang. — I Henseende til Eders Paastand,
simulke Søster, vil jeg forebygge dens Indvilgelse til
Fordeel for min Kone. Hun har allerede givet denne
Herreligt Forord, og jeg, hendes Mand, modsætter
mig deres oplagte Raad. Dersom I vil giistes, saa
forest Eder i mig; min Kone er forlovet.

Goneril.

Et Mellemspil!

M

Her-

333. 1666

Hertugen af Albanien.

Du er bevæbnet, Glo'ſter? — Lad Trompeten lyde! Dersom ingen fremstiller sig for at bevise mod din Person dine affyelige, aabenbare og mangfoldige Forræderier, saa er her min Udfordring. Jeg vil bevise det mod dit Hierte, forend jeg tager en Smule Brod i min Mund, at du er intet mindre, end hvad jeg her offentlig har erklæret dig for.

Regan.

O! jeg faaer ondt, jeg faaer ondt!

Goneril (sor sig).

Hvis ikke, skulde jeg aldrig troe nogen Gift.

Edmund.

Her er og min Handſke. — Hvem i Verden denn er, der falder mig en Forræder, han døe som en Skielm! Hidkald Trompeterne. Imod den, der tor nærmme sig mod ham, mod Eder og enhver vil jeg stædig forsegte min Troeskab og min Ere.

Hertugen af Albanien.

Heida! en Trompete! — Stoel iltun paa din egen Tapperhed; thi dine Soldater, alle hervede i mit Navn, have og i mit Navn faaet deres Afſled.

Regan.

Mit Onde bliver slemmere og slemmere.

Hertugen af Albanien.

Hun beſtinder ſig ei vel. Forer hende til mit Telt!

(Regan føres bort)

Syvæ

Syvende Scene.

En Herold, de Torrige undtagen Regan.

Hertugen af Albanien.

Kom hid, Herold! stod i Trompeten, og oplæs dette.
(Der stodes i Trompet. Herolden læser.)

"Dersom der er nogen Person af Stand og Vær-
 "dighed blandt Krigshærens Stridsmænd, som vil
 "paastaae, at Edmund, udnevnt til Greve af
 "Glo'ster, er en overordentlig Forræder, han frem-
 "stille sig ved det tredie Stod i Trompeten. Han
 "vil selv dristig forsvare sig."

Edmund.

Blæs.

Herolden.

Endnu engang!

Herolden.

Endnu engang!

(Der svares ligeledes udenfor med en Trompet, hvore
 paa Edgar läder sig see bevæbnet.)

Hertugen af Albanien.

Spørg ham om hans Hensigt, hvorfor han frem-
 stiller sig efter Trompetens Indbydelse.

Herolden.

Hvem er I? Hvad er Eders Navn, Eders Stand?
 Og hvorfor indfinder I Eder paa denne Opsordring?

Edgar.

Viid, mit Navn er tabt, ved Forræderiers Land
 sonderslidt og lemlestet; dog alligevel er jeg af ligesaa

—
ædel en Herkomst, som den Modstander, jeg kommer
for at hyde Spidsen.

Hertugen af Albanien.

Hvem er den Modstander?

Edgar.

Hvem er han, som taler for Edmund, Grevet
af Glo'ster?

Edmund.

Han selv. Hvad har du at sige ham?

Edgar.

Træk ud din Haarde, paa det at din Arm kan for-
skaffe dig Met, om min Tale fortørner et ædelt Herte.
Her er min. See, den er min Eres, min Eds og
min Værdigheds Haandhaver. Jeg paastaaer herved,
nugtet din Styrke, din Bestilling, din Ungdom og
Unseelse, til Trods for dit Seiersværd og funkels nye
Lykke, din Tapperhed og dit Herte, at du er en For-
ræder, troelos mod dine Guder, din Broder og din
Fader, meeneedig mod denne høje anseelige Fyrste,
og fra dit Hoveds øverste Top til det nederste Stov
under dine Fodder en slægelistig Forræder. Siger
du Nei, da er denne Haarde, denne Arm og min hele
Land færdig til at bevise dit Herte, til hvilket jeg tar-
ler, at du lyver.

Edmund.

Fornuftigvis skulde jeg affordre dig dit Navn;
men siden dit Ulseende giver dig en sion frigerst Skif-
felse, og din Tunge forraader en udmarket Opdrae-
gelse, forkaster jeg med Foragt alle de Indvendinger,
som

som jeg med Tryghed og Belæstændighed efter Ridderstabs Love kunde giøre dig. Jeg driver altsaa disse forræderiske Beskyldninger tilbage paa dit Hoved, og faste helle Byrden af denne Helvedes forhadte Logn paa dit eget Herte, som neppe vil ansægtes eller res deraf, men denne min Raarde skal snartaabne dem Wei derhen, hvor de skal forblive for altid. — Trompeterne lyde!

(Fægtning. Edmund falder.)

Goneril.

Redder ham, redder ham! Det er et listigt Kneb, Glo'ster! Efter Krigens Love var du ei forbunden til at indlade dig med en ubekjent Modstander. Du er ei overvundet, men besnæret og bedraget.

Hertugen af Albanien.

Hold din Mund, eller jeg skal tilstoppe den med dette Papiir. Du i Ondskab mageløse Kone! læs din egen Skindsel; ris det ei i Stykker, jeg mærker, du fiender det.

Goneril.

Lad det endog saa være; Lovene ere mig undergivne, ei dig. Hvem kan fordre mig frem til Ansvar?

Hertugen af Albanien.

Uhyre! Fiender du dette Papiir?

Goneril.

Sørg mig ei om, hvad jeg fiender. (Gaaer.)

Hertugen af Albanien.

Gaae ester hende. Hun er fortvivlet; søg at styre hende.

Edmund.

Hvad J har bestydet mig for, det har jeg og
giort, og endnu mere, meget mere. Tiden vil lægge
det for Dagen. Det er nu dermed forbie, ligesom
med mit Liv. Men hvem er du, som har forskaffet
dig denne Hordeel over mig? Er du en Adelsmand,
saa tilgiver jeg dig.

Edgar.

Den ene Venstabelighed er den anden værd. Min
Herkomst er ikke mindre end din, Edmund! hvis den
er større, bliver og din Forurettelse mod mig desto
større. Mit Navn er Edgar, og jeg er din Faders
Søn. Guderne ere retfærdige, og af vore kildrende
Laster gjøre de Nedskaberne, hvormed de pine og straffe
os. Samme lastefulde Mørkhedens Sted, hvor han
avlede dig, skilte ham ved sine Pine.

Edmund.

Deri har du ret, det er fuldkommen sandt. Hvor
let har dreiet sig ganske omkring, og jeg er her.

Hertugen af Albanien.

Mig syntes, din Anstand allene spaede en konge-
lig Adel. (til Edgar) Jeg maae omfavne dig. Sor-
gen sonderrive mit Herte, om jeg nogensinde havdede
dig, eller din Fader.

Edgar.

Værdige Hyrste! det veed jeg.

Her

Heertugen af Albanien.

Hvor har du holdt dig i Skul? Hvorledes blev din Faders elendige Island dig bekjendt?

Edgar.

Bed det at jeg pleiede ham, Mylord. — Behag at høre denne forte Beretning; og naar den er fortalt, o maatte mit Herte da brisse! For at undgaae den blodige Efterstræbelse, der fulgte mig i Hælene — ja, hvilken Behagelighed havet ei Livet, der formaaer os til hellere hvert Døbslik at udstaae Dødssmerter, end paa engang at døe! — sandt jeg mig i at paataage et assindigt Menneskes Pialter, og give mig et Uldseende, som var Hundene selv en Afsky; og i denne Dragt modte jeg m'n Fader med sine blodige Dienringe, hvis kostbare Stene nyligen vare forlorne. Jeg blev hans Leder, anførte ham, betlede for ham, frelste ham fra Fortvivelse, og aldrig — hvilken Fejl! — aabenbarede mig for ham, indtil for en halv Time siden, da jeg var bevæbnet. Da jeg ei endnu kunde giøre mig noget sikker Haab om dette lykkelige Udfald, udbad jeg mig hans Velsignelse, og fra først til sidst fortalte ham mine Tildragelser. Men hans sonderrevne Herte, ak! alt for svagt til at udholde Kampen imellem tvende stridende Lædenstaber, Glæde og Sorg, brast smilende.

Edmund.

Denne din Tale har bevæget mig, og skal maastee bevirke noget Godt. Men tael videre! Det lader, som du endnu havde noget mere at sige.

~~222. 222.~~

Hertugen af Albanien.

Er der endnu noget mere, noget sorgeligere tilbage, saa hold inde dermed, thi jeg er næsten færdig at forgaae ved det, jeg allerede havør hørt.

Edgar.

At dette var Malet for mine Lidelser, skulde enhver synes, der ei er Elsler af Sorgen; men andre, langt videre omfattende, vilde gisre endnu mere, og overskride alle Noderligheds Grændser. — Da jeg brød ud i de sydligste Klager, kom en Mand, der havde seet mig i min erbarmeligste Tilstand, og skyede mit skrækkelige Selstab; men da han nu fandt, hvem det var, der havde udstaet saa meget, flyngede han sine stærke Arme om min Hals, og hylede, som man skulde troe, Himslen kunde bevæge, fastebe sig hen paa min Fader, fortalte om Lear og sig den ynkærvigste Historie, som noget Dre havør hørt, og ved denne Fortælling tog hans Smerte saaledes Overhaand, at hans Livs Strenge begyndte at brioste. — Paa samme Tid lydede Trompeten anden Gang, og i denne Kamp imellem Liv og Død forlod jeg ham.

Hertugen af Albanien.

Hvem var da det?

Edgar.

Kent, min Herre! den landsflygtige Kent, som forklædt fulgte Kongen sin Fiende, og gjorde ham Tjenester, hvorfor endog en Slave vilde have vægret sig.

Niende

Niende Scene.

De Forrige, en Adelsmand (med en blodig Kniv).

Adelsmanden.

Hei! Hielp! Hielp!

Edgar.

Hvad for Hielp?

Hertugen af Albanien.

Tael, Mand!

Edgar.

Hvad betyder denne blodige Kniv?

Adelsmanden.

Den er varm, den ryger. Den kom nu mylig af
Hiertet — o! hun er død.

Hertugen af Albanien.

Hvem er død? Tael!

Adelsmanden.

Eders Gemalinde, Herre, Eders Gemalinde! og
hendes Søster er forgiftet af hende. Hun tilstaaer
det selv.

Edmund.

Jeg var forbundet med dem begge. Vi foreenes
nu alle tre i et Dieblik.

Edgar.

Der kommer Kent.

M 5

Kent.

Kent.

Hertugen af Albanien.

Bring deres Legemer herhid, levende eller døde.
(Gonerils og Regaus døde Legemer føres ind.) — Denne Himmelens Dom kommer mig til at stielve, uden at opvække mig til Medsidenhed. — O! er det ham. (til Kent) Tiden tillader neppe at iagttaage den Høflighed, som Velanständigheden kræver.

Kent.

Jeg er kommet hid for at sige min Konge og Herre en god Mat. — Er han ei her?

Hertugen af Albanien.

Det er en stor Forglemmelse af os. — Tael, Edmund, hvor er Kongen? hvor er Kordelia? — Betragt dette Syn, Kent.

Kent.

Af! Hvad er Marsagen hertil?

Edmund.

Edmund var dog ellsset. Den ene forgav den anden for min Skyld, og derpaa tog sig selv af Dage.

Hertugen af Albanien.

Saaledes forholder det sig. Bedæk deres Ansigter.

Edmund.

Jeg snapper efter Livet; noget Godt tænker jeg dog at giore, min egen Natur til Trods. — Send hastig, saasnart muligt, Bud til Slottet, thi jeg har udstået en skriftlig Ordre til at lade Lear og Kordelia

delia ombringe. — Ja, send Bud, imedens det er
Tid.

Hertugen af Albanien.

Læb, løb, o! løb i allerstørste Hast!

Edgar.

Til hvem, Mylord? Hvem fører Besalingen der?
Send ham et Kiendetegn paa din forandrede Beslut-
ning.

Edmund.

Vel betenk! Tag min Haarde og gib Kaptai-
nen den.

Edgar.

Skynd dig, saafremt du har Livet kiert.

(Budet gaaer.)

Edmund.

Det er ham overdraget af din Kone og mig at lade
Kordelia ophænge i Fængslet, og at give hende Skyl-
den for at have gjort det i Fortvivlesse.

Hertugen af Albanien.

Guderne beskytte hende! — Bærer ham imidler-
tid bort herfra. (Edmund bæres ud.)

Tiende Scene.

De Forrige, Lear (med Kordelia død i hans Arme).

Lear.

Hyler, hyler, hyler, hyler! — O, Jere Mænd
af Steen. Havde jeg eders Tunger og Hine, jeg vilde
bruge

— 222 —

bruge dem saaledes, at det skulde brage i Himmelens
Hvelving. Hun er borte for evig! — Jeg forstaer,
om en er død eller levende. Hun er død som Jorden!
— Skaf mig et Speil; dersom hendes Ande givt
Glassen fugtigt eller dunkelt, ja saa lever hun.

Kent.

Er dette den forhaabede Ende?

Lear.

Denne Fier bevæger sig, hun lever! hvis saa er,
er det en Hændelse, som veier op imod alle de Sor-
ger, jeg nogensinde haver følt.

Kent.

O, min gode Herre! (Inclende).

Lear.

Jeg beder dig, gaae bort.

Edgar.

Det er Kent, Eders ædelmodige Ven.

Lear.

Fordærvelse ramme eder, I Mordere og Forræ-
dere allesammen! Jeg kunde have reddet hende; nu
er hun forsvunden for altid. Kordelia! Kordelia! hic
endnu lidt. — Ha! — hvad er det, du siger? Hen-
des Stemme er altid mild, venlig og sagtmødig, en
Fortreffelighed hos et Fruentimmer. — Jeg dræbte
den Skurk, der hængte dig.

Adelsmanden.

Det er sandt, mine Herrer, det gjorde han.

Lear.

Lear.

Gjorde jeg det ikke, Ven? Jeg har levet den Dag, da jeg med min gode hvæssede Klinge vilde faae dem til at springe. Nu er jeg gammel, og disse mine Fortredeligheder have forbaerret mig. — Hvem ere I? — Mine Dine ere ei de bedste. Jeg vil strax sige Eder det.

Kent.

Dersom Skiebnen kan broute af to Personer, som hun har elsket og havet, saa see vi her en af dem.

Lear.

Mit Syn duer ikke mere. Er du ikke Kent?

Kent.

Ganske rigtig; Eders Liener Kent. — Hvor er Eders Liener Rajus?

Lear.

Det var en god Karl, det kan jeg sige Eder; han kunde slaae til, og det i Dieblifikket. Nu er han ded og raadden.

Kent.

Nei, min gode Herre, jeg er den samme Mand...

Lear.

Det vil jeg strax faae at see.

Kent.

Den samme, som fra Begyndelsen af Eders Misforstaelse og Uheld havet fulgt Eders bedrovelige Godspor.

Lear.

222-1616

Lear.

Vær velkommen hertil!

Kent.

Det var vist ellers ingen anden. — Alt er her
traurigt, mørkt og dødt. Eders ældste Øxtre have
forsørget deres Liv, og ere døde i Fortviblelse.

Lear.

Jo, det tænker jeg.

Hertugen af Albanien.

Han veed ei, hvad han siger, og forgives er det,
at vi fremstille os for ham.

Edgar.

Aldeles til ingen Nutte.

(Et Bud kommer ind.)

Budet.

Edmund er død, Mylord!

Hertugen af Albanien.

Det er kun Smaating. — I herrer og ædle Venner,
erfarer vores Beslutning: All den Hjelp, som
hans forfaldne Tilstand kan imodtage, skal blive den
givet. Hvad os angaaer, da vil vi, saa længe denne
gamle Regent lever, astaae til ham vor Genevolds
Magt. — (til Edgar) Dig give vi dine Rettigheder til-
bage med de Fordele og Tillæg, som din ærefulde Op-
førsel har alt for vel fortient. Alle Venner skal nyde
Kon for Retskaffenhed, og alle Fiender uddrifke deres
Misgierningers bitre Kalk. — O! see, see!

Lear.

Lear.

Og min arme stakkels Datter er qvæst ihiel! —
Nei, nei, intet Liv mere. Hvorfor skulde en Hund,
en Hest, en Nocke have Liv, og du ikke engang Aande?
Du vil aldrig komme tilbage, aldrig, aldrig, aldrig!
— Jeg beder Eder, knap denne Knap op her. —
Jeg takker Eder, Herre. — Seer I det? Betragt
hende! see paa hendes Læber! — See der! see der!

(han doer.)

Edgar.

Han falder i Afmagt. — Min bedste Herre!

Kent.

Brist, Hierte! jeg beder dig, brist!

Edgar.

See op, min Konge!

Kent.

Plag ikke hans Geist. O, lad ham kun henfare!
Den skulde have ham, som endnu længere vilde ud-
strække ham paa denne haarde Verdens Nebenk.

Edgar.

Han er alt henvandret.

Kent.

Det er et Under, at han kunde udholde det saa
længe. Livet var ham en unyttig Byrde.

Hertugen af Albanien.

Bærer dem bort herfra! — vor nærværende Fors-
fatning er almindelig Sorg. — I twende (til Kent og
Edgar)

Edgar) min Siels Venner! bestyrer dette Kongerige,
og understøtter den vakkende Stat.

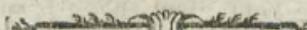
Kent.

Mig forestaaer og snart en Reise, Mylord. Min
Herre kalder mig, jeg kan ikke sige Nei.

Hertugen af Albanien.

Vi maae give efter for Vægten af denne bedrøve-
lige Tids overvældende Sorger, og tale, hvad vi føle,
ei det, vi burde sige. Den ældste har udstaet mest;
vi, som ere unge, skal hverken erfare saa meget, el-
ler leve saa længe.

(De gaae bort under sorgelig Musik.)

C y m b e l i n .

R

Personerne:

Cymbelin, Konge af Britanien.

Kloden, Dronningens Son af første Egeslab.

Leontus Posthumus, en Adelsmand, formælet med Prindsessen.

Gviderius,) under antagne Navne af Polydor og Kadvel, fors
Arviragus,) meente Sonner af Bellarius.

Bellarus, en landstigting Herre, under det antagne Navn af Morgan.

Philario, en Italiener, Posthumus's Ven.

Jachimo, Philario's Ven.

Cajus Lucius, en Gesandt fra Rom.

Pisanio, Posthumus's Diener.

En fransk Adelsmand, Philario's Ven.

Kornelius, Dronningens Doktor.

To Adelsmænd.

Dronningen, Cymbelins Gemalinde.

Imogen, Cymbelins Datter af første Egeslab.

Helena, Imogens Kammersomfrue.

Herrer og Damer, romerste Raadsherrer, Tribuner, Geister, en Spaamand, Officerer, Soldater, Bud, og andet Folge.

Skuepladsen er deels i Britanien, deels i Italien.

Første Act.

Første Scene.

(Gymbelins Palads i Britanien.)

To Adelsmænd.

Første Adelsmand.

Man træffer her intet uden traurige Ansigter. Vore
Miner komme ei mere overeens med vore Hierter, end
som Hofmændenes. De have alle lige Udseende med
Kongens.

Anden Adelsmand.

Men hvad er da hændet?

Første Adelsmand.

Hans Datter, og Rigets Arving, som han
bestemte den eneste Son af sin Gemahlinde, der var en
Enke, han nyelig ægtede, har givet en fattig, men værdig,
Adelsmand sin Haand. Hun har givet sig med ham;
men hendes Gemal er forvist, og hun sat i Fængsel.

Alt er udvortes Sorg, endskjøndt jeg troer, at Kongen
af Hiertet selv er bevæget.

Anden Adelsmand.

Ingen uden Kongen?

Første Adelsmand.

Jo, han tillige, der mistede hende, og Dronningen, som meest ønskede Givtermalet. Men der er ikke en Hofmand, som, endskjøndt de ganske afrette deres Ansigtet efter Kongens Miner, jo haver et Hierte, der glæder sig ved det, hvorover de ere nedslagne.

Anden Adelsmand.

Og hvi saa?

Første Adelsmand.

Den, der er gaaet glip af Prinsessen, er en alt forslet Person til at kunne forkleines; og den, der har faaet hende, jeg meener den, som ægtede hende — af, den arme gode Mand! — og som derfore blev forvist, er et saa fortrefligt Menneske, at om man vilde føge hans Lige overalt i Jordens Egne, skulde man altid opdage Mangler hos den, der vilde sætte sig i Ligning med ham. Jeg troer ikke, at nogen er begavet med saa skjøn en udvortes Anseelse og tillige med de indvortes Egenskaber, som han.

Anden Adelsmand.

Du giver ham et godt Skudsmaal.

Første

Første Adelsmand.

Teg gior ei for meget af ham, min Herre! hans
Verd forringes derved mere endnu, end det fuldkom-
men udvikles.

Anden Adelsmand.

Hvad er hans Navn, og hvilken hans Herkomst?

Første Adelsmand.

Til Roden af samme kan jeg ikke giennemtrænge.
Hans Fader kaldte sig *Sicilius*, som indgik et ærefuldtt
Forbund med *Kassibela* mod *Romerne*, men fik sine
høje *Erestitler* af *Tenantius*, hvilken han tiente med
Vere og med beundringsværdig Fremgang. Det for-
skaffede ham *Tilsnavnet Leonatus*. Han havde, for-
uden den omtalte, endnu twende andre Sønner, som
i de da værende Krigs døde med Sværdet i Haanden.
Dette foraarsagede deres Fader, som dengang var
gammel og havde sin Stammes Bedlige holdelse fier,
en saadan Sorg, at han mistede Livet; og hans yn-
dige Kone, frugtsommelig med denne ødle Mand, vi-
tale om, døde, saasnart han var født til Verden.
Kongen tog Barnet under sin Varetægt, kaldte ham
Posthumus, lod ham opdrage, og gior ham til sin
Kammerjunker; giver ham al den Undervisning, som
hans Alder var i Stand til at modtage, hvilken han
inddrog, ligesom vi Lusten, og som den blev ham gi-
ven. Hans Foraar var allerede en Host. Han levede
ved Hostet, hvilket er sieldent, baade øret og øiset
paa det høieste; var et Monster for de yngste, et Speil
for den modnere Alder, der afbildede den; og for de

mere Bedagede et Barn, der ledede den ravende Olding. Hans Elskedes eget Værd, for hvis Skyld han nu er forviist, tilkiendegiver nofsom, hvormeget hun agtede ham og hans Dyd; og selv hendes Valg er et talende Bevis for, hvad Mand han er.

Anden Adelsmand.

Eders Afskildring kommer mig alledede til atære ham. Men sig mig, er hun Kongens eneste Barn?

Første Adelsmand.

Hans eneste Barn. Han havde to Sønner, der som det fortiener Eders Opmærksomhed; den ældste af dem, tre Åar gammel, og den anden, endnu i Svæbet, blevé udstaaalne af Børnekammeret, og indtil denne Time har man ei været sindriig nok til at kunde giette sig til, hvor de ere afblevne.

Anden Adelsmand.

Hvor længe er det siden?

Første Adelsmand.

Nogle og tyve Åar.

Anden Adelsmand.

Besynderligt, at en Konges Børn saaledes skulde bortsøres! Skulde saa skisdeslos bevogtes! og at man har været saa efterladen i at opsigge dem, at de ei endnu ere blevne opsporede.

Første Adelsmand.

Endstiondt det er besynderligt, og man maae lee ad saa stor Efterladenhed, saa er det dog gansté sandt, min Herre.

Anden

Anden Adelsmand.

Jeg troer Eder vel.

Første Adelsmand.

Vi maae nu holde inde dermed. Her kommer den gode Herre, Dronningen og Prinsessen.

(de gaae.)

Anden Scene.

Dronningen, Posthumus, Imogen
og Følge.

Dronningen.

Rei, vær forsikkret, min Datter, du skal ei
finde, at jeg, som man bebreider de fleste Stifmodre,
vil ansee dig med onde Ærte. Du er min Fange, men
din Arrestforvarer skal overlevere dig Neglerne, der
tillukke dit Fængsel. — Og saasnart, Posthumus,
jeg kan overvinde Kongens Fortørnelse, skal du ex-
fare, at jeg taler din Sag hos ham. Sandt nok,
Bredens Ild flammer endnu hos ham, og det var
bedst, du taaligen underkastede dig hans Dom, saa-
vidt egen Klogstab tilraader.

Posthumus.

Maar Deres Kongelige Høihed saa behager, vil
jeg i Dag begive mig herfra.

Dronningen.

Du kiender Faren. — Jeg vil gaae lidt omkring
i Haven, og ynke en indskrænket Tilbvieligheds Qua-

ler, endskindt Kongen har besalet, at I ei skulde tale med hinanden. (gaaer.)

Imogen.

O! forstilte Høfthighed! Hvor snedig den Umen-
neskelige kan fildre, hvor hun saarer! — Min dyrebareste Mand! jeg frygter meget min Faders Vrede,
men slet ikke, uagtet mine hellige Forpligtelser imod
ham, noget af hvad hans Vrede kan fuldsøre paa mig.
Du maae bortreise, og jeg skal hvert Dileblik her være
Maalest for vrede Diekast uden Trost i Livet, dersom
Verden ikke eiede det Klenodie, som jeg ønskede at
see igien.

Posthumus.

Min Dronning! min Herskerinde! o, græd ikke
mere, saafremt jeg ei skal give Leilighed til at mistænkes
for større Omhed, end det anstaer en Mand. Jeg
vil blive den oprigtigste Egtemand, som nogensinde
tilsvor nogen Trostak. — Min Boepæl bliver i Rom
hos en vis Philario, der var en Ven af min Fader,
men som er mig kun ved Breve bekjendt. Skriv der-
hen, min Dronning, og med mine Nine vil jeg ind-
driske de Ord, du sender mig, endskindt Blækket er
giort udaf Galde. (Dronningen kommer tilbagej,

Dronningen.

Jeg beder, lad det ikke vaere for længe; dersom
Kongen kommer, skal jeg paadrage mig hans storsie
Mishag. — (afside) Jeg forærmer ham aldrig, uden
han aftisber mig min Uret. For at være Venner,
betaler han mine Forurettelser meget dyrt. (gaaer.)

Posthu-

Posthumus.

Skulde vi tage Affæd vor hele øvrige Levetid,
vilde dog Skilsmissens Ubehagelighed beständig til-
tage. — Farvel!

Imogen.

Nei, tav et Dieblif. — Skulde du ikkun ride ud
for at giøre en Lyftour, var saadan Affæd for plud-
selig. See her, min Bedste, denne Demant var
min Moders; tag den, mit Hierte! men behold den
indtil du øgte en anden Kone, naar Imogen er
død.

Posthumus.

Hvad, hvad, en anden? I gode Guder! giver
mig fun, hvad jeg havør, og holder mig tilbage fra
en andens Favnetag med Dødens Lænker. Forbliv,
forbliv du der, (sikker Ringen paa Fingeren) saalænge jeg
kan have Følelse af dig! Undigste! Skionneste! lige-
som jeg bortbytter mit arme Selv mod dig til dit uen-
delige Tab; saaledes vinder jeg endog i vore Smaa-
ting af dig. For min Skyld bør du det! (binder et Arm-
baand om hendes Haand) det er Kierligheds Kiede, Jeg
vil hænke denne skionneste Fange dermed.

Imogen.

O, I Guder! naar skal vi see hinanden igien?

Tredie Scene.

De Forrige, Cymbelin, Lords.

Posthumus.

Oh! der er Kongen.

Cymbelin.

Du Nedrige, forføl dig bort fra mine Dine! Der-
som du efter denne min Besaling besværer Hoffet med
din uverdige Person, saa skal du dse. Bort! du er
Gift for mit Blod.

Posthumus.

Gunderne beskytte dig og velsigne alle tilbageblis-
vende Gode ved dit Hof. Jeg gaaer. (gaaer.)

Imogen.

Dødens Stik kan ei være mere giennemtrængende,
end dette.

Cymbelin.

O du opsetsige Barn! der fulde fornye min Ung-
dom, men som overvælder mig med mange Levealde.

Imogen.

Jeg beder dig, min Konge, qvæl dig ei selv med
egne Sorger. Jeg er føleslos mod din Vrede; en
langt ædlere Følelse undertvinger al Angest, al Frygt.

Cymbelin.

Imod al Anständighed, imod al Lydighed?

Imogen.

Haabelos og i Fortvivelse; og i denne Henseende
imod al Anständighed.

Cymbe-

Cymbelin.

Du kunde havt min Dronnings enestie Son til din Gemal.

Imogen.

Himlen være lovet, jeg fil ham ikke! Jeg valgte en Hrn, og undgik Glenten.

Cymbelin.

Du tog en Staader, og vilde have giort min Trone til Nedrigheds Sæde.

Imogen.

Nei, jeg meget mere forsøgede dens Glands.

Cymbelin.

O du Nedrige!

Imogen.

Det er din Skyld, min Fader, at jeg har elsket Posthumus. Du opdrog ham, som min Legebroder. Han er og en Mand, der fortiner den allerbedste Kone. Næsten den hele Sum, han betaler, overstiger mit Værd.

Cymbelin.

Hvad? er du blevet affindig?

Imogen.

Ei langt fra. — Himlen biesæae mig! Give kun jeg var en Qvægvogters Datter, og min Leonatus vor Raboehyrdes Son!

Dron-

— 233 —

Dronningen.

Cymbelin.

Du Tosse! Nu var de igien her tilsammen. Du
haver ei handlet efter min Besaling. Vort med hende,
hun skal blive indsluttet.

Dronningen.

Taalmodighed, om jeg maae bede. — Stille, mit
kiere Frøken Datter, stille! — Min kiere Herre, over-
lad os kun til os selv, og sog paa bedste Maade at be-
roelige dit Sind.

Cymbelin.

Ja, lad hende tage en Draabe Blod daglig, og,
naar hun bliver gammel, døe af denne Galskab!

(gaer.)

Pisanio.

Dronningen.

Fy, du maae give efter. Her er din Tiener. —
Nu, hvad Nyt?

Pisanio.

Prinsen, Eders Son, drog Kaarde mod min
Herre.

Dronningen.

Ha! Jeg troer dog vel, der er ingen Ulykke skeet.

Pisanio.

Det funde have skeet, men min Herre legede mere
End han segtede, og tog ei imod Hielp af Forbittrelse.

De

233. LEJLE
De blevne adskilte ved nogle Herrer, som vare i Nær-
værelsen.

Dronningen.

Det fornøier mig meget.

Imogen.

Eders Søn er min Faders Ven, han tager hans
Partie. — At trække ud mod en Landsforviist, o den
tappre Herre! Jeg vilde ønske, de vare begge to til-
sammen i Afrika, og jeg selv derhos med en Raal,
at jeg kunde stikke den dermed, der veeg tilbage. —
Hvorfor forlod du din Herre?

Pisanio.

Efter hans Besaling; han vilde ei tillade mig at
følge ham til Havnene. Han efterlod denne Optegnelse
over de Besalinger, jeg skulde iagttagte, naar det be-
hager Eder at benytte sig af min Tjeneste.

Dronningen.

Han har altid været din troe Tiener, og jeg tor
sætte min Ære til Pandt paa, at han stedse vil blive
det.

Pisanio.

Jeg takker Deres Kongelige Hoihed underdanigst.

Dronningen.

Kom, lad os nu spadsere noget.

Imogen.

Henved en halv Time herfra maae du komme til
mig. Du maae i det mindste see din Herre vel om
Bord. Nu kan du forlade mig. (de gaae.)

Fierde

Fierde Scene.

Kloten, twende Herrer.

Første Herre.

Jeg vil raade dig, Prinds, at skifte Linnet; Fegtingens Hede har giort, at du ryger som et Offer. Hvor Lust gaaer ud, kommer Lust ind; den, som er uden for, er ei saa sund, som den, der kommer fra dig.

Kloten.

Dersom min Skorte var blodig, da maae jeg skifte den. — Haver jeg saaret ham?

Anden Herre (assides.)

Nei, sikkert ikke; ei engang saa meget, som hans Taalmodighed.

Første Herre.

Saaret ham? Hans Legeme er et gabende Skrog, dersom han ei er blevet saaret. Det er en alfare Vei for Staal og Jern, hvis det ei er blevet saaret.

Anden Herre (assides.)

Hans Kaarde giorde, som en Skyldner, Afstikker af sig.

Kloten.

Den Skielm vilde ikke holde Stand.

Anden Herre.

Nei, men han slo altid fremad, lige mod dit Ansigt.

Første

— 222 —

Første Herre.

Holde Stand? Du havde selv Plads nok, Prinds,
men han tillagde dig mere, end du havde, gav dig en
heel Strekning.

Anden Herre (afsidet.)

Saa mange Sommer, som I eier Have, I Stake-
kler!

Kloten.

Jeg vilde ønske, ingen havde kommet os imellem.

Anden Herre (afsidet.)

Det vilde jeg og, indtil du paa Jorden havde
maalt, hvor lang en Nar du var.

Kloten.

Og hun skulde elste denne Karl, og give mig Afslag!

Anden Herre (afsidet.)

Dersom det er en Synd at giøre et godt Valg,
saa er hun fordsmt.

Første Herre.

Som jeg altid sagde dig, Prinds, hendes For-
stand og Skønhed har ei nogen Lige. Hun har en
god Anseelse, men, saavidt jeg kan mærke, intet glim-
rende Vid.

Anden Herre.

Hendes Skin falder ei paa Narre, ellers vilde
Gienstinen stade hende.

Kloten.

Kom, jeg vil gaae til mit Kammer. Jeg vilde
ønske, at der var giort en Ulykke.

Anden

Auden Herre (afides).

Det ønsker jeg ikke, med mindre det havde været
et Esels Falz, der ei var en stor Ulykke.

Kloten.

Du kommer dog med?

Første Herre.

Jeg folger Deres Høihed.

Kloten.

Nei, kom og lad os gaae sammen.

Auden Herre.

Vel, min Prinds. (de gaae.)

Femte Scene.

(Omogens Kammer.)

Imogen, Pisanio.

Imogen.

Jeg skulde ønske, at du laae bestandig ved Hav-
nens Strandbred, og spurgte ethvert Segl efter ham.
Dersom han skulde strive mig til, og jeg ikke faae
hans Brev, var Tabet deraf saa stort, som om det
indeholdt tilbuden Raade. — Hvad var det sidste, han
talte med dig?

Pisanio.

Det var: Hans Prindsesse! hans Prindsesse!

Imogen.

Derpaa svingede han sit Lommeklæde?

Pisanio

Pisanio.

Og kyssede det, Frue.

Imogen.

Ufselsomme Linned, deri lykkeligere end jeg! —
Og det var alt?

Pisanio.

Nei, Frue; thi saalænge han funde bemærke mig
med sine Dine, eller jeg stille ham fra andre, holdt
han sig paa Dækket, og vayede bestandig med Handske,
Hat, Tørklæde, ligesom hans Hiertes Oprør og Be-
vægelse bedst kunde udtrykke, hvor langsomt hans
Siel og hvor hastig Skibet bortseglede.

Imogen.

Du skulde have ladet ham blive lige saa siden som
en Krage, eller endnu mindre, inden du lod af at see
efter ham.

Pisanio.

Saa giorde jeg og, Frue.

Imogen.

Jeg skulde have sonderbrudt mine Diennerver, ja
brislet havde de blot ved at see efter ham, indtil Fra-
ligheden havde formindsket ham for mig til en
Maalespids; ja fulgt ham skulde jeg indtil han fra en
lille Mygs Skikkelse var hensmeltet til Lust, og da
havde jeg bortvendt mine Dine og sældet Taarer. —
Men, gode Pisanio, naar skal vi face nogen Tidende
fra ham?

o

Pisan-

Pisanio.

Vær forsikret, Frue, ved første Leilighed.

Imogen.

Jeg tog ei Afsked med ham, endskondt jeg havde
de smukkeste Ting at sige ham. Hørend jeg kunde faae
sagt, hvorledes jeg til visse Tider vilde tænke paa ham,
have de eller saadanne Tanke om ham, ellers jeg kunde
faae ham til at sværge paa, at de italienske Damer
ikke skulde forraade min Fordeel og hans Ære; for
jeg kunde paalægge ham at møde mig med sine Bon-
ner Klokker sex om Morgenens, ved Middag og Mid-
nats Tider, thi da var jeg i Himmelten for ham, ellers
sør jeg kunde give ham det Afskedskys, som jeg skulde
have sat til Skillerum imellem to fortryllende Ord,
indkom min Fader, og liig Nordens tyranniske vind-
stod nedslaaer de blomstersvangre Knopper.

En Hofdame.

Hofdamen.

Dronningen ønsker sig Eders Høiheds Selskab.

Imogen.

Hvad jeg bad Eder at gisre, besorg med det sta-
reste iværksat. — Jeg skal strax være til Dronningens
Tjeneste.

Pisanio.

Jeg skal efterkomme min Prinsesses Besaling.

(De gaae.)

Siette

Siette Scene.

Nom.

Philario, Zachimo og en Franskmand.

Zachimo.

Troe mig, min Herre, jeg har seet ham i Britanniens; han var dengang i sin Opvæxt, der var ingen, som jo ventede, at han skulde blive den værdige Mand, hvorfra han nu bær Navnet. Dengang funde jeg see ham uden al Beundrig, omendskjent Registeret paa hans Guldkommenheder havde hængt ved hans Side, og jeg skulde have giennemlæst ham Punkt for Punkt.

Philario.

Du taler om ham, da han var mindre begavet, end han nu er, med hvad der baade indvortes og udvortes forhvier ham.

Franskmanden.

Jeg har seet ham i Frankrig; vi havde en stor Deel der, som med ligesaa stive Nine funde ses imod Solen, som han.

Zachimo.

Den Omstændighed, at han ægtede Kongens Datter, hvorved han veies mere efter hendes Værd end sit eget, gør uden Twivl, at han herskmes, uden al Omstændighed, en stor Deel for meget.

Franskmanden.

Og saa hans Forviisning.

O 2

Zachi-

Zachimo.

Ga, og deres Biesald, der, i Betragtning af hende, begræder denne yukelige Skilsmisse, biedrager forunderlig meget til at ophsie ham; var det endog ikke for at bekrefte hendes Skionsomhed, som ellers et ringe Stod kunde kuldkaste, da hun tog en Staader uden storre Værdighed. — Men hvoraf kommer det, at han tager Voepæl hos dig? Maar skede det Bekiendtskab?

Philario.

Hans Fader og jeg stod i Tienesten sammen, hvilken jeg skylder intet mindre end mit Liv. (Posthumus kommer ind.) Der kommer Britten. Lad ham saaledes blive antaget imellem Eder, som det anstaar Folk af Eders Opdragelse at begegne en Fremmed af hans Stand. Jeg beder Eder alle at indgaae noiere Bekiendtskab med denne ædle Mand, hvilken jeg anbefaler Eder som min Ven. Hvor værdig han er dertil, vil jeg lade Eftertiden bevise, hellere end i hans eget Paahør at afstilde ham.

Transmanden.

Vi have kiendt hinanden i Orleans, min Herre.

Posthumus.

Siden den Gang har jeg været Eders Skyldner for Artigheds Beviisninger, som jeg aldrig skal faae afbetaalt, endfisndt jeg betaler dem altid.

Transmanden.

Han sætter for hoi Priis paa min Tiensvillighed, min Herre. Jeg var glad over, at jeg kunde forsonen min

min Landsmand med Eder. Det havde været Skade, at I skulle have kommet sammen med et saa dodeligt Forsæt, som enhver af Eder dengang havde fattet for en Sag af saa slet og ringe Betydenhed.

Posthumus.

Forslad mig, min Herre, jeg var dengang en ung Rejsende. Jeg vogtede mig mere for at gaae efter mit eget Hoved, end ved enhver Handling at lade mig lede af andres Erfaring; men, efter min forbedrede Skionsomhed, dersom jeg ei forseer mig ved at falde den forbedret, saa var vor Strid ikke af saa aldeles ringe Betydenhed.

Fransmanden.

Jo, i Sandhed, til at afgisres med Kaarden, og det af to saadanne Mænd, der efter al Rimelighed havde affærdiget hinanden, ellers som begge vare blevne paa Stedet.

Jachimo.

Tilgiver man mig, om jeg tager mig den Frihed at spørge om, hvori Striden bestod?

Fransmanden.

Meget vel, troer jeg. Det var en offentlig Tvis্থighed, som ingen kan sætte sig imod igien bliver fortalt. Den var af lignende Indhold med hvad som forgangen Aften blev bragt paa Bane, hvor enhver af os sogte at opføse sine Landsmandinder. Denne fremmede Herre paastod samme Tid, endog med blodige Beviser, at ville godtgiøre, at hans vare fionere, dydigere, fornuftigere, kydske, bestandigere,

fuldkommere og vanskeligere at forsøre, end de fortrinligste Damer i Frankrig.

Jachimo.

Der lever vel intet saadant Fruentimmer nu omstunder i Verden; folgelig er denne Herres Meening hermed igiendrevet.

Posthumus.

Hun bliver endnu ved hendes Dyd og jeg ved min Meening.

Jachimo.

Du maae dog ei give hende et saa stort Fortrin for vore italienske Damer.

Posthumus.

Dersom jeg endog bliver saa meget opfordret, som i Frankrig, viger jeg dog ei det mindste derfra, endskoendt jeg tilstaaer, jeg er hendes Tilbeder, og ei hendes Ven allene.

Jachimo.

Ligesaa skon og ligesaa god — en Slags beslagtet Lignelse — havde været noget for skon og for godt for nogen Dame i Britanien. Dersom hun havde noget forud for andre, jeg haver seet, ligesom den Diamant, du der bær, overgaaer mange, der ere komne mig for Mine, saa skulde jeg troe, at hun var ypperligere end mange; men jeg har ikke seet den forstesseligste Diamant, ei heller du det fortrinligste Fruentimmer.

Post-

Posthumus.

Jeg beromte hende efter det Værd, jeg tillagde hende; det samme gør jeg med min Edelsteen.

Iachimo.

Hvor høit vurderer du den?

Posthumus.

Før mere end hele Verdens Eiendom.

Iachimo.

Enten er din usorlignelige Elsterinde død, eller og en ringe Ting kan giøre Skam af hende.

Posthumus.

Du tager Feil. Det ene kan sælges eller gives bort, dersom der være Skatte nok til at giøre Indkisbet, eller Fortieneste for Gaven. Det andet er en Ting, ei tilfals, og allene en Gave af Guderne.

Iachimo.

Som Guderne have givet dig?

Posthumus.

Hvilken jeg med Deres Maade vil beholde.

Iachimo.

Af Navn kan du vel falde hende din. Men du veed, at fremmed Fugl lægger sig ofte paa Maboens Rebe. Din Ring kan jo og blive bortstaalet, ligeledes dit Armbaand af uskatteerlig Kostbarhed; det ene er skabeligt, og det andet tilfældigt. En listig Tyv, eller en i den Sag udlært Hofmand, vil friste paa at tilvende sig baade det ene og det andet.

Posthumus.

Eders Italien indeholder ingen saa fuldkommen Hofsmand, der kunde beroeve min Elskerinde sin Ere, endstikndt du falder hende svag, enten hun beholder eller taber den. Jeg twivler ingenlunde paa, at I have Tyve nok, men desvagtet frygter jeg ei for min Ring.

Philario.

Lad dette nu blive derved, mine Herrer.

Posthumus.

Af mit ganske Hierte, Herre. Den værdige Signor, jeg takker ham, anseer mig ei for fremmed; vi ere strax fortroelige med hinanden.

Jachimo.

Ester en fem Gange saa lang Samtale skulde jeg bringe din Elste til at vige, saa at hun gav efter og endelig overgav sig. Havde jeg ikun Adgang og Lejlighed til nærmere Bekjendtskab.

Posthumus.

Nei, nei!

Jachimo.

Derpaa tor jeg sætte Halvdelen af min Formue imod din Ring, som i mine Tanker er den noget overveiende. Men jeg gier mit Weddemaal mere imod din Tillid end imod hendes Ere; og for at forekomme heri al Fortrydelse, tor jeg vove dette Forsøg imod et hvert Fruentimmer i Verden.

Post-

Posthumus.

Du bedrager dig for en stor Deel ved din alt for dristige Overbeviisning; og jeg twivler ikke paa, at du jo ved dit Forsøg vil komme til at faae efter Fortieneste.

Jachimo.

Og hvad er det?

Posthumus.

Alldeles Aflag; endskindt dit Forsøg, som du Falder det, fortiner mere, endog Bestraffelse.

Philario.

Mu nok herom, mine ædle Herrer; det opstod for pludselig, lad det døe, som det var født, og bliver selv først bedre bekjendt med hinanden.

Jachimo.

Jeg skulde ønske, at jeg havde sat min egen og min Naboes hele Ejendom paa Beviset af det, som vi have talt om.

Posthumus.

Hvilken Kone vilde du da vælge dig at giøre Anfald paa?

Jachimo.

Din egen, paa hvis Standhaftighed du saa sikkert beraaber dig. Jeg vil sætte ti tusind Dukater mod din Ring, at, naar du forskaffer mig ved din Anbefaling Adgang til det Hof, hvor din Kone opholder sig, vil jeg, uden anden Fordeel end et togange igien-

taget Besøg, medbringe derfra denne hendes Ære,
som du indbrider dig saa vel forvaret.

Posthumus.

Jeg vil imod dit Guld vedde andet Guld. Min
Ring holder jeg saa dyrebar som min Finger; den er
en Deel dergf.

Zachimo.

Du er bange, og derved desto fornuftigere. Om
du kibste Fruentimmer-Riod for en Million Quintinet,
saa kan du ei bevare det for Hordærvelse. Men jeg
seer, du har dog nogen Samvittighed; du frygter.

Posthumus.

Det er vel ikkun saa din Maade at tale paa. Jeg
haaber, du er af alvorligere Tanker.

Zachimo.

Jeg er Herre over min Tunge, og vil indgaae,
hvad jeg har sagt, det sværger jeg.

Posthumus.

Vil du det i Sandhed? Jeg skal kun saane dig
min Diamant indtil du kommer tilbage; lad os nu
opsætte Vilkaarene. Min Pige overgaer langt i God-
hed Hviden af dine uværdige Forestillinger. Jeg op-
fordrer dig til dette Beddemaal; her er min Ring.

Philario.

I skal ei vedde noget derom.

Zachimo.

Ved Guderne! det skal skee. Dersom jeg med-
bringer tilstrækkelige Bidnesbyrd om, at jeg har nydt
den

den dyrebareste legemlige Deel af din Elskerinde, saa tilhøre mine ti tusinde Dukater, saavelsom din Diamant, mig. Dersom jeg kommer tilbage, efterladende mig hende med den Ære, hvortil du sætter saa megen Tilsid, saa er hun dit Klenodie, denne dit Klenodie, og mit Guld altsammen dit, saafremt du giver mig Anbefalingskrivelser, som kan forstasse mig friere Omgang.

Posthumus.

Jeg indgaaer disse Betingelser. Lad os opnugne visse Punkter imellem os. Din Forbindtlighed alle-neste skal gaae saa vidt, at naar du anstiller Reisen til hende, og giver mig omstændelig at forstaae, at du har udrettet dit Ærende, saa er jeg ikke længere din Fiende; hun er da ei værd at stride for. Lader hun sig derimod ikke forføre, og du ei anderledes kan bøsse det, saa skal du for dine slette Tanke, og det Angreb, du har giort paa hendes Kydshed, med Kaarden give mig Tilsfredsstillelse.

Jachimo.

Din Haand — det er indgaaet. Vi vil efter Lovens Forfrikt skriftlig forsatte disse Betingelser, hvor-paa jeg strax forfoier mig til Britanien, for at Sa-gen ei skal kiosne, og gaae ind igien. Jeg vil hente mit Guld, og besørge begge Weddemaalene behørig forfattede.

Posthumus.

Det stee! (posthumus og Jachimo gaae.)

Franſ-

Transmanden.

Wil det lobe vel af, meener du?

Philario.

Signor Iachimo vil ei give Slip. — Kom, lad os følge dem. (De gaae.)

Syvende Scene.

Chimbelins Ballads.

Dronningen, Hofdamer, Kornelius.

Dronningen.

I medens Duggen endnu er paa Marken, samle disse Blomsier. Gør det i en Hast. Hvem kiender dem?

Første Hofdame.

Jeg, Deres Raade.

Dronningen.

Skynd eder. (Hofdamerne gaae.) — Nu, Herr Doktor, har han medbragt Draaberne?

Kornelius.

Ja, min Dronning. Her ere de. Men jeg beder, tager det ei ilde op; min Samvittighed opfører mig. Hvorfor har Deres Raade forlangt af mig denne Tilberedning af giftige Ting, der foraarsager en smægtende Død, og, skjondt de virke langsomt, ere dog dodelige?

Dron-

Dronningen.

Det forunder mig, Doktor, at du gør et saadant Spørgsmaal. Har jeg ei længe været din Lærling? Har du ei undervist mig om at tillave vellugtende Sager? at distillere, koge Syltetoyer? saa at vor store Konge selv meget ofte har anmodet mig om mine Sukkerværker. Da jeg nu er kommet saavidt, er det ikke rimeligt — hvis du ei holder mig for ganske dievelssindet — at jeg vil formere mine Kundskaber ved andre Tilberedelser. Jeg vil anstille Forsøg med Kraften af disse tillavede Draaber paa saadanne Kreaturer, som vi ei holde værd at ophänge, dog ei paa noget menneskeligt, for at erfare deres indvortes Styrke, og anvende Lindringsmidler mod Virkningerne, og derved slutte os til deres Egenkaber og Folger.

Kornelius.

Deres Kongelige Højhed skal ved slige Forsøg haardgiore sit Hierte; derforudten vil Synet af disse Virkninger være baade modbydelig og smitsom.

Dronningen.

Oh bekymre dig ei deromt. (Pisanio kommer.) Der kommer en smigrende Skurk, paa ham vil jeg giøre det første Forsøg. Han er en Fiende af min Son for hans Herres Skyld. — Hvordan gaaer det ham, Pisanio? — For denne Gang, Doktor, er din Forretning til Ende; nu kan du kun begive dig bort.

Korne-

Kornelius (afslades.)

Du falder mig mistænkelsig, gode Kone; men du
skal ei komme til at giøre nogen Ulykke.

Dronningen (til Visante).

Hør, et Ord!

Kornelius.

Jeg kan ei lide hende. Hun tænker nu, at hun
har faaet besynderlig, langsom dræbende Gift; jeg
fiender hendes Gemyt, og vil ei betroe nogen af hen-
des onde Tænkemaade et Middel af saa fordygt Natur.
Det, jeg gav hende, vil bedsse og betage Hølel-
sen en fort Tid. Formodentlig vil hun først giøre
Prove paa Katte og Hunde, og siden altid op efter.
Men der er ingen videre Fare ved den Anseelse af Dod,
som samme Middel bevirker, end at Sandserne for
nogen Tid indslumre for friskere at opleve igien. Hun
bedrages ved den høist falske Virkning; og jeg er ved
denne min Falskhed hende desto troere.

Dronningen.

Jeg behover ei mere hans Dieneste, Doktor, førend
jeg sender Bud.

Kornelius.

Jeg anbefaler mig.

Dronningen.

Græder hun endnu altid, siger du? Tænker du ikke
hun med Tiden vil stille sig tilfreds, og aabne Forma-
ninger Adgang, hvor Daarlighed nu regierer? Arbeid
der-

derpaa. Saasnart du kan melde mig, at hun esker
 min Son, vil jeg samme Sieblk lade dig vide, at du
 er ligesaa stor, som nu din Herre; ja storre, thi hans
 Lykke ligger nu paa det yderste, og hans Ere i sidste
 Aandedræt. Vende tilbage kan han ikke, ei heller blive
 hvor han er. Forandrer han Øpholdssted, saa omsti-
 ter han kun en Elendighed med en anden; og med en-
 hver fremskridende Dag kommer en Dags Værk i For-
 fald. Hvad kan du vente ved at stytte dig til en Ting,
 der selv holder; der ei fra nye af kan opreises og som ei
 har saa mange Venner, der vare i Stand til blot at
 understøtte ham selv? (Pisano tager Blæsen med Draaberne
 og betragter den) Det, du der tager, veed du nok ei hvad
 er; men behold det for Umagen. Det er et Lægemid-
 del, der fem gange har reddet Kongen fra Doden. Jeg
 känner intet mere Hiertestyrkende. Tag det kun, jeg
 tillader det. Det er en Prøve af et efterfølgende Gode,
 som jeg tiltænker dig. Beret Prindsessen hendes Sa-
 gers Tilstand; gior det som af dig selv — berent hvil-
 ken lykkelig Forandringsdig forestaer, men tillige at
 du altid beholder hende til dit Herstab, dertil med og
 min Son, som erkendtlig skal forskyde dig det. Jeg
 vil overtale Kongen til at besorge din Forfremmelse efter
 dit eget Ønske; og jeg derforuden, som i Besynderlig-
 hed opmuntrer dig til denne Fortieneste, er forbunden
 til rigeligen at belonne din Verdighed. — Kald min
 Kammerjomfrue hid, og tank paa, hvad jeg har sagt —
 (Pisano gaaer) En lige saa tredst som standhaftig Skurk,
 der er ganske uroffelig. Hans Herres Mellemhand-
 ler og hos hende en Paaminder om at holde sin Herre
 en ubrødelig Troestab. Jeg har nu givet ham, hvad
 der,

der, naar han indtager det, skal bortrykke Brevdraleren imellem hende og hendes Elsler; hvilket hun og, hvis ei hendes Stivsindighed slappes, kan være vis paa selv at komme til at finde. (Pisanio og Hofsamerne komme ind.) Saa, saa. Vel, ret vel. Bring Violerne, Koeblomsterne og Nogleblomsterne i mit Kammer. — Farvel, Pisanio, tænk paa hvad jeg har sagt.

(Dronningen og Hofsamerne gaae.)

Pisanio.

Det skal jeg giøre. — Dersom jeg bliver min Herre utroe, vil jeg quiele mig selv; det er alt, hvad jeg vil giøre for dig. (gaaer.)

Ottende Scene.

(Omogens Kammer.)

Imogen allene.

En grusom Fader og en falsf Stifmoder! en tosæt Frier til en givt Kone, hvis Mand er landsforvist — o, denne Mand! min Sorgs høieste Krone, og disse derfor igentagne Plager og Fortredeligheder. Hvilen Lykke, om Roverne havde bortstaalet mig, som mine to Brødre! Den meest glimrende Stand er ofte meest elendig. Lykkelige ere de, hvor ringe de endog maae være, der kan tilfredsstille deres anständige Ønsker, der styrker vort Haab. — Hvem kan det være? — Ei!

Pisa-

Pisanio, Zachimo.

Pisanio.

En ung Adelsmand kommer fra Rom med Breve
fra min Herre.

Zachimo.

Skift ei Farve, Frue! den værdige Leonatus er i
fuldkommen Sikkerhed, og lader Eders Høihed sin
hieretlige Hilsen formelde. (giver hende et Brev.)

Imogen.

Jeg takker dig, gode Herre. Du er mig meget
tierkommen.

Zachimo (afslades).

Hendes hele Udvortes er uskatteligt! Dersom
hun er begabet med saa sieldne indvortes Talenter, er
hun allene den arabiske Fugl, og jeg har tabt Wedde-
maalet. Dristighed være min Ven! Forbovenhed
adruste mig fra Hovedet til Hodsaalen. Eller jeg vil,
som Partheren, segte flygtende, skjondt hellere lige-
frem tage Flugten.

Imogen (leser).

"Han er en Mand af den ædleste Tænkemaade,
" hvis Artighed jeg er uendelig meget forbunden.
" Viis dig imod ham overeenstemmende hermed,
" saafremt du bør nogen Agtelse for din troeste

Leonatus."

Saa langt læser jeg høit; det øvrige opvarmer det
Inderste af mit Herte, som opfyldes af Tak. — Du

er mig saa velkommen, værdige Mand, som Ord kan udtrykke, hvilket du skal erfare i alt, hvad der staer til mig at gisre.

Jachimo.

Jeg takker, skinneste Prindsesse! (assides) Hvad kan Folk være saa affindig? Har Naturen givet dem Nine for at see denne hvelvede Bue, og den rige Besignelse af Soe og Land; for at kunne iagttaage Forstienlen imellem de brændende Kloder her oven til, og Strandbreddens uendelig parrede Stene, og dog ei med saa kostbare Syns Nedskaber være i Stand til at adskille det Smukke fra det Hæslige?

Imogen.

Hvad foraarsager Eders Forundring?

Jachimo (assides).

Det kan ei beroe paa Diet; thi Aber og Markatte vilde imellem to saadanne Fruentimmer sladdre med den ene og giøre foragtelige Miner til den anden. — Ei heller paa Skionsomhed, thi de eenfoldigste vilde være fornuftigen bestemt til at afgisre Fortrinet; og ei heller paa Attraaen, thi Ureenlighed, modsat et saa ubesmittet Klenodie, vilde endog komme den Faſtende til at væmmes, og ei løkkes til at gotte sig dermed.

Imogen.

Hvad mon han tænker paa?

Jachimo.

Dest øklende Billie, denne mættede og dog utilfredsstillede Attraae, dette altid fyldede og overslbende Kar,

Kar, rover først Lammet, og længes siden efter Indvoldene.

Imogen.

Hvad henriver dig saaledes, Herre? Du er dog vel?

Jachimo.

Jeg takker, Frue, ganske vel. (til Pisanio) Jeg beder dig, min Ven, drag Omsorg for min Tiener, hvor jeg efterlod ham. Han er fremmed og ukendig.

Pisanio.

Jeg vilde nu just gaae for at byde ham velkommen.
(gaaer.)

Imogen.

Har min Mand været ved bestandig Helsbred, om jeg maae spørge?

Jachimo.

Ja, meget vel, Frue.

Imogen.

Er han ved muntern Sind? Det haaber jeg dog.

Jachimo.

Overmaade oprømt. Der er ei nogen Fremmed sammesteds, der er saa munter og spøgesuld. Alle falder ham den lystige Britter.

Imogen.

Da han var her, var han noget hengiven til Tung-
sindighed, og ofte vidste han ei selv hvorfor.

Actus secundus

Jachimo.

Jeg saae ham aldrig traurig. Der er en Transtemand, hans Selskabsbroder, en meget stor og fornem Herre, som synes at elsee meget en gallisk Pige fra hans eget Hjem. Hans tykke Sukke gør en Damp omkring ham, imedens den rafte Britter, jeg meener Eders Mand, leer saa hans Lunger ryste, og raaber Oh! — Kan jeg vel, uden at brieve af Latter, tænke mig, at en Mand, som veed og kiender af Historien, af Beretning eller af egen Erfaring, hvad et Fruentimmer er, ja hvad hun endelig maae være, vil i sine Frihedstimer vanskægte efter uundgaaeligt Slaverie?

Imogen.

Er det min Mand, som siger det?

Jachimo.

Ta, Frue, med Mine, sovmmende i Taarer af Latter. Det er en sand Forlystelse at være nærværende og høre ham drive Spot med Transtmanden. Men himlen veed, visse Folk ere meget at dadle.

Imogen.

Dog ei han, haaber jeg.

Jachimo.

Ifke han. Dog gib han viiste sig mere erkendtsig mod Himslen Godhed. Den er allerede stor mod ham, som mod Eder, hvilken jeg holder for langt at overgaae ham i Egenskaber; men ligesom jeg finder mig forbunden til Beundring, forbindes jeg og til Medynt.

Imogen.

Imogen.

Og hvem yunker du da?

Jachimo.

Evende Skabninger, og det af Hiertet.

Imogen.

Er jeg da den ene, min Herre? Du seer paa mig; hvilket Uheld opdager du hos mig, der fortiner din Medynk?

Jachimo.

Hvor beklageligt, at jeg maae skule mig for den siraalende Soel, og i et Fangehus noies med en ud-gaaende Bege?

Imogen.

Min Herre, jeg beder Dem med mere Alabenhier-tighed at besvare mine Spørgsmaale. Hvorfor yunker du mig?

Jachimo.

Fordi andre — hvad jeg nu vilde sige — er i Besiddelse af Eders — men det er Gudernes Sag at hevne det, ei min at tale derom.

Imogen.

Du synes at vide noget om mig, eller hvad mig angaaer. Jeg beder dersore, da Evib! om mulig Uheld stader mere, end om de vare virkelige, og Wis-hed gisr enten alt Raad forgives, eller tilveiebringer Nedningsemidler, naar man betimeslig er underrettet, saa opdag mig, saavel hvad der ansporer dig til at tale, som hvad der kommer dig til at afbryde.

Zachimo.

Havde jeg denne Kind at bade mine Lipper paa; denne Haand, hvis Berørelse, hvis blotte Berørelse vilde astvinge den Folendes Siel ubrodelig Trofåbs Ged; denne Gienstand, som fængsler mine Dines vilde Bevægelse paa sig allene, da blive jeg fordomt, om jeg skulde savle paa Læber, saa almindelige som Trap-petrinene til Kapitol. Maar jeg trykkede Hænder, haardgiorte ved daglig Halskhed som ellers af Arbeide, eller frydede mig ved Beskuelsen af Dine, der ere saa gemene og uanseelige som et rygende Lys, der næres af sin stinkende Talg; da var det billigt, at alle Hel-vedes Plager skulde paa engang angribe en saadan Trovelshed.

Imogen.

Min Mand, besrygter jeg, har forglemt Britanien.

Zachimo.

Ta, og sig selv med. Jeg havde ingen Lust til at giøre denne Tilstaaelse, og at opdage Usselheden af hans Bytte, men det er dine Yndigheder, der ved sin Tryllekraft have bragt min Tunge til at forraade min sambittighedsfulde Taushed.

Imogen.

Lad mig ei høre noget videre derom.

Zachimo.

O, dyrebareste Siel! mit Hierte betages af nrr-gaaende Medhynk for din Skyld. En saa indtagende Dame, der, forbunden med et Kongerige, vilde for-doble den største Konges Lykke, maae dele lige Lod med

med Bolerster, der leies for det selvsamme Udbytte,
din egen Kasse maae forstrekke ham! Med usunde
Matrosener, der for Guld lege med alle Sygdomme,
som Forraadnelse laaner Naturen! Saadant besmit-
tet Pak, af hvilket det Giftige selv kan forgiftes!
Henvne dig! eller og hun, som bar dig til Verden, var
ingen Dronning, og du selv vansleger fra din store
Stamme.

Imogen.

Henvne mig! Af! hvorledes skulde jeg blive hev-
net, om det er sandt? Jeg, der havre et Hierte,
som ei saa hastig lader sig bedrage af begge mine Øren.
Dersom det er sandt, hvorledes skulde jeg blive hevnet?

Zachimo.

Skulde jeg lade mig, liig Diana's Præstinde,
holde indsluttet af ham i folde Lagener, imedens han
selv tumler sig, dig til Trods, med foranderlige Kvind-
ver paa din Bekostning? Henvne det! Jeg opofrer mig dit
behagelige Godtbefindende, langt ødlere end hin din
Ægtesengs Overlæber, og jeg vil være din Kierlighed
uafsladelig som urokkelig troe.

Imogen.

Hvad? Heida! Pisano!

Zachimo.

Lad mig trykke min Troeskabs Pant paa dine
Læber.

Imogen.

Gort! Jeg fordommer mine Øren, der saa længe har agtet paa dig. Dersom du havde været en æreflighed Mand, hadde du fortalt denne Begivenhed i en dydig Hensigt, og ei til det ligesaa nedrige som besynderlige Viemed, hvortil du sigter. Du fornærmer en Adelsmand, der er ligesaa langt fra din Beskrivelse, som du fra Vren, og vil her forsøre en Kone, der foræger dig som Dievelen selv. — Heida! Pisano!

— Kongen min Fader skal blive underrettet om din Diervhed. Dersom han troer det austrændigt, at en ublue Fremmed driver et Haandværk her ved Høfset, som det var et romerst Russerhus, og aabenbarer mig sine dyriske Forsætter, bekymrer han sig lidet om sit Hof og sin Datter, som han ei agter det ringeste.

— Heida! Pisano!

Iachimo.

O, lykkelige Leonatus! maae jeg sige. Den Tillid, som din Kone haver til dig, fortiner al din Troestab, og din høist fuldkomne Retskaffenhed hendes sikreste Fortroestning. Lange leve du lykkelig, som den verdigste Herres Gemahlinde, noget Land eiede! Og du hans Hersterinde, den fortresseligste Mand allene verdig, tilgiv mig! Jeg har fremfort dette for at vide, om din Troestab havde fæstet dybe Rødder. Jeg vil nu gandste fra nye afskildre dig din Mand, som han er. Han er den standhaftigste Mand, der besidder saadan hellig Tyslekræft, at han drager hele Selskaber til sig; Halvdeelen af alles Hierter ere hans.

Imogen.

1733. 10. 16.

Imogen.

Du giver ham altsaa Opreisning igien.

Jachimo.

Han sidder blandt Mænd, som en nedstegen Gud-dom. Han besidder en Slags Værdighed, der giver ham en Anseelse langt over alt dodeligt. Fortryd ei paa, mægtigste Prindsesse! at jeg har bovet med en falsk Beretning at sette dig paa Prove; den har kun bekræftet din Skionsomheds Ere, der forhen viiste sig i Valget af en saa fortresselig Herre, som, du veed, ei kan feile. Mit Venstebor ham giorde, at jeg an-stillede dette Forsøg; Men Guderne giorde dig, ulig alle andre, ustraffelig. Jeg beder, forlad mig.

Imogen.

Allt er godt igien, min Herre. Benyt dig af alt, hvad der ved Høfset staer i min Magt.

Jachimo.

Jeg takker vdmagt. Mæsten havde jeg glemt at indstille til min Prindsesses Maade en ringe Begiering, som dog er af nogen Vigtighed, da den angaaer din Mand; Jeg selv saavel som nogle andre ædle Ven-ner ere og deeltagende derti,

Imogen.

Hvad er det, om jeg maae spørge?

Jachimo.

Omrént en halv Snes af os Romere og din Mand, der er alles vores Prydelse, have giort Sam-

menskud for at kose en Foræring til Keyseren: hvilket jeg paa de øvriges Begne, haver forrettet i Frankrig. Det er Solvtoi af ypperligt Arbeide, og Juveler af kostbar og fortreflig Slibning, hvis Værd er meget stort. Og, da jeg er fremmed, er jeg meget omhyggelig for at faae dem bragt i sikker Forvaring. Vil du bevise mig den Godhed at tage dem i dit Glemme.

Imogen.

Meget gierne; og setter min Ere til Vandt for deres Sikkerhed. Eftersom min Mand haver selv Andel deri, vil jeg lade dem forvare i mit Sovekammer.

Jachimo.

De ere nedlagte i en Kasse, som bevogtes af mine Folk. Jeg vil tage mig den Frihed at sende dem hid allese for i Nat, da jeg i Morgen maae om Bord igien.

Imogen.

O, Nei vist ikke dog?

Jachimo.

Jo, om det tillades mig. Ellers skal jeg forkorte min Ordholdenhed ved at forlænge min Tilbagekomst. Fra Gallien frydsede jeg over Søen i det Forsæt og ester Lofte at see eders Maade.

Imogen.

Jeg takker dig for din Umage. Men du reiser dog vel ei herfra i Morgen?

Jachis

Zachimo.

Jeg maae, Frue. Dersor skal jeg bede, om det behager dig at sende din Mand nogen skriftlig Hilsen, da at giore det i Aften. Jeg har nu oppebiet Tiden, som er nødvendig til vor Forærings Overbringelse.

Imogen.

Jeg vil skrive. — Send din Kasse hid; den skal blive sikret forvaret, og redelig tilbageleveret. Du er mig meget velkommen. (de gaae.)

Anden

A n d e n A c t.

Første Scene.

(Embelins Pallads.)

Kloten og to Herrer.

Kloten.

Haver vel nogen havt Mage til Uheld? Juſt ſom
jeg ſtrøg nær ved Kuglen at blive ſtødt til Siden! Jeg
havde ſat hundrede Pund derpaa. Og ſiden ſkulde en
uforſkammet Døpel ſette mig i Rette for min Ban-
den, ligesom jeg borgede mine Eder af ham, og ei
eſter eget Behag kunde forſde dem.

Førſte Herre.

Hvad vandt han vel derved? Du har jo slaget
ham Hierne-Skallen i Stykker med din Kugle.

Aanden Herre (afſides).

Dersom hans Forſtand havde været dens liig, ſom
ſlog ham, ſkulde den altsammen have udlobet.

Kloten.

Maar ſikkelige Folk finde for godt at bande, ſaa
ſlikker det ſig ei for de Hövſtaaende at afflere hans
Eder. Hvad?

Førſte

233. AEGE
Første Herre.

Nei, min Herre; ikke heller at skjere Ørene af dem.

Kloten.

Den gemeene Knegt! Jeg skulde give ham Hyl-
destgjørelse? Havde han kun været af lige Rang
med mig!

Anden Herre (afsides).

Saa havde han rangeret med Marre.

Kloten.

Der er ingen Ding paa Jordens som er mig mere
nærgaaende. — Skam saae det! Jeg skulde ønske,
jeg heller ikke havde været af saa stor Stand. De tor
ei fegte med mig, fordi Dronningen er min Moder.
Enhver Hans Mar kan slages saa meget, han lyster,
og jeg maae gaae op og ned ligesom en Hane, den in-
gen tor binde an med.

Anden Herre (afsides.)

Du er en Hane og tilmeld en Kapun, og du galter
som en Hane, med din Kam paa.

Kloten.

Hvad siger du?

Første Herre.

Det anstaaer dig ei, Herre, at indlade dig med
enhver Selskabsbroder, som du kan fornærme.

Kloten.

Nei; det veed jeg. Men det anstaaer mig at til-
føje mine Undermand Fornærmlæse.

Anden

Auden Herre.

Ga, det anstaer dig allene, Herre.

Kloten.

Det tænker jeg og.

Første Herre.

Har du hørt tale om en Fremmed, som nu sidste
Aften er kommet til Høfset?

Kloten.

En Fremmed? Og jeg veed intet derom?

Auden Herre (affides).

Du er selv fremmed i Alting, og veed det ei selv.

Første Herre.

Der er ankommen en Italiener, og man troer, at
det er en af Leonatus's Venner.

Kloten.

Leonatus! den landsflygtige Skielm! og hans Ven,
hvem han endog maae være, er vist ikke et Haar be-
dre. — Hvem fortalte dig om den Fremmede?

Første Herre.

En af Deres Høiheds Pager.

Kloten.

Skikker det sig, at jeg gaaer hen og besær ham?
Er der ingen Fornedrelse derved?

Første Herre.

Du kan ikke fornædre dig, min Prinds.

Kloten.

Kloten.

Mei, ikke saa let, troer jeg.

Anden Herre (afsides).

Enhver maae tilstaae, du er en stor Mar; dersore,
naar din Afskom bliver naragtig, vanskægte de ikke.

Kloten.

Kom, jeg vil gaae hen og see den Italiener. Hvad
jeg i Dag har tabt i Kuglespil, vil jeg i Aften vinde
af ham. Kom og gaae. (han gaaer.)

Anden Herre.

Jeg skal strax opvarte Dem, Mylord. — At saa-
dan forslagen Dievel, som hans Moder er, skulde
give Verden et saadant Esel! En Kone, der under-
tvinger sig alt ved hendes Forstand; og denne hendes
Son kan ei med al sin Kunst drage to fra tyve og faae
atten tilbage. — Arme Prindsesse, du guddommelige
Imogen, hvad maae du ikke udstaae! Imellem en
Fader, der lader sig regiere af din Stifmoder, en
Moder, der hver Time paa Dagen opspinder nye
Rænker; en Frier, der er dig meer forhadt end din
kiere Mand sammelige Forviisning, og den skien-
dige Skilsmisse, som han ønskede at bevirke. Himlen
forskandse din dyrebare Ere, og gisre denne Tempel,
din skionne Siel, urokkelig, paa det at du kan blive
standhaftig og komme i Besiddelsen af din forviiste
Mand og dette store Land! (de gaae.)

Anden

AN DEN SCENE.

Et prægtigt Sovekammer; ved den ene Side i samme staet
en stor Kasse.

Imogen (stende i Sengen). *En Hofsame.*

Imogen.

Hvem er der? min Hofsame Helena?

Hofsamen.

Hvad behager min Prindsesse?

Imogen.

Hvad Sid paa Aftenen er det?

Hofsamen.

Henved Midnat, min Prindsesse.

Imogen.

Jeg har altsaa læst i tre Timer; mine Hine ere
svage. Leg Bret paa Bladet, hvor jeg slap. Gaae
nu i Seng. — Taeg ei Lyset bort, lad det brænde;
og dersom du kan vognne Klokkens fire, saa kald paa
mig — Sovnen har gandske betaget mig. (Hofsamen gaaer)
Eders Beskyttelse, I Guder, anbefaler Jeg mig! be-
vogter mig for Feer og Mattens Fristelser, derom be-
der jeg eder. (Gover ind.)

Zachimo (stiger ud af Kassen.)

Zachimo.

Gaarekyllingerne synge og Menneskets udtrættede
Sandser samle nye Styrke i Sovnens Roe. Saal-
sage-

sagtelig * fremlistede vor Tarpin sig forend han vækkede
 den Kydshed, som han saarede. Cytherea, hvor tæ-
 felig ligger du der! frisk som Lilien, og hvidere end
 Lagenerne! Maatte jeg berøre dig, ikun kyssé dig, et
 eneste Kys! — Uforlignelige Rubiner, hvor omt ville
 de ikke giøre det! — det er hendes Mand, der opfyl-
 der dette Værelse med Bellugt; selv Lysets Lue bvier
 sig mod hende, og vil kige under hendes Dinelaag for
 at bestue de indsluttede Himmellys, der nu blive
 overskyggede under dette hvide Dække med Azur ind-
 virket, Himmelens egen Farve. — Men min Hensigt
 var jo at undersøge Kammeret — jeg vil optegne alt.
 Saadanne og saadanne Malerier — der vinduet, saa
 stadselig hendes Seng — Teppet med Figurer — saa-
 dan og saadan — og Indholden af Historien — Men
 nogle naturlige Mærker paa hendes Legeme vilde af-
 give et større Bevis end ti tusinde ringere Meubler,
 og berige min Fortegnelse. O, Sovn! du Dodens
 Abe, lig tungt paa hende, og lad hende ei have meer
 Følelse end et Monument, der ligger i et Kapel! (tas-
 gende hendes Armbaand af Haanden) Heraf, heraf med dig.
 Saa slibrig, som den gordianiske Knude var haard! —
 Det er mit! og det vil vidne udvortes saa sterk, som
 Samvittigheden indvortes, for at giøre hendes Mand
 afmindig. Paa hendes venstre Bryst er en fem spættet
 Plet, liig de mørkrosede Draaber i Nogleblomsteret.
 Her er en større Borgen, end Loven nogensinde kunde
 give.

* I Originalen: Saa sagtelig trykte han Silver; thi i Engeland
 var det brugeligt at belegge Gulvet dermed.

give. Denne Hemmelighed vil tvinge ham til at tænke, at jeg har opbrudt Laasen og borttaget hendes Eres Klenodie. Nu ikke mere — hvad behøvedes det? — hvi skulde jeg opskrive det, der er fast indskierpet og indprentet i min Hukommelse? Hun har sidst læst Fortællingen om Tereus; her er lagt Mærke ved, hvor Philomele overgav sig — Jeg haver nok — Nu i Kassen igjen, og losslade Springfieren. Hurtig, hurtig, I Mattens Drager! saa at Dagningen kan blotte sit Ravne-Die; Stærkfuld opholder jeg mig her. End-flidt hifl ligge en himmelsk Engel, er her dog Hellevede. (Klokken slaaer) En, to, tre — det er Tid, det er Tid!

(han gaaer ned i Kassen og Skuepladsen forandres.)

Tredie Scene.

Et Kammer paa Palæet nær ved Imogens Værelse.

Kloten og nogle Herrer.

Første Herre.

Mylord, du er den taalmodigste, naar du taber, og den koldfindigste der nogensinde gav sig i Spil.

Kloten.

Enhver vilde vel blive kold, naar han taber.

Første Herre.

Men enhver vilde ei have den Taalmodighed, som dit Gemyt besidder, Prinds! Du er meest varm og heftig, naar du vinder.

Klo-

Kloten.

Enhver faae Mod, naar han vinder. Kunde jeg
faae den naragtige Imogen, saa skulde jeg have Guld
nok. — Nu er det næsten Morgen, er det ikke?

Første Herre.

Allerede lys Dag, Mylord.

Kloten.

Jeg vilde ønske Musikanterne nu komme. Man
har raadet mig at lade opføre en Morgenmusik; de
sig, det vil giøre Virkning. — (Musikanterne komme)
Kom nu og spil op! Dersom I kan giøre Indtryk
paa hende ved Eders Fingerkast, saa gør det; vi vil
ogsaa giøre Forsøg med Tungen. Dersom intet kan
hjelpe, saa maae man lade hende i Roe. Men jeg vil
aldrig reent overgive hende. Først Spil nu et fortref-
felsigt vel sammensat Stykke; derpaa en sod under-
fuld Sang, rig paa ypperlige Ord, og lad hende saa
betænke sig.

Sang.

Hør Lærlens Sang mod Himlen! see,

Hvor Poebus stiger op!

Hans Heste vande Draaberne

Paa Blomsterkroners Top.

See, allerede aabnet er

Smorblomstens gyldne Knop,

Med alt, hvad Skionheds Präg nu bær,

Min skionne Pige skynd dig op,

Staae op! staae op!

Kloten.

Saa, gaae nu bort. Gior det Indtryk, vil jeg sette
desto større Priis paa Eders Musik. Gior den ei det,
saa haver hendes Dren Skylden, hvilket Hestehaar og
Kattetarme, tilligemed en beskaaret Gildings Stemme
øven i Klobet, aldrig skal kunde ændre.

(Musikanterne gaae.)

Dronningen og Cymbelin.

Anden Herre.

Der kommer Kongen.

Kloten.

Jeg er glad over, at jeg blev oppe saa sildig, thi
det er Marsagen, hvorfor jeg er oppe saa tidlig. Det
kan ikke feile, at han faderlig optager den Tieneste,
jeg har giort. — God Morgen, Deres Majestæt! god
Morgen, min naadigste Moder!

Cymbelin.

Gior du Opvartning her ved Døren hos vores
strenge Datter? Vil hun ikke komme frem?

Kloten.

Jeg har beleiret hende med Musik, men hun vær-
diges ikke at lade sig mærke med det ringeste.

Cymbelin.

Hendes Elskers Forviisning er endnu fornue. Hun
har endnu ikke forglemt ham. Kun nogen længere Tid
kan tilintetgiøre Erindringens Indtryk; og da er hun din.

Dron-

Dronningen.

Du er Kongen meget forbunden, der undlader ingen Leilighed, der kan skaffe dig Fordele hos hans Datter. Leg an paa et ordentligt Frierie, og hav god Forstaelse med Tidens Bequemmelighed. Afslag fordoble dine Opvarninger, og viis dig som du havde et høiere Kald til at opfylde de Pligter, du viser hende; saa at du adlyder hende i alt, undtagen naar hendes Besalnz sigter til Afslauning, og da er du sandselos.

Kloten.

Sandselos vel just ikke?

Et Bud.

Budet.

Konge! der ere Gesandtere fra Rom ankomne.
En af dem er Cajus Lucius.

Cymbelin.

En værdig Mand, endskjont han nu kommer i en vredagtig Hensigt. Men det er ei hans Skyld. Vi maae imodtage ham med al den Ære, der tilkommer den, der udsendte ham. Og hvad ham selv angaaer, da maae vi vise ham vor Erfriendtlighed for den os tilforn af ham beviste Godhed. — Min kiere Son, naar du har hilset din kiereste en god Morgen, maae du giøre Dronningen og os din Opvarnung; vi skal have din Tieneste nødig hos denne Rømer. — Kom, min Dronning.

(De gaae.)

Kloten.

Dersom hun allerede er opstaet, saa vil jeg tale
med hende; hvis ikke, saa maae hun ligge og drømme.
— Med Tilladelse. Heida! (banker paa) Jeg veed, hen-
des Kammerjomfruer ere om hende. Hvad, om jeg
gav en af dem noget i Haanden? Det er Guld, som
meget ofte slaffer Adgang; ja gior selv Diana's Ja-
gere troelose, saa de bringe Bildtet i Tyvens Vold.
Det er Guldet, som stiller den retsfafne Mand ved
Livet, og fresser Tyven, ja undertiden bringer baade
Tyven og den retsfafne Mand til at hænge. Hvad kan
det ikke giøre og tilintetgiøre? Jeg vil giøre en af
hendes Kammerjomfruer til min Talsmand; thi selv
veed jeg ikke, hvorledes jeg skal udføre Sagen. Med
Eders Tilladelse. (banker paa.)

En Hofs dame,

Hofdammen.

Hvem er det, som banker?

Kloten.

En Adelsmand.

Hofdameit.

Ingen større?

Kloten.

Jo, en Adelkones Søn.

Hof-

Hofdamen.

Det er mere, end somme, hvis Skräddere lade
sig ligesaa vel betale som din, kan bryste sig af. Hvad
befa'er, min Herre?

Kloten.

Din Frues Person. Er hun færdig?

Hofdamen.

Ta, for at blive i hendes Kammer.

Kloten.

Der har du noget Guld. Sælg mig dit gode Rygte.

Hofdamen.

Hvordan, mit gode Navn? eller allene give eder
det gode Rygte, som jeg holder eder værdig? Prind-
sessen —

Imogen.

Kloten.

God Morgen, Skønneste! Søster, din søde
Haand.

Imogen.

God Morgen, min Herre. Du forsøder formegen
Møie, for fun at tilkiøbe dig Uroe. Den Tak, jeg
giver dig, fortæller selv at jeg er fattig paa Tak, og
neppe haver nogen, jeg kunde spare paa.

Kloten.

Jeg sværger dog paa, at jeg elster dig.

Imogen.

Dersom du kun sagde det, saa var det ligesaa kræftigt hos mig. Sværger du desuden derpaa, saa er din Belønning derfor altid, at jeg agter det ikke.

Kloten.

Det er intet Svar.

Imogen.

Dersom du ei vilde sige, at jeg samtykkede, naar jeg tiede, saa vilde jeg ei tale. Jeg beder, forskaan mig. Sandelig, jeg skal begegne din største Artighed med lige Uhaflighed. En Mand af dine store Indsigter burde lære at holde inde, naar det blev ham sagt.

Kloten.

At forlade dig i din Affindighed var syndigt af mig. Det vil jeg ikke.

Imogen.

Narre kan ei helspe affindige Folk, min Herre.

Kloten.

Kalder du mig en Nar?

Imogen.

Da jeg er affindig, kan jeg nok giøre det. Vær du kun roelig, og jeg vil ei længere være affindig. Det kan helspe os begge. Jeg beklager, Herre, at du bringer mig til at forglemme en Dames Leve-maade ved at være saa snaksom. Viid derfor nu for altid, at jeg, som kiender mit Herte, erklærer her ved med al dets Oprigtighed, at jeg ei skotter om dig; og jeg er saa nær ved at have aldeles Mangel paa

Kier-

Kierlighed, at jeg anklager mig selv for at have dig; hvilket jeg vilde hellere, du havde foelt, end at du skulde bringe mig til at prale deraf.

Kloten.

Du synder imod den Lydighed, som du er din Far der skyldig. Thi den Forbindelse, som' du foregiver med den gemeene Staadder, der er opdraget med Almisser, og opfødt med Hoffets Folde Rætter, med Levningerne, er ingen Forbindelse, slet ingen. Endforsindt det er tilladt ved ringere Partier — og hvem er vel ringere end han — at deres Siele, af hvem man ei kan vente sig uden en Aftkom af Tiggerunger og Betlere, ved selvnyttet Baand kan blive foreenede; saa er du dog, formedelst Kronens Vigtighed, forbudet en saadan Selvraadighed, og maae ei besmitte dens Anseelse ved en gemeen Knegt, en ussel Tiener i en Junkers Livree, en Tasseldekker, eller saadan en Person.

Imogen.

Bespottelige Karl! var du Jupiters Son, og el-
lers ei mere end hvad du er, saa blev du for gemeen
til at være hans Staldknegt. Du blev meget ophojet,
endog misundelsesværdig, om du, i Folge dine For-
tjenester, fik Titel af Boddelknegt i hans Rige, og
du vilde hades, fordi du saa vel blev befordret.

Kloten.

Gid han faae al Pestilentse!

Imogen.

En større Ulykke kan aldrig ramme ham, end den,
at blive allene nævnet af dig. Hans sletteste Klæb-

ning, der allene har berørt hans Legeme, er dyrebare i min Agtelse, end alle Haarene paa dit Hoved, om endog ethvert af dem blev til sleg en Mand. — Hei, Pisano!

Pisano.

Kloten.

Hans Klædning? Nu, Fanden.....

Imogen.

Skynd dig og gaae strax hen til Dorothea, min Kammerfrue.

Kloten.

Hans Klædning?

Imogen.

Et Spøgelse af en Mar forfolger, skremmer mig, og gør mig større Fortred. — Gaae og beed min Kammerfrue sage efter en Juvel, som alt for hændelsesvis er faldet af min Arm; det var din Herres. Ved Himlen! jeg vilde ei miste den for nogen Konges Indkomster i Europa. Mig synes jeg saae den endnu denne Morgen. Jeg er forsikkret paa, at den forrige Nat var paa min Arm. Jeg kyssede den. Jeg hører ikke, at den er gaaet til min Mand for at fuge ham, at jeg har kysset noget foruden ham.

Pisano.

Den er vel ikke ganste tabt.

Imo-

Imogen.

Det haaber jeg. Gaae og sog efter den.

(han gaaer.)

Kloten.

Du har slet begegnet mig. — Hans sletteste Klædning?

Imogen.

Ja, saa sagde jeg, Herre. Kald Vidner derpaa, dersom du vil angive mig for Retten.

Kloten.

Jeg vil berette din Fader det.

Imogen.

Din Moder ogsaa. Hun er en god Kone mod mig, og som jeg haaber, vil satte de sletteste Tanker om mig. Nu overlader jeg dig, min Herre, til din storste Misfornisiele. (gaaer.)

Kloten.

Jeg skal nok blive hevnet. Hans sletteste Klædning? — Godt. (gaaer.)

F i e r d e S c e n e .

Nom.

Posthumus og Philario.

Posthumus.

Frygt ei derfor, min Herre. Jeg vilde ønske, jeg var saa vis paa at vinde Kongen, som jeg er forsikret om, at hun ei vil beroves hendes Ære.

Phi-

Philario.

Hvad Midler bruger du dertil?

Posthumus.

Aldeles ingen, men oppebier Tidernes Korandring;
jeg skielver i den nærværende Folde Winter, og ønsker,
at varmere Dage vil indfalde. Med det frygtfulde Haab giengielder jeg allene dit Vensteb; seiler
det, saa øer jeg som din store Skyldner.

Philario.

Din oprigtige Godhed og dit Selskab betaler mig,
langt over hvad jeg kan giøre. Ved denne Tid har
uden Twis Eders Konge modtaget Gesandtskabet fra
den store August; Caius Lucius vil udrette sit Ærende
tilborlig. Og jeg troer, han vist vil tilstaae Tribu-
ten, ja endog afbetale den tilbagestaende Gield førend
at byde vore Nomere Spidsen, hvis Grindring er
endnu frisk til deres Bedrøvelse.

Posthumus.

Jeg tor troe, omendskjont jeg er ingen Stats-
mand, og ei heller skal blive det, at det vil foraarsage
en Krig; og du skal for høre, at Legionerne i Gallien
ere landede i vort uforsagte Britannien, end saae Ti-
dender om en eneste Skillings Erlæggelse i Skat.
Vore Landsmænd ere nu mere øvede, end da Julius
Cæsar smilede til deres Mangel af Duelighed, men
fandt dog, at deres Mod kunde sætte ham Rynker i
Panden. Deres Krigstugt, nu foreenet med deres
Mod, skal kundgiøre dem, der vil prove samme,

at

at de er et Folk, som forbedrer sig saa godt som noget andet i Verden.

Femte Scene.

De Forrige, Jachimo.

Philario.

See der Jachimo!

Posthumus.

Sikkert maae hurtige Hiorde have befordret din Reise til Lands, og Windene fra alle Hiorner kysset dine Segl for at fremdrive dit Skib.

Philario.

Bekommen, min Herre.

Posthumus.

Jeg haaber, at Svarets Korthed bevirkeede din Tilbagereises Hastighed.

Jachimo.

Din Gemalinde er en af de skonneste, jeg nogensinde saae med mine Øine.

Posthumus.

Og dertilmed en af de bedste, eller og kan Skonhed see igennem Binduet for at tillokke sig falske Hierter, og vise sig falsk mod dem.

Jachimo.

Her er Breve til dig.

Post-

Posthumus.

Deres Indhold, formoder jeg, er god.

Jachimo.

Det er meget rimeligt.

Posthumus.

Var Cajus Lucius ved det Britanniske Hof, da du var der?

Jachimo.

Man ventede ham, men han var endnu ikke ankommet.

Posthumus.

Altting er endnu vel. Funkler denne Steen, som den pleiede, ellers er den for tung for dig at bære?

Jachimo.

Dersom jeg havde tabt den, skulde jeg have tabt dens Værd i Guld. Jeg vilde reise to gange saa langt, for at nyde en anden Nat af saa behagelig Korthed, som min i Britanien var; thi Ringen er vundet.

Posthumus.

Den Steen er nok for vanskelig at komme til.

Jachimo.

Aldeles ikke, da din Gemalinde er saa foelig.

Posthumus.

Søg ei med dit Tab. Jeg haaber, du veed, at vi ei længere kan blive Venner.

Jachi-

Jachimo.

Det maae vi, kiere Herre, dersom den af dig indgaaede Forbindelse skal holdes. Havde jeg ikke bragt Bekjendtskabet med din Gemahlinde hjem med mig, saa tilstaaer jeg, vi havde noget videre at tale med hinanden. Men jeg tilstaaer nu, at jeg er Binderen af hendes Ere som ogsaa af din Ring, og ei hendes eller din Fornærmer, da eders begges Villie haver biefaldet min Treningsmaade.

Posthumus.

Dersom du kan giøre det beviisligt, at du har havt Omgang med hende, saa hører min Haand og min Ring dig til; hvis ikke, maae den slette Meening, du havør om hendes ufrænkede Ere, til vinde eller berøve en af os vor Kaarde, eller og efterlade vi dem begge herreløse til den, der skal finde dem.

Jachimo.

Alle de af mig ansørende Omstændigheder, da de komme Sandheden saa nær, som jeg vil godtgjøre, maae først bringe dig til at troe samme. Jeg vil bewise deres Tilforladelighed med Ged, hvilket du uden Twivl vil tillade mig at spare, naar du skal befinde, at det ei behøves.

Posthumus.

Nu videre, bliv ved.

Jachimo.

Først, hendes Sovekammer — hvor jeg maae tilstaae, at jeg ikke sov, men bekiende, at jeg sit, hvad der vel var værd at væage for — det var behængt med Silke

Tape-

Tapeter med Sølv indvirket, der forestillede den stolte Kleopatra's Historie, da hun kom sin Romer i Møde, og Cydnus svulmende over sine Bredder, enten formedesst Fartsienes Trykning, eller af Hovmod. Et saa fortreffeligt, saa rigt et Værk, at Arbeidet og Kostbarheden fappedes om Prisen. Jeg forundrede mig over, at det kunde være virket saa fortreffeligt og noigtigt, eftersom der var Liv i alting.

Posthumus.

Ei! det er alt sandt; dog det kan du have hørt af mig eller af nogen anden.

Zachimo.

Fleres besynderlige Omstændigheder skal bevidne mit Bekjendtskab.

Posthumus.

Det maae de ogsaa, hvis din Ere ei skal bestiemmes.

Zachimo.

Kamitten staer mod Sonden i Kammeret, og Camin-Stykket forestiller den kydske Diane, som bader sig. Aldrig saae jeg Billeder, der talede saa levende for sig. Billedhuggeren var som en anden Natur; stum overgik han den, men Bevægelse og Aande havde han udeladt.

Posthumus.

Det er ligeledes en Ting, som du af Underretning kunde indhoste, da, som det og skeer, meget tales derom.

Zachi-

Jachimo.

Løftet er belagt med gylde Cherubim. Ild-tængerne, nær havde jeg forglemt det, vare thende flammende Kierligheds Guder af Sols, hvoraf enhver stod paa een God, hældende sig mydelig paa deres Takler.

Posthumus.

Hvad kommer det hendes Ere ved? Jeg vil tilstaae, at du har seet alt dette, lovet være din Hukommelse! men Beskrivelsen over det, der er i hendes Kammer, tilkiender dig ingenlunde det Weddemaal, du har gjort.

Jachimo.

Saa blegne da; om du kan. (tager ud Armbaandet.) Tillad mig at forevise denne Juvel: see! — her nedlægger jeg den igien; den maa foreenes med din Diamant. Jeg vil nok beholde dem.

Posthumus.

Guder! — Lad mig endnu engang see det. Er det det samme, jeg efterlod mig hos hende?

Jachimo.

Jeg takker hende just for det. Hun rev det af sin Arm — Jeg seer hende endnu — hendes artige Af-ferd tillagde hendes Gave langt større Værd, ja giorde den til en stor Rosebarhed. Hun gav mig det, og sagde, at hun satte engang Priis derpaa.

Posthumus.

Hun tog det uden Twivl af for at tilsende mig det.

N

Jachi-

— — — — —

Jachimo.

Skriver hun det til dig? gør hun?

Posthumus.

O! nei, nei, nei. Det er rigtigt. — Der, tag det med (giver ham Ringen) Den er en Basilisk for mine Hine, der dræber mig, naar jeg seer paa den. Aldrig findes Ere, hvor der er Skionhed, Troeskab, hvor der er Anseelse, Kierslighed, hvor der er en anden Mands-person. Fruentimmernes Lovter være aldrig nogen, til hvilken de gisres, mere troe, end de ere selv deres Dyder troe, som er slet intet! O, over al Maade false!

Philario.

Hav Taalmodighed, Herre, og tag din Ring tilbage; den er endnu ikke vundet. Det er rimeligt, at hun kan have tabt den, eller hvo veed, om ingen af hendes Kammerpiger har ladet sig bestikke til at stiele den.

Posthumus.

Meget sandt, og saaledes vil jeg haabe, han er kommet til den. Giv Ringen hid igien! aabenbar mig noget legemligt Kiendeteign hos hende, mere ubedrageligt, end dette, thi det var vist staalet.

Jachimo.

Ved Jupiter! jeg sik det af hendes Arm.

Posthumus.

Hører du, han sværger. Ved Jupiter sværger han. Det er vist nok saa — behold Ringen — det er

vist

vist nok. Jeg er forsikkret om, hun funde ei tabe det. Hendes Opvartere ere alle agtværdige Folk Skulde de vel overtales til at sielse det? og enda af en fremmed? — Nei, han har styret sin Lyst med hende. Dette er hendes Utugtigheds Kjendemarke. Saa dyrt har hun tilkøbt sig Navnet af en Hore. Der, tag din Hyre, og alle Hervedes Aander deele sig imellem eder!

Philario.

Taalmodighed, Herre. Det er ei stærkt nok til at bevirke Overbevisning hos en, som er saa vel forsikkret.....

Posthumus.

Tael aldrig derom. Hun har ladet sig vaneare af ham.

Jachimo.

Du søger altsaa videre Gyldestgiorelse! Under hendes Bryst, saa værd at tryffes, findes en Plet, stolt af denne nydelige Plads. Ved mit Liv! jeg kysteden, og endskisndt mættet, opvakte den hos mig nye Hunger efter frisk Nydelse. Du erindrer dig vel denne Plet, hun haver?

Posthumus.

Ta, og det bestyrker Visheden om en anden Plet, saa stor, som Hervede kan omfatte, hvis der var ingen anden, end den.

Jachimo.

Vil du endnu høre mere?

Posthumus.

Spar din Regnekunst. Øpregn ei, hvor ofte;
engang er en Million.

Zachimo.

Jeg er villig til at sværge.

Posthumus.

Ingen Sværgen. Dersom du vil sværge paa, at
du ei har giort det, saa lyver du; og jeg vil myrde
dig, hvis du nægter, at du har giort mig til Hanrei.

Zachimo.

Jeg vil intet nægte.

Posthumus.

O, havde jeg hende her, hvor skulde jeg sønder-
slide hende! Jeg vil gaae derhen, og giøre det, i
Gaarden, for hendes Faders Ansigt — Jeg vil giøre
noget. (gaaer.)

Philario.

All Taalmodighed er ham ganske forgaaet! Du
har vundet. Lad os gaae efter ham og afsvende hans
Bredes Udbrud imod ham selv.

(de gaae.)

Siette Scene.

Posthumus.

Er der da for Mænd intet Middel til Frembrin-
gelse, uden Fruentimmer skal have sin Halvdeel deri?
Vi ere alle Bastarder; og den høist agtværdige Mand,
som jeg kalder min Fader, var, jeg veed ikke hvor,
da jeg blev stemplet. En Myntmester eftergjorde mig
med sit Værktøj, endskjøndt min Moder lod til at
være sin Tids Diana. Saaledes gør min Kone denne
nærvarende Tids Monster. — O, Hevn, Hevn!
Hun holdt mig tilbage fra min tilladelige Fornoelse,
og raadede mig ofte Afholdenhed, gjorde det med en
saa blysfærdig Rosenrødme, at dens yndige Syn
kunde have opvarmet den gamle Saturnus — Ja
jeg forestillede mig hende saa kydsk, som den Sne,
Solen aldrig skinnede paa. Oh, I Dievler alle!
Denne gustne Zachimo har i en Time — var det ikke
saa — eller mindre — strax første Gang? Maaskee
han ei engang talte, men liig en fuldmæsset tydse
Orne udstannede et Oh! og steeg op; fandt ingen
Modstand, hvor han ventede sig den, og hvorved hun
kunde afværg Angrebet. Kunde jeg udfinde den
qvindelige Deel hos mig — thi der er ingen Tilbø-
lighed til nogen Last hos en Mandsperson, paastaaer
jeg, uden det er den qvindelige Andeel. Mærk dig,
Logn er Qvindens Deel; Smiger, hendes; Bedrage-
rie, hendes; Lyster, og onde Tanker, hendes, hendes
Deel; Hevngierrighed, hendes; Vergierrighed, Be-
gierlighed, ustadiig Stolthed, Foragt, før Uttraae,

Bagtaelse, Foranderlighed. Alle de Feil, som kan nævnes, ja, som Helvede fiender, ere hendes, enten for en Deel, eller og alle; men dog heller alle, thi de ere ikke engang bestandige i Last, men altid omverlende en Last, kun et Drieblik gammel, mod en anden ei halv saa gammel. Jeg vil skrive imod dem, afskye dem, forbande dem — Dog, man foreener større Klygtighed med sit Had, naar man beder, at de altid maae faae deres Villie. Dievlene selv kan ei plage dem værre. (gnaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

(Chymbelins Pallads.)

Chymbelin, Dronningen, Kloten og Kavallerer fra den ene Side, og fra den anden Cajus Lucius med Følge.

Chymbelin.

Nu siig, hvad Keiser Augustus fordrer af os.

Lucius.

Da Julius Cæsar — hvis Erindring endnu lever i Folkes Dine, og vil for alles Øren og Tunger bestandig blive en bemærket Gienstand — var i Britannien og erobrede det, tilstod Cassibelan, din Farbroder — selv berygtet ved Cæsars Versammelser, dog ei mindre end hans Fortjenester fordrede — for sig og hans Eftersølgere Rom en aarlig Skat af tre tusend Pound, som i de seenere Tider af dig ei er blevet erlagt.

Dronningen.

Og, for at ende dette Bidunder, skal den aldrig blive det mere.

R 4

Klo-

Kloten.

Mange Cæsarer kan endnu frembringes førend en anden saadan Julius. Britannien er selv en Verden, og vi vil intet betale for at bære vore egne Mæser.

Dronningen.

Den gode Leilighed, de dengang havde til at tage noget fra os, den have vi nu til at tage det igien. Grindre dig, min Konge og Gemal! Kongerne, dine Forsædre, tilligemed vor Gæs natrige Forstandsnings, der staer, som Neptuns Wildbane, omgierdet og indvælet med ubestigelige Klipper og brusende Bosser, med Sand, der ei vil bare eders fiendtlig Skibe, men opsluge dem til Topmasten. En Slags Trobring giorde Cæsar vel her, men ei skulde han prale med, at han kom, saae og overbandt. Med Skam — den første, der traf ham nogensinde — blev han tilbagedrebet fra vore Kyster, og to Gange slaget. Hans Skibe — de usle ubefarne Kastebolde — ligesom Æggeskal, omtumlede paa Bolgerne, knustes paa vore frygtelige Vande mod vore Klipper. Af Glæde derover anstillede den berømte Cassibelan, der engang var nær ved at bemestre sig Cæsars Sværd, straalende Lyft-Øld i Luds* Stad, og kom Britternes Mod til at hæve sig.

Klo-

* Trinobantum, som og blev kaldet Caer Lud, og siden forðærret London, blev igjen opbygget af Lud, Cassibelans ældre Broder. G. Jeffrey of Monmouth British History. Bd. III. ch. 20.

Kloten.

Ei, der bliver ingen Skat mere betalt. Wort
Rige er stærkere end det dengang var; og, som sagt,
der gives ei flere slige Cæsarer. Andre, hans Efter-
følgere, kan vel have krumme Næser, men ingen saa
staalsatte Arme.

Cymbelin.

Son, lad din Moder fuldføre sin Tale.

Kloten.

Vi have nu mange iblandt os, ligesaa haandfaste
som Cassibelan. Jeg siger juist ikke, at jeg er en af
dem. Men jeg haver og en Haand. Hvad, Skat?
Hvorfor skulle vi betale Skat? Dersom Cæsar med et
Klæde kan forholde os Solen, eller stikke Maanen i
sin Lomme, da vil vi skatte til ham for Lysning. El-
lers bliver ingen Skat mere erlagt, min Herre.

Cymbelin.

Du maae vide, at vi varer frie, indtil den ubillige
Romer afnsdede os denne Skat. Cæsars Ærgierrig-
hed, der svolmede saa meget, at den næsten udspendte
Verdens Sider, paalagde os imod al Rimelighed, dette
Aag, hvilket vi, som det anstaer et frigerst Folk,
det vi troe os at være, igien vil afkaste. Siig altsaa
Cæsar, at vor Forgienger var den Malmutius, som
indrettede vores Love, hvis Udsøvelse Cæsars Sværd
har alt for meget svækket, hvis Indførelse og Frihed
stal, i Kraft af den Magt, vi have, blive vor For-
tjeneste, endskjondt Rom derover skulle forbittres.
Den Malmutius, som var den første Britter, der

— — — — —

satte en gylden Krone paa sit Hoved, og kaldte sig selv Konge.

Lucius.

Det gør mig onde, Cymbelin, at det skal være mig, som her erklærer Augustus Cæsar — han, der har flere Konger til sine Dienere, end du selv Dienestetyende — for din Fiende. Imodtag altsaa denne Erklæring. Krig og Forstyrrelse anfyrndiger jeg dig i Cæsars Navn; belav dig paa et rasende uimodstaaeligt Angreb. Efter denne Udsordring giver jeg dig, hvad mig selv angaaer, min Taksigelse.

Cymbelin.

Du er mig velkommen, Caius. Din Cæsar slog mig til Ridder. Det næste af min Ungdom tilbragtes under ham. Fra ham indhostede jeg Ere, som, da han med Magt igien affordrer mig den, jeg forbindes til at forsvere til det yderste. Jeg veed med Wished, at Pannonierne og Dalmatierne allerede have grebet til Vaaben for deres Frihed. Gi at agte paa dette Monster, vilde robe Kulde hos Britterne; og den skal Cæsar ei finde hos dem.

Lucius.

Lad Gierningen tale.

Kloten.

Hans Majestæt byder dig velkommen. Fordriv Tiden et Par Dage hos os eller længer. Dersom du siden efter vil nærme dig os i andre Hensigter, skal du finde os i vort Søvands Belte. Kan I slage os derudaf, saa er det Eders; men falder I derimod i Forføjet,

seget, skal vore Navne gotte sig desmere med Eder; og dermed har det en Ende.

Cymbelin.

Jeg kiender Eders Herres Billie, og han kiender min. Det, jeg endnu har at sige, er: Welkommen!

(de gaae.)

A n d e n S c e n e.

Pisanio (med et Brev i Haanden), siden Imogen.

Pisanio.

Hvad, for Horerie? Hvorfor skriver du ikke, hvilke Uhyrer der have anklaget hende dersor? — Leonatus! — Oh, Herre! hvilken fremmed Smitte har anstukket dit Hierte? Hvilkens falsf Italiener, hvis Tunge ligesaa giftig, som hans Haand, har besnaeret dit alt for villige Dre? — Troelss? Nei, hun bliver straffet for sin Troestab, og, liig meer en Gudinde end et Fruentimmer, udholder hun saadanne Angreb, som vilde seire over mangen ens Dyd. Oh, min Herre! din Siel er nu saa lav imod hendes, som fordum din Forfatning. — Hvad? jeg skulde myrde hende? I Folge den Kierlighed, den Troestab, og det Lovte, jeg har giort dine Befalinger! — Jeg hende! — hendes Blod? Dersom det var at giøre en Tieneste, saa lad mig aldrig blive holdet for tienstagtig. Hvordan seer jeg da ud, at jeg skulde synes at mangle saa megen Menneskelighed, som en saadan Gierning udfordrer? — (læser) ”Giør det! Dette Brev, som jeg har sendt hende, skal forskaffe dig begiven

" bequem Leilighed — endog efter hendes egen Opfor-
" dring. " Fordomte Papiir! fort som Blækket, der
er paa dig. Ufselsomme Lapperie! er du en Sam-
mensvoren med til denne Gierning, der udvendig seer
saa jomfruelig ud? — See, der kommer hun. —
Jeg er ganske ubidende, om hvad man har besalet mig.

Imogen.

Hvordan, Pisanio?

Pisanio.

Grue! her er et Bres fra min Herre.

Imogen.

Gra hvem! din Herre? Det er fra min Herre,
Leonatus. Oh, visselig, den Stiernekyndige var me-
get lærd, der kiendte Stiernerne, som jeg hans Skribt;
han vilde legge den hele tilkommende Tid for Dagen.
— I gode Guder! lad det, som heri indeholdes,
høre Vidne om hans Kierlighed, hans Helbred, og
Tilfredshed; dog ei noget om, at vi ere adskilte. Gid
det smerte ham! Disse Sorger ere Lægedom, og
denne er en af dem, der helbreder Kierlighed. Med
alt svrigt uden dette besidne det mig hans Tilfreds-
hed! — Gode Vox! brækker Brever med din Tilladelse
— velsignede være I Bier, der gjorde disse Hemme-
ligheders Segl! Elstere og forgieldede Folk gjøre ei
det samme Ønske. Endskindt I kaste Forbrydere i
Fængsel, tilslutte I og den unge Elskovsguds Breve.
Gode Tidender, I Guder!

(æser)

" Retsfærdighed og din Faders Brede, dersom han
" skulde grieve mig inden hans Riges Grænder,
" funde

"Kunde ei være saa grusom mod mig, at jo du,
"o! du fiereste af alle Skabninger! igien med dine
"Dine vilde levendegiøre mig. Viid, at jeg er i
"Cambria, tæt ved Milfordhavn. Hvad din egen
"Kierlighed heri vil tilskynde dig, det følge du. I
"svrigt tilopøker han dig al Lyksalighed, der bliver
"sit Lovte troe, og hvis Kierlighed altid er tilta-
"gende. Leonatus Posthumus."

O! gid jeg nu havde en Hest med Vinger! Hører du, Pisano? Han er i Milfordhavn. Læs og fortæl mig, hvor langt det er derhen. Kan nogen, der kun harer ubetydelige Horretninger, vinde derhen i en Uge, hvi skulde jeg ei glide derhen i en Dag? Virkelig, min troe Pisano, du længes nok ligesom jeg efter at see din Herre; men — o! lad mig slaae noget af — endskjont du længes, er det dog ei som jeg, men kun paa en svagere Maade — o! vist ei som jeg! thi min Længsel er langt, langt over — alt hvad man kan udtrykke med svage Ord. Kierligheds Maad-givere skulde tilstoppe Horelsens Tilgange, indtil at al Sands qvaltes. — Hvor langt er det til det samme lykkelige Milford? og imidlertid fortæl mig, hvordan Wallis blev saa lykkelig at besidde en saadan Havn. Men først og fremst, hvorledes skal vi stiele os bort herfra? og hvorledes undskyldte det Mellemrum af Tid, der adskiller vor Bortreise og vor Tilbagekomst — men først, hvorledes komme herfra? Hvi skulde Undskyldning fødes inden den undsfanges? Kiere! sig mig, hvor mange Snese Mile kan vi vel ride fra en Lime til en anden?

Pisanio.

En Snees Muil imellem Solens Opgang og dens Nedgang, Frue, er nok for Dem, og endda for meget.
Imogen.

Hvordan? er, der reed til Rettetstedet, Mand, kunde jo ei reise saa langsom. Jeg har hørt om Veddeløb, hvor Hestene have løbet raskere end Sandkornet i Limeglasset. Men det er nu kun Spøg. Gaae, beed min Kammerpige paadigte sig en Cygdom og sige, hun maae hjem til sin Fader; og skaf mig færdig en Rideklædning, ei kostbarere end som den kan anstaae en slæbel Betients Kone.

Pisanio.

Frue! det var dog nok bedst at overslægge det noiere.

Imogen.

Jeg seer hverken for mig, hist hen eller her, eller hvad der vil følge, men allevegne en Taage, som jeg ei kan igienemtrænge. Gaae, jeg beder dig, giør som jeg byder. Der er intet at indvende. For mig er der ingen anden Bei at tage, end til Milford.

Tredie Scene.

En Skov med en Hule, i Wallis.

Bellarcius, Gviderius, Arviragus.

Bellarcius.

Hvilken herlig Dag! Et maae vi tilbringe den i Huus, som de, hvis Tage ere saa lave som vores.

Bukker.

Bukker Eder, unge Mennesker! denne Indgang lører
Eder, hvorledes I skal tilbede Himlen. Nedbsier
Eder til Morgenens hellige Forretning. Monarkernes
Dørre ere saa høit hvælvede, at Kiemper * kan kneise
derigennem med deres vanhellige Turbaner paa Ho-
vedet, uden at hilse Solen en god Morgen. Vær
hilset, skionneste Himmel! Vi hoe i Klippen, og dog
begrænse vi dig ei saa haardt, som de stolte Døllystlinger.

Gviderius.

Hilset være du, o Himmel!

Arviragus.

Hilset være du, o Himmel!

Bellarus.

Nu til vor Jagt paa Biergene; op til hin Hsi!
Eders Been ere endnu unge. Jeg vil holde mig paa
de lavere Steder. Betænker, naar I ovenfra see
mig saa lidt som en Krage, at det er Afstanden der
formindsker eller forstørre, og da maae I estertænke
de Taler, jeg holdt til Eder om Hoffer, om Fyrster,
om Krigsligheder, at Tieneste ei er Tieneste, fordi
den saaledes giros, men fordi den antages derfor.
Maar vi gidre os slige Betragtninger, drage vi For-
dele af alle de Ting, vi see; og ofte skal vi til vor
Trost finde den skjellede Skarnbasse i en tryggere Boe-
lig end den fuld bevingede Drn. O! dette Liv er æd-
lere,

* Den Tids Romanlæsere, som udgjorde den største Deel, føres
stillede sig altid en Kiempe under Skikkelsen af en Saracener,
som saaledes blev forvæltede med hinanden.

Dohnson.

sere, end at man bestandig skulde befrygte et Falb, rigere, end ved Bestikkelse at henbringes i Lediggang; stolttere, end at komme fremræslende i ubetalt Silke. Saadanne Folk saae dem til at tage Hatten af, der selv forsærdiger de allerbedste, men have dog deres Contrabog uoversiget. Intet Liv er som vores!

Gviderius.

Du taler af egen Erfaring; vi arme ubefriedede have aldrig havet os uden for Synskredsen af vort Rede, og ei kiende vi Lusten uden for vort Hjem. Maaskee dette Liv er det bedste, dersom et roeligt Liv er det bedste; desto behageligere for dig, der har kiendt et besværligere, og meget overeenstemmende med din siive Alder. Men for os er det Uvidenheds Celle; en Reise til Sengs, et Fængsel for en Skyldner, der tor ei sette en God over Dørtørskelen.

Alviragus.

Hvorom skulde vi tale, naar vi blevne saa gamle, som du? Maar vi skal høre Regn og Wind pidse den mørke December, hvorledes skal vi da i denne vor kiolige Hule bortsładdre de iistkolde Timer? Vi have intet seet, vi ere gandske dyrisse. Snedig, som Ravnen efter Ros, ligesaa frigerst, som Ulven, for vor Spise. Vor Tapperhed bestaaer i at jage ester, hvad der flyer. Vort Buur gior vi til et Chor, ligesom den fængslede Fugl, hvori vi frit besynde vort Slaverie.

Bellarus.

Hvor I taler! Kiendte I kun Stadens Aggrerier, følte dem af egen Erfaring; Hoffets Kunst ligesaa besværlig at overgive, som at fatte, hvis Top at opflavre

slavre er sikkert Fal'd, eller dog saa slibrig, at Frygten dersor er ligesaa stem som Faldet. Indsaæ J, at Krigens Moie var en Besiræbelse, der synes allene at opsigte Farligheder for Nygtets og Aeren's Skyld, der dog dører, medens det ssuges, og faaer ligesaa ofte en bagvækende Gravskrift, som et Grindringstegn for smukke Handlinger; ja at man mangen Gang gør sig ilde fortient ved at giore Godt, og hvad som endnu er værre, maae smigre for sine Dadlere. O, Born! denne Historie kan Verden læse i mig. Mit Legeme er mærket med de romerske Sværd, og min Versommelse den første blandt de meest fortiente. Cymbelin elskede mig, og naar Talen var om en Krigsmænd, var ei mit Mavn langt borte. Da var jeg som et Træ, hvis Grene nedhang bugnende af Frugter. Men i een Mat nedryssede en Storm, eller en Rover — kald det hvad J selv vil — mine modne Frugter, ja endog mine Blade, og esterlod mig nogen for Veiret.

Gviderius.

O, usikre Gunst!

Bellarus.

Ingen Forseelse, som jeg fortalte Eder, kunde man tillægge mig, førend twende Mederdrægtige, hvis falske Eder gieldede mere end min ubeslekkede Ere, tilsvor Cymbelin, at jeg stod i Forbindelse med Romerne. Derpaa fulgte min Forviisning; og i disse tyve Aar har denne Klippe ej disse Egne været min Verden, hvor jeg har levet i en anständig Frihed, og betalt Himlen flere Undagts Fordringer end i mit hele forrige Levnetsløb. — Men henop til Biergene! Dette

S

er

er ei Jægeres Sprog. Den, der sælder det første Stykke Bildt, skal blive Festens Herre, ham skal de to andre opvarte, og vi vil ei frygte for nogen Gift, som lurer i de prægtige Palladser. — Jeg vil møde Eder i Dalene. (Gviderius og Arviragus gaae.)

Hvor vanskeligt er det ikke at skule Naturens Gnister! Disse Drenge veed lidet om, at de ere Konge-Sønner, ei heller drømmer Cymbelin om, at de ere levende. De tanke, at jeg er deres Fader; og endskindt opdragne saa uselt i Hulen her paa denne Kield-Ryg, strekke dog deres Tanker sig op til de høilstede Palladser, og Naturen indgiver dem fyrsteligen at behandle simple og lave Ting, langt over andres Evne. Denne Polydor, Cymbelins og Britanniens Arving, hvilken Kongen hans Fader kaldte Gviderius — Gud! naar jeg sidder paa min trebenede Stoel og fortæller de frigerste Bedrivter, jeg havver giort, da geraader hans Geist i Flamme ved min historie. Siger jeg: "saaledes faldt min Fiende, og saaledes satte jeg min Fod paa hans Nakke," da flyver hans fyrstelige Blod op i hans Kinder, han svever, anspender sine unge Nerver, og sætter sig i en Stilling, der udtrykker mine Ord. — Den yngre Broder Kadvel — tilforn Arviragus — i en ligedan Stilling bringer Liv i min Tale, og viser meget mere hans egen Tankemaade. — Hør, man er allerede paa Jagt efter Bildtet. — O, Cymbelin! Himlen og min Samvittighed veed, at du ubbillig har forlaget mig, hvorfor jeg og bortstal disse Drenge, den ene dengang tre og den anden to Alar gammel, i den Tanke at skille dig ved Esterkommere, ligesom du skildte mig ved

ved mine Godser. Evriphile! du var deres Amme; de holde dig for deres Moder, og bevise daglig din GravEre. Mig selv Bellarius, som nu faldes Morgan, holder de for deres naturlige Fader. — Jagten er alt begyndt. (gæter.)

Fierde Scene.

Pisanio og Imogen.

Imogen.

Du sagde mig, da vi stege af Hestene, at Stedet var strax herved. Aldrig længtes hans Moder efter at see ham første Gang saa meget, som jeg nu. — Pisanio, hvor er Posthumus? Hvad sværer for dit Sind, der bringer dig til at opspile Vinene saaledes? Hvorfor udbryder dette Suk fra dit Inderste? Var nogen saaledes afmalet, vilde han blive anseet for et forvildet Menneske uden Selvfattelse. Gib dig et mindre frygtfuld Anseende, førend Forvirringen bemestrer sig mine roeligere Sandser. — Hvad er vel hændet? Hvi overrakte du mig dette Papiir med en saa mørk Mine? Dersom det er Sommer-Myheder, saa smil selv først til dem; ere de vinterlige, saa behøver du kun at beholde samme Uldseende. — Min Mand's Haand? Det forgiftende Italien har listig besnæret hans Dage, og han er i nogen stem Forsfning. — Tael, Mand! Din Tunge kunde afvende noget af det overvældende Sted, som ved Læsningen vilde blive mig dødelig.

Pisanio.

Behag at løse, og De skal finde, at jeg ulykkelige
Mand er af Skiebuen en høist foragtet Skabning.

Imogen (leser).

"Din Frue, Pisanio, har været min Seng ved
sin skindige Løsagtighed. Vidnesbyrdene derom ligge
blodende i mit Herte. Jeg taler ei af strobelig Mistanke,
men efter Beviser, saa stærke, som min Sorg, og
ligesaa visse, som min forventende Hævn. Denne
Gierning at udføre for mig vil jeg skal blive din Be-
stilling, Pisanio, dersom din Troestab ei ved hendes
Overtrædelse er besmittet. Lad din egen Haand be-
rove hende Livet, jeg skal slasse dig Leilighed dertil i
Milfordhavn. Hun har i den Hensigt faaet et Brev
fra mig. Dersom du der frygter for at anbringe
hende Stodet, og forsikre mig om, at det er gjort,
saar er du hendes Vaneres Kobler, og mig ligeledes
utroe."

Pisanio.

Hvortil behøver jeg at drage Kaarden? Brevet
har allerede myrdet hende. — Dog nei, det er Bagva-
stelsen, hvis Eg er skarpere end Sværdets, hvis Tunge
er giftigere end Nilens Orme, hvis Mande rider paa
Windenes Löbere, der belyver alle Hjørner af Verden,
Konger, Dronninger og Stater, Piger og Matroner;
ja selv til Gravens Hemmeligheder indtrænger denne
slangeagtige Bagvæstelse. — Hvad tænker De, Frue?

Imo-

Imogen.

Teg hans Seng utroe! Hvad er det at være utroe?
 At ligge sovnlos der og tænke paa ham? at græde
 imellein hvert Klokkeslag? og om Sovnen overvælder
 Naturen, da at afbryde den med en skækkende Drom
 om ham, og opvaagne ved mit eget Skrig? Er det
 at være hans Seng utroe?

Pisanio.

Af, arme Kone!

Imogen.

Teg utroe! Din Samvittighed bevidner, Iachimo, at du anklagede ham for Udsvævelser: da saae du ud som en Spidsbub; nu derimod synes mig, at dit Udseende er godt nok. Nogle af Italiens sprag-lede Skader, hvis Fiedre ere hendes egen Maling, maae have forført ham. Jeg Arme er ham unyttig, som en Klædning, der er ubaf Moden; og fordi jeg er for kostbar til at hænge paa Væggen, maae jeg opfieres. I Stykker med mig! O! Mandenes Eder ere Konernes Forrædere! Al god Udseende maae ved din Afspenstighed, o min Mand! ansees for et Skul for Skielmerie; ikke avlet der, hvor det sees, men som bæres allene som Lokkemad for Fruentimmerne.

Pisanio.

Frue! hør mig.....

Imogen.

Naar redelige Folk talte i den falske Eneas's Tid, holdtes de, liig ham, for falske; og Simons Graad tildrog mangen hellig Taare Forargelse, bero-

vede den oprigtigste Elendighed al sin Medsidenhed.
 Saaledes vil du, Posthumus, tine alle stikkelige Folk til Maalestof. Hvad der er fortrefligt og artig, skal, efter dit store Heilstrin, saae Benævnelse af falsk og meeneedig. — Kom, hvor du redelig, efterkom din Herres Besaling. Naar du seer ham igien, saa gib ham nogen Bekræftelse om min Lydighed. See! jeg drager selv Sværdet; tag det, og lad det finde Veien til mit Hierte, dette min Kierligheds uskyldige Boelig. Krygt ikke; det er tomt for alt, undtagen for Kummer. Din Herre er der ikke, som virkelig var al dets Rigdom. Efterkom hans Besaling, sted til. Du kan gierne være tapper i en bedre Sag, men nu viser du dig som en feig Stympel.

Pisanis.

Bort, nedrige Verktøi! du skal ei ved min Haand bringe Fordommelse over mig.

Imogen.

Ei! jeg maae dog dese. Dersom det ikke skeer ved din Haand, er du din Herre ingen troe Tiener. Imod Selvmord er der et saa guddommeligt Forbud, der stoder min svage Haand tilbage. Kom, her er mit Hierte — hvad ligger for det — Sagte, sagte, jeg skitter ei om noget Forsvar. Lydig som Skeden! — Hvad er her? (tagende Leonatus's Breve ud af Barmen) Den oprigtige Leonatus's Skrivter *, alle forvandlede til

Kiet-

* Det har formobentlig Ordet scripture, der paa Engelsk og besynder den hellige Skrift, giver Anledning til den følgende turned to heresie, forvandlet til Kietterie, som en Modfæring af det foregaaende.

Kitterie. Bort, bort, i min Trostabs Forførere!
 I skal ei mere være mit Hiertes Brystværn. Saaledes kan usle Daarer fæste Troe til falske Raadgivere.
 Men endskjondt de, som blive bedragne, føle Forræderiet smertelig, saa maae dog Forrederens Tilstand være mere kummerfuld. Og du, Posthumus, der tilskyndede mig til Ulydighed mod Kongen min Fader, og gjorde, at jeg med Foragt anhørte endog fyrfstelige Personers Tilbud, du skal herefter befinde, at det ei var en almindelig Handling, men en sielden Anstrængelse. Ja det finerter mig at tænke paa, naar din Lyk til hende, af hvem du nu bedaares, engang skal kielne, at da din Hukommelse vil martres ved mig. — Jeg beder, skynd dig. Lammet opfordrer Slagteren. Hvor er Kniven? Du er for langsom til at udføre din Herres Besaling, skjondt jeg endog attræer det.

Pisanio.

O, ædle Fyrstinde! siden jeg sit Besaling at udføre denne Forretning, har Sovnen ei lufket mine Øyne.

Imogen.

Gior det nu, og gaae siden i Seng.

Pisanio.

Tor vil jeg vaage mine Dienstene blinde.

Imogen.

Hverfore paatog du dig det da? Hvorfor har du med et blot Maaskud forspildet saa mange Mile, skuffet Forventningen af denne Sammenkomst, af mit og dit Foretagende, spildt vore Hestes Slæb, det dig indbydende

dende Dieblif, ved min Graværelse forstyrre det hele Hof,
hvortil jeg aldrig agter at vende tilbage? Hvorfor er
du gaaet saa vidt, og vil dog ei spende Buen, naar du
er fillet paa din Post, og have det udmærkede Dyr
for dig?

Pisanio.

Ikkun for at vinde Tid til at blive fritagen for en
saa let Bestilling, hvortil jeg har eftertaenkten en Udvei.
Gode Frue! hør mig dersor med Taalmodighed.

Imogen.

Brug din Tunge indtil den trættes. Tael! Jeg
har hørt, at ieg er en lssagtig Qvinde, og mit Dre,
derved falskelig trusset, kan ei faae en storrer Vunde,
ei engang noget Lægemiddel dersor. Men tael!

Pisanio.

Jeg troer da, Frue, at De ei vil reise tilbage
igien.

Imogen.

Rimeligvis, da du har fort mig hid for at dræbe
mig.

Pisanio.

Det just ikke. Men var jeg saa fornæstig som re-
delig, skulde min Hensigt lykkelig opnaaes. Det kan
ei feile, at min Herre er bedraget. En i sin Kunst
udmærket Skurk har gjort eder begge denne forbant-
dede Uret.

Imogen.

Nogen romerst Bolerste.....

Pisa-

Pisanio.

Rei, ved mit Liv! Jeg vil underrette ham om, at De er død, og sende ham noget blodigt Kiende-mærke derpaa; thi han besalede mig, at jeg skulde giøre det. De vil blive savnet ved Hoffet, hvorved det desto bedre vil bestyrkes.

Imogen.

Men, kiere Ven, hvad skal jeg giøre imidlertid? hvor opholde mig? hvor skal jeg leve? eller hvad Trost har jeg i Livet, naar jeg er død for min Mand?

Pisanio.

Dersom De vil tilbage til Hoffet.....

Imogen.

Intet Hof, ingen Fader for mig. Ei mere vil jeg have at bestille med den raae, adelige, eenfoldige Uting, den Kloten, hvis Kierligheds Andrag har været mig Ligesaa frygtelig som en Beleiring.

Pisanio.

Hvis ikke ved Hoffet, kan De ei opholde sig i Britannien?

Imogen.

Hvor da? Skinner der ingen Soel, uden i Britannien allene? Er der ei Dag og Mat uden i Britannien? Det synes kun at være en Deel af den store Verdens Bog, endskindt dog ei meget mærklig; et Svane-Rede i en stor Dam. Betænk, at man dog ogsaa kan leve uden for Britannien.

Pisanio.

Det glæder mig ret meget, at De er faldet paa et andet Sted. Den romerske Ambassadeur Lucius kommer i Morgen til Milfordhavn. Dersom De da kunde vaataage en Milie saa uanseelig som Deres Lykke nu er, og ikkun holde forborgen, hvad der ei uden egen Kære kan aabenbares, og som ei nu maae skee, saa skulde De betrade en herlig og glimrende Bane, ja maaskee saa nær ved Posthumus's Opholdsted, at endskindt De ei kunde være Dienvidne til hans Handlinger, Rygget dog skulde hør Timæ bringe dem til Deres Dre saa riktig, som han foretager dem.

Imogen.

O! hvilken herlig Udvei var ikke det! Hvis min Blysfærdighed derved fun var utsat for nogen Fare, og ei for aldeles Undergang, vil jeg vove det.

Pisanio.

Godt! Heri bestaaer det: De maae forglemme, at De er et Fruentimmer, forvandle Besælling til Kydighed; Frygtagtighed og Peenhed — alle Kvinders Ledsgarerinder, eller rettere deres artige Selv — til dristigt Mod; være færdig i Skieldsord, hastig i at svare, fræk og saa trættekier som Beselen. Ja De maae forglemme Deres Kinders seldne Herlighed, og utsætte den — o, haarde Skiebne! men der er intet andet Middel — for den alt kyssende Titans graadige Berørelse, og forglemme Deres kostbar virkede og nydelige Smykker, hvorved De gjorde den store Juno selv skinsyg.

Imo-

Imogen.

Nu, vær kun fort. Jeg vinder dit Formaal, og er næsten allerede en Mandsperson.

Pisanio.

Skaf Dem da først Anseelse af nogen. Allerede forhen tænkende vaa dette, har jeg liggende færdig i min Mantelsæk Vest, Hat, Beenklæder og alt hvad dert I hører. Vil De i samme Dragt, og med hvad Anseelse De kan borge fra et ung Menneske, blomstrende som De selv, fremstille sig for Lucius, og forlange Tjeneste af ham; fortælle ham hvori Deres Færdighed bestaaer, som De let vil giøre ham fattelig, dersom han har noget Dre for Musik. Uden al Twivl vil han da med Glæde antage Dem, thi han er en hæderlig, og det som er dobbelt saa meget, en høist retskaffen Mand. I Henseende til deres udvortes Hornodenhed kan De stole paa mig, og dertil er jeg riig nok. Hverken i Begyndelsen eller Fortsættelsen af noget skal jeg slae Dem Feil.

Imogen.

Du er al den Trost, Guderne skienkede mig. Kom, lad os gaae. Der er flere Ting, som maae tages i Betragtning, men vi vil føre os til Nutte alt, hvad Lejligheden skal tilbyde os. Jeg er nu hærvær til dette Foretagende, og vil udføre det med en Fyrstes Mod. Lad os skynde os bort, jeg beder dig.

Pisanio.

Gierne Frue. Vi maae tage et kort Farvel fra hinanden, ellers, hvis man savner mig, vil jeg mistænkes

133. HÆDE

tænkes for Eders Bortførelse fra Høfset. Her, mitt
ædle Frue, er en Æsse; jeg sic den af Dronningen.
Hvad der er i den, er kostbart. Dersom De bliver
syg paa Sæn, eller Mæven foraarsager Dem Qual-
mer paa Landet, vil en Drakne deraf fordrive Upas-
ligheden. — Nu hen i Skyggen og isør Dem Mand-
barhed. Guderne lede Dem til det bedste!

De gaae fra forsiellige Sider ud.)

Femte Scene.

Cymbelins Pallads.

Cymbelin, Dronningen, Kloten, Lucius,
Kavalierer og Følge.

Cymbelin.

Saa vidt — og nu Farvel.

Lucius.

Jeg takker, Konge. Min Keiser har skrevet: Jeg
skal tage herfra; og det gør mig inderlig ondt, at
jeg maae erklære Eder for min Herres Fiende.

Cymbelin.

Vore Undersætter, Herre, vil ei taale hans Nag;
og os selv maae det forekomme ukongeligt at vise min-
dre Høihed end de.

Lucius.

Jeg maae altsaa udbede mig, Konge, et Geleide
over Land til Milfordhavn. — Megen Glæde tilfalte
Dem, min naadige Dronning, og Dem....

Cym-

Cymbelin.

I, mine Herrer, ere bestemte til denne Forretning. Lader det ei i nogen Henseende mangle paa den ham skyldige Ere. — Nu Farvel, ædle Lucius!

Lucius.

Deres Haand, min Prinds!

Kloten.

Imodtag den som venstabelig; men fra dette Dies blik bær jeg den, som Eders Fiende.

Lucius.

Udsaldet vil nu snart udraabe Seiervinderen, Farvel!

Cymbelin.

Forlad ei den værdige Lucius, mine gode Herrer, indtil han er kommet over Severn. — Held og Lykke!

(Lucius og Kavallererne gaae.)

Dronningen.

Han gaaer fortørnet herfra. Men det gør os Ere, at vi have givet ham Marsag dertil.

Kloten.

Det er desto bedre; vi have heri foreenet alle vores rappre Britters Ønske.

Cymbelin.

Lucius har allerede tilskrevet Keiseren, hvad her foregaaer. Det er os derfore tienligt, alvorligen at drage Omsorg, for at vores Vognie og Ryttere ere i Beredskab. De Krigsfolk, han allerede haver i Gallien,

sien, vil snart drage sammen til en Hør, og derfra vil Krigen mod Britannien udtryde.

Dronningen.

Dette er ingen sovnagtig Forretning, men som der
maae skrides til paa det hastigste og med Estertryk.

Chimbelin.

Bor Forventning om, at det vilde hænde, har
allerede drevet Verket fremad. — Men, min kære
Dronning, hvor er bor Datter? Hun har ei ladet
sig see for Romeren, og ei i Dag giort os sin Opbart-
ning. Hendes Væsen forekommer os mere ondskabs-
fuldt end foeligt. Vi have lagt Mærke til det. Kald
hende hid til os. Vi have viist os for foelige til Es-
tergivelse. (en Tiener gaaer ud.)

Dronningen.

Siden Posthumus's Landflygtighed har hun ført
et eensomt liv. Intet kan raade God derpaa uden
Tiden. Jeg beder Deres Majestæt forskaane hende for
haard Tilstale. Hun er en Pige saa foelsom for Be-
breidelser, at Ord ere det samme som Slag, og Slag
for hende som Doden. (en Tiener kommer ind.)

Chimbelin.

Hvor er hun? og hvorledes kan hendes Foragt
undskyldes?

Tieneren.

Hendes Kamre, Deres Majestæt, ere alle lukkede,
og vi faae intet Svar uagtet al den Larm, vi have
giort.

Dron-

Dronningen.

Da jeg sidst besøgede hende, bad hun mig giore min Gemal Undskyldning, fordi hun holdt sig inde, hvortil hendes Upasselighed nodede hende. Hun onskede, jeg skulde tilkiendegive dig, at hun maaette efterlade sin Skyldighed, som hun daglig var forbundet til at erlægge. Men vort Hofs mange Syster gisr, at jeg nu maae dadles for Mangel af Hukommelse.

Eymbelin.

Hendes Dørre lukkede? ei nylig seet af nogen?
Himlen give, at hvad jeg befrygter, maae besindes
at være ugrundet! (saer.)

Dronningen.

Min Son, følg du Kongen.

Kloten.

Denne hendes Opvarter, Pisanio, hendes gamle
Betient, har jeg ei seet disse to Dage. (saer.)

Dronningen.

Gaae og opsgø Pisanio (til Tinneren) — Han, der
er Posthumus saa hengiven, sit en Drik af mig. Jeg
onsker, at hans Graværelse maae reise sig af; at han
har drukket den; thi han troer, den var af megen Verd.
— Men hun — hvorhen er hun vel gaget? — Maa-
ske Fortvivelse har bemestret sig hende, eller hun,
bevinget af sin Kierligheds Hestighed, er henslyvet til
hendes forsoniske Posthumus. Vortgaaet er hun enten
til Død eller Vanære, og jeg kan giore godt Brug af
begge Tilsalde til mine Hensigters Opnaaelse. Maar
hun

hun er borte, staer det til mig at bortgive den Britiske Krone. (Kloten kommer tilbage.) Nu, min Søn?

Kloten.

Det er vist, at hun er bortlobet. Gaae ind, og træst Kongen. Han raser, og ingen tor komme ham nær.

Dronningen.

Desto bedre. Maatte denne Mat affskiere ham den følgende Dags Komme! (Dronningen gaaer.)

Kloten.

Jeg elsker og hader hende; thi hun er skøn og konelig, og hun besidder alle behagelige Egenskaber, og det i større Fortresselighed end nogen anden Dame. Hun har tilvendet sig det bedste hos enhver, og hun selv, foreenende dem alle, overgaaer dem tilshobe. Dersore elsker jeg hende. Men at hun foragter mig, og henslænger sin Kunst paa den nedrige Posthumus, hestiemmer saa aldeles hendes Skjensomhed, at alt, hvad ypperligt der er hos hende, fordunkles derved. Og i den Henseende vil jeg beslutte at have hende, ja endog at tage Hevn over hende. Thi naar Daaret skal....

Siette Scene,

Kloten, Pisanio.

Kloten.

Hvem er der? Hvad? — Pakker du allerede ind, Karl? Kom hid. Ah, du herlige Kobler! Skurk, hvor

hvor er Prindessen? Med saa Ord, uden Omsvab,
eller og den Onde skal strax tage dig.

(Drager Raarden.)

Pisanio.

O, min gode Herre!

Kloten.

Hvor er Prindessen? eller, ved Jupiter! jeg vil
ei spørge dig nok engang. Forborgne Skielm! jeg
vil have denne Hemmelighed ud af dit Herte, eller
udrive det for at finde samme. — Er hun hos Post-
humus? af hvis centnertunge Nederdrægtighed ei et
Gran Retskaffenhed kan uddrages.

Pisanio.

Ak, min Herre! hvor kan hun være hos ham?
Naar savnede man hende? Han er i Rom.

Kloten.

Sig mig, hvor er hun? Kom nærmere. Ju-
gen Baklen længere. Giv mig et tilfredsstillende Svar
paa, hvor er hun blevet af?

Pisanio.

O, min høist værdige Herre!

Kloten.

Høistværdige Skurk! tilkiendegiv mig hvor Prind-
essen er — med et — med det første Ord. Ei det
allermindste om værdig Herre. Tael, eller i Dieblik-
ket din Stiltienhed er din Fordommelse og din Død.

L

Pisa-

Pisanio.

Nu da, min Herre, dette Papir indeholder His
storian af min Kundskab angaaende hendes Flugt.

Kloten.

Lad os see. Jeg vil forfolge hende lige indtil Au-
gustus's Trone.

Pisanio.

Enten det, eller omkomme. — Hutt er langt nok
borte; (assades) og hvad han deraf faaer at vide, vil
foranledige ham en Reise, men hende ingen Fare.

Kloten.

Hum!

Pisanio.

Jeg vil tilskrive min Herre, (for his selv) at hutt er
død. O, Imogen! giv du lykkelig maae reise derhen,
og lykkelig igien vende tilbage!

Kloten.

Min Ven! er dette Brev ikke falskt?

Pisanio.

Det troer jeg ikke, Herre.

Kloten.

Det er Posthumus's Haand, jeg kliender den.
Hør, dersom du ei vil være en Skielm, men tiene
mig troe, og paatage dig de Forretninger, hvortil jeg
skal funne bruge dig, og det med al alvorlig Noiagtig-
hed, det er at sige, ligefrem og redelig udføre alle de
Skielmerier, som jeg skal befale dig, saa vil jeg agte
dig for en ærlig Karl, og da skal du hverken mangle
miss

min Hjælp til din Understøttelse, eller min Stemme
til din Befordring.

Pisanio.

Meget vel, gode Herre.

Kloten.

Wil du tiene mig? thi siden du saa taalmodig og
bestandig har hængt fast ved den Staader Posthumus's
nugne Skiebne, kan du ei andet, naar du vil vise dig
taknemmelig, end at være min troe Anhænger. Wil
du tiene mig?

Pisanio.

Jo, jeg vil, Herre.

Kloten.

Giv mig din Haand, her er min Pung. Haver
du nogle af din forrige Herres Klæder i din Besiddelse?

Pisanio.

Jo, jeg haver, Herre, paa mit Værrelse den samme
Klædning, han bar, da han tog Afsted med min
Frue og Prindsesse.

Kloten.

Den første Tieneste, du skal giøre mig, er, at du
henter den samme Klædning. Lad det være din første
Tieneste. Gaae!

Pisanio.

Det skal jeg, min Herre. (gaaer.)

Kloten.

Møde dig i Missfordhavn — En Ting glemte jeg
at spørge ham om; jeg vil nu strax erindre det. —

Tusse der, du Skurk Posthumus, vil jeg dræbe dig.
 Giб disse Klæder vare her allerede! Hun sagde en-
 gang — Bitterheden deraf krymper endnu mit Herte
 — at hun bar større Agtelse for denne samme Post-
 humus's Klædning end for min adelige og virkelige
 Person tilligemed alle mine Egenskabers Prydelsser.
 Med denne Klædning paa min Krop vil jeg voldføre
 hende. Først myrde ham, og det for hendes Hine.
 Der skal hun see min Tapperhed, som da vil blive en
 Plage for hendes Fortagt. Naar han saa ligger paa
 Jorden, og min Straffetale over hans døde Legeme
 er endet, og jeg har fyret min hele Lyft — hvilket
 jeg, som sagt, for at plague hende, vil udføre i de
 samme Klæder, hun saa meget agtede — vil jeg
 stode hende tilbage til Hosset, og sparke hende hiem-
 igien. Hun har lystigen foragtet mig, og jeg vil være
 glad over igien at kunne hevne mig.

Pisanio (medbringende en Klædning).

Kloten.

Er det Klæderne?

Pisanio.

Ja, min ædle Herre.

Kloten.

Hvor længe er det siden, at hun ankom til Mil-
 fordhavn?

Pisanio.

Hun kan neppe endnu være der.

Klo-

Kloten.

' Bring disse Klæder paa mit Kammer. Det er den anden Besaling, jeg har givet dig. Den tredie er, at du vil være mine Hensigters stumme Besordrer. Opsyld kun din Pligt, og vis Besordring skal af sig selv blive dig tilbuden. Min Hevn er nu i Milford. Havde jeg kun Vinger til at indhente den! Kom og vær troe. (gaaer.)

Pisanio.

Du byder mig noget, der geraader til eget Tab; thi at blive dig troe, var at være utroe, hvilket jeg aldrig skal være mod den, der selv er Luther Troessab. Gaae kun til Milford, og find ei hende, som du forfolger. Medstrommer, I himmelske Velsignelser, over hende! og denne Daares Hurtighed blive ved Langsomhed forhalet! Hans Løn blive Arbeide!

(gaaer.)

Syvende Scene.

Skov og Hulen.

Imogen (i Mandsdragte).

Imogen.

Jeg seer, at en Mandspersons Liv er fiedsommeligt. Jeg har trættet mig selv, og i hele to Nætter har jeg giort Marken til mit Leie. Jeg skulde blive syg, hvis ei min faste Beslutning understøttede mig. Milford! da Pisanio fra Toppen af Bierget viiste mig dig, da var du mig i Sigte. O Jupiter! jeg troer,

beboede Steder sye den Glendige, saadanne meener jeg, hvor de skulde finde Lindring. Twende Bettlere fortalte mig, at jeg ei kunde forseile Veien. Vil fattige Folk syve, der bare paa Gienvordigheder, som de vred ere enten en Straf eller Proprise, ingen Under da, at de rige sielden tale Sandhed. At Lykkens Born begaae Feilrin, er værre end at syve af Ned; og Falsched anstaae Kongerne endnu mindre end Bettleren. Min kiere Mand, du er en af de falske. Nu, jeg tenker paa dig, forgaaer min Hunger, just da jeg nylig forhen var færdig at doe af Mangel paa Gode. — Men hvad er det? (bliver hulen vaer) Her er en Godstie derhen — det er et Opholdsted for Vilde. Bedst var det ei at raabe. Jeg tor ei raabe. Hungeren, forend den ganske undertvinger Naturen, gier den modig. Overslod og Roelighed avler Kusjoner. Haardhed er altid Driftigheds Modter. Ei! hvem er her? Er det en sædelig Skabning, saa tael! Er det nogen Bild, saa tag eller giv Gode. — Intet Svar? da vil jeg gaae ind. Bedst at drage min Kaarde; og dersom Fienden har samme Frygt for Kaarden som jeg, vil han neppe torde see paa den. Gode Himmel! giv mig saadan en Fiende! (gaaer ind i hulen.)

Bellarius, Gviderius og Arviragus.

Bellarius.

Du, Polydor, har viist dig som den bedste Skytte og er Festens Herre. Kadvel og jeg vil paatage os at være Kok og Opvarter, det er vor Lod. Den Strafsommes Sved vilde fortørre og dens Iver doe, der som

som den ei hadde et Maal, hvortil den arbeidede.
Kom, vor Spiselyst vil komme grov Kost til at sinage
kosteig. Træthed kan snørke paa Flintestene, naar
stædig Dorshed finder Duunpudden haard. Nu Fred
være med dig, arme Huus, der beskytter dig selv!

Gviderius.

Jeg soler Træthed i alle mine Lemmer.

Arviragus.

Jeg er svag i Arbeide, men stærk i Appetit.

Gviderius.

Der er kold Mad i Hulen, vi vil gnave derpaa,
indtil at det, som vi have skudt, bliver kaagt.

Bellarus.

Holdt, (seende ind i Hulen) kom ei derind. Dersom
det ei aad vore Levnetsmidler, skulde jeg troe, det
var et Spogelse.

Gviderius.

Hvad er vel det?

Bellarus.

Ved Jupiter, en Engel! eller, skulde det ei saa
være, da et jordisk Vidunder. Skue en Guddom, ei
ældre end en Dreng.

Imogen (komende frem).

Imogen.

I gode Herrer, gører mig intet ondt. Førend
seg gik herind, faldte jeg, og tænkte at have tilbedet
mig eller kloft, hvad jeg har taget. I Sandhed! jeg

har intet staalet, ei heller skulde jeg have vistet det, endfisondt jeg havde fundet Guld sørset omkring paa Gulvet. Her er Penge for hvad jeg har spist. Jeg vilde have lagt det paa Bordet, saasnart som jeg havde giort mit Maaltid, og skulde have gaaet herfra med Onske for Spisemesteren.

Gviderius.

Penge, unge Mand?

Arviragus.

Hør forvandles alt Guld og Sølv til Skarn! Li-
gesom det ei heller agtes høiere uden af dem, der til-
hede Skarnets Guder.

Imogen.

Jeg seer, I blicher vred. Viid, sat dersom I
dræbe mig for min Forseelse, saa, dersom jeg ei
havde begaet den, skulde jeg dog have dæt,

Bellarius.

Hvor agter du dig hen?

Imogen.

Til Milfordhavn.

Bellarius.

Sig mig, hvad er Eders Navn?

Imogen.

Fidele, Herre. Jeg har en Paarrende, der skal
til Italien. Han gaaer om Bord i Milford; og da jeg
nu gif derhen, fortørredes jeg næsten af Hunger, og
faldt saaledes til at begaae denne Fortornelse mod
Eder.

Bella-

Bellarius.

Jeg beder dig, smukke Mand, tænk ei, vi ere
flige ubehovlede Folk. Maal ei vort gode Sindelaug
ester det vilde Sted, hvor vi leve. Vær os velkommen!
Det er nu næsten Nat. Du skal giøre et bedre Magltid,
inden vi skilles ad, og Tak til skal du have, fordi du vil
blive og spise med os. — Barn! ønsk ham velkommen.

Gviderius.

Var du en Pige, unge Menneske, skulde jeg frie
størkt til dig, men dog i al Anstændighed være din
Slave. Jeg skulde byde paa dig, som om jeg vilde
staae ved Købet.

Arviragus.

Jeg vil glæde mig over, at det er en Mandsperson.
Jeg vil elskke ham, som min Broder; og med
samme Velkomsts Ønske, jeg efter lang Graværelse
skulde modtage ham, med det blive du og modtaget.
Høist velkommen! vær munter, thi du er faldet iblandt
Venner.

Imogen.

Iblandt Venner! Skulde de være Brødre, (assides)
vilde jeg, at de havde været min Faders Sonner. Da
havde mit Værd været ringere, og Ligevægten imellem
os og Posthumus været ligere.

Bellarius.

Nogen Kummer nager ham.

Gviderius.

Sid jeg kunde befrie ham derfra!

Arviragus.

Eller og seg, hvormed det endog skulde være, hvad
Fare og Miste det end skulde koste. — Guder!

Bellarius.

Hør, Born! (Han høister til dem.)

Imogen.

Store Folk, der havde et Hof, ei større end denne
Huse, der oppartede sig selv, og besad Dyd, hvorom
deres egen Samvittighed bar Bidnesbyrd, som tilside-
satte Mængdens intet betydende Verbdighed, funde
ei overgaae disse to. Forlad mig, Guder! jeg on-
skede at omvexle mit Kion for at blive deres Selskabs-
broder, siden Leonatus er mig utroe.

Gviderius.

Kom nærmere, jeg beder.

Arviragus.

Matten er ei Uglen, og ei Morgenens Lærken min-
dre velkommen. (De gaae.)

Ottende Scene.

Nom.

To romeriske Raadsherrer og Tribuner.

Første Raadsherre.

Det er Indholdet af Keiserens Skrivelse: at siden
den gemeene Mand er draget i Marken mod Panno-
nierne og Dalmatierne, og vore Legioner paa nærvæ-
rende Tid i Gallien ere for svage til at føre Krigen
mod

mod de affaldne Britter, saa vil vi opfordre Adelen til dette Foretagende. Han udnevner Lucius til Proconsul, og Eder, I Tribunen, paalægger han den Forretning, uindskrænket at oprette en Krigshær. Lange leve Cæsar!

Tribunen.

Er Lucius General for Tropperne?

Anden Raadsherre.

Ja.

Tribunen.

Og forbliver nu i Gallien?

Forste Raadsherre.

Med de Legioner, hvorom jeg i har talst, hvoraf Eders hervede Tropper skal faae Forsterkning. Eders Fuldmagt vil forestrive Eder deres Antal og Tiden til Afreise.

Tribunen.

Vi vil efterkomme vor Pligt. (De gaae.)

N i e n d e S c e n e.

(Cymbelins Pallads.)

Cymbelin, Kavalierer og Pisanio.

Cymbelin.

Kom hld igien, og bring mig Efterretning om, hvordan det er med hende. En Feber over hendes Sons Gravatrelse! Afsindighed, hvorved hendes Liv er

er i Fare! — Himmel! hvor dybt paa eengang du faarer mig! Imogen, den første Deel af min Glæde, er borte! Min Dronning fortvistet og sengeliggende, og det paa en Tid, da frygtelige Krigs true mig! Hendes Son bortreist, der paa nærværende Tid er mig saa nødvendig! Det slaaer mig, saa at jeg maae opgive alt Haab om Redning. Men du, Karl, som nødvendig maae vide noget om hendes Afreise, og som forstiller dig saa uvidende, dig vil vi aſtrønge det ved starpe Piinsler.

Pisanio.

Mit Liv, Herre, er Eders. Jeg overlader det Eders Godtbesindende. Men angaaende Prinsessen veed jeg ikke, hvor hun opholder sig, hvorfor hun er bortgaet, eller naar hun agter at vende tilbage. Jeg beder ydmugst, hold mig for Eders troe og oprigtige Ziener.

Kavalieren.

Min gode Konge! den Dag, hun blev savnet, var han her. Jeg tor indestaae for, at han er oprigtig og vil troelig efterkomme alle en Underdans' Pligter. I Henseende til Kloeten, spares der ingen Flid paa at opføge ham, og han vil uden Twyl snart findes.

Cymbelin.

Tiderne ere uroelige. (til Pisanio) Vi vil endnu nogen Tid lade dig slippe, men vor Mistanke hviler endnu paa dig.

Kava-

Kavalieren.

De romerske Legioner, med Deres Majestæts Til-ladelser, ere alle dragne fra Gallien, og have landet paa vore Kyster, med en betydelig Forstærkning af unge Adelsmænd, som Raadet haver assendt.

Cymbelin.

Havde jeg nu min Sons og min Dronnings gode Raad! Jeg er bedøvet af Forretninger.

Kavalieren.

Min naadige Konge! Eders Udrusninger kan et byde et mindre Antal Spidsen, end det, hvorom vi høre. Kommer der flere, saa er du og bereed paa flere. Det staer endnu kun tilbage at sætte de Tropper i Bevægelse, som længes efter intet andet, end det samme.

Cymbelin.

Jeg takker dig. Lad os begive os bort, og gaae Leiligheden i Mode, som den fremstiller sig. Vi befrygte fra Italien intet, som kan bringe os Fortredeligheder, men vi forge over de hos os selv indfaldende Sildragelser. Kom, lad os gaae.

(Cymbelin og Kavaliererne gaae.)

Pisanio.

Jeg har intet Brev havt fra min Herre, siden jeg tilskrev ham, at Imogen var dræbt. Det er besynderligt! Ligeledes hører jeg intet fra Prinsessen, som dog lovede at sende mig vste Tidender fra sig. Jeg veed

veed ikke heller, hvad der er tilfaldet Kloeten, men om alt
ting er jeg uvist og uroelig. Himlen maae styre dem!
Min Halsshed bestaaer i at jeg er ørlig, min Utroes-
stab kommer af min Troessab. Den narværende Krig
skal prove min Kierlighed til mit Fæderne land, der
ei engang skal undgaae Kongens Opmærksomhed, el-
ler og jeg vil falde i den. Alle mine andre Divils
maae Tiden opflare. Lykken bringer undertiden Baade
i Havnen, der ei have Styrmænd.

(gaar.)

Is not meynhertis erred? Ippen? spidam nis?
Is morred? kys? ans? hvid? lund? sydum? tynd?
Ang? doord? go ud? re? not? vrid? vte? rymmer? vryd?
Vryd? ed? vryd? in sandur? und? und? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?

vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?

vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?
vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd? vryd?

Fierde

Fierde Act.

Forste Scene.

Glov.

Kloten allene.

Jeg er nu nær ved det Sted, hvor de skulde mødes, dersom Pisanios Landfort ei er uesterretteligt. Hvor vel hans Klæder passer mig! Hvorfor skulde ikke hans Kjæreste, som blev giort af den, der gjorde Skræderen, ligesaa vel passer sig for mig; desto snarere, fordi Fruentimmerne haver, med Forlov at sige, deres Nykfer rykkevis. Det vil give mig nok at bestille. Jeg tor vel sige det til mig selv, thi det er ingen Forsøgslighed hos en Mand at raadsøre sig med sit Speil i sit eget Kammer. Mit Legems Lemmer, skulde jeg troe, ere ligesaa vel dannede som hans. Jeg er ei yngre, meget stærkere, ei under ham i Formue, Tiderne ere mig langt gunstigere. Jeg er langt over ham i Godsel, ligesaa bevandret i almændelige Timester, og mere udmarket i enkelte Twistigheder; og dog elsker den onde trodsige Tasté ham, til Trods for mig. Hvad de Dodelige dog ere! Posthumus! dit Hoved, der nu voxer paa dine Skuldre, skal inden en Time være afflaget, din Kjæreste skendet, dine Klæder revne i Styk-

i Stykker for hendes Hine. Og naar alt det er gjort,
vil jeg stode hende hjem igien til hendes Fader, der
maaske vil blive lidt fortrydelig over min saa haarde
Medfart. Men min Moder, der harer hans egensu-
dige Luner i sin Magt, skal omdreie altting til mit
Versmimelse. Min Hest har jeg nu fastbundet. Herud,
Haarde, og det til en bedrovelig Forretning. Skiebne,
lad dem falde i mine Hænder! Dette er deres be-
skrevne Modeplads, og Pisanio tor vist ei fixere mig.

(gaar.)

Anden Scene.

Hulen.

Bellarus, Gviderius, Alviragus,
Imogen (kommende ud af Hulen).

Bellarus.

Eftersom du er ei vel, saa bliv da her i Hulen.
Vi vil komme til dig efter Jagten.

Alviragus.

Bliv her, Broder. Ere vi ei Brødre?

Imogen.

Det skulde alle Mennesker være. Men den ene
Jordklods er forskellig i Værdighed fra den anden,
endfiondt de begge ere af et Stov.

Gviderius.

Gaae I kunn ud paa Jagt, jeg vil blive hos ham.

Imo-

Imogen.

Saa syg er jeg ikke. Endskindt jeg befinder mig ei vel, er jeg dog ei saa kielent et Byebarn, at jeg skalde synes færvig at dse, førstend jeg blev syg. Be-hager I, saa forlad mig. Pas Eders daglige Arbeide. At afbryde Sædvanen, er at bryde alt. Jeg er ei vel, men Eders Mærverelse hos mig kan ei bedre mig. Selskab er ingen Trost for den Uselskabelige. Jeg er ei virkelig syg, naar jeg kan saaledes tale derom. Jeg beder, betroe mig at være her allene; jeg vil ingen berøve noget uden mig selv, og lad mig dse, i det jeg begaer et saa usfelt Tyverie.

Gviderius.

Jeg elsker dig, det har jeg allerede sagt dig, saa høit og saa meget, som jeg elsker min Fader.

Bellarius.

Hvad? hvordan?

Arviragus.

Dersom det er Synd at tale saa, min Fader, da er jeg lige skyldig i min gode Broders Feil. Jeg veed ei, hvorfor jeg elsker dette unge Menneske, og jeg har hort Eder sige, at Kierligheds Grund er uden Grund. Var Liigbaaren for Doren, og Spørgsmålet blev, hvem der skal dse, vilde jeg sige: Fader! ei dette unge Menneske.

Bellarius.

O, ædle Drift! Forædlede Natur, Foster af sand Herkomst! Feige Fædre avle feige Sonner, og nedrige Ting frembringe det nedrige. Naturen har Deel

og Klie, Foragtesse, og Undighed. Jeg er ikke deres Fader; dog den, som det skulde være, rober sig selv ved et Underværk. Jeg elskes da altsaa ei høiest! — Men Kloken er denne Morgen allerede mi.

Arviragus.

Broder! farvel!

Imogen.

Jeg ønsker god Lykke paa Jagten.

Arviragus.

Og jeg dig Helsbred. — Maar I nu saa behager, Fader —

Imogen (for sig).

Det er nogle artige Skabninger. — Gud! hvilke Logne jeg haver hørt! Bore Hoffolk sige: overalt, uden ved Hoffet, anträffer man raae Vilphed. Erfaring, o hvor du giendriver dette Foregivende! Det uregierlige Hav frembringer Uhyrer, og de arme staf-skylidige Bække smaa velsmagende Fiske. Jeg er immer syg, ret hertesyg. — Pisanio, jeg vil nu smage din Drif. (Driller af Flasken.)

Gviderius.

Jeg funde ei oymunstre ham. Han sagde, at han var en Person af Stand, men ulykkelig; uredeligen mishandlet, skondt selv redelig.

Arviragus.

Saaledes svarede han mig og; dog sagde han, at jeg herrestor skal faae mere at vide.

Bella-

Bellarius.

Til Skoven! til Skoven! — Vi vil lade dig no-
gen Tid i Roe; gaae ind og hvil dig.

Arviragus.

Vi skal ei blive længe borte.

Bellarius.

Kiere, bliv ei syg, thi du maae være vor Huus-
holderke.

Imogen.

Frist eller syg er jeg Eder altid forbunden.

(gaaer ind i Huslen.)

Bellarius.

Saa skal vi bestandig mage det. — Dette unge
Menneske, endskindt ulykkelig, lader dog til at have
gode Forsædre.

Arviragus.

Hvor englelig han synger!

Gviderius.

Og hvor nydelig en Kæt Mad laver han ikke!

Arviragus.

Han skar vore Rodder i Figurer, og frydrede vor
Suppe, som om Juno havde været syg, og han var
bleven hendes Spisemester. Kjont parrer han et
Smiil med et Suk, ligesom dette Suk sukkede over,
at det ei var saadant et Smiil; — og at Smilet spot-
tede Sukket, fordi det vilde flye saa guddommeligt
et Tempel, og blande sig med Windene, som Søefolke-
ne udstielde.

Gviderius.

Ja, jeg lagde Mærke til, at Kummer og Taalmodighed, begge rodfæstede hos ham, blande deres Grene sammen.

Arviragus.

Opbox Taalmodighed! og lad den stinkende Hyld, Kummer, løsviske sin fordærvelige Rod fra den opstrydende Vuuranke!

Bellarius.

Det er hoi Morgen. Kom, afsted. — Hvem er der?

Tredie Scene.De Forrige, Kloten.Kloten.

Jeg kan ei finde de Landstrygere. Den Skurk har fixeret mig. Jeg er afmægtig.

Bellarius.

Disse Landstrygere! Meener han ei os? Jeg kiender ham tildeels. Det er Kloten, Dronningens Søn. Jeg befrygter nogen Esterstræbelse. I mange Aar har jeg ei seet ham, og dog veed jeg, at det er ham. Man holder os for fredlose Folk. — Bort med dig!

Gviderius.

Han er allene. Du og min Broder maae undersege, om han har nogle Kamerater i Nærheden.

Jeg

Jeg beder Eder, gaaer bort. Lad mig allene med
ham. (Bellarius og Arviragus gaae.)

Kloten.

Stille. Hvem ere I, der saaledes flye for mig?
Vist nok nogle Skielmere af Biergfolk. Jeg har hørt
tale om saadanne. — Hvad er du for en Slave?

Gviderius.

Nøget mere slavist giorde jeg aldrig, end uden
Slag at besvare en Slave.

Kloten.

Du er en Røver, en Forbryder, en Skielm.
Overgiv dig, Thy!

Gviderius.

Til hvem? til dig? Hvem er du? Har jeg ei en
Arm ligesaa stor som din, et Hierte ligesaa stort?
Jeg tilstaarer, du er større i store Ord, thi jeg bær ei
min Dolk i Mund'en. Siig, hvad er du, og hvorfor
jeg skulde overgive mig til dig?

Kloten.

Du gemeene Kieltring! kiender du mig ei paa
mine Klæder?

Gviderius.

Nei, ei heller din Skräder, din Bedstefader.
Han giorde disse Klæder, der, som det synes, gior dig
til hvad du nu er.

Kloten.

Du stortalende Knegt! min Skräder giorde dem
ikke.

Gviderius.

Gaae din Vei da, og tak den, der gav dig dem.
Du er en Gief, som jeg ei gider prylgle.

Kloten.

Du usorskammende Thy! hør fun mit Navn, og
skielv.

Gviderius.

Hvad er dit Navn?

Kloten.

Kloten, du Skielm!

Gviderius.

Kloten altsaa, du todobbelte Skielm! er dit Navn.
Jeg kan ei stielse derved. Var det Tudsse, Hugorm,
eller Edderkop, vilde det snarere bevæge mig.

Kloten.

Nu, til din desto større Frygt, ja til din stersie
Forvirring, skal du vide, at jeg er Dronningens Son.

Gviderius.

Det gør mig ondt, da du ~~er~~ synes din Herkomst
værdig.

Kloten.

Er du ei bange?

Gviderius.

Dem, jeg bær Agtelse for, dem, jeg frygter, ere
klog Folke. Narre leer jeg af, dem frygter jeg ikke.

Klo-

Kloten.

Doe Døden! Naar jeg har fældet dig med min
egen Haand, vil jeg forfølge dem, som nyeligt flyede
herfra; og over Portene af Luds Stad skal jeg sætte
deres hoveder. Overgiv dig, Biergmænd!

(de føgte og gaae ud.)

Fierde Scene.

Bellarcius, Arviragus:

Bellarcius.

Jeg træffer ingen af hans Selskabsbrodre her
omkring.

Arviragus.

Aldeles ingen. Du tager vist Feil af ham.

Bellarcius.

Jeg kan ei vide. Det er længe siden, jeg saae
ham. Men Tiden har intet forandret af disse hans
Ansigtstræk, som han da havde. Hans Hulken og
Stænnen, naar han taler, er som den andens. Jeg
er sikker paa, at det var den virkelige Kloten.

Arviragus.

Paa dette Sted forlod vi dem. Jeg ønsker, at
min Broder maae skilles vel fra ham. Du siger, det
er en hæslig Karl.

Bellarcius.

Neppe var han kommen til siellig Alder, da han
ingen Frygt viiste for de rædsomste Skräksomheder.

Thi Mangel af Overlæg er ofte en Rædning mod
Frygt. — Men see der, din Broder.

Gviderius (med Klotens Hoved).

Gviderius.

Den Kloten var en Mar, en tom Hung, hvori
der var ingen Penge. Herkules kunde ei have slaget
hans Hierne ud, thi han havde ingen. Hvis jeg ei
havde gjort det, havde den Mar haaret mit Hoved,
som jeg nu bærer hans.

Bellarins,

Hvad har du gjort?

Gviderius.

Jeg veed selv bedst, hvad. Jeg har afshugget en
Klotens Hoved, som var, efter hans egen Berecning,
Dronningens Son, der kaldede mig en Forræder, en
Biergmmand, og sværgede paa, at han med hans egen
Haand vilde grieve os, slae vore Hoveder af fra det
Sted, hvor de, Gud være lovet! endnu voxe, og
sætte dem over Portene i Luds Stad.

Bellarins,

Vi ere alle forlorne!

Gviderius.

Hvad, værdige Fader! have vi at tæbe, uden
hvad han soer paa at fratauge os, vore Liv? Lovene
beskytte os ikke. Hvorfor skulde vi da være saa om-
hiertede og lade en saadan hoffærdig Kiodklods trodse
os, lade ham være Dommer og Høddel selv over os,

der

der frygte ingen Lov. — Hvor mange af hans Folge
have I vel forefundet her omkring?

Bellarcius.

Vi kan ei faae Die paa en eeneste Siel; men efter
al Rimelighed maae han have haft noget Folgestab.
Endskindt hans Tænkemaade var intet uden Foran-
dring, og det fra et Onde til det værre, saa funde
dog ei hans Afstandighed, hans grændelses Galstab
kommet ham til at sværme hid gansse allene. Maas-
ke har man hørt ved Hosset, at nogle Folk, som
vi, have Tilhold i en Hule, jage her, ere Rovere,
og med Tiden kan udgiore en stærkere Bande; hvilket,
som han har hørt, har kommet ham til — og det
ligner ham — at bryde ud og sværge paa, at han
vilde opbringe os. Dog er det ei rimeligt, at han
skulde komme ene, og at han skulde paataage sig saadant
og de taale det. Vi have altsaa god Grund til at være
bange, da vi kan befrygte, at den Krop haver en
Hale, der er mere farlig, end Hovedet.

Arviragus.

Lad hvad Anstalter, som Guderne have besluttet,
blive foiede! Min Broder har altid gjort, hvad
ret var.

Bellarcius.

Jeg havde ingen Lyst til at jage i Dag. Den unge
Fideles Sygdom gjorde mig Weien besværlig.

Gviderius.

Med hans eget Sværd, som han svingedede mod
mit Bryst, har jeg afkappet hans Hoved. Jeg vil

kaste det i Fiorden her bag vor Klippe, og lade det
gaae til Søes og fortælle Fisene, han er Dronningens Son, Kloten. Saat meget agter jeg det.

(gaaer.)

Bellarius.

Jeg frygter for, at det vil blive henvnet. Give du
ei havde giort det, Polidor! endskindt Tapperhed
flæder dig vel nok.

Arviragus.

Jeg ønsker, at jeg havde giort det, paa det at Hev-
nen kunde ramme mig allene. Polidor, jeg elsker dig
broderlig, men jeg misunder dig, at du har bervet
mig denne Gierning. Jeg vilde ønske, at en Hevn,
som det var mueligt med Kræfter at kunne mude, vilde
opsoge os og fordre os til Ansvar.

Bellarius.

Det er nu giort. Vi vil ei jage mere i Dag, og
ei føge efter Fare, hvor ingen Fordeel kan ventes.
Nu beder jeg, du vil følge mig til vor Klippe. Du
og Fidele skal være vor Kok. Jeg vil bie, indtil den ha-
stige Polidor kommer tilbage for strax at føre ham til
vort Middagsmaaltid.

Arviragus.

Den arme syge Fidele! Jeg gaaer gierne til ham.
For at skaffe ham hans Farve tilbage, vilde jeg gierne
udtappe et heelt Sogn af slige Kloteners Blod, og
endda rose mig selv for Velgørenhed. (gaaer.)

Bellar-

Bellarus.

O, du Guddom! du guddommelige Natur! disse
fyrstelige Born har du indprentet dit udtrykte Billeder.
De ere saa milde, som Vestenbindene, der flagre un-
der Violeterne, og dog ei skytte deres yndige Hoved;
og alligevel saa hidsig, naar deres kongelige Blod op-
flammes, som den heftige Wind, der gribet Biergets
Graner ved Tuppen, og nedboier dem til Dalen.
Det er underligt, at en usynlig Drift skal danne
dem uden Anviisning til Kongeværdigheden, umid-
delbar indgive dem Begreb om Ere, om Levemaade,
som de ei have seet hos andre, om Tapperhed, som
vild oppoxyer i dem, men frembringer Frugter, som
om den havde været indplantet. — Besynderligt alsi-
gevel, hvad Klotens Ankønst herhid skal betyde, eller
hvad hans Død vil tilbringe os.

Gviderius (kommer tilbage).

Gviderius.

Hvor er min Broder? Jeg har sendt Klotens Ho-
ved med Strommen i Gesandtskab til hans Moder.
Kroppen er vor Gidsel, indtil han kommer tilbage.

(hoitidelig Musit.)

Bellarus.

Mit Kunstige Instrument! Hør Polydor, det lyder!
Men hvad Anledning har man vel nu faaet til at spille
derpaa? hør!

Gviderius.

Er han da her hjemme?

Bella-

BELLARIUS.

Han gif nu først hersra.

GVIDERIUS.

Hvad mon hans Forsæt være? siden min kiere Morders Død har det ei ladet sig høre. Høitideligheder passe allene ved høitidelige Leiligheder. Hvad er vel Alrsagen? Triumpher for ingen Ting og Klager for Ubetydeligheder er Lystighed for Aler, og Bedrøvelse for Drenge. — Er Kadval forsyret?

F e m t e S c e n e.

De Forrige, Arviragus (bærende den døde Imogen i sine Arme.)

BELLARIUS.

See! her kommer han, og bringer den gyselige Anledning, til hvad vi lastede ham for, i sine Arme.

Arviragus.

Fuglen er død, som vi giorde saa meget af. Helse havde jeg sprunget fra mit sextende Åar lige til det tredindstyvende, og bortvexlet min lystige Alder mod en Krykke, førend jeg vilde see dette.

GVIDERIUS.

O, du skinneste, yndigste Lillie! Min Broder hær dig ei halv saa vel, som da du selv voxede.

BELLARIUS.

O, Tungfindighed! hvo funde nogensinde lodde din Bund, og finde den Rheed, hvor man sit at vide,
ved

ved hvilke Kyster dit lade Skib lettest havnede? —
Du salige Skabning! Gud veed, hvilken Mand du
kunne have blevet. Men ak, fortrefeligste Yngling!
du dode af Tungsindighed! — Siig mig, hvordan
fandt du ham?

Arviragus.

Stiv, som du seer. Saaledes smilende, som om
en Blue havde kildret ham i sin Slummer, og ei som
han beloe Dødens Piil. Hans hoire Kind hvilede paa
en Pude.

Gviderius.

Hvor?

Arviragus.

Paa Marken. Hans Arme saaledes sluttede; jeg
troede, hansov, og tog mine beslagne Treestoe af
Fodderne, hvis haarde Lyd forkyndede mine Trin alt
for lydelig.

Gviderius.

Hvordan, han sover fun. Dersom han er ei mere,
vil han giore sin Grav til en Seng, og quindelige Feer
vil sværme om hans Hvilesed, hvilket Ormene ei tor
nærme sig.

Arviragus.

Med de smukkest Blomster, saa længe Sommeren
varer, og jeg bliver her, Fidele, vil jeg forsionne
din traurige Grav. Du skal ei manglde de Blomster,
der ligne dit Ansigt, den blege Vinterlisje; ei heller
den himmelsblaae Hyazinth, saa lig dine Aarer; ei heller
Skovrosens Blade, der, at jeg ei skal forringe den,

Var

var ei mere bessugtende end din Mand. Dom-papen *
vilde desuden med venstabeligt Neb — o! hvor den
beskremmer disse rige efterladte Arvinger, der lade de-
res Fædre ligge uden Gravsted — tilbringe dig alt
dette, og derforuden tækkende Moos, naar Blom-
sterne ere forsvundne, til Winterklædning for dit Liig.

Gviderius.

Kiere, hør nu op at spille i qvindagtige Udtryk
med det, der er saa alvorligt. Lad os begrave ham,
og ei ved vor Beundring forhale den ham nu pligtige
Skyldighed. — Til Graven!

Arviragus.

Süg, hvor skal vi legge ham?

Gviderius.

Ned Evriphile, vor gode Moder.

Arviragus.

Vel, det stee! Lad os, Polydor, endskjondt vore
Steumer have faaet den mandige Dybde, led-sage
ham syligende til Graven, som engang vor Moder; vi
bruge samme Toner og Ord, fun med den Forandring,
at Evriphile maae nu hedde Fidele.

Gviderius.

Kadvel, jeg kan ikke synge; jeg vil græde, og ud-
tale Ordene esce dig. Thi Sorgens Toner, naar de
give

* Dette grunder sig paa en almindelig Meening hos den gemeene
Mand, at Dom-papen, naar den sinder et dode Legeme, pleier
at tildekke i det mindste Unsigter med Moos.

give Mislyd, er værre end løgnagtige Præster og Templer.

Arviragus.

Vi vil da kun oplæse dem.

Bellarus.

Jeg mærker, store Sorger læge de mindre. Thi Kloden er ganske forglemst. Han, mine Barn! var en Son af en Dronning; og endskindt han kom hid, som vor Fiende, erindre Eder dog, at han havde undgået dersor. De Ringe og de Mægtige, naar de forraadne sammen, have et Stov. Dog gjør Eret, denne Verdens Helgen, Forskiel i Pladsen imellem den Høie og Lave. Vor Fiende var fyrtelig; og endskindt I berøvede ham Livet, som vor Fiende, saa begraver ham dog, som en Prinds.

Gviderius.

Gaae og hent ham hid. Thersites Legeme er saa godt som Ajax's, naar de begge ere livløse.

Arviragus.

Dersom du vil gaae hen og bringe ham hid, saa vil vi imidlertid fremstige vor Sang. — Begynd, Broder!

(Bellarus gaaer.)

Gviderius.

Nei, Kadvel, vi maae lægge hans Hoved mod Østen. Min Fader har en Grund dersor.

Arviragus.

Det er sandt.

Gvide-

Gviderins.

Kom althaa hid og tag sat.

Arviragus.

Saa, begynd nu.

S a n g.

Gvider. Frygt ei mere Solens Gled,

Frygt ei barske Vinters Magt.

Hiem du gil, og vennen ned;

Har dit Lob tilendebragt.

Drenge, Piger, lidet, stor

Olive dog til sidst kun Jord.

Arvir. Stormands Trudsel frygt ei meer,

Dig ei naer Tyrannens Smært.

Sorgles vær for Mad og Alceer;

Dig Roret er, som Egen, kiert.

Den Lærde, Lægen, Fyrsten stor

Maae selge dig, og blive Jord.

Gvider. Frygt ei Lynnildstraalens Fal

Arvir. Og ei Tordnens Skreksom Knald.

Gvider. Frygt ei meer' Bagtalens Sled.

Arvir. Fryd og Sorg for dig er dod.

Begge. Else're alle, lidet, stor,

Maae adlyde, blive Jord.

Gvider. Gi Besværger stæde dig!

Arvir. Ingen Trolddom plague dig!

Gvis

Gvider. Intet Spøgels' skælle dig!

Arvir. Intet Onde nærme dig!

Begge. Roeligt Endelig nu hav,
Uforstyrret blie din Grav!

Bellarious (værende Klorens Legeme).

Gviderius.

Vi have holdet vor Liigbegiengelse. Kom og læg
ham nu ned.

Bellarious.

Her ere nogle faa Blomster, men ved Midnat skal
vi have flere. De Urter, der endnu have Nattens
folde Dug paa sig, ere den passeligste Strølse for
Gravene. — Paa dit Ansigt. — I vare Blomster,
og ere nu henvisnede. Ligeledes skal og de Urter,
som vi strøe paa Eder, forvisne. — Kom, assed her-
fra! Gaae assides og fald paa Eders Kne. — For-
den, som først gav dem, har dem nu igien. Deres
Glæde er her forbie, som ogsaa deres Lidelser.

(De gaae.)

Siette Scene.

Imogen (opvagnde).

Ta, Herre, til Milfordhavn — Hvor er Beien
derhen? — Jeg takker dig. Forbi hün Bust? —
Hvor langt er det dithen? — For en Ufærd! kan det
være

være sex Mile? Jeg har gaaet den ganske Nat. —
 I Sandhed, jeg vil lægge mig ned og sove. Men
 sagte, ingen Sengekammerat! (bliver vær det døde Legeme)
 O, I Guder og Gudinder! disse Blomster ligne Ver-
 dens Fornsiesser, og denne blodige Mand dens Sor-
 ger. — Jeg haaber, at jeg drommer. Thi mig sy-
 nes, jeg var Bevogter af en Hule og kaagede for nogle
 stikkelige Folk. Det er ei saa. Det var kun en Piil,
 giort af intet, afflukt efter intet, som opstaar af
 Hiernens Dunster. Endog vore Nine ere blinde, li-
 gesom vor Forstand. Jeg zitter virkelig endnu af
 Frygt. Men dersom der endnu i Himlen er saa lidet
 en Draabe Medlidenhed tilbage, som Diet af en Eng-
 lekonge, o, I Guder! forund mig en Deel deraf.
 Endnu samme Drom! Endog naar jeg vaager er
 det uden for mig, som inden i mig; ei Indbildung,
 men virkelig Islelse. — En Mand uden Hoved!
 — Posthumus's Klæder! Jeg kiender Dannelsen
 af hans Been, det er hans Haand, hans Merkur-
 God, hans Martis-Laar, hans herkuliske Arm.
 Men hans Jupiters Ansigt! — O, Mord i Him-
 len! hvordan! det er borte! — Pisano! alle de
 Forbandelser, som Hekuba i sit Raserie udstoede mod
 Grækerne, og mine oven i Kiobet, ramme dig! Du,
 ja du, sammensoren med den Diebel Kloten, har ta-
 get min Mand af Dage. At skrive og læse være fra
 nu af Korræderie. Den fordomte Pisano har med
 sine opdigtede Breve — o, fordomte Pisano! Top-
 masten af det fortresseligste Kartoi i Verden afkappet.
 — O, Posthumus! ak, hvor er dit Hoved? hvor er
 det? Bee mig, hvor er det! Pisano maatte have
 myrdet

myrdet dit Hierte, og ladet dig beholde dit Hoved.
 Hvordan kan det være? Pisanius? — Han er det og
 Kloten. Deres Ondskab og Bindelyst har foraarsaget
 al denne Jammer. O, det er afflystigt! afflystigt!
 Den Drif, han gav mig, som han sagde, var for-
 tresselig hiertestyrkende, har jeg ei besundet den dræ-
 bende for Sandserne? Derved bestyrkes det rigtig
 nok, at det er Pisanius og Klotens Gierning. O!
 farve min blege Kind med dit Blod, at vi forekomme
 dem desto gyseliger, der maae finde os. O, mitt
 Mand! min Mand!

Syvende Scene.

Lucius, Kaptainer og en Spaamand.

Kaptainen.

De Legioner, som camperede i Gallien, ere, i
 Folge din Willie, efter fuldendt Reise over Søen,
 stodte til de øvrige, og ventte dig her i Milsordhavn
 med dine Skibe. De ere alle i Beredskab.

Lucius.

Hvad Efterretninger have vi fra Rom?

Kaptainen.

Senatet har opfordret Italiens Grændsebeboere
 og Adel, af hvis meget villige Gemyter man kan love
 sig herlige Dienester. De komme under Anførsel af
 den usorsagte Iachimo, Ghenna's Broder.

Lucius.

Maar venter du dem?

Kaptainen.

Med den første gunstige Wind.

Lucius.

Disse hurtige Anstalter give os den hærligste Forhaabning. Besal, at vores nærværende Tropper blive mynfrede. Byd Kaptainerne drage Omsorg deraf. — Nu, (til Spaamanden) hvad har du sidst drømt i Anledning af denne Krig?

Spaamanden.

I denne sidste Nat viiste Guderne mig et Syn. — Efter foregaende Fasten bad jeg om deres Abenbaring. Jeg saae Jupiters Fugl, den romerske Ørn, flyve fra det fugtige Syden til disse Vestens Egne, hvor den forsvandt i Solens Straaler; og det betyder — med mindre mine Synder blende min Spaa-domsaand — Lykke for den romerske Hær.

Lucius.

Drom ofte saaledes, og aldrig falsk. — Sagte, hvad er dette for et Skrog uden Hoved? Ruinerne vise, at det tilforn var en prægtig Bygning. — Hvordan, en Page enten død eller sovende paa ham? Men dog rettere død. Thi Naturen strækkes for at tage sit Leie blandt de døde, eller lægge sig til at sove paa affielede Legemer. Lad os see dette unge Menneskes Ansigt.

Kaptainen.

Han er endnu levende, Herre!

Lucius.

Lucius.

Han vil da give os Underretning om dette Legeme.
 — Unge Mand, fortæl os noget om din Skiebne,
 thi den synes at opfordre til Undersøgelse. Hvem er
 den, som du gør til din blodige Hovedpude? Hvem
 var det vel, som forandrede dette skionne Kunstslykke
 anderledes, end den ædle Natur dannede det? Hvad
 Deel tager du i dette bedrøvelige Brag? Hvordan
 hændte det? og hvem er det? — Hvem er du?

Imogen.

Jeg er intet; eller om ei det egentlig, saa dog al-
 ligevel var det mig bedre, at være intet. Denne var
 min Herre, en fortresselig tapper Britter, der ligger
 her myrdet af nogle Biergfolk. Al! der gives ei mere
 flige Herrer. Jeg kan vandre fra Østen til Vesten,
 søger Tienesse, forsøge mange, allesammen ret gode,
 Folk, tine dem redelig, og aldrig finde en anden saa-
 dan Herre igien.

Lucius.

Arme Menneske! du rører mig ei mindre med dine
 Klager, end din Herre med sit Blod. Süg mig hans
 Navn, gode Ven.

Imogen.

Richard du Champ *. (afsides) Dersom jeg lyver,
 og gør ingen Skade dermed, haaber jeg, endstiondt

X 3

Guder,

* Man maae ei stode sig over de nye Navne, som Shakspear meget ofte blander imellem de gamle. Han skyldte sin Tids Modes Noveller dem, ligesom sine Anachronismer. Saaledes, for Exemp:

Guderne høre det, at ye vil tilgive mig. — Spurgte
De om noget, Herre?

Lucius.

Dit Navn?

Imogen.

Hidelse.

Lucius.

Du viser selv, at det passer sig paa dig. Dit
Navn stikker sig vel for den Troestab, og din Troestab
for dit Navn. Vil du prøve din Lykke hos mig? Jeg
vil ei sige, at du i mig skal faae saa god en Herre,
men mindre elsket skal du ei blive. Den romerske
Keisers Anbefalingsbrev, ved en Consul mig over-
bragt, skulde ei hastigere end dit eget Værd befordre
din Lykke. Kom ned mig!

Imogen.

Jeg vil folge Dem, Herre. Men først, om det
saa behager Guderne, vil jeg forbare min Herre for
Fluerne, saa dybt som Tingrene paa dette Skæft kan
grave. Og naar jeg har bestrovet hans Grav med vild
Skovsloev og Urter, og bedet et hundrede Bonner der-
over, saadan som jeg kan, og enhver af dem togange,
vil jeg græde og sulke, og saaledes forsladende hans
Tjeneste folge dig, om du behager at antage mig.

Lucius.

Erempe!, forekommer det i en gammel Historie om Cephalus og
Prokris, at de opholdte sig ved Høfet i Venedig, og at hendes
Fader formaade Herringen til, at Cephalus paa det hastigste
blev sendt som Gesandt til det Tyrkiske Høf.

Steens.

Lucius.

Ja, gode unge Mand; og jeg skal hellere være dig en Fader end en Herre. — Mine Venner! den Dreng har lært os mandlige Pligter. Lad os udføge den smukkeste gronne Plads, og giøre ham en Grav med vore Landser og Stridsvær. Kom, tag ham i Eders Arme. Unge Menneske! han er os anbefalet ved dig, og han skal faae en Begravelse saa god som nogen Soldat. Vir ved frisk Mod; astor dine Hine. Undertiden ere Fald Anledning til at opstaae desto lykkeligere.

de gare.)

Ottende Scene.

Hulen.

Bellarius, Gviderius og Arviragus.

Gviderius.

Der er Stoen rundt omkring os.

Bellarius.

Lad os holde os derfra.

Arviragus.

Hvad Fornoielse kan vi da finde i Livet, naar vi skal holde os fra Farer og Bedrivter?

Gviderius.

Hvad skulde vi haabe ved at skuse os? I denne Forfatning maae Romerne enten dræbe os som Britter, eller antage os for vilde og unaturlige Oprørere,

rere, saa længe de kan bruge os, og siden dræbe os bagefter.

Bellarius.

Vi vil begive os hsiere op til Hields og der ssge vor Sikkerhed. Gaae over til Kongens Partie kan vi ikke. Da Klotens Dod endnu er saa nyelig foregaat, og vi ei ere bekjendte ellers monstrede med de andre Tropper, kunde de node os til at opgive vort Opholdssted, og saaledes afteninge os, hvad vi have gjort, hvis Besvarelse vilde drage Døden med haarde Piunsler efter sig.

Gviderius.

Det er en Twist, Fader, der ei paa nærværende Lid hverken anstaer dig, eller tilfredsstiller os.

Arviragus.

Rimeligt er det ikke, at naar de høre Komernes Heste vrinske, see deres Feldtild, og baade med Hine og Hren ere saa viktig bestiestigede, som nu, at de da vil forode deres Lid med at erknyndige sig om os for at saae at vide, hvorsra vi ere.

Bellarius.

Oh, jeg er bekjendt med mange i Krigshæren. Endskjont Kloten dengang var ung, saa see I dog, at saa mange Alar ei have bragt mig ham ud af Hukommelsen. Derforuden har Kongen ei fortient hvert en nogen Dieneste af mig eller eders Kierlighed, da I vil finde i min Landslygtighed Alarsagen til eders Mangsel af Opdragelse og til denne haarde Levemaade, ja frem-

fremdeles være uden Haab om at erholde de Behage-
ligheder, som eders Bugge lovede, men bestandig
være udsatte for den hede Sommers Brand og at blive
Vinterens skielvende Martyrer.

Gviderius.

Bedre da ophore at leve, end at leve saaledes. Lad
os gaae til Armeen. Jeg og min Broder ere uhe-
fiendte for alle. Du selv er gaaet dem af Tankerne,
og er dertilmed saa forældet, at ingen gior noget
Spørgsmaaß om dig.

Arviragus.

Ved den Soel, som biss Skinner, jeg vil derhen!
Hvilkens Stakkel er jeg ei, der endnu ikke har seet no-
gen dse, neppe seet Blod uden af seige Harer, kaade
Geder og andet Wildt? Har jeg nogensinde besleget
en Hest, undtagen en eeneste, der havde en Rytter
lig mig selv, der aldrig har Spore eller Jern paa sin
Hæl? Jeg skammer mig ved at see paa den hellige
Soel, nyde dens velsignede Straalers Belgierning,
og forblive saa længe en ganske ukjendt Stakkel.

Gviderius.

Ved Himlen! jeg vil folge med. Dersom du vil
velsigne mig, Fader, og give mig din Tilladelse, saa
vil jeg bruge desto større Omhyggelighed; men vil du
ikke det, saa lad Skiebnen ved Romernes Arm give
mig det fortiente Stod!

Arviragus.

Det samme siger jeg og, Amen!

Bellarius.

Eftersom I da satte saa siden Priis paa eders Liv,
seer jeg ingen Grund, hvorfor jeg skulde bevare min af-
fældige Alder til flere Bekymringer. Gører eder da
færdige, mine Born! Hender det, at I tilsætte Li-
vet i Krigen for Eders Fæderneland, skal det og blive
min Dødseng, og der vil jeg ligge med eder, Born!
Gaae nu fun, gaae! (afslades) Tiden synes dem lang,
og deres Blod troer sig fornærmet, indtil det kan ud-
springe og fremvise, at de ere fødte Fyrster.

(De gaae.)

Femte

Femte Act.

Første Scene.

En Mark imellem den britiske og romerske Leir.

Posthumus

(med et blodigt Tørklæde i Haanden).

Ja, blodige Klæde! jeg vil bevare dig; thi jeg selv ønskede, at det saaledes skulle blive farvet. Jegteviede! dersom enhver af Eder vilde tage en saadan Beslutning, hvor mange skulle da ei myrde Koner meget bedre end dem selv, for et ganske lidet Feiltri? O, Pisanio, alle gode Tjenere opfyldte ei alle Besalinger; thi ingen Forpligtelse, uden de retmæssige, forbinde os. — Guder! dersom I skulle have taget Havn over mine Forseelser, havde jeg nu ei levet at iværksætte denne. Saa havde I frelst den dyrebare beklægelsesværdige Imogen, og rammet mig Usle, der er værdigere Eders Havn. Men ak! I bortrykker nogle herfra for smaae Feil af Kierlighed, for at de ei mere skal feile. Andre tillade I at fremme Ulykker ved Ulykker, den ene værre end den anden, og giøre dem endog frygtede til Iværksætterens Fordeel. Men Imogen er nu Eders. Gør, hvad I høsst finde for godt, og lad mig saa lykkelig at funne adlyde!

Jeg

Jeg er sendt hid iblandt den italienske Adel og for at
fægte imod min Kierestes Fædreeland. Det er nok,
Britannien! at jeg har myrdet din Hersterinde, fredelig
findet vil jeg ei give dig nogen Vunde. Deraf, gode
Himmel! hør taalmodig mit Forsæt. Jeg vil afføre
mig disse italienske Klæder, og vætage en brittisk
Bonde-Dragt; saaledes vil jeg fægte imod det Partie,
med hvilket jeg kom hid, saaledes vil jeg dse for dig,
Imogen, for hvis Skyld jeg indaander Doden med
hvært Blædedræt i Livet, og saaledes ubeklædt, ynket
eller havdet, vil jeg gaae enhver Hare lige under Di-
nene. Gud! lad mig udvise mere Tapperhed, end
mine Klæder lave, og indgiver mig alle de Leonaters
Styrke! For at bestemme Verdens Vane, vil jeg
begynde at indføre den Mode, at være mindre uden
end inden.

(gaer.)

(Lucius, Zachimo og den romerske Hær komme ind fra den
ene Side, og den brittiske fra den anden. Leonatus
Posthumus følger efter som en simpel Soldat. De
marschere over Skuepladsen og gaae ud. Zachimo og
Posthumus komme derpaa ind fægtende; han overvin-
der Zachimo og gier ham vnaabenlos. Derpaa forlader
han ham.)

Zachimo.

Mit Sinds Tungindighed og bevidste Brøde slap-
per min Mandighed. Jeg har belyvet en Kone, dette
Lands Dronning, og dets Lust svækker mig til Hevn.
Hvi funde ellers den Karl, Naturens sande Trældyr,
have i min egen Kunst overvundet mig? Adelskab,
medsød Ere som min, ere fun foragtelige Titler.
Dersom din Adel, Britannien! overgaaer denne Bon-
dekarl,

dekarl, som han vore store Herrer, bliver Forstießen,
at vi neppe ere Mennesker, og I Guder.

(gaaer.)

(Trefningen vedværer. Britterne sye. Chmbelin tages fangen. Derefter kommer Bellarius, Gvidertus og Arviragus ham til undsætning.)

Bellarius.

Holdt, bliv stående! Vi have vundet Marken.
Det snevre Pas er besat; intet slæber os uden vor egen feighertede Frygt.

Gvidertus og Arviragus.

Hold Stand, og fegter!

(Posthumus kommer Britterne til hjælp. De befrie Chmbelin og gaae.)

Lucius, Zachimo og Imogen.

Lucius.

Bort, Karl, fra Tropperne, og frels dig selv!
Den ene Ven dræber den anden, og Nordenen er saa stor, som om der var bundet for Krigsgudens Vine.

Zachimo.

Det kom af deres sidste Forstærkning.

Lucius.

Altting har i Dag underlig vendt sig. Lad os i
Eide enten samle nye Kræfter eller sye.

(De gaae.)

Anden

Anden Scene.

En anden Deel af Kamppladsen.

Posthumus, en brittisk Herre.

Herren.

Kom du derfra, hvor de gjorde Holdt?

Posthumus.

Jeg gør. Dog J, som det synes, kommer fra
de flygtende.

Herren.

Det gør jeg.

Posthumus.

Deraf haver J ingen Skam, thi alt var forloren,
hvæ ei Himlen selv havde segtet. Kongen, ei undsat
af begge sine Kloie, saae sin Krigshær i Uorden og in-
tet uden de flygtende Britters Rygge. Alt flygtede
igienem et snevert Pas, og Fienden, behiertet, næ-
sten aandelos ved den megen Slagten, og som havde
større Overslodighed af Arbeide end Hænder til Hul-
forelse, slog ned for Gode; nogle blev dodelig, andre
let saarede, nogle faldt om af Frygt, saa at det snevre
Pas var tilstoppet af døde Mænd, der paa deres Rygge
fik Banesaaret, og af Kuisoner, der levede for at døe,
af en langvarig Skam.

Herren.

Hvor var det snevre Stræde?

Post-

Posthumus.

Tæt ved Kamppladsen, med en Jordvold indhegnet og omgrøvet, hvilket en gammel Kriger forte sig til Nutte; virkelig, han viiste sig som en bras Mand, der fortiente saa langt et Liv, som hans graehærdede Alder havde opnaaet, for denne sin Dieneste mod sit Fædreland. Han med tvende unge Knæse, ligere til at lege Høg med Landsbyedrenge, end at giøre sligt et Nederlag; der havde Ansigtet, dannede for Master, eller endnu skionnere end de som soge Beskyttelse i dem, raaabte til de Flygtende: "Forsvar eders Post! Britternes Hærer, ei deres Mand doe flygtende. Til evigt Morke deres ustadige Siele, der flye baglends! Holdt, eller vi vil være Romere mod Eder, og give Eder liig Dydrene, hvad I dyrkst skye, og som I kan undgaae, naar I kun vredladen vil see Eder tilbage. Holdt! Holdt!" — Disse tre, virkeligen saa mange som tre tusinde, naar ellers den øvrige Deel gisr slet intet, giorde med dette Ord: Holdt! Holdt! anbragt paa det rette Sted, dog selv mere fortryllende ved deres ædle Adfærd, der kunde have forvandlet en Teen til en Landse og giort blege Kinder redmende, opvalte Skamfuldhed hos nogle, fornyet Mod hos andre, saa at visse, der vare forsorte ved Exemplret til Feighed — o, en Synd i Krigen, fordommelig hos den første Ansichter — begyndte at vende Dinene tilbage paa den Wei, hvor de løb, og viiste, liig Løver, mod Forsalernes Landser deres gridiske Tænder. Da blev Standsning i Jagten, man gav efter, og et forvirringsfuldt Nederlag fede strax derpaa. De sloi derefter som Kyllinger sammen
Wei,

Bei, hvorpaad de tilforn syrtede frem som Ørne, og
maatte nu som Trælle den samme Bane, hvorpaad de
som Seierherrer tilforn gjorde Fremgang; og vore
Kujoner tiente, ligesom Brodlevninger paa besværlige
Reiser, til at opholde Nodens Liv. Himmel! hvor de
sloge, da de fandt Bagdorren af deres ubogtede Hier-
ter naben; endskindt nogle af dem bare tilforn slagne,
nogle døende, nogle af deres Venner fuldfastede i den
forrige Strom. Af ti tilforn flyende for een, er en-
hver nu Thyes Drabsmand. De samme, som vilde
døe eller gjøre Modstand, ere nu paa Kamppladser
Dodens Sendebud.

Herren.

Det var en underlig Forandring, bevirket alt ved
et snevert Pas, en gammel Mand og to unge Drenge!

Posthumus.

Nei, forundre dig ei derover, endskindt du er
mere slakt til at falde i Forundring over Ting, du
hører, end selv at foretage noget. Vil du have et
Ruum derpaa, og til Spot bringe det ud iblant Folk,
saa er her et:

En Olding, Drenge to ved snevre Pas holdt Stand,
Beskytted' Britten, var de Romers Banemand.

Herren.

Nei, bliv dog ei fortrydelig, min Herre.

Posthumus.

Ei! til hvad Ende? Jeg vil gierne være dens
Ven, der ei tor bie sin Fiende; thi bær han sig ad,
saa

som han pleier, er jeg overbevist om, at han snart
ogsaa vil flyve mit Venstebab.

Herren.

Tarvel! De er bleven fortrydelsig. (Gader.)

Posthumus.

Det er en stor Herre. O, adelige Usselhed! At
være i Fælten, og dog spørge mig om, hvad Nyt der
føresfølde! Hvor mange skulde i Dag ei have givet
Eren bort for at frelse Kroppen! brugte og virkelig
Fodderne dertil, og dog maatte dse. Jeg, der i min
Sorg haver en Fortryllelse, kunde ei finde Døden,
hvor jeg hørte den sukke, og ei føle den, hvor den
slog. Besynderligt, at dette hæslige Uhyre skulder sig
i muntre Glas, blode Senge, svde Ord, og havet
flere Haandlangere, end vi, til at drage sine Dolke i
Krigens. Godt, jeg skal finde ham! Romernes Sag
vil jeg antage mig, ei mere vil jeg være en Britter.
Jeg vil slaae mig til det Partie, som jeg fulgte hid.
Hegte vil jeg ikke mere, men overgive mig til den elen-
digste Karl, som vil lægge Haand paa min Skulder.
Stort er det Nederlag, som Romerne her have gjort,
stor naaæ og de Fordringer være, Britterne gjøre paa
dem. Hvad mig angaaer, er Døden mitt Besiegelse,
paa hvilken Side jeg end opgiver Landen, da jeg hver-
ken her vil opholde Livet, eller andensteds hendrage det,
thi for Imogens Skyld skal jeg paa nogen Maade gjøre
en Ende derpaa.

Tvende Kaptainer og Soldatre.

Første Kaptain.

Den store Jupiter vore lovet, Lucius er taget til Hænge! Enhver troede, at den gamle Mand og hans to Sonner varer Engle.

Anden Kaptain.

Der var endnu en fierde Mand i en ussel Klædning, som gjorde Front tillige med dem.

Første Kaptain.

Saa blev det berettet; men ingen af dem kan finde des. — Holdt! hvem er der?

Posthumus.

En Romer, der ei havde gaaet her nedslaget, deraf som hans Kamerater havde staet ham bi.

Anden Kaptain.

Grib ham, den Hund! Et en Kiest af en Romer skal vende tilbage og fortælle, hvad Krager her have fortæret dem. Han praler af hans Fortienester, som han havde noget at betyde. Bring ham til Kongen!

(De gaae.)

Tredie

Tredie Scene.

Et Hængsel.

Posthumus og to Sluttere.

Første Slutter.

I Skat ei nu saa let blive staaledt bort, da I har
Læse * paa jer. Græs nu, som I finder Havnen.

Anden Slutter.

Ja, eller som I har Appetit.

(Slutterne gaae.)

Posthumus.

Hoist velkommen Hængstab! du er, som jeg troer,
Veien til Frihed. Nu er jeg bedre faren, end den,
der plages af Gigtsmerte, eftersom han heller vilde
jamre sig for altid, end helbredes ved den sikre Læge,
Døden, som er den Nøgel, der aflosser disse Lænker.
Min Samvittighed! du er sværere belænket end mine
Fodder og Arme. I gode Guder! gib mig Fortry-
delsens Værktøj til at opbryde denne Bolt, da er jeg
frie for altid. Er det nok, at jeg er sorrigfuld? Ders-
ved forsoner Born deres timelige Fædre; Guderne ere
endnu mere forbarmende. Maae jeg endelig være an-
gergiven, saa kan jeg ei være bedre end i Lænker, der ere
mere attræaede end paatvungne. Til Hyldestgjørelse af
staader jeg min Frihed; det er min fornemste Skat, af-
fordre mig intet sørre Offer, end mit hele Alt. Jeg
veed, I ere naadigere end de ringe Mennester, som

92

af

* Hermed sigtes til den Skit, at sætte en Hest Læs paa Gods-
derne, som man lader gaae i Marken paa Græs.

af opbudgiorende Skyldnere tage en tredie Deel, en siette Deel, en tiende Deel, og lade dem trives igien ved deres Eftergivelse. Det er ei min Altraae. For Imogens dyrebare Liv tager mit; og endsiandt det er ei saa dyrebart, er det dog et Liv. I satte Eders Stempel derpaa. Man veier ikke hver Myndt, der gaer fra Haand til Haand, og omendskjondt undertiden tette, tager man dem dog for Prægets Skyld. Forsmaer altsaa ikke mit, som dog kommer fra Eder. Og saaledes, I store Magter! dersom I vil antage dette Regnskab, tager dette mit Liv, og overstryg mit gamle Gieldsbrev. O, Imogen! jeg vil tale med dig i Stilhed.

(sover.)

(En heitidlig Muſik herres. Derpaar lade sig see: Sicilius Leonatus, Posthumus's Fader, en gammel Mand i krigers Rustning, ledsgagende en gammel Dame, hans Kone og Posthumus's Moder. Derefter indkomme ligleedes under Muſik de to unge Leonati, Posthumus's Brodre, med de Bunder, hvoraf de dode i Kri- gen. De gjore alle en Krebs om den sovende Post- humus.)

Sicil. Du Tordnens Herre! viis ei meer
Din Hevn mod Død'lige.

Vær, Mars, kun vred, paa Juno stielb,
Som straffer hevnende

Din Utroeskab. —

Siiig, hvad min arme Son forbrad,
Mit Die aldrig saae?

Jeg døde mens ved Moders Bryss
Forventende han laae.

Du, faderloses Fader, Zeus
Ham Faders Hielp unddrog,

Dit

Dit Skjold afvendte ei det Stød,
Der ham al Noe betog.

Moder. Lucina, kom mig ei til Hielp,
Jeg omkom ynkelig;
Snart Posthumus blev Fienders Ros,
Da han frarøvedes mig,
Nyefodte arme Barn!

Sicil. Maturen Legems Skianhed gav
Ham, som Forfædrene;
Han, som sand Arving af Sicil,
Sig Noes erhvervede.

1. Brod. Til moden Alder da han kom,
Hvad Britter, hvilken Mand
Hans Lige tør fremstille sig,
Medbeiler være kan
Hos Imogen, der efter Værd
Bedst veed at skatte ham?

Moder. Til Spot blev dog hans Egteskab,
Derfor man ham forjog.
Derfor fra Fædres Sæde, bort
Fra Kiereste han drog.

Sicil. Hvi taalte du, at Iachimo,
Italiens Nedrighed,
En slig unodig Skinsyge
Hans Hierte syldte med,
Og at han blev til Spot, et Ros
For andres Listighed?

2. Brod. Fra stille Sæde komme vi
Forældre, Brodre tol-

Som faldende for Fædreland
 Fra Slaget gik til Roe;
 Vi her paatale nu vor Ret,
 Vor Ære altid troe.

1. Brod. Og Cymbelin Posthumus har
 Giort tapper Dieneste.
 Hvi, Guders Konge! blev hans Lon
 Da Sorg, Bedrøvelse?
 I Stedet for din Naade, som
 Han vel fortienede.

Sicil. Din Krystal-Himmel aabne, see
 Herned, misbrug ei meer'
 Mod tappre Slægt din Overmagt,
 Den ingen ramme fleer!

Moder. Da, Jupiter! vor Son er god,
 End og hans Krænkesser.

Sicil. Fra Marmor Boelig send os Hielp,
 Hvis bitte Klager skal
 Ei sendes alle Guderne
 I deres skinnend' Sal.

2. Brod. Hielp, Zeus! hvis ei, vi da vor Sag
 For dem indstevne skal.

(Jupiter nedstiger i Torden og synild, siddende paa en
 Orn; han nedkaster en Tordenbolt. Alle Geisterne
 falde paa Knæ.)

Jupit. Holdt, Underjordiske! Stands jer forvoerne
 Brede.

Hvor tor I Skygger her anklage Tordneren,
 Der strax udsendende fra høie Herster-Sæde
 Sin tordensvængre Skye nedflaaer Oprøreren?
 I Skyg-

I Skygger! vandrer hiem, hvor evig Blomster
smykke

Hver Egn, hvor I til Noe indbydes af hver Lund.
Ei rores af den Sorg, som Dodelige trykke;
Den blev ei eders Lod, og mig angaaer den Kun.
Den, som jeg elsker hoist, tilsendes Modgangs
Plage;

Min Gave bli'er ham, stiondt forholdet, mere
fier.

Nu jer nedtrykte Son af Stovet vi opdrage,
Hans Lykke bliver stor; vel aflagt Proven er.
Udi mit Tempel de hinanden Haanden rakte;
Da han til Verden kom, min Sterne stinned
klart.

Maar de foreenes, bli'e nye Glæder dem tillagte;
Udstanden Kummer gior dem Livet dyrebart.
Det Blad læg paa hans Bryst, hans Skiebne det
opdager:

Det er vor Velbehag, som deri udtrykt staer.
Nu uiser bort! hvis ei, ved Eders hoie Klager
Min Utaalmodighed I ellers prove faaer.
Op, Ørn! Til vor Borg i Himmelene vi gaaer.

(opstiger.)

Sicilius.

Han kom i Torden, hans himmelske Aande udbredede en Svoveldunst. Den hellige Ørn slog ned, som den vilde træde paa os. Hans Opfart er behageligere end vore lykkelige Marke. See, hans kongelige Fugl spredet de udordelige Winger, og stryger sit Neb, som om Guden var fornøjet.

Alle.

Vær takket, Jupiter!

Sicilius.

Marmor-Hvelvingen tillukkes, han er faret ind i den
straalende Høelig. Afsted! og lad os til vor egen Lyk-
salighed efterkomme hans store Besaling.

(Dr forsvinde.)

Posthumus.

Son, du har været mig en Bedstefader, og frem-
bragt en Fader; du har skabt mig en Moder og to
Brodre. Men, o Skade! forsvundne ere de, saa-
snart de blevé fodte — og derpaa vaagnede jeg. —
De Usle, som ere afhængige af de Stores Gunst,
drømme, som jeg nu gjorde, oppaagne og finde intet.
Men ak! jeg sværmer. Mange drømme ikke, de finde no-
get, ei heller fortiene andet, og ere dog overvældede med
Gunst. Saaledes er det med mig, der har denne
gyldne Tildragelse, og veed ei hvordan. Hvilke Feer
sværme om dette Sted? Et Skrivt! o hvor skont!
Vær ei som i vor nyemodiske Verden en Klædning,
herligere end det den skuler. Lad dine Virkninger
blive, hoist ulig voré Hoffolk, saa gode som Lovtet.
(Ceser) "Maar en Lov-Unge, sig selv ubekjendt, skal
finde uden at søge, og blive omgivet af et Stykke
tynd Lust; og naar af en anseelig Ceder Grenene
blive afhuggede, som, efter at de mange Aar have
været døde, opleve igjen, og, foreenede med den
gamle Stamme, skal groe frødigen, da skal og
Post

" Posthumus ende sine Elendigheder, Britannien
blive lykkelig, og blomstre i Fred og Overslod...

Det er endnu immer en Drom, eller og er det saadant
Tøi, som assindige Folk sluddre og ei estertænke;
enten begge Dele eller intet, enten tankelos Snak eller
noget, Tanken ei kan oplose. Men hvad er vel dette,
det signer mit Levnetslob, hvilket jeg vil bevare, var
det ikun for Sympathiens Skyld.

En Slutter.

Slutteren.

Kom, Herre, har I tillavet jer til at døe?

Posthumus.

Ja, Stegen er længe færdig; gid den ei var for-
brændt!

Slutteren.

Hænge er Løsenet, Herre. Hvis I dertil er tilla-
vet, er I færdig til at anrættes.

Posthumus.

Dersom jeg giver nu Tilsuerne et godt Maaltid,
betaler Retten vel Gildet.

Slutteren.

En besværlig Regning for Eder, gode Herre; men
jer Trøst er, at I ei mere bliver affordret nogen Be-
taling, ei heller havet mere at frygte nogen Værts-
huis-Regning, der ofte foraarsager en bedrøvelig
Bortgang, ligesom foregaaende Munterhed. I kommer
afmægtig derind af Mangel paa Spise, og gaaer sps-
gesfuld bort af for megen Drik; bedrøvet fordi I har

for vel betalt, og bedrovet, fordi I bliver for vel betalt. Pung og Hierne ere begge tomme. Hiernen desto tungere, fordi den er for let; og Pungen for let, da den er sin Tyngde bersvært. Oh! alle disse Modsigelser skal I nu blive qvit. Hvilken Trost er ei en Skillings Strikke? Den afgør i en Haandevending store Summer. I har ingen god Skyldner eller Gieldner uden den; den er Betaling baade for det forbgangne, nærværende og tilkommende. Eders Nakke, Herre, er Pen, Bog og rede Penge, hvorpaa Kvitteringen strax folger.

Posthumus.

Teg er gladere ved at doe, end du ved at leve.

Slutteren.

Sandt nok, Herre, den, der sover, føler ingen Landpine; men skulde en Karl sove eders Sovn, og en Bøddel hielpe ham i Seng, troer jeg dog, han gierne vilde bytte Plads med hans Opvarter. Thi seer I, I veed jo ikke, hvad Wei I skal gaae.

Posthumus.

Jo i Sandhed veed jeg det, Mand.

Slutteren.

Eders Død havet da Vine i Hovedet. Aldrig har jeg dog seet ham saaledes afmalet. I maae da enten være ansort af nogle, der paatager sig at vide det, eller I selv paatager Eder det, som jeg er vis paa, I ikke veed, eller og I forsøger paa egen Lykke og Fromme at komme efter Opdagelsen; og dog troer jeg ikke, I vil vende tilbage og fortælle en, hvorledes det gaaer jer ved Enden af jer Reise.

Post-

Posthumus.

Jeg kan fortælle dig, Mænd, der er ingen, som mangle Hine for at ledes frem paa den Vej, jeg skal gaae, uden saadanne, der selv lukke dem og vil ei bruge dem.

Slutteren.

Hvilket lojerligt Snak er ikke det, at en Karl maatte bruge Hinen bedst, naar han vilde see Veien til Blindhed. Jeg er vis paa, at Hængen er Veien til Synets Bersvælse.

Et Bud.

Budet.

Tag Lønkerne af Hængen og bring ham til Kongen.

Posthumus.

Du bringer gode Tidender; jeg kaldes hen til at sættes i Frihed.

Slutteren.

Da vil jeg blive hængt.

Posthumus.

Og derved vilde du blive friere end en Slutter. Der er ingen Lønker for de Døde. (de gaae.)

Slutteren.

Aldrig saae jeg nogen fra dierb, med mindre han vilde ægte Galgen for at avle Bipper. Der er dog, paa min Samvittighed, værre Skurke, der ønske at leve, med alt det han er en Romer; og nogle af dem endda

endda døe imod deres Billie. Saa skulde jeg giøre,
var jeg slig en Karl. Jeg vilde ret ønske, vi vare
alle eens sindede, og tillige vel sindede. Men saa vilde
det igien være et ubodeligt Tab for Sluttere og Gal-
ger. Jeg taler imod min virkelige Førdeel, men mit
Ønske indeholder ogsaa en Besordring. (gaar.)

Fierde Scene.

Cymbelinus Test.

Cymbelin, Bellarius, Gviderius, Arviragus,
Pisanio, Kavalierer.

Cymbelin.

Stiller Eder hid ved min Side, J, som Guderne
have giort til min Trones Bestiermere. Det smørter
mig i Hiertet, at den arme Soldat, der segtede saa
vældig, hvis Pialter bestiemmede forgylde Vaaben,
hvis nogne Bryst ragede frem for de staalhatte Skiolde,
ei kan findes. Lykkelig skal den blive, der kan opdage
ham, om vor Maade kan formaae saa meget.

Bellarius.

Jeg saae aldrig saa ødel Hidsighed hos saadan
Ringhed; saa udmarkede Handlinger af nogen, der
intet lovede uden Usselhed og elendig Skiebne.

Cymbelin.

Gar man endnu ingen Efterretning] faaet om
ham?

Pisa-

Pisanio.

Man har sogt efter ham saavel iblandt de døde som levende, men er ei kommet paa Spor efter ham.

Cymbelin.

Til min Bedrovelse er jeg hans Besonnings Mr. King, hvilken jeg vil tillægge Eder, til Bellarius, Goides riis og Avoiragus) hvis Hoved og Hierste, jeg maae tilstaae, Britannien skylder sit Liv. Nu er det Tid at spørge eder om, hvorfra I ere. — Beret os det.

Bellarus.

Vi ere fødte i Kambria, min Konge, og ere Adelsmænd. Videre at bramme af noget var hverken ret eller bestedent, med mindre jeg kunne tillægge, at vi ere retskafne Mænd.

Cymbelin.

Boier Eders Knæ, og staar op som mine Riddere efter Slaget. Jeg udvælger Eder til vor Persons Selskab, og vil tillægge Eder Værigheder, passende med Eders Stand. (Cornelius og Hofsamer komme ind.) Disse Ansigtter forkynde Ting af Vigtsighed. Hvi hilse I vor Seier med saa mørke Miner? I see ud som Romere, ei som I være fra det Brittiske Hof.

Cornelius.

Held din, store Konge! Hvad jeg har at berette, vil forbritte din Lykke. Dronningen er død.

Cymbelin.

Hvem anstod vel denne Beretning mindre end en Læge? Dog, jeg indseer, at Livet vel kan forlænges ved

ved Lægemidler, men at Døden til sidst dog ogsaa vil
bortage Lægen. Hvorledes var hendes Ende?

Kornelius.

Gyselig! Hun døde som en affindig, og, sig selv
lig, da hun altid var grusom mod Verden, blev hun og
til sidst haist grusom mod sig selv. Hvad hun bekendte,
vil jeg, om De saa behager, fortælle. Disse hendes Da-
mmer kan advare mig, om jeg tager Feil, der med
vaade Mine bare nærværende ved hendes sidste Ende,

Cymbelin.

Kiere! sig frem.

Kornelius.

Først bekendte hun, at hun aldrig elskede dig, at
hun allene estertragede den med dig forbundne Hoi-
hed, og ei dig; at hun ægtede din Kongeværdighed, og
som en Kone for din Plads affydede din Person.

Cymbelin.

Det funde hun allene vide. Og endstiondt hun
dsende sagde det, vilde jeg dog ei troe hendes Læber,
som aabenbaredet det. — Bliiv ved.

Kornelius.

Eders Datter, som hun foregav at elskede med saa-
dan Oprigtighed, tilstod hun var en Skorpion for
hendes Mine, hvis Liv, dersom hendes Flugt ei havde
forekommel det, hun ved Gift havde berovet hende.

Cymbelin.

O, du haist listige Dievel! Hvem kan vel udstu-
dere et Ernentiummer? — Er der endnu noget mere?

Kor-

Kornelins.

Noget mere, Konge, og endnu værre. Hun tilstod, at hun for dig havde en mineralstift, som, saasnart den blev indtaget, skulde hværti Sieblik angribe Livet, og tommevis fortære dig, og det paa samme Tid, som hun foresatte sig ved Baagen, Græden, Opvartning og Kielerier at overvælde dig med sin Forstillelse; ja, naar hun med hendes Snedighed havde indtaget dig, vilde hun bevirke Tron-Udkærelsen for hendes Son. Men ved hans besynderlige Kragværelse forseilende sit Diemed, udbrød hun kliendselsfuld i Forstillelse. Hun aabenbarede, Himlen og Mennesker til Trods, hendes Hensigter; fortrod, at de Ulykker, hun ruede over, ei bleve iværksatte — endelig fortvilet — døde hun.

Cymbelin.

I, hendes Damer, hørte I alt dette?

En Dame.

Det gjorde vi, Deres Kongelige Hoihed.

Cymbelin.

Dog alligevel lægger jeg ei mine Mine det til Last, thi hun var fortryllende, ei heller mine Øren, der hørte hendes Smigrerier, eller mit Hjerte, der tog hendes Forstillelse for Virkelighed. For at sætte Misstroet til hende, maatte man selv have været lastefuld. Dog, o min Datter! at det var en Daarlighed af mig, maae du vel sige, og overbevises derom af din egen Følelse. Himlen bestierne os alle!

Femte

Scen e.

Lucius, Tachimo og nogle andre romerste
Fanger, siden Posthumus og Imogen.

Cymbelin.

Du kommer ei nu, Kajus Lucius, efter Skat,
hvilken Britterne havde udstræget, endflsindt med Ta-
bet af mangen brav Karl, hvis Beslægtede have nu
giort det Ønske, at deres gode Siele maae blive forso-
nede med Ombringelsen af eder deres Fanger, hvilket
vi og have indvilget. Tænk nu, hvad Skiebne der fo-
restaaer eder.

Lucius.

Betænk Krigens Tilfældigheder, Konge! Denne
Dags Seier blev eders ved en Hændelse. Havde den
erklæret sig for os, skulde vi ei, naar vort Blod var
fislnet, have truet vore Fanger med Sværdet. Men
siden Guderne saaledes vil have det, at intet uden
vore Liv maae antages for Lossepenge, saa lad det skee.
Nok, en Romer kan side med romerst Mod — Augustus
lever og vil bemerke det — Saavidt hvad der angaaer
min egen Person. — En Ting allene vil jeg udbede
mig: min Karl, en indsod Britter, lad ham blive
udveplet. Aldrig havde nogen Herre en Opvarter saa
artig, paapassende, flittig; saa aarvaagen over et
hyert Tilfælde, virkelig saa kien og omhyggelig. Lad
hans Dyder foreene sig med min Begiering, som jeg
voover at troe, at Deres Kongelige Hoihed ei kan af-
slaae. Han har ei giort nogen Britter Fortred, end-
flsindt

Skjondt han har tient en Romer. Frels ham, Konge,
og spar ellers ingen Mands Blod.

Cymbelin.

Jeg har lagt Mærke til ham. Hans Udseende er
mig nsie bekjendt. — Unge Menneske! min Maade
vandt du ved første Diekast; du er min. Jeg veed ei,
hvorfors jeg just skulde sige: Lev, min Dreng! Du
er ei din Herre mindste Lak dersor skyldig, og gior
Cymbelin hvad Begiering, du vil, der anstaer min
Godhed og din Forsatning, jeg vil opfylde den; ja,
om du bad for en Gange, endog den ypperste.

Imogen.

Jeg takker ydmigst, Deres Kongelige Hoihed.

Lucius.

Jeg skal ei bede dig tilbetle mig Livet, gode Ven,
endskjondt jeg veed nok at du vil giøre det.

Imogen.

Nei, nei. Ne! en ganse anden Sag ligger mig
paa Hiertet. Jeg seer noget for mig, bittere end
Doden. — Eders Liv, gode Herre, maae søge at redde
sig selv.

Lucius.

Han foragter mig; han forlader, han forkaster
mig. Hastig forsvinde deres Glæder, der bygge dem
paa unge Pigers og Drenges Troestab. Hvorfors
staer han der saa bestyrket?

Cymbelin.

Hvad ønsker du, Mand? Du behager mig mere
og mere; og jo længere jo mere tænker jeg paa, hvad

der skalde være dig bedst at forlange. — Kiender du ham, som du der seer paa? Tael! vil du, at han skal beholde Livet? Er han din Paarørende, din Ven?

Imogen.

Han er en Romer og mig ei mere beslagtet, end jeg Eders Kongelige Høihed, som, da jeg er Eders fødte Underdan, jeg dog er noget nærmere.

Cymbelin.

Hvorsor bestuer du ham saa noie?

Imogen.

Det skal jeg sige dig, Konge, dersom det behager dig under fire Dine at høre mig.

Cymbelin.

Ja, af mit gansse Hierte, jeg vil laane dig min største Opmærksomhed. Hvad er dit Navn?

Imogen.

Fidele, Konge!

Cymbelin.

Du er min Page, unge Mand, jeg vil være din Herre. Kom og gaae med mig, og tael kun frit.

(Cymbelin og Imogen gaae affides.)

Bellarus.

Er ei den unge Person staet op igien fra de Døde?

Arviragus.

Det ene Sandkorn ligner ei mere det andet, end han ligner den skønne Ungling med de rosenrøde Kinder, der døde, og hedte Fidèle.

Gvider

Gviderius.

Tuſt den ſame Dode igien lebendegjort.

Bellarus.

Stille! betrægt ham bedre. Han ſeer ei til os.
Betenk, mange kan ligne hinanden. Var det ham,
er jeg vis paa, han vilde have talt til os.

Gviderius.

Men vi ſaae jo, at han var død.

Bellarus.

Stille! Lad os ſee noiere til.

Pisanio.

Det er min Frue. — (afſide) Nu, efterſom hun
lever, ligemeget hvordan det gaaer, op eller ned.

Cymbelin.

Kom, ſtil dig her ved min Side, og fremſig din Be-
giering høit. (til Iachimo) Trin frem, besvar det unge
Menneskes Spørgſmaal, og det oprigtig, eller, ved
vor Verdighed og dens Glands, vor Ære! Sharpe
Pūnſler ſkal ſigte Sandhed fra Falſheden. Nu, taſl
til ham.

Imogen.

Mit Forlangende er da, at den Herre maae op-
give, af hvem han ſik denne Ring.

Posthumus.

Hvad angaaer det ham?

Cymbelin.

Den Demant-Ring der paa din Finger, hvorfra
haver du den?

Jachimo.

Du burde marstre mig til at lade ufortalt, hvad,
som fortalt, vil marstre dig selv.

Cymbelin.

Hvordan, mig?

Jachimo.

Jeg glædes ved at blive tvunget til at ytre, hvad
der martrer mig at fortie. Ved et Skielnisslykke sif
jeg denne Ring. Denne Juvel tilsørte Leonatus,
som du jog i Landsflygtighed; og, hvilket mere maae
smerte dig, som var den ædlest af alle Levende under
Himmelnen. Vil du endnu høre mere?

Cymbelin.

Ta, alt hvad som angaaer den Sag.

Jachimo.

Din Datter, dette Monster, for hvilken mit
Herte bloder, og ved hvis Grindring min falske Mand
quæles — Forlad mig, jeg faaer ondt.

(Salder i Afmøgt.)

Cymbelin.

Min Datter, hvad veed du om hende? Igien-
kald dine Kræfter. Nu maatte du hellere leve, hvis
Naturen tillod det, end dse, forend jeg hørte noget
mere. Grib dig an og tael!

Jachi-

Jachimo.

Det var — o, alt for ulykkelige Stund — en-gang i Rom, det forbandede Sted, og ved et Giestebud — ja gid hver Mundfuld havde været forgiftet, eller i det mindste de, jeg tog — at den gode Posthu-mus — hvad siger jeg? han var for god til at være der, hvor slette Folk være, han som selv var den bedste af de fortreffeligste blandt de gode — han sad traurig og nedslagen, og hørte os beromme vore ita-lienske Kierester for Skionhed, der bestiemmede dens overdrevne Pralerie, der bedst funde tale; vi roste dem for en Dannelse, der funde vinde Prisen fra den gud-domelige Venus og ranke Minerva, endskjont Skabninger uden for den indskrænkede Natur; og for deres Stand, en Samling af alle de Fortrinligheder, som Mænd elsts Fruentimmerne for; derforuden for den Kvindelighedens Angel, Skionhed, der blender Diet.

Cymbelin.

Jeg staer som paa Ild. Til Sagen.

Jachimo.

Nf, alt for snart, med mindre du hastig bliver utaalmodig. Denne Posthumus — ret som en ædel Mand i Kierlighed, der havde en kongelig Kiereste — benyttede dette Vinck; og uden at forhaane dem, vi rosed — hvorved han viiste sig saa roelig som Dyden selv — begyndte han at giøre et Malerie af sin Kierestie: dette, skabt ved hans Tunge og beslejet, giorde Gienstanden for vore Pralerier enten til hæs-

lige Kokkepiger, eller hans Beskrivelse forbandslede os til maaløse Toffer.

Cymbelin.

Vel, vel; men til Sagen.

Zachimo.

Din Datters Kydshed — det var Begyndelsen — han taelte om hende, som om Diana, havde hidlige Dromme, og hun allene var kold. Jeg drog derved ulykkeligvis Virkeligheden af hans Lovtale i Evol, og jeg satte adskillige Guldskylle imod denne King, som han dengang bar paa sin ærefulde Finger, til et Weddemaal om, at jeg skulde løkke hende til at afsætte mig hans Plads i hendes Seng, og saaledes vinde denne King ved mit og hendes Eggstabsbrud. Han, den troestyldige Ridder, stolende ei mindre paa hendes Ere, end som jeg og virkelig befandt, han vel kunde, satte denne King derimod; hvilket vist var steet, om det endog havde været en Karbunkel af Phæbus's Hul, ja, han kunde og giøre det saa sikert, som om det havde været Værdien af hans hele Vogn. Jeg isede da til Britanien i denne Hensigt, og du maae selv, Konge, kunne erindre mig ved Hoffet, hvor jeg af din kydske Datter lærte at kiende den store Forstiel imellem Kierlighed og Medrighed. Da saaledes mit Haab, stiondt ei endnu min Lyst, var quaelt, begyndte min Italienske Hierne i det dorstere Britanien meget skindige Anslag, men gandske herlige for min Fordeel; og, fort sagt, mit Kunstmæssige lykkes af saa vel, at jeg vendte tilbage med skinbare Prover nok til at giøre den ødle Leonatus forrykt, forvunde hans Tiltroe til hendes Ere

Ere ved adskillige Tegn; hvilket jeg end videre bestyrkede ved Beskrivelsen af Tapeterne i Verelsen, af Malerierne, af dette hendes Armbaand — Oh, med hvilken Snedighed til vendte jeg mig det ikke! — ja jeg opgav ham endog nogle Hemmelige Marker paa hendes Legeme, saa at han ei kunde andet end tænke, at hendes Kjærligheds Baand var gandste sønderrevet, og at dette var et Werk af min Forbrydelse, hvor paa — Men mig synes jeg seer ham nu —

Posthumus (fremtrædende).

Ja, det gør du Italienske Dievel! O! Bee mig godtroende Daare, overordentlige Morder, Tyr, alt, hvad som alle Skielmere fortiene, der enten have været, ere, eller vil komme! O, en retskaffen Dommer give mig en Strifke, give mig Dolk, eller Forgist. Du Konge, lad hente sindrige Bodler; det er mig, som forherlige alle afflyelige Ting paa Jorden, da jeg er værre end dem. Jeg er Posthumus, der dræbte din Datter. Jeg løi, som en Skielm. Mig var det, der forsøgte en mindre Skielm end mig selv, en ugrædig Rover, til at gisre det. Hun var Dydens Tempel, ja hun var Dyden selv. Kast Stene paa mig, hids Hundene paa Gaden efter mig. Enhver Skielm hede Posthumus Leonatus, og Skielmstykker være nu mindre end de bare. O, Imogen, min Dronning, mit Liv, min Kone! O, Imogen! Imogen! Imogen!

Imogen.

Sille, Ven! hør, hør.

Actus VI.

Posthumus.

Skal vi have et heelt Skuespil deraf? Du ubesindige Page! der ligger din Rosse.

(Staaer hende, og hun falder.)

Pisanio.

O, min Herre! Hielp! min og Eders Prindsesse.
— O, kiere Posthumus! aldrig dræbte du Imogen
før nu. — Hielp! Hielp! min dyrehæreste Frue!

Cymbelin,

Gaaer Verden rundt?

Posthumus.

Hvordan sik jeg dette Ansigt?

Pisanio.

Opbaagn, min Prindsesse!

Cymbelin.

Hvis det forholder sig saaledes, troer jeg Guderne
vil staae mig med dræbende Glæde.

Pisanio.

Hvordan befinder min Frue sig?

Imogen.

O, gaae fra mine Dine, du gav mig Forgift!
Farlige Knegt! bort herfra! Drag ei din Aande,
hvor Fyrster ere.

Cymbelin.

Imogens Stemme!

Pisa-

Pisanio.

Frue! Guderne nedlynge Sovovelstene paa mig,
dersom jeg ei tænkte, at det, jeg gav dig, var noget
fortreffeligt! Jeg sit det af Dronningen.

Cymbelin.

Endnu bestandig noget nyt?

Imogen.

Det forgav mig.

Kornelius.

O, J Guder! Jeg udlod en Ting, som Dronningens tilstod, der beviser din Erlighed. Dersom Pisanio, sagde hun, har givet sin Frue den Drif, hvilken jeg gav ham som en Hiertestyrkning, er hun hiulpen, som jeg vilde hielpe en Rotte,

Cymbelin.

Hvad er det, Kornelius?

Kornelius.

Dronningen anmodede mig ofte om at tillave Gift for hende; altid foregav hun en Tilfredsstillelse af hendes Videbegierlighed, da hun allene dermed vilde dræbe ringe Dyr, som Katte og Hunde af ingen Værd. Jeg, besrygtende at hendes Hensigt var farligere, lavede hende en vis Essents, der, naar det blev taget, vilde standse den nærværende Livskraft, men inden fort Lid skulde Naturens Forretninger igien komme i den behørige Gang. — Har du taget det?

Imogen.

Rigtig nok, thi jeg var død.

Bellarus.

Born! deraf reiste sig vor Fejstagesse.

Gviderius.

Det er sikkerlig Fidele.

Imogen.

Hvorfor stodte du din ægteviede Kone fra dig? (falsende ham om Hassen) Horesil dig, at du nu staer paa en Klippe, og bortsted mig endnu engang.

Posthumus.

Hæng der, min Bedste! som Frugten, indtil Træet udgaer!

Cymbelin.

Hvordan, mit eget Hvid, mit Barn? Hvorför lader du mig spille en stum Person i denne Scene? Vil du ei tale til mig?

Imogen.

Din Velsignelse, Konge! (Knebende.)

Bellarus.

Jeg laster eder ei for, at I elskede det unge Menneske; I havde Grund dertil.

(til Gviderius og Alviragus.)

Cymbelin.

Mine nedfaldende Taarer være dig hellige! — Imogen, din Moder er død.

Imogen.

Det gør mig ondt, min Fader.

Cym-

Cymbelin.

O! hun var stem, og hendes Skyld var det ikke,
at vi her mødes paa saa besynderlig en Maade. Men
hendes Son er bortgaaet; man veed ei hvorför eller
hvørhen.

Pisanio.

Konge! da min Frygt er forsvunden, vil jeg tale Sandhed. Da man savnede min Prindsesse, kom Prinds Kloten til mig med dragen Kaarde, Skummet stod ham for Mundten, og han soer, at dersom jeg ei opdagede, hvad Wei hun tog, var det samme Dieblit min Dod. Af en Hændelse havde jeg et opdigtet Brev fra min Herre i Lommen, som henviste hende til Biergene nær ved Milford for at finde ham. Hvorpaa han i et Raserie, iført min Herres Klæder, som han aftrang mig, isede affsted i det uhydse Forsæt og med en Ged at frænke Prindsessens Ere. Hvad videre der blev af ham, veed jeg aldeles ikke.

Gviderius.

Lad mig ende Fortællingen. Jeg fældede ham der.

Cymbelin.

Ah, det forbyde Guderne! Jeg vilde ei, at dine gode Handlinger skulde afnode mine Læber nogen haard Dom. Jeg beder dig, unge Mand, benægt det igien.

Gviderius.

Jeg har sagt det, og jeg gjorde det.

Cymbelin.

Han var en Prinds.

Gvz

Gviderius.

Som var meget uartig. De Fortredeligheder, han gjorde mig, anstod ingen Prinds, thi han opfordrede mig i et Sprog, saa at jeg kunne have trodset Goen, hvis den saaledes havde brolet imod mig. Jeg ashuggede hans Hoved, og er ret glad over, at han ei staer her og fortaller samme Historie om mig.

Cymbelin.

Det gør mig ondt for dig. Din egen Tunge har fordømt dig, og du maae leve i Folge vor Lov. Du er Dødens!

Imogen.

Den hovedløse Person troede jeg, var min Mand.

Cymbelin.

Bind Forbryderen og før ham bort fra vore Hine.

Bellarius.

Holdt, Konge! Den unge Mand er bedre, end den, han slog, af en ligesaa god Stamme som du selv, og har fortient bedre af dig end en heel Flot Klotener ved nogen deres Skramme. (til Bagten) Slip hans Arme, de ere ei fødte til Lænker.

Cymbelin.

Hvorledes, gamle Kriger, vil du tilintetgiøre den Len, dig ei endnu er betalt, ved at friste vor Vrede?

Hvorledes, er han af ligesaa god Stamme som vi?

Arviragus.

Deri har han sagt for meget.

Cym-

Cymbelin.

Og derfor skal du dse.

Bellarus.

Vi vil alle tre dse; men jeg vil bevise, at to af os
ere saadanne Folk, som jeg har udgivet ham for. —
Mine Sønner! jeg maae nu giøre en for mig selv far-
lig Forklaring, dog maaſke lykkelig for eder.

Arviragus.

Eders Fare er vores.

Gviderius.

Og vores Bedste eders.

Bellarus.

Med Tilladelse altsaa — Store Konge! du havde
en Undersaat, som kaledede sig Bellarius.

Cymbelin.

Hvad veed du om ham? Det er en landsforviist
Forrader.

Bellarus.

Ham er det, der har opnaet denne Alder — vie-
felig en landsforviist Mand, men om han er en For-
rader, det veed jeg ikke.

Cymbelin.

Bringer ham bort hersra! Hele Verden skal ei
frelse ham.

Bellarus.

Ei faa hidfig. Først betal mig dine Sønners Op-
fostring, og lad alt være forbrudt, saasnart jeg har
imodtaget det.

Cym-

Cymbelin.

Mine Sonners Opsøstring?

Bellarus.

Jeg er alt for dristig og forvoven. — Her kneler jeg.
Hvarend jeg opstaaer, vil jeg forsvemme mine Sonner;
siden spar ei den gamle Fader. Mægtige Herre! disse
to unge Personer, som falde mig Fader, og troe sig
at være mine Sonner, høre mig ei til, de ere eders
Landers Afskom, min Fyrste, og af dit Blod nedstam-
me de.

Cymbelin.

Hvordan, min Afskom?

Bellarus.

Saa vist, som du er din Faders Afskom. — Jeg,
gamle Morgan, er den Bellarius, som du engang
viste i Landflygtighed. Dit Godebefindende var min
umiddelbare Brode, min Straf selv og mit heele For-
ræderie. At jeg leed, var al den Fortred jeg gjorde.
Disse fortreffelige Prindser — thi Prindser ere de —
har jeg opdraget i disse tyve Aar; de besidde alle de
Hærdigheder, som jeg kunde indplante dem. Hvorle-
des de ere blevne opdragne, er dig, Konge! selv be-
klaadt. Deres Amme Eryophile, som jeg ægtede for-
medelst dette Cyperie, bortstjal disse Born, da jeg blev
forvist. Jeg bevedede hende dertil, da jeg allerede for-
ud havde faaet Straffen for det, jeg siden gjorde. Kraen-
kelser for min Troestab ophidsede mig til Forræderiet.
Jo mere deres dyrebare Tab blev følelt af dig, jo mere
gik min Hensigt med deres Bortførelse i Opsyldelse.

Men,

Men, Konge, her ere dine Sonner igien; og jeg maae
miste to af de behageligste Selskabsbrodre i Verden.
Blessignelse fra de os overstyggende Himmel nedfalte,
som Dug, paa deres Hoveder! Thi de ere værdige at
funkle, som Stierner paa Himmelnen.

Cymbelin.

Din Tale afpresser dig Saarer. Den Tieneste, I
tre have giort mig, er usansynligere, end hvad du for-
tæller. Jeg mistede mine Born. — Ere disse det, veed
jeg ei, om jeg kunde ønske mig et Par værdigere Son-
ner.

Bellarus.

Behag at høre mig endnu et Døblif — Den unge
Mand, som jeg kalder Polydor, den værdigste Prinds,
er Eders; og den anden, min Radvel, er Arviragus,
din yngre Prinds. Han var indhyllet i en meget præg-
tig Kaabe, broderet med Dronningen hans Moders
Haand; hvilket jeg til større Beviis lettelig kan frem-
lægge.

Cymbelin.

Gviderius havde paa sin Hals en Plet, en blod-
rød Stierne, det var et Vandertegn.

Bellarus.

Det er og ham, der endnu bær det naturlige Præg.
Det var den vise Naturs Hensigt med denne sin Gave,
at den nu skulde tiene til Beviislighed.

Cymbelin.

O! er jeg nu ikke en Moder til tre Born? aldrig
glædede nogen Moder sig mere over sin Forloshedning.

Værer

Værer nu lykkelige, og efter denne besyndersige Udsieelse af eders Baner, regerer I dem for bestandig!
O, Imogen! du har herbed taft et Kongerige.

Imogen.

Nei, min Konge! Jeg har vundet to Verdener derved. O, mine smukke Brødre! skulde vi saaledes mades? O! siger aldrig herefter andet, end at jeg taler Sandhed. I kaldte mig Broder, da jeg dog var eders Syster; jeg kaldte eder ligeledes Brødre, som I og virkelig bare.

Cymbelin.

Modtes I nogensinde?

Arviragus,

Ja, min gode Konge.

Gviderius.

Og ved første Modtæl elskede hinanden, uafsladelig, indtil vi troede, at hun var død.

Kornelius.

Af Dronningens Drif, som hun havde taget.

Cymbelin.

O, helsige Naturdrift! — Naar skal jeg blive underrettet om alt? Ved denne afbrudte Forkortning hænger en Kiede af Bieomstændigheder, en riig Kilde for Beskrivelsen. Hvor og hvordan levede du? og naar kom du i vor romerske Fanges Dieneste? Hvor ledes skildtes du fra dine Brødre? Hvor traf du dem først? Hvorfor flygtede du fra Høfset, og hvorhen? Dette og eders tre Bevæggrunde til at gaae i Striden, med

med jeg veed ei hvor meget andet, skulde jeg udspørge
og alle andre Neben-Forsøg med sine Afvekslinger.
Men hverken Tiden eller Stedet tillader saa mange
Spørgsmåale. — See, Posthumus havner hos sin
Imogen, og hun, siig milde Lynghimte, kaster sine
Dine paa ham, paa hendes Brodre, paa mig, paa
hendes Herre, modende enhver Gienstand med Glæde,
der frembringer jevnlig Virkning hos dem alle. —
Lad os nu forlade dette Sted, og fylde Templet med
Røgen af vore Øffere. (til Bellarius) Du er min Bro-
der, derfor vil jeg altid ansee dig.

Imogen.

Du er ligeledes min Fader, og har gavmild for-
hulpet mig til Synet af disse behagelige Udsigter.

Cymbelin.

Alle fryde sig af Glæde uden de, der ere i Lænker. Lad
dem og glædes, thi vi vil ei mangle deres Deeltagelse.

Imogen.

Nu, min gode Herre, vil jeg bevise dig en Dieneste.

Lucius.

Bliiv bestandig lykkelig!

Cymbelin.

Den forlorne Kriger, som fegtede saa ødest, vilde
her og have fortient sin Blads, og giort Kongens Tak-
sigelse Ære.

Posthumus.

Jeg, Konge, er den Kriger, som i den usæle
Dragt ledzagede disse tre; den passede for mit Forsøg,
jeg den Gang havde. Siig du, Iachimo, om jeg ei

A a

er

er den samme; Jeg nedlagde dig, og kunde have endet dine Dage.

Jachimo.

Her ligger Jeg igien (Knael) men nu nedboier den tunge Samvittighed mit Knae, ligesom forhen din Styrke gjorde. Tag da dette Liv, som jeg saa ofte skyldte dig. Men først modtag din Ring og her den oprigtigste Prindsesse Armbaand, der nogensinde tilsvoer Troestab.

Posthumus.

Knael ei for mig. Den Magt, jeg har over dig, er at spare dig, og at estergive mit Fiendstab mod dig. Lev og opser dig bedre mod andre.

Cymbelin.

Ædelt dom! vi vil lære Estergivelse af vor Svergsson. — Maade er Løsenet for alle.

Arviragus.

Du hialp os, som om du virkelig troede, at du var vor Broder. Vi glæde os nu over, at du er det.

Posthumus.

Eders ydmige Eienere, mine Prindser! — Du, Romerste Herre, indkald din Spaamand. Da jeg sov, syntes mig den store Jupiter, siddende paa sin Orn, viiste sig for mig tillige med andre af mine Beslagtedes Gienfærd. Da jeg vaagnede, fandt jeg dette Blad paa mit Bryst, hvil Indhold er Hornstenen saa uigennemtrængelig, at jeg intet Begreb kan giøre mig deraf. Lad ham vise sin Kyndighed ved dets Fortolkning.

Lucius.

Philarmonus!

Spaa-

Spaamanden.

Her, min gode Herre.

Lucius.

Læs og forklar dets Meening.

Spaamanden.

Claes) "Naar en Lov-Unge, sig selv ubekjendt, skal
 " finde uden at sage, og blive omgivet af et Stykke
 " tynd Lust; og naar af en anseelig Ceder Grenene
 " blive ashuggede, som, efter at de mange Aar have
 " været døde, opleve igien, og, foreenede med den
 " gamle Stamme, skal groe frodigen, da skal og
 " Posthumus ende sine Elendigheder, Britannien
 " blive lykkelig, og blomstre i Fred og Overslod..

Du Leonatus er Lovens Unge, den passeligste og be-
 quemmeste Fortolkning af dit Navn, som er Leo-natus,
 fører dette med sig. (til Chymbelin) Dette Stykke tynd
 Lust er din dydige Datter, som vi kalde mollis aer, og
 mollis aer udtrykke vi som Mulier; og dette Mulier er, i
 Folge min Spaadom, den hoist standhafte Kone, der
 nu, svarende til Oraclets bogstavelige Udsagn, dig ube-
 kiendt og usøgt var omgiven med denne hoist tynde Lust.

Chymbelin.

Det har en Slags Sandsynlighed.

Spaamanden.

Den ophoiede Ceder, kongelige Chymbelin, betegner
 dig, og dine ashuggede Grene sigte til dine twende Sonner,
 der, bortforte af Bellarius, og i mange Aar holdte for
 døde, ere nu igien oplevede, og foreenede med den ma-
 jestætiske Ceder, hvis Aftkom spaer Britannien Fred
 og Overslod.

— 372 —

Cymbelin.

Med Fred vil vi begynde. **Kajus Lucius!** endftondt Seiervinder, underkaste vi os dog Cæsar og det Rommerske Rige, med Løste om at betale den sædvanlige Skat, hvorfra vi ved vor onde Dronning blevet afraadede, paa hvem, saa velsom og paa hendes, Himmelens Retfærdighed har nu lagt sin meget tunge Haand.

Spaamanden.

De himmelske Magters Fingre her oven til stemme denne Freds Harmonie! Det Syn, jeg bekiendtgjorde Lucius fort for Kampladsens endnu rygende Blodbad, er i dette Dieblik fuldkommen opfyldt. Thi den Rommerske Ørn, der med udbredte Vinger svævede fra Sønden til Vesten, blev mindre og mindre, og endelig forsvandt i Solens Straaler; hvilket var en Forvarsel om, at vor Fyrstelige Ørn, vor Oberherre Cæsar igien skulde foreene sin Gunst med den glimrende Cymbelin, der skinner her i Vesten.

Cymbelin.

Lovet være Guderne! og lad de krumshyngede Røgskyer opstige fra vores hellige Altere til Deres Forsamling! vi bekiendtgjøre nu deane Fred for alle vores Undersaatter, og vi vil intet Ophold gjøre. Lad en Rommersk og en Britisk Hane vaie fredsonumelig til sammen; saa vil vi drage igennem Luds Stad og i den store Jupiters Tempel stadsfæste Freden og besegle den med Høitideligheder — Nu afsted! — Aldrig sluttedes nogen Krig, forend de blodige Hænder endnu vare astoede, med saadan Fred. (de gaae alle.)

Riobmanden af Venedig.

Personerne.

Hertugen af Benedig,
Morochius, en mohrisch Prinds.
En Prinds af Alragonien.
Antonio, Riebmand af Benedig.
Bassanio, hans Ven.
Salanio, }
Solarino, } Antonio's og Bassanio's Venner,
Gratiano, }
Dorenzo, Jessica's Eller.
Chysole, en Jøde.
Tubal, en Jøde, hans Ven.
Launcelot, Jødens Dværtar.
Gobbo, Launcelots Fader.
Leonardo, Bassanio's Tiener.
Balthasar, Portia's Tiener.
Portia, en Arving af store Midler.
Nerissa.
Jessica, Chysole's Datter.
Venetianiske Raadsherrer, Retten'sbetiente, Dværtare og Folge,

Skuepladsen er deels i Benedig og deels paa Portia's
Lynggaard, Belmont.

Første Act.

Første Scene.

En Gade i Benedig.

Antonio, Solarino og Salanio.

Antonio.

ISandhed jeg veed ei selv, hvorfor jeg er saa traurig, det falder mig ligesaa kiedsommeligt som det forekommer dig; men hvorledes, jeg blev det, Anledningen, Marsagen, og den sande Kilde dertil, derom er jeg selv ubidende, og denne Traurighed gør mig endog saa sandsesloss, at jeg har meget Misie ved at finde mig selv.

Solarino.

Dine Tanker omtumes paa Havet; der, hvor dine beladne Skibe med stolte Seil, liig Herrer og rige Borgere paa Bolgerne, eller som de vare Havets Triumph-Vogne, overskue de smaae Handelsmænd, der

ydmygen vise dem Verhodighed, naar de flyve dem
forbi med deres vævede Vinger.

Salanio.

Troe mig, min Herre, havde jeg saadanne Ansig-
gender, vilde den største Deel af mine Bekymringer
tilligemed mine Forhaabninger sverme omkring med
mine Fartsier. Jeg skulde bestandig plukke Græs * for
at vide hvorsva Winden blæser; min bestandige Stirren i
Landkortene efter Havne, Dæmninger og Rheder, og
enhver Gienstand, der kom mig til at befrygte nogle
Uheld for mine Foretagender, vilde uden Divil giøre
mig traugig.

Solarino.

Den Ande, hvormed jeg afsloede min Suppe,
vilde blæse mig en Sygdom paa, naar jeg tænkte,
hvad Skade en alt for stærk Wind paa Søen vilde for-
aarsage. Jeg kunde ei see Sandet rinde i Limeglasset,
uden jeg maatte tanke paa Sandbanker og Skier, og
see mine riig beladne Skibe nedstunkne i Sandet, med
Topmasten langt under Skroget nedbojet i sin Grav.
Skulde jeg gaae til Kirken og see den hellige Steenbyg-
ning uden at tænke mig omringet af farlige Klipper,
som, berorende allene mit smukke Skibs Sider, vilde
adsprede alle dets Specerier over Bolgerne, og klæde
de broslende Vand med mine Silketser, og at jeg i
det ene Øieblik var Eier af saa meget, i det andet af
slet intet. Kunde jeg have mine Tanker henvendte

paa

* Man kan nemlig ved at holde et Græstræne eller andet let Bes-
geme i Luften erfare, hvad Wind det er.

paa dette, og den Tanke dog ei skulde falde mig ind,
at saadanne forefaldende Tilfælde vilde styrte mig i Be-
drovelse. Men sig mig ikke det; Antonio, veed jeg
vist, er traurig, fordi han tænker paa sine Varer.

Antonio.

Troe mig, det er jeg ikke. Jeg takker min Lykke
for, at mine Ejendomme ei ere betroede et eeneste
Hartet eller et enkelt Sted. Gi heller beroer min hele
Formue paa dette nærværende Mars Lykke. Altsaa er
det ei mine Varer, der giore mig traurig.

Salanio.

Ei! saa er De forelsket i nogen.

Antonio.

Hy! Hy! ingenlunde.

Solarino.

Gi heller forelsket! Da lad os sige, at du er tra-
urig, fordi du ei er lystig. Det var dig og ligesaa let
at lee og springe og sige du var lystig, fordi du ei var
trourig. Nu ved Janus med det dobbelte Ansigt, Na-
turen har dog dannet mange underlige Folk i sin Tid.
Mogle, der altid vil plire med halvlukte Hine og lee
som Papegoier over en Sækkepib-Blæser; og andre med
Eddiske-sauret Uldseende, saa at de ei ved et Smil vilde
lade see deres Lænder, endskjondt Nestor swoer paa,
at Indfaldet var beleelsesværdig.

Bassanio, Lorenzo og Gratiano.

Salanio.

Her kommer dine ædle Venner, Bassanio, Gratiano og Lorenzo. Farvel! vi efterlader dig os her i bedre Selskab.

Solarino.

Jeg vilde have hiet her saa længe, indtil jeg havde gjort dig munter, hvis værdigere Venner ei havde forekommet mig.

Antonio.

Dit eget Værd er i mine Hine haist dyrebart. Jeg antager, at egne Forretninger falde dig, og at du vil benytte dig af denne Leilighed til at gaae bort.

Salanio.

En god Morgen, mine Herrer!

Bassanio.

Mine Herrer begge, naar skal vi engang have en Lystighed? Siig, naar. I forekommer mig saa aldeles fremmed. Kan det da ei anderledes være?

Salanio.

Vi vil tage en bedre Leilighed til at opvarte Dem.

Solarino.

Min Herr Bassanio, estersom vi have truffet Antonio, vil vi to begive os bort, men ved Middagstid beder jeg Dem overveie, hvor vi igien kan træffes.

Bassanio.

Jeg skal ei udeblive.

(Salanio og Solarino gaae.)

Gra-

333. VÆRER

Gratiano.

Det forekommer mig, som du ei var vel, Antonio. Du bekymrer dig alt for meget om denne Verden. De, som kose den med alt for mange Sorger, tage den. Troe mig, du er forsædlig forandret.

Antonio.

Jeg, Gratiano, anser Verden kun som en Verden, for en Skueplads, hvor enhver maae spille sin Rolle, og min Rolle er kun traurig.

Gratiano.

Lad mig da hellere med Spøg og Latter spille den lystige, og lad saa Nynkerne komme, naar det skal være. Hellere vil jeg hede min Lever med Vin, end kiosne mit Hjerte med fortærende Beeklager. Hvorfor skulde ogsaa en Mand, der har varmt Blod i Lærerne, sidde som han var udhugget i Alabaster liig hans Far-fader? sove, naar han vaager, og skaffe sig en Guis-fot paa Halsen ved sit fortredelige Lune? Jeg maae sige dig, Antonio, thi jeg elsker dig og det er min Kierlighed som taler, at der gives et vist Slags Men-nesker, hvis Ansigter, liig den stillesaaende Sump, ere overdragne med et tykt Slor og vedligeholde en forsætlig Stilhed, i Hensigt at paataage sig Museelse af Viisdom, Alvorlighed og Dybsindighed, ret som de vilde sige: Jeg er det høie Drakel, og naar jeg aabner mine Læber, maae ei en Hund give. O, min Antonio! jeg kiender Folk, der allene agtes for vise, fordi de sige intet, hvilke jeg er vis paa, om de skulde tale, vilde for-aarsage deres Øren, der høre dem, den sande Helvede-

plage,

plage, og komme dem til at sige til deres Broder:
 Du Daare! Til en anden Tid skal jeg sige dig mere
 derom. Men sikkert ei mere med den melankoliske Angel
 efter den Narrenes Grundling, den blotte Anseelse.
 — Kom, kiere Lorenzo. Farvel en Stund! Jeg vil
 ende min Forn.ning efter * Middagsmaaltidet.

Lorenzo.

Godt, vi vil da forlade dig til Middag. Jeg maae
 og være en af de samme stumme vise Folk, thi Gra-
 tiano betager mig al Leilighed til at tale.

Gratiano.

Vel, hold mig kun Selstab endnu i to Aar, og
 du skal ei mere kiende Lyden af din egen Tunge igien.

Antonio.

Farvel! Jeg vil herefter give jer Snak nok for
 Pengene.

Gratiano.

Tak skal du have. Thi Lausched er allene priis-
 værdig hos torrede Øretunger og uaffæltige Piger.

(Gratiano og Lorenzo gaae.)

Antonio.

Hvad var nu alt dette?

Bassa-

* Et satyrisk Unfald paa den Tids presbyterianiske Prester, der saa
 gierne hørte sig selv, at de ei kunde blive færdige med en Pra-
 len om Formiddagen, men indbed deres Tilborere til igien at
 indfunde sig om Eftermiddagen.

Warburton.

Bassanio.

Gratiano taler en uendelig Maengde Intet, mere end nogen Mand i hele Venedig. Alle hans Klygtigheder ere som to Hvedekorn skulste i to Skiepper Åbner; man maae soge en heel Dag, förend man kan finde dem, og naar man endelig har dem, ere de et Søgningen værd.

Antonio.

Godt! Fortæl mig nu, hvad det er for en Dame, hvem du har tilsvoret et hemmeligt Pilgrimskab, som du i Dag lovede at sige mig.

Bassanio.

Det er dig ei ubekjendt, Antonio, hvor meget min Formue er aftaget, ved at jeg undertiden har ført en anseeligere Stads, end min svage Udkomme længe vil udholde. Ei heller beklager jeg mig nu, for at jeg skal indskrænke denne min fornemme Levengaade; men min største Sorg er at fikses vel fra den store Gield, hvoraaf min noget for ødsle Ungdom har ladet mig blive besværet. Dig, Antonio, skylder jeg meest Penge og Kierlighed, og denne din Kierlighed er mig Borgen for, at mine mangehaande Bekymringer for at udredes af al den Gield, jeg skylder, vil blive stillede.

Antonio.

Jeg beder dig, gode Bassanio, lad mig det vide; og dersom det ligger inden for Ørens Synskreds, indenfor hvilken du selv altid holdte dig, saa var forsikret

— — — — —

sikret om, at min Pung, min Person, min ydersie Formue ligge alle oplukkede til din Tieneste.

Bassanio.

Maar jeg i mine Skole-Dage havde mistet en Piis,
saa siiod jeg dens Mage til samme Maal og samme
Wei med et mere aarvaagent Vie for at finde den an-
den; ved at voore dem saaledes begge, fandt jeg dem
begge. Jeg bruger just dette Borne-Beviis, fordi det,
som jeg i det folgende vil sige, er blot Ustykldighed.
Jeg skylder dig meget, og som en velsvillig Dreng er
mig det, som jeg bortsylder, gaaet forloren. Men
dersom det behager dig at skyde en anden Piil den selv
samme Wei, som du siiod den første, saa tvivler jeg
ei paa, at, ved min Opmærksomhed paa Maaleet,
jeg enten skal finde dem begge, eller bringe den sidst
voovede tilbage igien og blive din taknemmelige Skyld-
ner for den første.

Antonio.

Du kiender mig jo vel, og derfor spilder du kurt
Tiden paa at trachte ester min Kierlighed med mange
Omsvob, og uden Tvivl gior du mig mere Uret ved at
drage min Hengivenhed i Tvivl, end om du havde
ødelagt alt, hvad jeg haver. Altsaa siig mig, hvad
jeg haver at giøre, som jeg ester din Overbeviisning
er i Stand til at udrette, og jeg er strax færdig dertil.
Siig frem!

Bassanio.

Paa Belmont opholder sig en Dame, der er Ar-
ving til store Midler. Hun er kion, ja mere end hvad
man

man fun falder kien, og hun besidder de siedneste Dyder.
 Engang modtog jeg fra hendes Nine skionne maalosse
 Sendebud. Hendes Navn er Portia, og er ei min-
 dre fortrinlig end Cato's Datter og Brutus's Portia;
 ei heller blev hendes Værd den hele vide Verden ube-
 fiendt, thi de fire Winde indblæse fra alle Kyster be-
 romte Friere, og hendes skinnende Løffer hænge liig
 det gyldne Skind om hendes Tindinger, og givt hen-
 des Sæde paa Belmont til et andet Kolchos, hvor
 mangen en Jason kommer for at giøre Erobring. O!
 min Antonio! hadde jeg kun Midler til at stasse mig
 en Medbeilers Plads blandt nogle af dem, saa spaær
 mit Hierte mig saadant Held, at jeg ustridig skulde
 blive lykkelig.

Antonio.

Du veed, at alle mine Eiendomme ere paa Sovn,
 ei heller har jeg Penge eller Leilighed til at sammen-
 bringe saa stor en Sum. Gaae derfor hen og forsøg,
 hvad min Kredit i Venetig gielder. Vi vil strække
 den til det yderste for at udruste dig til Reisen til den
 skionne Portia paa Belmont. Begiv dig strax ud og
 forhør dig, hvor der er Penge at saae; det samme vil
 jeg og giøre, og jeg troer ei, det vil blive nogen Van-
 kelighed ved, efter min Forsikring elier paa min Reg-
 ning, at erholde det Nodvendige.

(De gaae.)

Anden

Anden Scene.

Belmont.

Tre Kasser sees i Værelset, den ene af Guld, den anden af Sølv,
den tredie af Blå.

Portia og Nerissa.

Portia.

I Sandhed, Nerissa, min lille Person er træt af
denne Verden.

Nerissa.

Det samme vilde De og være, smukke Frøken,
om Deres Fattigdom var lige saa stor, som nu Deres
anseelige Lykke; og dog, saavidt jeg seer, ere Folk liges-
saal syge, der vanskægte af alt for meget, som de, der
tære paa ingen Ting. Det er dersor ingen lidet Lykke,
at have sin Plads i Middelstanden. Overflod faae
snart graae Haar, og Misomhed lever længere.

Portia.

Gode Tankesprog og vel fremsatte.

Nerissa.

De vare endnu bedre, om de blevel vel fulgte.

Portia.

Dersom at giøre noget var ligesaal let, som at vide,
hvad der var tienligt at giøre, saa vare alle Kapeller
blevne til Kirker, og fattige Folkes Hytter fyrstelige Pal-
ladser. Den er en god Præst, der folger sin egen Lære.
jeg kan letttere lære tyve Mennesker, hvad der var fordel-
agtigt at giøre, end være een af de tyve, der skulde folge
min egen Lærdom. Hierenen kan vel udfinde Love for

Blodet,

Blodet, men et hidføgt Temperament springer over den
kolde Beslutning. Saadan Hare er Ynglingen Gal-
skab, at den hopper over Kroblingen Betænksomheds
Garn. Men disse Betragtninger har ei Anseende af
at vælge mig en Mand — O, vee det Ord: Vælge!
Jeg kan hverken vælge den, jeg vil, eller give hain Af-
slag, som mishager mig, saaledes er en levende Dat-
ters Willie bojet under en asdod Faders Willie. Er
det ei haardt, Nerissa, at jeg hverken kan vælge en,
eller avisere nogen?

Nerissa.

Eders Fader var altid en dydig Mand, og hellige
folk have gierne gode Indskydder ved deres Dod;
derfor vil uden Twivl i dette Lotterie — som han har
inddeelt i disse tre Kasser af Guld, Sols og Glyde,
hvorf af hvem der vælger overeenstemmende med hans
Meening, vælger Dem, — ingen vælge rigtig, uden den,
som De rigtig skal elske. Men for hvem af de Fyrste-
lige Friere, der allerede ere ankomne sører De den var-
meste Tilbøjelighed?

Portia.

Jeg beder dig, nævn mig dem alle, og som du
nævner dem, vil jeg beskrive dem; i Overeenstem-
melse med denne min Beskrivelse kan du søge at treffen
min Tilbøjelighed.

Nerissa.

Først er her den Neapolitaniske Prinds —

B b

Por-

— — — — —

Portia.

Ah, det er et sandt Fol, thi han taler aldrig uden om sin Hest, og han anseer det som en stor Forøgelse til hans gode Egenstabber, at han selv kan bestoe dem; Jeg er bange for, at hans Frue Moder begik en lille Utroessab med en Smed.

Merissa.

Dernest er her og Psalzgreven — — —

Portia.

Han gior intet uden suure Miner, ligesom han vilde sige: vil Je i have mig, saa see jer om efter en anden. Han hører lystige Fortæslinger og smiler ikke. Jeg frygter for, at han bliver den grædende Philosof, naar han bliver gammel, da han i sin Ungdom er saa umaneerlig traurig. Jeg vilde hellere lade mig vie til et Dødningehoved med et Been i Munden, end til no-gen af dem. Gud befrie mig fra disse to.

Merissa.

Hvad siger De om den Franske Herre, Monsieur Le Boum?

Portia.

Gud gjorde ham, og derfor maae han vel gaae for et Menneske. I Sandhed jeg veed, det er en Synd at være en Spottefugl, men han! — Ja, han har en Hest, der er bedre end Neapolitanerens; han har en bedre flet Vane at giøre sure Miner end Psalzgreven; han er enhver Mand i ingen Mand. Dersom en Trost synger, strax begynder han at giøre Kaprioler; han er i Stand til at fegte ned sin egen Skygge. Skulde jeg

jeg ægte ham, saa ægtede jeg tyve Mænd paa engang.
Vil han slæe Foragt paa mig, saa vil jeg tilgive ham;
thi dersom han elskte mig til Daserie, skulde jeg aldrig
giengielde ham det.

Nerissa.

Hvad siger De da om Faulconbridge, den unge
Baron af Engeland?

Portia.

Du ved, at til ham siger jeg intet, thi han begris-
ber ikke mig og jeg ikke heller ham. Han forstaaer
hverken * Latin, Fransé eller Italiensé, og du kunde
gierne gaae hen og sværge for Retten, at jeg i det En-
gelske er en stor Staader. Han er en smuk Mands-
Malerie, men ak! hvad Selskab kan man have af et
Menneske, der er saa stum som en Stette. Hvor un-
derlig er han ei kledd! jeg troer han koste sin Troje i
Italien, sine snevre Buxer i Frankrig, hans Hat i
Tydskland, og hans Afsærd allevegne.

Nerissa.

Hvad tænker De om den Skotske Herre, hans Na-
boe?

Portia.

At der boer en god Naboes Fortroelighed hos ham;
thi han borgede et Dresigen af en Engelsænder, og soer
paa, han vilde betale ham igien, saa snart han blev

B 2 i Stand

* En Satyre over de reisende Engellsanders Noidenhed i vor Dige-
ters Tider, Warburton.

i Stand dertil. Jeg troer Transkmanden * gik i Bor-
gen for ham, og satte sit Segl under for den anden.

Nerissa.

Hvordan anstaar Dem da den unge Tydsser, Her-
tugen af Saxonens Broder-Son?

Portia.

Meget slet om Morgen'en, naar han er ædrue,
og langt værre om Estermiddagen, naar han er bes-
kienket. Er han paa det bedste, saa er han noget
værre end et Menneske, og naar han er allervørst, er
han lidet bedre end et Hæ. Udsaldet blive nu saa
slet det vil, saa haaber jeg dog at finde Udveie til at
skille mig ved ham.

Nerissa.

Skulde han tilbyde sig at vælge, og valgte saa den
rette Kasse, saa vilde De vegre Dem ved at fuldbyrde
Deres Faders Billie, hvis De gav ham Aflag.

Portia.

Derfor vil jeg bede dig, af Frygt for det værste,
at du vil sette et vældigt Glas fuld af Rhinstviin paa
den urette Kasse, thi om saa Fanden var inden i og
dene Fristelse uden for, saa er jeg vis paa, at han
vilde vælge den. Jeg veed ei, hvad jeg vilde giøre,
Nerissa, førend at ægte slig en Svamp.

Nerissa.

* Hermed sigtes uden Twirl til de bestandige Løster om Undsat-
ning, som de Transle gjorde Skotlanderne i deres Stridigheder
med England.

Barbuto.

Nerissa.

De behøver ei at være bange, Froken, for at faae
nogen af de Herrer. De haveaabnbaret mig Deres
Bestemmelser, der bestaae i, at De virkelig vil reise
til Deres Hjem, og ei mere forurolige Dem med flere
Anmodninger, med mindre at De vil vindes paa en
anden Maade, end ved Deres Faders Paabud at lade
det afgisres ved Kasserne.

Portia.

Skulde jeg endog blive saa gammel som Sibylla,
vil jeg dog doe saa kydse som Diana, med mindre jeg
skulde vindes i Folge min Faders sidste Billie. Det
glæder mig, at den Skare af Friere er saa fornuftig,
thi der er ingen blandt dem, efter hvis Graværelse jeg
io ret længes, og som jeg ønsker en lykkelig Reise.

Nerissa.

Erindrer De ikke Froken, endnu fra deres Faders
Levetid en Venetianer, der var en studeret Mand og
tillige en Krigsmænd, som kom hid i Selskab med Mar-
qvien fra Montferrat?

Portia.

Jo, jo, det var Bassanio; saa meener jeg, han
kaldte sig.

Nerissa.

Rigtig, Froken. Han var af alle de Mandsper-
soner, mine naragtige Dine nogensinde faldt paa, den,
der meest fortiente en smuk Pige.

Portia.

Jeg erindrer ham godt, og jeg erindrer mig ham som værdig din Berømmelse. Nu, hvad Nyt? (en Tiener kommer ind.)

Tieneren.

De fire Fremmede soge efter Dem, Kræken, for at tage Afsked; og der er kommen et Forbud fra en feinde, Prinsen af Marokko, der bringer den Efterrening, at Prinsen hans Herre vil komme hid i Aften.

Portia.

Dersom jeg kan ønske den feinde velkommen med saa glæde et Hjerte, som jeg kan ønske de andre fire Farvel, skulde jeg ret glæde mig ved hans Ankomst. Dersom han harer en Helgens Gemyt og en Diebels Udseende vilde jeg heller, han skulde skrifte mig end ægte mig. Kom Nerissa. Du (til Tieneren) gaae foran, Maar vi lukke Døren til efter en Frier, banker alle rede en anden paa. (de gaae).

Tredie Scene.

Benedig.

Bassanio og Shylof.

Shylof.

Tre tusinde Dukater? — vel!

Bassanio.

Ja, Herre, paa tre Maaneder.

Shy

Shylof.

Paa tre Maaneder? — vel.

Bassanio.

Før hvilke, som jeg sagde Dem, Antonio vil være Borgen.

Shylof.

Tre tusind Dukater paa tre Maaneder og Antonio vil være Borgen?

Bassanio.

Hvad svarer De dertil?

Shylof.

Antonio er en god Mand.

Bassanio.

Har De nogensinde hørt nogen paastaae det modsatte?

Shylof.

Nei, Nei, Nei, Nei! Maar jeg siger, at han er en god Mand, er, forstige mig vel, min Meening, at han er vederhæftig. Hans heele Formue er jo dog kun Formodning. Han har en Ladning underveis til Tripolis, en anden til Indien. Jeg hørte ydermere paa Nyalto, at en tredie Ladning er paa Veien til Mexico, en fjerde til Engeland, og endnu flere Eiendomme ere hist og her adspredde. Men Skibe ere jo kun Brædder, Skippe Kun Mennesker. Der gives Land-Nötter og Søe-Nötter, Vand-Tyne og Land-Tyne, jeg meener Søersvære, og derforuden er der endnu Farligheder paa Søen, Storme og Klipper. Man-

333. 1666

den er desuagtet vederhestig nok. Tre tusind Dukater? — Jeg troer, jeg kan vel antage ham som Bor- gen.

Bassanio.

Vær forsikkret paa, det kan De.

Shylok.

Jeg vil og være forsikkret om, at jeg kan giøre det; men for dog at jeg kan blive forsikkret, vil jeg betænke mig. Kan jeg faae tale med Antonio selv?

Bassanio.

Om De behager at spise med os til Middag.

Shylok.

Jo, vist nok for at lugte Swinekisb, for at æde af den Boelig, som eders Prophet, Nazareeren besværgede Dievelen at fare ind i. Jeg vil klobslæe med jer, følge med jer, tale med jer, gaae med jer og saa fremdeles; men jeg vil hverken spise med jer, drikke med jer eller bede med jer. Hvad Nyt ellers paa Ryalto? — Hvem er det her kommer?

Antonio.

Bassanio.

Det er Herr Antonio.

Shylok (afsides.)

Hvor han seer lig ud en logrende Tolder! Jeg hader ham, fordi han er en Christen, men endnu meere, fordi han i lav Enfoldighed udlaaner Penge uden Fordeel og nedsetter Rentefoden herj hos os i

Bene-

Venedig. Dersom jeg engang kan faae ham ved Hof-tebeenet, skal jeg ret dygtig feede det gamle Mag jeg bær til ham. Han hader vor hellige Nation, og der, hvor endog Klobmændene meest forsamle sig, driver han Spot med mig, med min Handel, med min vel er, hervede Fordeel, som han falder Slager. Fordomt være min heele Stammme, om jeg forlader ham det!

Bassanio.

Shylok! her dog.

Shylok.

Jeg staer og estertænker, hvor mange reede Venge jeg for nærværende harer, og efter hvad min Hukommelse paa en Slump angiver, kan jeg ei strax sammenbringe den Sum af tre tusinde Dukater. Men det skal intet sige ham. Tubal, en formuende Herbræer af min Stammme vil nok støtte mig Dem. Men bie — paa hvor mange Maaneder forlanger han dem? — (til Antonio) Han skal ingen Urve giøre sig, gode Herre; Hans Besledelhed var saa men den Mand, hvore Tunger sidst nævnte.

Antonio.

Shylok, endfiont jeg hverken selv laanter eller borger, og saaledes hverken tager eller giver nogen Op-gield, saa dog for at afhjelpe min Vens yderlige Træng, vil jeg overtræde min Sædvane. — Ved han allerede, hvor meget han forlanger?

Shylok.

Ta, ja, tre tusinde Dukater.

Bb 5

Anto

Antonio.

Og paa tre Maaneder.

Shylok.

Det hadde jeg forglemmt; paa tre Maaneder, rigtig, saa sagde han. Vel, eders Kautions altsaa. Men lad mig see; hvor engang, mig syntes, han sagde, at naar han laaer eller børger, tager eller giver han aldrig Renter.

Antonio.

Nei, det bruger jeg aldrig.

Shylok.

Da Jacob vogtede hans Fetter Labans Haar — Denne Jacob, som hans kloge Moder desangaaende har udtrykt sig, var da den tredie Besidder — Jo han var den tredie.

Antonio.

Og hvad kommer han os ved, tog han Renter?

Shylok.

Nei, han tog ei Renter, ei hvad nogen ligefrem funde falde Renter. Men mærk, hvad Jacob gjorde. Da han og Laban vare komme overeens om, at alle de Lam, som vare stribede og spraglede skulde tilfælde Jacob i Lon; saa da Haarene mod Enden af Hos-sien blevle geile og sogte til Bedderne, da, ligesom Forplantessens Verk gif for sig imellem denne usdne Angel, skallede den flygtige Hyrde Barken af adskillige Kieppe og i Bruntiden stillede dem op for de trives-lige Haar, der da undsangede, og i Lammetiden kaste-

de

de spraglede Lam, hvilke alle tilhørte Jacob. Det var Veien til Fordeel, og han blev velsignet; og Fordeel er Velsignelse, naar man ei stieler sig dertil.

Antonio.

Det var nu et Lykkespil til Løn for Jacobs Dienestie; en Ting, der var ei i hans Magt at frembringe, men som blev styret og ledet ved Himmelens Haand. Skal nu dette være anbragt til Forsvar for Renter? eller ere eders Guld- og Sølv-syfker Faar og Beddere?

Shylok.

Det kan jeg ei sige, men jeg lader det yngle lige saa sterkst. Dog leg Mærke til, Herre —

Antonio.

Mærker du det, Bassanio? Fanden kan ogsaa anfore Skriften til Fordeel for sig. En slet Siel, der anfører hellige Vidnessbyrd, er liig en stor Skielin med en smilende Kind, et stjort Ebble, der er raaddent i Hiertet. O hvilken herlig Udsidde har ikke Falshed!

Shylok.

Tre tusende Dukater! det er et stjort rundt Tal. Tre Maaneder af tolv — lad mig saa see, hvad Renterne beløbe.

Antonio.

Nu, Shylok, skal vi blive hjulpne ved ham?

Shylok.

Herr Antonio! ofte og mange Gange har han mig paa Ryalto skamfuttet for mine Pengelaan og min Rente.

Nentetagen. Jeg har altid taalt det med et taalmødigt Axelstref, thi Lidelse er alle vore Stammers Kendetegn. Han kilder mig en Bantroe, en lumpen Hund, og spytter paa min arme Jodekiortel, og det allene for Brugen af hvad der er mit eget. Godt, nu kan man jo see, at han ogsaa kan trænge til min Hielp. Nu kommer han til mig og siger: Velan, Shylok, lad mig faae nogle Penge; det siger han, som sprudede mig Skiegget fuldt ved sin Harken, og spendte mig med Hoden, som man sparker en fremmed Hund fra Doren. Nu forslanger han Penge. Hvad skulde jeg vel svare ham? Skulde jeg ikke sige: har vel en Hund Penge? er det vel mueligt, at en Kister kan laane nogen tre Tusende Dukater? eller skal jeg krumme mig dybt og som en vorred Træl med dempet Stemme og mumlende Underdanighed sige: Kiere Herre! I spyttede sidste Onsdag paa mig, gav mig en anden Dag Spark med Hoden, kaldte mig atter en anden Gang Kister, og for disse Høflighedsbeviisninger vil jeg nu laane ier saa mange Penge?

Antonio.

Jeg er nu næsten igien færdig til at kælde dig det samme, spytte paa dig, ja sparke dig med. Vil du laane mig disse Penge, saa laan mig dem ei som din Ven — thi naar tog Venskab Nager af sin Ven for noget usfelt Metal? — men laan mig dem heller som din Fiende, af hvilken du, ifald han bryder sit Lovte, kan indfordre dem til mindre Skam for dig selv.

Shy-

333. PAGE

Shylok.

Af, hvor han er hidsig! Jeg vilde gjerne være Ven af ham og have hans Hengivenhed, forglemme den Skam, han har beslektet mig med, hielpe ham af sin nærværende Forlegenhed, og ei aftage ham en Skillings i Renter af mine Penge, og dog vil han ei høre mig. Dette er et godvilligt Tilbud jeg gør ham.

Antonio.

Det var og virkelig en Villighed.

Shylok.

Den Godvillighed vil jeg nu vise mod ham. Kom og følg med mig hen til en Notarius, underskriv sig der som eneste Cautionist, og blot for Loier, dersom han ei betaler mig paa en vis Dag og et vist Sted den samme Sum, hvortil han i Documentet har forpligtet sig, saa skal han til Straf have forbrudt et heelt Pund af sit smukke Kjød, som jeg skal kunne udskiere og tage i hvilken Deel af hans Legeme, jeg finder for godt.

Antonio.

Bel, jeg indgaaer det. Jeg vil underskrive saadan Forpligtelse, og sige, at der findes megen Godvillighed hos en Jøde.

Bassanio.

De skal ei underskrive slig Forpligtelse for mig; jeg vil heller underkaste mig Nodvendigheden.

Antos

222. 166.

Antonio.

Ei! frygt ikke for noget, Mand, jeg vil ingen
Hare løbe. Inden to Maaneders Forløb, hvilket
endda er en Maaned før Forsaldstiden, venter jeg, at
dets Verd to Gange vil indløbe.

Shylok.

O, Fader Abraham! hvad for Kost ere dog ikke
de Christine! Deres egen haarde Adfaerd lærer dem
Misstro til andres Tørkemaade. Kiere! sig mig en-
gang, hvad skulde jeg vinde ved Straffens Fuldbyr-
delse, om han ei til rette Lid opfyldte sit Lovte? Et
Pund Menneskekiod, der tages af et Menneske, er ei
saa meget værd eller saa fortrinlig som Lamme kiod,
Ore- eller Gedekiod. Det er og for at tilkiobe mig
hans Gunst, at jeg udstrækker mit Vensteb saaledes.
Vil han antage det, godt; hvis ei, saa Farvel! og
for min Kierlighed, beder jeg, at han ei vil giøre mig
nogen Fortred.

Antonio.

Jo, Shylok, jeg vil underskrive Contracten.

Shylok.

Da skal vi med det første mødes hos Notarius.
Giv ham en Anvisning om, hvorledes denne høierlige
Contract skal indrettes, og jeg vil imidlertid gaae hen
for strax at indkassere Dukaterne, see til mit Huus,
der er overladt en skodeslos Knegts befrygtelige Be-
vogtning, og strax skal jeg igien være hos dem.

(gaar.)

Anto-

Antonio.

Skynd dig da, du artige Jøde. Hebreeren vil
blive Christen, saasom han er saa godvillig af sig.

Bassanio.

Mig behager ikke skionne Ord og en Skjelms
Sindelaug.

Antonio.

Kom, affsted! Herved kan ingen Ulykke være at
befrygte; mine Skibe indløbe vist inden en Maaned
før Torsfaldstiden. (De gane.)

Anden

A n d e n. A c t.

F o r s t e S c e n e.

Belmont.

Morochius, en soelbrændt Mohr, hvidklædt,
med et Folge af tre eller fire Personer. Portia,
Merissa og Folge. Trompeter høres.

Morochius.

Lad mig ei mishage Dem formedesst min Farve,
den brændende Soels mørkladne Liberie, hvis Naboe
jeg er, ligesom jeg og nær ved den er opdragten. Bring
mig den smukkeste Skabning, der fødedes i Norden,
hvor Phobus's Ild neppe optoer Fjætterne, og lad
os for eders Skyld giøre en Nabning paa mit Legeme,
saa vil det vise sig, hvis Blod, hans eller mit, er rødest.
Jeg kan sige Dem, Frøken, dette mit Udsende har
skrækket den Tappre, og jeg sværger ved min Kierlighed,
at de anseeligste Piger i vor Himmelsgn have og elsket
det. Jeg vilde ei heller bortbytte denne Farve, med
mindre det skulde være for at stiele Deres Tilbørelighed,
min skionne Dronning!

Portia.

Portia.

Hvad mit Vælg angaaer, da er samme ei overladt
den fræsne Bestyrelse af en Piges Hine; thi, dette
aldeles tilsidesadt, betager min Skiebnes Lotterie mig
al Ret til en frivillig Udkaarelse. Men dersom ei
min Fader ved sin sidste Willie havde saaledes indstræn-
ket og bundet mig til at overgive mig som dens Kone,
der vinder mig ved det forhen omtalte Middel, skulde
De Selv, berømmelige Prinds! anstaae min Tilboe-
lighed ligesaa vel, som nogen af de hid ankomne, mine
Hine endnu har seet.

Morochius.

Dersor bliver jeg Dem Tak skyldig. For mig alt-
saa, jeg beder, hen til Kasserne for at prove min
Lykke. Ved denne Sabel, der slog Sophi og den
Persiske Prinds, ja afvandt Sultan Soliman tre
Feldtslage, skulde jeg nu ikke gierne ville komme de bar-
kestre Hine til at nedslaaes, og forskremme det forvonne-
ste Hierte paa Jordens, bortrive de diende Unger fra
Bjorninden, ja spotte Loven selv, naar den broser
ester Nov, for at vinde dig, Pige! — Men, o Bee!
Skal Herkules og Lykhas faste Terninger for at bestem-
me hvem, der er den bedste, da kan fra den svageste
Haand ved en Lykketref de høieste Hine fremkomme,
og Altides saaledes bliwe slaget ved sin Dreng. Ligeledes
kan og jeg, ved den blinde Lykkes Bestyrelse,
misse det, som en uverdigere vil erholde, og jeg da
døe af Kummer.

233. 1666.

Portia.

De mane lade Slumpelykken raade; og enten aldeles ikke forsøge paa at vælge, eller og sværge paa, forend De vælger, at om De vælger uret, De da aldrig for Eftertiden vil tiltale en Pige om Ægteskabs-Sager. Tag Dem derfor i Agt.

Morochius.

Det vil jeg ikke heller. For mig altsaa hen til at afgivre min Skiebne.

Portia.

I Forveien først til Templet; efter Middags-Maaltidet skal De friste Deres Lykke.

Morochius.

Lykken være mig altsaa gunstig! den vil enten giore mig til den lykkeligste eller elendigste af alle Mennesker.

(De gaae).

Anden Scene.

Venedig.

Launcelot (allene).

Virkelig, min Samvittighed vil ei tilstede mig at løbe fra denne Jøde, min Herre. Dog er mig altid den onde Mand ved Haunden og frister mig, sigende: Gobbo, Launcelot Gobbo, gode Launcelot, eller gode Gobbo, eller og gode Launcelot Gobbo, brug dine Beent, spring affsted, løb bort! Min Samvittighed siger: Nei, tag dig i Agt, brave Launcelot, tag dig i Agt, brave Gobbo, eller som sagt, brave

brave Launcelot Gobbo, løb ei vek, skam dig og tag
 ei saaledes til Beens. Godt! Men saa kommer den
 dierge onde Aand og byder, jeg skal pakke mig; affsted!
 siger den onde Aand, fort! siger den onde Aand. Det
 er Himlen, der giver den tappre Moed, siger den on-
 de Aand, løb derfor din Wei. — Godt! Men saa hæn-
 ger Samvittigheden sig om Halsen af mit Hierte og
 siger ret viselig til mig: min brave Ven Launcelot!
 da du er en skikkelig Mands Son, eller endnu mere,
 en skikkelig Kones Son — thi, virkelig min Fader
 lod det undertiden smage sig andenseds, og det nok
 saa vel; han havde en slags Smag — godt, min
 Samvittighed siger: flyt ei en God; flyt den fun,
 siger den onde Aand; flyt den ikke, siger min Sam-
 vittighed. Samvittighed, siger jeg, du raader vel;
 onde Aand, siger jeg, du raader ilde. Adlydede jeg
 nu min Samvittighed, skulde jeg blive hos Joden,
 min Herre, som, Gud bedre, er en Slags Dievel;
 og løb jeg fra Joden, saa skulde jeg adlyde den onde
 Aand, der, i al Respect, er selve Handen. Visselig
 er Joden den sande kiødelige Dievel; og, paa min
 Samvittighed! er min Samvittighed ei en haarnakket
 Samvittighed, der kan være i Stand til at raade mig
 at blive hos Joden. Den onde Aand giver et vensta-
 beligere Raad. Jeg vil løbe affsted, du onde Aand,
 mine Been staae til din Besaling; jeg vil løbe affsted.

Den gamle Gobbo (med en Kuro i haanden).

Gobbo.

Ei! min unge Herrre, kan han ikke sige mig, hvor
Veien er til Herr Jødens Huus?

Launcelot.

O, Himmel! det er min oprigtige kædede Fader,
som, da han er mere end Sterblind, ja høist Stof-
blind, kender mig ikke. Jeg vil forsøge paa at sette
ham i Besippelse.

Gobbo.

Min unge Herr Junker, maae jeg ikke spørge,
hvor Veien er til Herr Jødens?

Launcelot.

I tager af paa jer høire Haand, ved næste Hjorne
I skal vende om, og naar I kommer til næstfølgende
Hjorne, saa vender I om paa jer venstre. For en
Ufærd! I vender om til ingen Haand, naar I faaer
næste Hjorne sat, men vender lige straads ind i Jødens
Huus.

Gobbo.

Pokker i Bold! det vil blive en svær Bei at finde.
Kan I sige mig, om en vis Launcelot, der boer hos
ham, boer hos ham eller ikke?

Launcelot.

Taler I em den unge Herr Launcelot? (afsides) pas
nu paa, nu vil Stormen reise sig — taler I om den
unge Herr Launcelot?

Gobbo.

Gobbo.

Jingen Herre, Junker; han er kun en fattig Mand's Son. Hans Fader, om jeg selv skal sige det, er en stikkelig, overmaade fattig Mand, og, Gud være lovet! ved god Hilsen.

Launcelot.

Bel; hans Fader maae være, hvem han vil, vi taler om den unge Herr Launcelot.

Gobbo.

Deres Velædelheds Ven og Launcelot ligefrem, Herre!

Launcelot.

Men jeg beder eder ergo, gamle Mand, ergo siig mig, jeg beder eder, taler I om den unge Herr Launcelot?

Gobbo.

Om Launcelot, om det behager Deres Herlighed.

Launcelot.

Ergo Herr Launcelot. Tael ei om Herr Launcelot, Fader, thi den unge Herre — I Folge Skiebnerne, og Beskikkelserne, og slige underlige Ting; de tre Søstre, og slige lærde Talemaader — er virkelig ved Doden afgaet, eller om man skal sige det saa lige frem, gaaet til Himmels.

Gobbo.

Det forbyde Gud! den Dreng var min Alders sande Stav og Sistte.

Seer jeg da ud, som en Stok, en Dørstolpe, en
Stav eller en Støtte? Kiender I mig, Fader?

Gobbo.

Desværre jeg kiender ham ikke, unge Junker;
men jeg beder ham sige mig, om min Dreng, Gud
bevare hans Siel! er levende eller død.

Launcelot.

Kiender I mig ikke, Fader?

Gobbo.

Af, Herre! jeg er stærblind; jeg kiender ham ikke.

Launcelot.

Ta, om I og virkelig havde jere Nine, kunde I
maastee ei kiende mig igien. Det er en klog Fader,
der kiender sit eget Barn. Nu vel, gamle Mand, jeg
vil fortælle jer Myt om jer Son; giv mig eders Bes-
signelse. Sandheden vil altid komme for Dagen;
Mord kan ei blive længe skult, som en Mands Son
kan. Men til Slutning vil Sandheden dog herud.

Gobbo.

Jeg beder ham, Herre, staae op; jeg er vis paa,
at han ikke er Launcelot, min Son.

Launcelot.

Riere, lad os nu ei længer drive Spog dermed,
men giv mig jer Besignelse. Jeg er Launcelot, der
var jer Dreng, som nu er eders Son og altid skal
blive eders Barn.

Gobbo.

333. 1616

Gobbo.

Teg kan ei troe, at han er min Son.

Launcelot.

Teg veed ei selv, hvad jeg skal troe derom, men jeg er Launcelot, Jodens Karl, og jeg er vis paa, at Margrethe, eders Kone, var min Moder.

Gobbo.

Hun heder og virkelig Margrethe. Jeg vil sværge paa, dersom du er Launcelot, at du er mit eget Kjød og Blod. Men, min Herre Gud! hvilket Skieg har du ikke faaet! Du har faaet flere Haar paa Hagen, end min Vognhest Dobbin har paa sin Hale.

Launcelot.

Det skulde da shnes, at Dobbins Hale voxer tilbage; jeg er vis paa, at han havde flere Haar paa sin Hale, end jeg i Ansigtet, da jeg faae ham sidst.

Gobbo.

Gud, hvor du ikke er forandret! Hvorledes kommer du og din Herre overeens? jeg bringer ham her en Foræring med. Hvordan forliges I nu?

Launcelot.

Godt, godt. Men jeg for min Deel, da jeg for min egen Noe har foresat mig at lobe min Wei, saa vil jeg ei slaae mig til Noe, førend jeg har løbet et godt Stykke bort. Min Herre er en sand Jode. I bringer ham en Foræring, ja bring ham en Strikke. Jeg er forhungret i hans Dieneste. I kan tælle mig hver Finger, jeg haver, med mine Ribbeen. Fader,

det fornsier mig, at I nu er kommet; gib mig jer Forering til en vis Herr Bassanio, som virkelig giver skjonne nye Liberier. Haaer jeg ei Tieneste hos ham, saa vil jeg lope saa langt Guds Jord strekker. O, sieldne Lykke! der kommer Manden. Gib ham den, Fader, thi jeg vil selv være en Jøde, om jeg tiener længer hos den Jøde.

Bassanio, Leonardo, og nogle, der følge dem.

Bassanio.

Det kan I gøre. Men synd jer saameget, at Aftensmaaltidet kan blive færdig i det seeneste klokken sem. Besørg disse Breve afslukkede. Drag Omsorg for, at Livreerne blive færdiggjorte, og beed Gratiano, at han vil strax komme hjem til mig.

Launcelot.

Gaae hen til ham, Fader?

Gobbo.

Gud velsigne Deres Velædelhed!

Bassanio.

Mange Tak. — Vil du mig noget?

Gobbo.

Her er min Son, Herre, en fattig Dreng.

Launcelot.

Ingen fattig Dreng, Herre, men den rige Jødes Karl, der gierne vil, Herre, som min Fader videre skal specificere.

Gobbo.

Gobbo.

Han har en stor Infection, om jeg saa maae sige,
til at antage Tieneste.

Launcelot.

Kort, saa godt som langt, jeg tiener Jøden, og
har en Lyst, som min Fader skal specificere —

Gobbo.

Hans Herre og han selv, i al Respect for Deres Vel-
ædelhed, forliges næsten som Katte og Muus.

Launcelot.

At jeg skal være fort, den oprigtige Sandhed er,
at, da Jøden har begegnet mig ilde, er jeg nødsaget
til — hvilket min Fader, som, jeg haaber, er en gam-
mel Mand, skal fructificere Dem — —

Gobbo.

Jeg har her en Ræt Duer, som jeg vilde give
Deres Velædelhed, og min Begiering er — —

Launcelot.

Fal Korthed; Begieringen børrer mig selv, som
Deres Velædelhed skal blive underrettet om ved den
brave gamle Mand. Og, som jeg siger, endstionde
han er en gammel Mand, er dog den gamle Mand
min Fader.

Bassanio.

Lad en tale for begge. — Hvad vil J?

Launcelot.

Have Tieneste hos Dem, Herre.

C c 5

Gobbo.

— 333 —

Gobbo.

Det er den sande Effect af Sagen, Herre.

Bassanio.

Jeg kiender dig vel, din Begiering skal blive opfylt. Shylok din Herre taste med mig endnu i Dag til din Besordring, om det er nogen Besordring at forlade en riig Jodes Dieneste og blive en saa fattig Adelsmands Opvarter.

Launcelot.

Det gamle Ordsprog er meget vel fordeelt imellem mit Herre Shylok og Dem, Herre. De haver Guds Maade, Herre, og han har nok.

Bassanio.

Du taler ret vel. — Gaae, Fader, med din Son. Tag Farvel med din gamle Herre, og op sog mit Logis. (til en af hans Dienere) Giv ham et mere anseeligt Livree end hans Kamerater. Besorg det fuldfort.

Launcelot.

Fader, nu herind. Jeg kan vel ikke faae Dieneste jeg, Nei? Jeg har aldrig Tunge i Hovedet, jeg? Nu godt! Dersom nogen Mand i Italien haver en smukkere Haand, (betragtende sin flade haand) hvem vilde ikke sværge paa hvilken Bog det skulde være, at jeg maae have god Lykke. — See engang! her er den simple Levelinie, her er en smuk Hoh Konér. Ei! femten Koner er ingen Ting, elleve Enker og ni Piger er en simpel Indkomme for een Mand! og endelig tregange undgaae at drukne og komme i Livsfare ved Kan-

ten

ten * af en Fierseng, det er nu simple Lykkes-Tilfælde.
Ja rigtig, dersom Lykken er et Fruentimmer, er hun
dog en god Pige af det Kion at være. Hader, kom!
Jeg vil inden et Døeblik tage Afsted fra Joden.

(Launcelot og Gobbo gaae.)

Bassanio.

Jeg beder dig, gode Leonardo, lad dig det være
magtvaaliggende. Maar alt er indkist og bragt i
Orden, saa kom i en Hast tilbage, thi jeg beværter i
Aften mine agtbareste Venner. Skynd dig, gaae!

Leonardo.

Jeg skal giøre mig al muelig Glid derfor.

Tredie Scene.

Gratiano, de Torrige.

Gratiano.

Hvor er hans Herre?

Leonardo.

Der gaaer han, min Herre. (Leonardo gaaer.)

Gratiano.

Herr Bassanio!

Bassanio.

Herr Gratiano!

Gra-

* En almindelig engelsk Talemaade for at udtrykke Egteskabs-Fors
forelserne. Burton.

133. 666.

Gratiano.

Teg har en Begiering til dig.

Bassanio.

Da er den dig alt indvilget

Gratiano.

Du maae ei give mig Afslag. Jeg vil folge med
dig til Belmont.

Bassanio.

Saa faaer du da gisre det. Men hør, Gratiano! du tager dig alt for megen Frihed med dine frække og dristige Udttryk, noget, der ellers klæder dig vel, og som i saadanne Folks Hine, som vore, ei ansees for Feil; men hvor du eier bekjendt, forekommer du dem noget for rundtalende. Jeg beder dig deraf, gisr dig Umage for med nogle Draaber kold Beskedenhed at tæmme dit brusende Gemyt, hvis jeg ei ved din vilde Adfærd skal blive miskiedt, hvor jeg kommer, og tabe mine Forhaabninger.

Gratiano.

Hør, hvad jeg har at sige dig, Bassanio. Dersom jeg ei isorer mig en ærbar Klædning, taler med Erb-dighed, og bander af og til en enkelt Gang, ei har Bonnebszer i Lommen, paataiger et alvorligt Udseende, ja naar man læser til Bords, ei holder min Hat saaledes for Vinene og sukker og siger Amen; hvis jeg ei iagttager alle Høfligheds-Regler, liig en meget stude-ret Mand, der søger at bebage sin Oldemoder ved et traurigt paataget Væsen, saa fast aldrig Troe til mig mere.

Bass-

Bassanio.

Godt, vi vil da see, hvordan du bær dig ad.

Gratiano.

Ta, men jeg undtager denne Aften; du maae et bedstime mig, efter hvad jeg i Aften skal foretage.

Bassanio.

Nei, det var ubilligt. Jeg vil heller bede, du vil lade din overgivne Munterhed sejt Løb, thi vi have Venner i Aften, der gør Regning paa Lyftighed. Men Farvel saalænge; jeg har nogle Forretninger at besørge.

Gratiano.

Og jeg maae begive mig hen til Lorenzo, samt de øvrige. — Til Spisetid vil vi indfinde os.

(de gane.)

Fjerde Scene.

Jessica, Launcelot.

Jessica.

Det gør mig ondt, at du vil saaledes forlade min Fader. Vort Huus er et Helvede, og du, Isierlige Dievel! afbrød undertiden dets kiedsommelige Hjelkke. Lev da vel! der er en Dukat for dig. — Snart vil du, Launcelot, saae see Lorenzo, som til Aften er din nye Herres Giest; gib ham dette Brev, gør det hemmelig, og nu, Farvel! Jeg vil ei at min Fader skal see, jeg taler med dig.

Launc-

Launcelot.

Farvel! Laarer forklare min Tunges Sprog,
flisomnesté Hedning, yndigste Jødinde! Dersom en
Krisen ei spillede en Skurke-Streg, da du blev giort, ta-
ger jeg stammelig Feil. Men Farvel! Disse tosede
Bannedraaber ere næsten paa Veien at drukne mit man-
dige Gemyt. (gaer.)

Jessica.

Farvel, gode Launcelot! Af! hvad forhadt Synd
boer der hos mig, at jeg skammer mig ved at være
min Faders Barn? Men endskindt jeg er en Datter
af hans Blod, er jeg det ei af hans Opførsel. O, Lo-
renzo! dersom du holder dit Lovte, skal disse Besvær-
ligheder faae en Ende. Jeg skal blive en Krisen og
din elskende Kone. (gaer.)

Femte Scene.

Gratiano, Lorenzo, Solarino, Salanio.

Lorenzo.

Ta, vi vil snige os bort ved Spisetiden i Aften,
forklaade os hjemme hos mig, og inden en Time kom-
me tilbage.

Gratiano.

Vi have ei giort gode Forberedelser.

Salanio.

Ei engang bestilt Fakkelbærere.

Solas

Solarino.

Det er bedre, med mindre altig bliver kiont indrettet, at det, efter mine tanker, ei bliver foretaget.

Lorenzo.

Klokken er nu først fire, vi have to Timer til at sætte os i Stand. — Den Launcelot, hvad Myt bringer du? (Launcelot kommer ind med et Brev.)

Launcelot.

Dersom han behager at brække det, skal Betydningen nok vise sig.

Lorenzo.

Jeg kiender Haanden. I Sandhed, det er en kion Haand; og endnu hvidere er Haanden, som har skrevet det, end Papiret, hvorpaa det er skrevet.

Gratiano.

Elskøvs-Tidender, i Sandhed!

Launcelot.

Med hans Tilladelse, Herre!

Lorenzo.

Hvor gaaer du hen?

Launcelot.

Ei! Herre, jeg gaaer hen at bede min gamle Herre Joden at spise til Aftens med min nye Herre, den Kristne.

Lorenzo.

Bie lidt! — Der, tag det. — Siig den smukke Jessi ca, jeg skal ei slæg hende Feil, men siig hende det under fire

fire Dine. — Nu, mine Herrer, vil I giøre eder fær-dige til Masteraden i Asten? Jeg er blevet forsynet med en Fakkelsærer.

(Launcelot gaaer).

Solarino.

Teg vil strax giøre Anstalt dertil.

Salanio.

Det vil jeg og.

Lorenzo.

Mød mig og Gratians hjemme hos ham om en Times Tid herfra.

Solarino.

Godt, det vil vi giøre. (Gaaer).

Gratiano.

Var det Brev ei fra den skjonne Jessica?

Lorenzo.

Jeg maae fortælle dig den heele Sammenhæng. Hun har givet mig at forstaae, hvorledes jeg skal tage hende ud af hendes Faders Huus, hvad Guld og Juveler hun er forsynet med, og hvilket Livree hun alle rede har i Beredstab. Dersom nogensinde hendes Far der Jøden bliver salig, vil det skee for hans artige Datters Skyld. Aldrig tor noget Uheld komme hende i Veien, med mindre det kan angive til Undskyldning, at hun er en troelos Jødes Datter. Kom nu og folg med mig; giennemlæs det underveis. Den smukke Jessica skal være min Fakkelsærer. (de gaae).

Siette

Siette Scene.

Shylok, Launcelot.

Shylok.

Godt, det skal du faae at see; dine egne Hine skal blive din Dommer. Du vil finde Forstiel imellem den gamle Shylok og Bassanio. — Hør, Jessika! — Du vil ei komme til at fraadse saaledes, som du gjorde hos mig. — Hei, Jessika! — og ligge og sove og snorke, og slide Klæderne i Stykker. — Jessika, siger jeg!

Launcelot.

Hei, Jessika!

Shylok.

Hvem bad dig kalde paa nogen? Jeg bad dig jo ikke.

Launcelot.

Herren pleiede jo altid at sige, jeg kunde intet give, uden man just skulde bede mig derom.

Jessika.

Jessika.

Kalder De? Hvad besaler?

Shylok.

Jeg er bortbudten at spise, Jessika. Der ere mine Nøgler. Men hvorsor skulde jeg og gaae? af Godhed for mig har de ei budet mig. De smigrer mig kun. Men jeg vil komme til Trods, for at tære paa den

ødste Kristen. Jessika, min Pige, see du til mit Huus.
Jeg er ei meget villig til at gaae, thi der drager sig
noget Uveir sammen mod min Roslighed; jeg drømte
i Nat om Penge-Poser.

Launcelot.

Jeg beder Dem ret indstændig, Herre, at komme;
min unge Herre venter at see Dem.

Shylok.

Jeg ogsaa ham.

Launcelot.

Der er opslagt Raad imellem Dem. Jeg vil ei
sige, at I skal komme til at see en Maskerade, men
hvis saa steer, da var det ei forgives, at min Mæse
tog til at bløde sidste Sorte-Mandag*, just Klokk'en sex
om Morgen'en, der samme Aar faldt ind paa den Dag,
Aste-Onsdag var for fire Aar siden, om Eftermid-
dagen.

Shylok.

Hvad er det for maskerte Personer? Hør, Jessika,
holdt mine Dørre vel lukte, og naar du hører den
Trummen og letfindige Klingklang af slingrende Piber,
saa leire dig ei ved vinduet; Ei heller er det sikkert at
stikke

* Denne Dag sit af folgende Begivenhed sin Benævnelse: Kong Edward den Tredie laa'e i Aaret 1360 med sin Krigshær for Paris, og det var samme Dag saa taager, haglede, og var saa bitterlig holdt, at mange Ryttere dode af Kulde paa deres Heste. Deraf sit denne Dag det Naau af Sorte-Mandag. Peck i sine explanatory and critical Notes upon Shakl Plays.

stikke Hovedet offentlig ud paa Gaden for at see efter de Kristne Marre med deres malede Ansigtter. Men stop mit Huses Dren til, jeg urener mine vinduer, og lad ei Lyden af deres ansigtede Narrerier trænge ind i mit farvelige Huus. Jeg sværger ved Jacobs Stav, at jeg ingen Lust har til at giesierere i Mat. Men jeg vil dog gaae derhen. — Gaae du foran og stig, jeg kommer.

Launcelot.

Jeg skal gaae i forveien. (assides til Jessica) Jomfrue, se Hun desuagtet kun ud af vinduet, der vil komme en Kristen Mandsperson forbi, der nok er værd for en Isdinde at kaste dinene paa. (Launcelot gaaer).

Shylok.

Hvad siger den Nar af Hagars Aflom, hvad?

Jessica.

Allt, hvad han sagde, var: Farvel Jomfrue! Slet intet andet.

Shylok.

Den Karl kan være artig nok, men han er en stor Hyldevom; som en Snegl saa langsom til sin Gierning, og om Dagen sover han mere end Wildkatten. I min Kube maae ingen Vandbier komme, derfor overlader jeg ham og, og overlader ham til en, hvis borgede Pung jeg ret vilde han skulde helspe til at forude. Gaae du nu ind, Jessica, maastee jeg skal uopholdelig komme tilbage. Luk Dorene vel til efter dig: "Luk vel inde, hvad du igien vil finde," er et Ordsprog, vindskibelige Folk altid maae bevare i frist Grindring.

Dd 2

Jessica.

339. 418.

Jessica.

Farvel! Dersom Lykken ei slaer mig Feil, har jeg
tabt en Fader og du en Datter. (gaar).

Sy vende Scene.

Gratiano og Salanio i Maskerade Dragt.

Gratiano.

Dette er det Skuur, under hvilket Lorenzo bad
os tage Plads.

Salanio.

Den fastsatte Tid er næsten forløben.

Gratiano.

Det er Under, at han naser over Tiden. Esferne
løbe altid for Klokkeslaget.

Salanio.

O! si gange hastigere flye Venus's Duer hen at be-
segle de nye giorte Kierligheds Forbund, end som de ellers
pleie, naar forpligtet Troessab ubrødelig skal bevares.

Gratiano.

Det holder altid Stik. Hvem stod vel ogsaa op
fra Giesebudsbordelet med den samme friske Spiselyst,
hvormed han nedsatte sig? Hvor er den Hest, der
igien træder de kiedsommelige Godspoer med samme
uformindskede Ald, som første Gang? Alting, hvad
det endog er, efterjages med større Fyrighed, end det
nydes. Hvor liig en Junker eller en Forøder udlo-
ber det timrede Kartoi fra dets Godesstavn, omfavnet

og omgiven af den kaade Wind! hvor liigt Forøderen vender det tilbage med forslagne Ribber og forrevne Seil, afnægtig, sønder slaget og giort til Bettel af den kaade Wind!

Lorenzo.

Salanio.

Her kommer Lorenzo; meere derom siden.

Lorenzo.

Bedste Venner! hav Taalmodighed med min lange Udeblivelse. Ikke jeg, men mine Forretninger har kommet Dem til at vente. Naar I selv skal gaae paa Tyerie efter en Kone, vil jeg vaage saa længe for eders Skyld igien. Kom nærmere. Her boer min Fader Joden. Hei! Er der nogen derinde?

Jessica (Uede som en Dreng).

Jessica.

Hveni er det? For større Sikkerheds Skyld gib dig tilkiende, endskondt jeg vil svørge paa, at jeg kiender din Stemme.

Lorenzo.

Lorenzo og din Elster.

Jessica.

I Sandhed Lorenzo og min Elster tillige; thi hvem anden elster jeg saa meget? og hvem veed vel uden du selv, Lorenzo, at jeg er din?

Lorenzo.

Himlen og din Samvittighed ere mine Bidnesbyrd
om, at du er det.

Jessica.

Her, sang op dette Skrin, det lønner vel din
Uimage. At det er Nat, glæder mig. Du maae ei
see paa mig, thi jeg skammer mig meget over min
Ombevling. Men Kierlighed er blind, og Elsnerne
kan ei see de artige Galskaber, som de selv begaae.
Hvis de funde det, skulde Kupido selv rodmæ ved at
see mig saaledes forvandlet til en Dreng.

Lorenzo.

Stig ned, thi du maae være min Hakkelsærer.

Jessica.

Hvad, skal jeg holde Lyset for min egen Skam?
Den er af sig selv i Sandhed alt for klar. Det er jo
en Forretning, der tiener til Opdagelse, min Bedste,
og jeg maae være skjult i Mørket.

Lorenzo.

Det er du og, min Pige, i den indtagne Mandss-
persons Dragt. Men kom nu snart, thi den mørke
Nat vil snart undløbe, og vi ventes til Gildet hos
Bassanio.

Jessica.

Ieg vil lukke alle Dorene vel til og forgylde mig
med flere Dukater. Nu strax skal jeg være hos dig.

Gratiano.

Ta, ved min Hat, en Grazie og ingen Zodinde.

Lorenzo

Lorenzo.

Gid jeg faae en Ulykke, om jeg ei elster hende
hierkelig, thi hun besidder Forstand, om jeg kan domme rigtig, og skon er hun, om mine Dine ere mig
troe; og troe er hun, det har hun selv givet Beviis
paa, og dersore skal hun, fornugtig kon og troe som
hun er, faae Plads i mit bestandige Herte. (Jessica
kommer tilbage.) Er du nu kommet tilbage? Nu, mine
Venner, asted! vore maskerte Selskabsbrodre vente
os paa nærværende Tid. (de gaae tilsigemed Jessica.)

Antonio.

Antonio.

Hvem er der?

Gratiano.

Signor Antonio!

Antonio.

Skam dig, Gratiano; hvor ere alle de øvrige?
Klokken er allerede ni, og alle vore Venner vente paa
eder. Jeg har vel sendt tyve Personer ud for at op-
søge dig. Der bliver ingen Masterade i Mat; Vin-
den er blevne god, og Bassanio vil strax ombord.

Gratiano.

Det fornsier mig, og jeg ønsker ingen større Glæde
end at være under Seil og at tage hersra i Mat.

(De gaae.)

Ottende Scene.

Belmont.

Portia, Morochius, med begges Felge.

Portia.

Gaae hen og drag Gardinerne tilfide og foreviis denne ædle Prinds de forskellige Kasser. — Nu, behag at giøre et Valg.

Morochius.

Den første af Guld, der havør denne Paaskrift: "Hvo vælger mig, skal faae, hvad mange attraae.. Den anden af Solv, der opviser dette Løfte: "Hvo vælger mig, skal faae saa meget, han fortienier.. Den tredie, af det tunge Blye, med ligesaa plump Advarsel: "Hvo vælger mig, maae give og vove alt, hvad han har.. Hvordan skal jeg nu vide, om jeg vælger rigtig?

Portia.

Den ene af dem, Prinds, indslutter mit Portrait.
Vælger de den, da er jeg dermed Eders.

Morochius.

Guddommen styre min Skinsomhed! Lad mig see;
jeg vil igien overveie Indskrivterne. Hvad siger denne Blyekasse? "Hvo vælger mig, maae give og vove alt,
hvad han har.. Maae give, hvorfor? for Blye? vove
noget for Blye? denne Kasse truer. Folk, der vove alt,
giøre det i Haab om skionne Fordeele. En gylden Siel
bulker sig ei ned efter skinnende Hammerstål. Jeg vil
altsaa hverken give eller vove noget for Blye. Hvad
siger

siger Solvet med sin jomfruelige Farve? "Hvo væl-
 ger mig, skal faae saa meget, han fortienier." Saa
 meget, som han fortienier? Hold her, Morochius, og
 vei dit eget Værd med upartisk Haand. Dersom du
 skal taxeres efter din Værdie, saa er din Fortieneste
 tilstrækkelig, og dog ei tilstrækkelig nok for at naae op
 til denne Dame; dog at være bange formedelst min
 Fortieneste var kun en svag Ferringelse af mig selv.
 — Saameget, som jeg fortienier? — Ei! det er
 Frøkenen. Jeg fortienier hende ved min Gudsels og mine
 Rigdomme, ved en god Opdragelses Behageligheder og
 Egenskaber, men endnu mere fortienier jeg hende ved
 min Kierlighed. Hvad, om jeg ei gif videre, men
 valgte her? — Dog lad os endnu engang betragte,
 det i Guld indgravede Sprog. "Hvo vælger mig, skal
 faae, hvad mange attraae." Ei! det er Frøkenen,
 hele Verden attraaer hende. Fra alle Verdens fire
 Hjørner komme de for at kyssé denne Helligdom, denne
 Kjædelige Helgen. Hyrkaniens Ørkener og det udstrakte
 Arabiens øde Bildnisser ere nu almindelige Landeveie
 for Fyester, der komme for at see den skionne Portia.
 Vandenes Rige, hvis hoffærdige Hoved bespruder
 Himlens Nasyn, er ingen Hindring, der kan standse de
 fremmede; men liig Alander sværve de hid, ret som de
 kun skulde sette over en Bæk, for at skue den skionne
 Portia. — En af disse tre indeslutte hendes himelske
 Billedede. Er det rimeligt, at det indsluttes i Blyc?
 det maae være Fordommelse at tænke saa nedrig en
 Tanke! det var for slet til at indhylle hendes Svob i
 den morke Grav. Skulde jeg vel kunne troe, at hun
 er indmuret i Sølv, der i Værd overvindes tigange af

det øgte Guld. O, syndige Tanke! aldrig var saa
riig en Weddsteen indlagt i noget ringere end Guld.
Man har en Mynde i Engeland, der bær en Engels
Figur, preget i Guld, men samme har fun dens Stem-
pel; her derimod ligger en Engel selv udi en Seng
af Guld. Laan mig nu Nøglen; denne maae jeg vælge,
hoordan min Skiebne end skal blive.

Portia.

Der, tag den, Prinds; og dersom min Afbild-
ning ligger der, da er jeg Deres. (oplukker Guld-Kassen)

Morochius.

O, Helsvede! hvad er dette? et Dødningehoved,
udi hvis tomme Øje der er en Seddel: Jeg vil læse,
hvad i samme staaer skrevet:

Ast, hvad som glimrer, Guld ei er;
Det gamle Ordsprog mæk dig her.
Ja, mangen Mand, sit Liv gav hen,
Min Glimmer nod derfor igien.
Forgylde Træ og Orme giemmer.
Hvis du saa viis, som dristig var,
Af Klogslab gammel, ung af Lemmer,
Dig blev ei givet saadan Svar.
Gaae nu din Vej! — du Kurven har.

Morochius.

Ja, og tillige spildt al min Moie. Farvel altsaa
brændende Kierlighed, velkommen Hold sindighed! Por-
tia, Farvel! Mit Hierte er alt for kummerfuldt til at
iagttagte de kiedsommelige Afsleds-Komplimenter: saa-
ledes adskilles de tabende. (gaar)

Por-

Portia.

En herlig Afskedigelse! — drag Gardinerne sammen igien — Lad alle de, der ere af hans Art, vælge ligeledes! (de gaae).

Niende Scene.

Benedig.

Solarino, Salanio.

Salanio.

Hvordan, jeg saae jo Bassanio under Seil; Gratijs fulgte med ham, og i samme Skib, veed jeg vist, at Lorenzo ikke findes.

Solarino.

Den hæslige Jode vækkede med sine vilde Krig Hertugen, der gif med ham hen at undersøge Bassanio's Skib.

Salianio.

Men han kom for sildig; Skibet var allerede under Seil. Sammesteds blev Hertugen underrettet om, at man havde seet Lorenzo hos hans forelskete Jessica i en Gondel; og desuden forsikrede Antonio Hertugen, at de ei være paa samme Skib, som Bassanio.

Solarino.

Aldrig saae jeg nogen regieres af en saa forvildet Passion, saa felsom, rasende og afveplende, som den Jode-Knægt yttrede paa Gaden. Min Datter! skreg han, O! min Dukater, O! min Datter! Flygtet

bort

bort med en Kristen? — O, mine kristne Dukater! Lov og Ret! mine Dukater og min Datter! En forseglet Pengepose, ja to forseglede Poser fulde af Dukater, af dobbelte Dukater, bortstaaalne af min egen Datter! og Juveler, to Edelstene, rige, og kostbare Stene, staaalne bort af min Datter, O, Retfærdighed! find Pigen op. Hun har saavel Stenene som Dukaterne paa sig.

Salanio.

Alle Drengene i Venet fulgte ham vel, og raabte paa hans Stene, hans Datter og hans Dukater.

Solarino.

Nu maae den gode Antonio see til at klarere ham til Forfaldstiden, ellers og han vil komme til at betale derfor.

Salanio.

Det var vel, at du erindrede mig derom. Jeg talte i Gaar med en Fransmand, som fortalte mig, at der i det suevre Pas, som skiller Frankrig fra England, forulykedes et Skib fra vore Havn med en kostbar Ladning. Jeg tankte strax paa Antonio, da han fortalte mig det, og ønskede i Stilhed at det ei maatte være hans eget.

Solarino.

Du gjorde bedst i at fortelle Antonio, hvad du hørte; dog ei pludselig, thi det kunde saare ham.

Salanio.

En ædlere Mand gif aldrig paa Jorden. Jeg saae Bassanio og Antonio skilles ad; Bassanio sagde, at

at han vilde besordre sin Tilbagekomst saa hastig, som muligt. Han svarede: gior ei det, afferdige ei loeslig dine Forretninger for min Skyld, Bassanio, men bie til Tid og Leilighed blive fuldkommen modne. Og hvad Jodens Fordring til mig angaaer, da lad det ei giøre noget Indtryk paa dit forelskete Herte. Vør ubekymret og lad dine Tankers fornemste Gienstand være at behage og paa den passeligste og sionneste Maade legge din Kierlighed for Dagen. Her svulmede hans Hine af Taarer, og derpaa bortvendende sit Ansigt, strakte han Haanden tilbage og med en særdeles følsom Bevægelse trykkede Bassanio's Haand, og saaledes stildtes de ad.

Solarino.

Jeg troer, han elsker denne Verden for hans Skyld allene. Lad os gaae hen at søge ham op, og med en eller anden Lysthed lette hans svære Lung-sindighed.

Salanio.

Det kan vi giøre. (de gaae.)

Tiende Scene.

Belmont.

Nerissa, en Tiener.

Nerissa.

Kiere, skynd dig, og drag i en Hast Forhængene tilside; Prinsen af Arragonien har aflagt Eeden og kommer her strax for at giøre et Valg.

Prind-

Prindsen af Arragonien og hans Folge, Portia.

(Kasserne forevises.)

Portia.

See, der saae Kasserne, ædle Prinds! Dersom
De udvalger den, der indslutter mig, skal Bryllups-
Ceremonierne strax blive høitideligholdte; Men hvis
De tager Feil, maae De, min Herre, umiddelbar
uden videre Tiltale forseie Dem hersra.

Prindsen af Arragonien.

Det er mig ved Ged paalagt at iagttage tre Ting:
først, aldrig at tilskiedegive nogen, hvilken Kasse jeg
valgte. Dernæst, dersom jeg tager Feil af den rette,
da aldrig i mit Liv at frie til en Pige og at indgaae
noget Egteskab. Endelig for det sidste, dersom Lyk-
ken ei ved mit Valg bliver mig gunstig, da uophol-
delig at forlade dem og begive mig bort,

Portia.

Under disse Betingelser maae enhver sværge, der
kommer hid for at friste Skiebnen for mig uværdige.

Prindsen af Arragonien.

I den Henseende har jeg og meldet mig. Lyk-
ken krone nu mit Hiertes Forhaabning! — Guld,
Solv og slet Blye. „Hvo vælger mig, maae give
og vore alt, hvad han har.” Dit Ulseende maatte
være bedre, inden jeg gav ellers vovede noget. Hvad
siger den gyldne Kasse? ah! lad mig see. „Hvo
vælger mig, skal saae, hvad mange attræe.“ Hvad
mange attræe — Derved maae hensigtes til den
store

store Mængde, der vælger efter det udvortes Skin,
 og faar ei mere at vide, end det lysne Øine lærer
 dem, som trænger ei ind til det inderste; liig Svalen,
 der bygger Nedet paa Udsiden af Væggen mod Uveiret
 i selve Stroget for de slemmeste Hændelser. Jeg vil
 ei vælge, hvad mange attræae, da jeg ei vil løbe om
 Kap med almindelige Siele og sette mig i Klasse med
 den barbarske Mængde. Altsaa, du Sjovskatcam-
 mer, fortæl mig engang endnu, hvad Opskrift du ha-
 ver. „Hvo vælger mig, skal saae alt, hvad han for-
 tiener.“ Det er vel sagt, thi hvo vil bedrage Lykken
 og blive en æret Mand, uden Præget af Fortieneste?
 ingen falde det ind at hæklede en ufortient Bardighed.
 O! gid aldrig Stand, Rang og Embeder udsloede af
 en ureen Kilde, saa at glimrende Ære erholdtes kun
 ved Besidderens Fortieneste. Hvor mange skulde da
 ei være bedækkede, der staae med Hatten i Haanden?
 hvor mange lade sig befale, der nu selv befale?
 hvor megen lav Bondagtighed skulde ei udspilles fra
 Ærens sande Sed? hvor megen Ære skulde ei ud-
 drages fra Tidens Ukrud og Fortærelse, for at
 dens Glands paa nye kan blive opfrisket? Godt,
 men til mit Valg. „Hvo vælger mig, skal saae
 alt, hvad han fortiener.“ Maae jeg udbede mig
 Doglen hertil. Jeg vil holde paa Fortieneste, og
 her lukke op for min Lykke.

Portia.

Det var for lang en Betenkning for det, De
 der finder. (i det han oplukker Solvklassen.)

Prindz

Prinsen af Arragonien.

Hvad have vi her! Billedet af et blinkende Tos-
seshoved, tilbydende mig en Seddel? Jeg vil læse den.
Hvor meget ulig er du ikke Portia? hvor meget
ulig mine Forhaabninger og mine Fortienester?
„Hvo vælger mig, skal faae alt, hvad han fortiner.“
Er al min Fortieneste da et Marrehoved? er det
mit hele Værd? haver jeg ei ypperligere Fortienester?

Portia.

At forurette og domme ere adskilte Bestillinger,
og af modsat Natur.

Prinsen af Arragonien.

Hvad staar da her?

Det Ælden syvgang haver prøvet.
Sin Dommekraft den vel har øvet,
Hvis Valg ham aldrig har bedrovet.
En ofte Skyggen blot omfavner;
Hans Lykke, Skyggen, sidt ham gavner.
Der gives Marrehoveder
Forsøvede, som dette her.
Vælg for din Seng en Kone; hvor det gaaer,
Hun dog med dig mit Marrehoved faær.
Forsøi dig bort! — Du nu mig vel forstaar.

Prinsen af Arragonien.

Jo længere jeg her opholder mig, jo sørre Mar
skal man holde mig for. Jeg kom hid at frie med
eet Marrehoved, og maae nu gaae bort med to. Far-
vel, Skioneste! Jeg vil holde min Ged og hære mit
Uheld taalmodigen. (gaaer.)

Por-

Portia.

Saaledes kan Myggene brænde sig i Lyset. O,
de betænkelige Marre! Maar de skal giøre noget Valg,
bestidde de saa megen Klygt, at de tåbe af Klogstab.

Merissa.

Det gamle Ordsprog er ei Rietterie.

Paa Skiebnen hæver Hængen og Frierie.

Portia.

Drag nu Gardinerne sammen, Merissa.

En Tiener.

Tieneren.

Hvor er Frøkenen?

Portia.

Her; hvad vil han?

Tieneren.

Bed Porten er afsleget en Venetianer, der er kommet i Forveien, for at tilkiendegive hans Herres Ankomst, fra hvem han medbringer særdeles artige Hilsener. Thi foruden Anbefalinger og høflige Complimenter bringer han Gaver af meget stor Værdie. Jeg har ei seet nogen lignende mere en Kierligheds Ambassadeur. En Dag i April kom aldrig saa skøn, for at vise hvor stadselig Sommeren nærmede sig, som denne Forrider kommer for hans Herre.

Ge

Por-

333-444

Portia.

Hør dog op, jeg beder. Jeg er halvveis bange for, du nu snart vil sige, at han er dig noget beslægtet, da du ødssler dit Søndags-Bid paa at berymme ham. Kom, kom, Merissa! Jeg længes efter at see den rafte Kupido's Forbud, der kommer saa mæneelig.

Merissa.

Hvis det er din Villie, du Kierligheds Gud! saa lad det være Bassanio!

(De gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Venedig.

Salanio, Solarino.

Solarino.

Nu, hvad Myt paa Rialto?

Salanio.

Ei! man underholder sig der med, at et Skib med
riig Ladning er forgaaet for Antonio i et snevert Far-
vand. Mig synes, de kaldte Stedet Godvins, en
meget farlig og slem Grund, hvor saa mangen et rænt
Skibs Skrog ligger begravet, efter hvad man siger,
hvis den Sladderhank Rygtet er en stikkelig Kone, der
holder Ord.

Solarino.

Jeg skulde ønske, hun heri var en saa lognagtig
Sladderhank, som en der nogensinde tyggede Ingefær,
eller sogte at indbilde sine Maboer, at hun begræd sin
tredie Mand's Dod. Men det er sandt, uden nogen
Slags Omsvob eller Spring fra Talens almindelige

Gez

Lande-

Landevei, den gode Antonio, den retskafne Antonio — o, gid jeg havde en Titel god nok til at giøre hans Navn Selskab!

Salanio.

Siiig frem, fordølg mig intet.

Solarino.

Ah, hvad siger du? Enden er, at han har forsoret et Skib.

Salanio.

Jeg vilde da ønske, at det blev Enden paa hans Tab.

Solarino.

Lad mig betids sige Ament dertil, at ikke Fandet skal forekomme min Bon; thi her kommer han i Ligelse af en Jode. — Hvad nu, Shylok, hvad Nytt hører man hos Kjæbmændene?

Shylok.

Shylok.

Han veed nok — ja viist nok ingeni, ingen, saavel som han — Besked om min Datters Flugt.

Solarino.

Det er en Sandhed; jeg for min Deel kiender den Skredder, som gjorde Bingerne, hun sloi bort med.

Salanio.

Og Shylok for sin egen Deel kiender Fuglen, at den var besidret, og da er det alles deres Vane at forlade McDeren.

Shy-

Shyloc.

Derfor blive hun fordømt!

Solarino.

Det bliver vist nok, dersom Fanden skal være henvendes Dommer.

Shyloc.

Mit eget Kjød og Blod gisre sig til Oprører!

Salanio.

Skam faae det gamle Madsel, gior det sig i den Alder oprørst?

Shyloc.

Jeg siger, min Datter er mit Kjød og Blod.

Solarino.

Der er større Forskiel imellem dit Kjød og hendes, end imellem den sorte Agat og det hvide Elsenbeen; større Forskiel imellem eders Blod, end der er imellem rød Viin og Rhinst Viin. — Men fortæl os engang, har I hørt, om Antonio har lidt nogen Skade paa Søen eller ikke?

Shyloc.

Der har jeg igien en anden Ulykke paa Halsen. En Bankerotterer, et Ødeland, der knap tør lade sit Hoved see paa Rialto, en Staader, der pleiede altid at komme saa oppyntet paa Torvet! Lad ham nu tage Bare paa sin Forskrivning. Han pleiede at kalde mig en Lagerkarl, han kan nu kun tage Bare paa sin Forskrivning; ja han pleiede at laane Folk Penge af Kri-

233. 466.

sten-Kierlighed, men lad ham nu tage Ware paa sin
Forstribning.

Solarino.

Ei! jeg er vis paa, at dersom han slaeer dig feil,
du da ei vil tage hans Jæd. Hvad er det vel godt til?

Shylok.

Til at angle efter Fiss med. Vil det ellers ikke
tiene nogen til Jøde, saa vil det tiene til Jøde for min
Hevn. Han har giort mig Skade og Hinder for mere
end en halv Million, leet over mine Tab, spottet med
min Gevinst, foragtet min Nation, giort mig Afdrag
i min Handel, kiosnet mine Venner, ophidset mine
Fænder; og paa hvilken Grund? den, jeg er en Jøde.
Har da en Jøde et Vine? har en Jøde ingen Hænder,
Lemmer, Dannelse, Sandser, Tølelse, og Sinds-
lidelse? Underholdes han et af samme Jøde, saares
med de samme Vaaben, er de samme Svagheder un-
verkastet, helbredes ved de samme Midler, varmes
og aftørles af den samme Sommer og Winter, som
en Kristen? Dersom Jæt stikker os, blode vi da ikke?
Dersom Jæt skilder os, lee vi da ikke? Dersom Jæt for-
giver os, doe vi da ikke? Og dersom Jæt forurette os,
skal vi ingen Hevn faae? Ligne vi eder i det øvrige,
vil vi og ligne eder deri. Dersom en Jøde foruretter
en Kristen, hvad er da hans Ædmighed? Hevn. Der-
som en Kristen foruretter en Jøde, hvori skulde hans
Taalmodighed bestaae? Ei! i Hevn. Det Skielnie-
rie, Jæt lærer mig, vil jeg udføre, og det skal holde
haardt, om jeg ei skal forbedre Lærdommen.

Antonio's Tiener.

Tieneren.

Ædle Herrer! Antonio, min Herre, er hienme
og ønsker at tale med Dem begge.

Salanio.

Vi have gaaet rundt omkring for at søger efter ham.

Jøden Tubal.

Solarino.

Der kommer en anden af hans Folk. Ingen skulde
nu kunde giøre tredie Mand, med mindre Fanden selv
vilde blive Jøde. (Salanio og Solarino gaae.)

Shylof.

Ei! Tubal, nu hvad Nyt fra Genua? Har du
truffet min Datter?

Tubal.

Jeg kom ofte der, hvor hun blev omtalt, men jeg
kunde ikke finde hende.

Shylof.

Hvad, hvad, hvad! En Diamant er gaaet mig
forloren, der kostede mig to tusinde Dukater i Frankfurt!
Aldrig faldt der Forbandelße paa vor Nation
førend nu, jeg følte den aldrig før nu. To tusinde
Dukater med den, og andre kostbare, kostbare Juve-
ler! Jeg vilde ønske, min Datter laae død her for
mine Fodder med Ædelstenene i sine Øren! O, gud
hun laae paa Liigboren her for min God med Duka-

terne i sin Riste! Ei! ei! ingen Tidende om dem! Ja,
og jeg veed ikke, hvor meget der er sat overstyr med at
føge efter hende! Det er Tab paa Tab. Tyven er
løbet bort med saa meget, og saa meget er tilsat paa
at finde Tyven! derimod slet ingen Opreisning, ingen
Hevn, ingen Ulykke nogensteds los, uden den, som
ligger paa mine Skuldre, ingen Sukke uden af mit
Hænde, ingen Saarer uden de jeg fælder!

Tubal.

Jo, andre Folk have ogsaa kun slet Lykke. Antonio,
som jeg hørte i Genua — —

Shylok.

Hvad, hvad, slet Lykke, slet Lykke?

Tubal.

En heel Ladning er ganske gaet under for ham,
som kom fra Tripolis.

Shylok.

Jeg takker Gud, jeg takker Gud! Er det sandt?
er det sandt?

Tubal.

Jeg talte med nogle af Skidsfolkene, der undgik
Skibbrudet.

Shylok.

Jeg takker dig, gode Tubal; gode Tidender! gode
Tidender! Ha, ha! hvor? i Genua?

Tubal.

Eders Datter satte i Genua, som jeg hørte, paa
en Nat firesindstyve Dukater overstyr.

Shy-

Shylok.

Du stikker mig en Dolk i Hiertet. Af, jeg skal aldrig faae mit Guld igien at see! Firesindstyve Du-fater i en Haandevending, firesindstyve Dufater!

Tubal.

Der kom adskillige af Antonio's Creditorer i mit Selskab til Venedig, der sværgede paa, at det ei kunde feile, han jo maatte gaae Fallit.

Shylok.

Det er mig ret kiert. Jeg vil plage ham, jeg vil pine ham; det er mig ret kiert.

Tubal.

En af dem viiste mig en Ring, som han havde faaet af eders Datter for en Abelat.

Shylok.

Gid hun faae Skam og Ulykke! Du piner mig, Tubal. Det var min Turqvoise. Jeg sik den af Lea, da jeg var Ungkarl. Jeg vilde ei have givet den vort for en heel Skov fuld af Abelatte.

Tubal.

Men Antonio er sikkertlig en ruineret Mand.

Shylok.

Ja, det er vel sandt, det er vel sandt. Gaae strax hen og bestil mig en Rettensbetient, bestil mig ham fiorien Dage forud. Jeg vil have Hiertet af Lis-vet paa ham, hvis han ei holder Ord. Thi, naar han var ude af Venedig, kunde jeg drive al den Han-

333. VIIE.

del jeg vilde. Gaae, gaae, Tubal! og mod mig i Synagogen. Gaae, kiere Tubal — I Synagogen mødes vi, Tubal. (de gaae.)

Anden Scene.

Belmonte.

Bassanio, Portia, Gratiano og Folge.

(Kasserne tages frem.)

Portia.

Jeg beder Dem, tob noget, opset det en Dag ellers to forend De vover det; thi vælger De uret, saa taber jeg Deres Selskab. Bie n:gen Tid. Der er noget, som siger mig, dog ikke Kierlighed, at jeg ei vilde miste Dem; og De veed selv, at det er ei Had, der indskyder os ved slig en Leilighed. Men af Frygt for, at De ikke skulde forstaae mig vel — og dog skulde en Piges Sprog være hendes Tanker allene — ønsker jeg at funne opholde Dem her en Maaneds Tid eller to, forend De vover noget for mig. Jeg kunde vel sige Dem, hvoriedes De skulde vælge rigtig, men da var jeg forsoren, og det vil jeg aldrig blive. De kan forseile mig, men i det tilfælde vil De komme mig til at ønske en Synd, den, at jeg maatte være forsoren. Af! Deres Fine har med et Blik deleet mig. Den ene Halvdeel af mig er Deres, den anden min egen, skalde jeg sige; men er den min, er den jo og Deres, og saaledes er da det Hele Deres. O! disse stemme Tider sætte Bolvarfer imellem Eiermændene og deres Rettigheder; og saaledes er jeg da baade Deres og ikke Deres. Det

Det være nu saa, og lad Lykken derfor gaae til Helsvede, jeg ikke. Jeg sladdrer alt for länge, men det er for at opholde Tiden, for at forhale og trække den ud i Længden, for at holde Dem des længere fra Deres Valg.

Bassanio.

Lad mig kun vælge, thi, som jeg nu er, ligger jeg paa Pinebænken.

Portia.

Paa Pinebænken, Bassanio? da bekiend mig, hvad Forræderie der er blandet med Deres Kierlighed.

Bassanio.

Intet, uden Mistvislens hæellige Forræderie, der kommer mig til at befrygte min Kierligheds Mydelse. Der kunde ligesaa gjerne være varmt Venskab imellem Sne og Ild, som imellem Forræderie og min Kierlighed.

Portia.

Vel, men jeg befrygter, at De taler paa Pinebænken, hvor Folk nodes til at sige, hvad det skal være.

Bassanio.

Giv mig Lovte om Livet, og jeg vil tilstaae Sandheden.

Portia.

Meget vel, bekiend altsaa og lev.

Bassanio.

At bekiende og elskke havde været min Bekiendelses hele Omfang. O, lykkelige Marter, naar min Bod-

del

del lører mig, hvad Svar jeg skal give for min Besvarelse! Men De tilstede nu, at jeg hensøres til Kasernerne og min Skiebne.

Portia.

Balan, kom da! Jeg er indsluttet i en af dem. Dersom De elsker mig, vil De finde mig. — Merissa, og J andre, staae tilside! Lad Musiken lyde, mens han er beskæftiget med Valget, saa at, om han vælger urigtig, hans Ende bliver som Swanens, og han kan forsvinde under vekslende Melodier. For at Lignelsen kan være desto passeliggere, blive mine Hine en Strom, og hans vandige Dodsseng. Men hvad er Musik, naar han vindes? da er den som Beskomsang, naar tree Undersaetter bøje sig for en nye-kronet Monark; den er som de tryllende Toner, der i Dagbrækningen indsnige sig i den drommende Brudgoms Øre, og opfordrer ham til Brylluppet. — Nu gaaer han, med ikke mindre Overlag, men med meget mere Kierlighed, end den unge Alcides, da han vandrede bort og udvirkede Befrielse for den Jomfrues Tribut, som af det hylende Troja maatte betales Sø-Uhyret *. Jeg staaer her i Stedet for Offeret, de øvrige der assides staaende ere de dardaniske Koner, som

* I Fabelleren ansøres: at Neptuns og Apols Forbittrelse mod Troja, trax efter denne Stads Oprættelse, ei, i Folge Draclets Svar, anderledes kunde stilles, end ved et aarligt Offer af en Pige, som skuld. tilkastes Sø-Uhyret. Lodden trax og engang Hestione, Laomedons Datter, men som blev befriet af Herkules, der drabte Uhyret, mindre af Kierlighed til Prinsessen, end for at erholde den Belouning, Laomedon havde lovet ham.

som med opsvulmede Hine komme frem for at see Udgangen af dette Foretagende. Gaae, Herkules! lev, saa lever jeg. Med langt storre Beængstelse bestuer jeg Striden, end du foretager den.

(Musik begyndes. Immedens Bassanio fort sig selv anstiller Bemragninger over Kasserne, hores følgende Sang.)

Hvor er Fantasiens Hjem?

Bringes den i Hiernen frem,

Eller avler Hiertet den?

(Svar.)

I Diet den sit Liv vil faae,

Fodes udaf Synet; maae

Doe i Buggen, hvor den laae.

Derfor lad Liig-Klokk'en gaae.

Nu kom an:

Ding, Dong, Dang!

Alle. Ding, Dong, Dang!

Bassanio.

Saa ofte er det udvortes Skin langt mindre, end det virkelige selv. Verden bedrages altid ved Prunk. I Rettergang, hvad Sag er saa uriktig og fordærvet, der jo ikke ved et behageligt Foredrag skuler sin slette Side? i Religionen, hvilken forudsmt Bildfarelse, som, naar den helliges ved et ærbart Nasyn og bevises ved et Sprog, jo bedækker sin Hæslichkeit med skion Anseelse? Der er ingen Last saa eenfoldig, der jo antager nogle Træk af Dyden paa sin udvendige Side. Hvor mange Kujoner, hvis Hierter ere aldeles saa utilforladelige som en Trappe af Sand, bære dog paa deres

deres Hage en Herkules's og den truende Krigsguds Skæg, der, indvendig esterforskede, have en Lever saa hvid som Melk? Disse fore blot Tapperheds Skjult for at giøre sig frygtet. Betragt Skønhed og man skal see, hvorledes Vægten bestemmer dens Værd, og ved et Naturens Underværk gør dem lettest, som ere meest besadne dermed. Saaledes erfarer man ofte, at de frusede krumflyngede gyldne Lokker, der med formænd Skønhed driver saa flygtigt Spil med Binden, ere en Arvepart af et andet Hoved, og at den Skalle, som frembragte dem, ligger i Graven. Saaledes er da Prydelsen kun en gylden Strandbred ved et høist farligt Hav; det skønne Stor, der indhylter en indianisk Banslabning; med et Ord, den skinbare Sandhed, som den snedige Lejlighed iforer sig, for at besnære de viseste. Altsaa du pralende Guld, Midas's haarde Spise, jeg attræer dig ikke, ei heller dig, du blege almindelige Omlober imellem Mand og Mand; men du mabre Blye, der hellere truer end lover noget. Din Simpelhed bevæger mig mere end Weltalenhed, og her vælger jeg. Udfaldet blive til Glæde!

Portia.

Hvorledes hensmiste nu ikke alle andre Lidenstaber til Lust, alle tvivlaadige Tanker, al hidsig anfaldende Fortvivelse, den bævende Frygt, og den grønsiede Misundelse. Kierlighed, vær maadelig, dæmp din Henrykelse! din Glæde nedregne roelig, giv ester i din Hæftighed! jeg føler alt for meget din Lyksalighed; formindste den, eller jeg synker under dens Byrde.

(aabner Kassen.)

Vase

— 333. PIGE —

Bassanio.

Hvad finder jeg her? den skionne Portias Billeder? Hvilen Halvgud kom Skabningen saa nær? Bevæges disse Dine, eller synes de det kun ved-den, de med-deele mine egne? Her ere de affondrede Læber skildte ved en sukkersød Mand. Saa skont et Skillerum skulle og adskille saa skionne Venner. Her i hendes Løkker forestiller Maleren Spindelvæb, og har været et gyldent Net til fastere at besnære Mændenes Hier-ter, end Myg i Spindelvævens Garn. Men hendes Dine — hvorledes funde han see at eftergiøre dem? Naar han havde gjort det ene, synes mig, det skulde have Magt til at bortstiele begge hans egne, og saaledes lade det andet blive usuldendet. Men hvormeget fornærmes ikke denne Skygge ved min Lovtale, der forringer dens Værd, ligesaameget som denne Skygge selv maae hinke bag efter Originalen. Her er det skrevne Papiir, den hele Indhold og forte Udtog af min Lykke.

Du dig ei Skinnet blende lod.
 Din Lod blier, som dit Valg, og god.
 Da Skiebnen dette dig bestier,
 Bær dermed glad, ei meer' begier.
 Og gior dig dette lykkelig,
 Din giorte Lykke aldrig svig.
 Skue til din Pige — Haand i Haand
 Med Kys besegl nu fælles Baand!

Et fortryllende Indhold! Skionnesto Pige! med din Tillaadelse (knyser hende) Jeg kommer efter min Anviisning at give og tage dette. Liig een af tvende kiem-pende

pende for en og samme Præs, der tænker at have opført sig vel for Folkets Øine, og som, horende de almindelige Haandklap og Frydeskrig, staaer bedovet og tvivlsom seer sig omkring, om og denne Biefalde-Naaben angaaer ham eller ikke: saaledes, Skionneste! staaer og seg ligesaa tvivlaadig, om det, som jeg seer, skulde virkelig være sandt, indtil det bliver bekræftet, ved gaaet og stadsæstet af Dem.

Portia.

Her, hvor jeg nu staaer, seer De mig saadan, som jeg er. Endskindt jeg, for min egen Skyld allene, ei vilde være saa ærgierrig i mine Ønsker, at jeg skulde ønske mig meget bedre, saa dog for Deres Skyld vilde jeg, at mit Selv bles tre gange, tyve gange større, tusind gange stiønnere, og ti tusind gange rigere, saa at jeg, for høit at vurderes af Dem, maatte i Dyder, Skionhed, Midler og Venner overgaae Burderingen. Men nu er et Intet mit hele Velob, hvilket i det Hele angivet er en uvidende, ukendig uersfaren Pige: lykkelig derved, at hun er ei saa gammel, at hun jo vil lære, og endnu lykkeligere deri, at hun er ei saa taabelig opdragten, at hun jo kan lære, og det allerlykkeligste af alt for hende er, at hun overgiver ganske sin kiere Fornuft til Deres Førelse, som hendes Herre, hendes Behersker, hendes Konge. Jeg selv, og alt, hvad mit er, tilfader fra nu af Dem og er Deres. Indtil nu var jeg dette sliinne Steds Herskab, mine Tienestefolkes Besaler, og Dronning over mig selv; og just nu, fra dette Hieblik af, er denne Gaard, disse Tienere og den samme jeg Selv ganske Deres, min Herre.

~~333-1666~~
Herre. Jeg overgiver Dem det med denne Ring; og dersom De skiller Dem ved den, taber eller hortgiver den, lad det tiene til Advarsel om Deres Kierligheds Undergang, og give mig Ret til Fordring paa Dem.

Bassanio.

Madame! De har berøvet mig Ord til ethvert Uds-tryk; mit Blod allene taler i mine Alarer til Dem, og alle mine Sielefrestere ere i saadan Forvirring, som den man, efter en sion fremført Tale af en elstværdig Prinds, bliver vaer iblandt den surrende fornsgiede Mængde, hvor ethvert Noget, blandet tilsammen, bliver til et Kaos af Intet, undtagen den udtrykte Glæde, der dog ei bliver udtrykt. Men dersom denne Ring skiller fra denne Finger, da skiller jeg og fra Livet. O! da siger kun dristig: Bassanio er død.

Nerissa.

Min kiere Herre og Frue! det er nu vor Tid, som have staet hos og seet vore Ønsker fremmede, at til-rraabe eder Glæde, megen, megen Glæde, min smukke Herre og Dame!

Gratiano.

Dem, min Herr Bassanio, og Eder, smukke Frø-ken, tilsonster jeg al den Glæde, som De selv kan ønske, thi da er jeg vis paa, De kan ei faae noget større Ønske af mig. Naar De nu, ædle Foreenede, bestemmer at hoitideligholde Deres Troestabs For-bund, beder jeg ogsaa, at paa samme Tid mit Ægte-stab maae blive holdet.

F f

Bas-

Bassanio.

Hiertelig gierne, hvis du kan finde dig en Kone.

Gratiano.

Jeg takker Dem, Herre. De har selv forskaffet mig en. Mine Dine, Signor, kan jeg bruge ligesaa hastig, som De Deres. De kastede Deres Dine paa Frokenen, og jeg paa Pigen. De elste, jeg elste. Opsattelse er ligesaa lidet min Sag som Deres. Paa Kasserne der beroede Deres Lykke; det samme hændte det nu og, at min gjorde. Da jeg her arbeidede til Sveden paa mit Frierie, og stod og sværgede indtil min Gane fortørredes af Kierligheds Eder, sit jeg endelig et Lovte, gid det ei være endeligt, af denne Skionne om hendes Kierlighed, saasremt at Lykken bestierede Dem Frokenen.

Portia.

Er det sandt, Nerissa?

Nerissa.

Ja det er, Froken; maatte det kun have Deres Velbehag.

Bassanio.

Og meener De det, Gratiano, i al Oprigtighed?

Gratiano.

Ja, i Sandhed, Herre.

Bassanio.

De vil giøre Hsittideligheden af vor Forbindelse megen Ære ved Deres Ægtefæab.

Gra-

Gratiano.

Vi vil vedde med Dem og sætte tusind Dukater
paa den første Dreng.

Nerissa.

Hvad, er det Alvor?

Gratiano.

Nei, vi skal vel ei vinde meget ved den Leeg. —
Men, hvem er det, der kommer? Lorenzo og hans
vantroende? — Hvordan, ogsaa min gamle vene-
tianske Ven, Salanio?

Tredie Scene.

De Forrige, Lorenzo, Jessica, Salanio.

Bassanio.

Lorenzo og Bassanio, velkommen hid, hvis Ung-
dommen af min nye Gevinst, her staer, endnu har Magt
til at ønske eder velkommen. Med Eders Tilladelse,
yndige Portia, øyder jeg mine gode Venner og Lands-
mænd her velkommen.

Portia.

Det gior jeg og, min Bedste; de ere mig særdeles
velkommen.

Lorenzo.

Jeg takker Deres Maade. — For min Del, min
Herre, var ei min Hensigt at have seet Dem her;
men da jeg underveis mødte Salanio, maatte jeg lade

22. Act.
mig overtale til, uagtet al muelig Modstand, at følge
med ham.

Salanio.

Det giorde jeg, min Herre, og jeg haver Marsag
dertil. Signor Antonio anbefaler sig Dem.

(overleverer et Brev.)

Bassanio.

Førend jeg aabner hans Brev, saa sig mig, jeg
heder, hvorledes min gode Ven besinder sig.

Salanio.

Ei syg, min Herre, med mindre det maae være i
Sindet; ei heller ret vel, undtagen i Sindet. Hans
Brev vil tilkiendegive Dem hans Forfatning.

(Bassanio aabner Brevet.)

Gratiano.

Nerissa, muntre den Tremmede noget. Søg
ham velkommen. Deres Haand, Salanio. — Hvad
Myt har man fra Benedig? Hvorledes lever den Kon-
gelige Kriebmand, den gode Antonio? Jeg veed, han
vil glæde sig over vor lykkelige Skiebne. Vi ere Ja-
soner, vi have vundet det gyldne Blies.

Salanio.

Jeg skulde ønske, at De havde vundet det, som
han har tabt!

Portia.

Det samme Brev maae have noget slemt Indhold,
det stieler Farven fra Bassanio's Kind. Nogen fier
Ven maae være død, ellers kunde vel intet i Verden
saa meget forandre en standhaftig Mands Udseende.

Hvad,

Hvad, bestandig værre og værre! Med Tilladelse,
Bassanio, jeg er dit halve Selv, og maae dersor have
Halvdeelen af enhver Ting, som dette samme Brev
indeholder.

Bassanio.

O, kiereste Portia! her ere nogle faa af de ubehageliste Ord, som fandtes antegnet paa noget Papiir.
— Elioneste Pige! da jeg først meddelede dig mit Kierlighed, fortalte jeg dig ligefrem, at al den Rigdom, jeg havde, randt i mine Arær, og at jeg var en Adelsmand. Dengang fortalte jeg Sandhed, og endfiondt, kiere Pige, jeg endda vurderede mig selv for intet, skal du nu see, hvor stor en Praiser jeg var. Da jeg fortalte dig, at min Formue var intet, da skulde jeg have sagt, at den var uslere end intet. Thi jeg har virkelig paadraget mig selv en Forpligtelse for en god Ven, og paadraget min Ven en Forpligtelse mod sin affagte Fiende, for at forstaffe mig store Midler. Her er Brevet, min Pige, dette Papiir er mig som min Vens Legeme, og ethvert Ord i samme en gæbende Bunde, hvorfaf Livets Blod udstrommer. — Men er det sandt, Salanio, at alle hans Eiendomme ere tilsatte? Hvad, ei et eeneste Kartoi indtruffset fra Tripolis, fra Mexico eller fra Engeland, fra Lissabon, Barbariet og Indien? Ei et eeneste Skib undgaaet de haarde Klipper, der saa ofte giver Handelen frygtelige Stod.

Salanio.

Ei et eeneste, min Herre. Desuden synes det, at, dersom han og havde rede Penge til at indfrie sin

Forskrivning fra Jøden, denne ei vil tage derimod. Aldrig fiendte jeg en Skabning, der havde menneskelig Gestalt, saa hidsig og graadig paa at syrte et Menneske i Ulykke. Han overhaenger Hertugen fra Morgen til Aften, beraaber sig paa, at Statens Friheds frienkes, dersom de nægte ham Ret. Tyve Kjøbmænd, Hertugen selv og de anseeligste Raadsherrer have alle forsøgt at overtale ham til Billighed; men ingen kan faae ham til at afstaae fra sin avindsyge Paarstand angaaende Forskrivningen, dens Forfald, og hans Ret.

Jessica.

Imedens jeg endnu var hos ham, haver jeg hørt ham tilsværgre Tubal og Chus, hans Landsmænd, at han hellere vilde have Antonio's Kjød, end tyve gange Beløbet af den Sum, som han skyldte ham. Og jeg veed vist, min Herre, at dersom Loven, Miselser og Magten ei forebygge det, vil Antonio's Skiebne visseleg blive meget haard.

Portia.

Er det Deres kiere Ven, der er i denne Forleghed?

Bassanio.

Min kiereste Ven, den bedste Mand, af det bedst dannede og standhaftigste Gemyt, og hos hvem den gamle romerske Ære mere viser sig, end hos nogen, der drager Nande i Italien.

Portia.

Hvor stor er den Sum, han skylder Jøden?

Bass-

Bassanio.

Tre tusind Dukater er han blevet ham skyldig for
min Skyld.

Portia.

Hvad, ei mere end det? Betal ham sex tusind,
og udset saa den Forstrikning. Giv ham to gange
sex tusind, og endda tredobbelst, forend en Ven, der
svarer til slig en Beskrivelse, skal miste et Haar for
min Bassanio's Skyld. Først folg mig i Kirke, og
kald mig Kone, og saa afsted til Venedig til din Ven.
Thi aldrig skal du ligge ved Portia's Side med et uro-
ligt Sind. Du skal saae Guld til at betale denne
Smaagield tyve gange. Naar det er betalt, saa bring
din troe Ven med. Min Pige, Nerissa, og jeg selv,
vil imidlertid leve som Piger og Enker. Kom og reis;
thi endnu paa Bryllupsdagen selv maae du bort her-
fra. Siger dine Venner velkommen, vær lystig og
munter; siden jeg har kostet dig dyrt, skal du og være
mig dyrebar. — Men lad mig nu høre Din Vens
Brev.

Bassanio.

(Læser): "Kiereste Bassanio! alle mine Skibe ere for-
"ulykkede, mine Kreditorer blive grusomme, min
"Formue er nedsat til det ringeste, og min For-
"strievning til Jøden er forfalden. Eftersom, naar
"jeg skal betale den, at leve bliver mig umueligt,
"skal alle Fordringer imellem dig og mig være af-
"giorte, dersom jeg ikun maae see dig ved min
"Død. Ikke desto mindre handle heri efter Godt-
"befindende. Dersom Veneskab ei overtaler dig til

"at komme, lad ei dette mit Brev formaae dig
"dertil."

Portia.

O, Venstab! — sat alle Forretninger tilside, og
til afaed.

Bassanio.

Siden jeg har din gode Tildelelse til denne Reise,
vil jeg og skynde mig; men indtil jeg kommer igien
skal ingen Seng giøre sig skyldig i min Forhaling eller
nogen Hvile giøre Skilsmisse imellem os.

(de gaae.)

Fierde Scene.

Shylok, Solarino, Antonio og en Slutter,

Shylok.

Slutter, hav vel Die med ham. Tael mig intet
for om Maade. Det er den Nar, der udsante Penge
gratis. Slutter, hav vel Die med ham.

Antonio.

Hør dog et Ord, Shylok.

Shylok.

Forskrivningen maae efterkommes. Fremfor mig
ei noget imod min Forskrivning. Jeg har svoret en
Eed paa, at Forskrivningen maae efterkommes. Du
kaldte mig en Hund, forend du havde Marsag dertil.
Men siden jeg da er en Hund, saa tag dig i Agt for
mine Tænder. Hertugen skal give mig Ret over dig.

Jeg

— Jeg undres over, at du gemene Slutter tor vise
dig saa god mod ham, og føre ham heruden for efter
hans Begiering.

Antonio.

Jeg beder, hør dog hvad jeg vil sige.

Shylok.

Forskrivningen skal efterkommes. Jeg vil ei høre
dig tale. Forskrivningen skal efterkommes, og dersor
tael ei mere derom. Jeg vil ei lade mig gisre til en
føielig tossehoved Nar og ryste med Hovedet, lade mig
noget sige, sukke og give efter for kristne Forbedere.
Gaae ei efter mig, jeg vil ei vide af noget Snak. Min
Forskrivning maae efterkommes. (gaaer).

Solarino.

Det er den meest ubzielige Hund, der nogensinde
opholdte sig iblandt Mennesker.

Antonio.

Lad ham kun gaae, jeg vil ei mere folge ham med
unyttige Bonner. Han eftertragter mit Liv, og jeg
kiender vel hans Alrsager. Øste har jeg befriet man-
ge for hans Forfolgelser, der i Tide aabenbaredes mig
deres Forlegenhed; og dersor hader han mig.

Solarino.

Jeg er vis paa, Hertugen ei vil tilstede, at Vil-
taaret i Forskrivelsen skal holde Stik.

Antonio.

Hertugen kan ei hemme Lovens Gang. Thi for-
medelst den Bequemmelighed, som Fremmede ellers

— — — — —

have her hos os i Venedig, vil Staten, om Retten ei ved denne Leilighed bliver haandthævet, derved tildrage sig megen Bebreidelse, øftersom alle Nationer bidrage til denne Stads Handel og Fordeele. Gaae derfor. Disse Sorger og mange Tab har saaledes frænket mig, at jeg vanskelig skal kunne spare et Pund Kistd til min blodige Kreditor i Morgen. Altsaa tilbage igien, Slutter. Gid Bassanio fun kom at see mig betale hans Gield, saa bryder jeg mig ellers om intet.

(de gaae.)

Femte Scene.

Belmont.

Portia, Nerissa, Lorenzo, Jessica og
Baltasar.

Lorenzo.

Endskjondt det er i Deres Nærveresse, Madam, maae jeg dog tilstaae, at De har et ædelt og sandt Begreb om guddommelig Vensteb, som De merkelig lægger for Dagen, da De saaledes kan bære Deres elskede Mandes Fraværelse. Men vidste De og, hvem De beviser denne Ere, hvilken ædel Mand De tilsender Hielp, hvor stor en Belynder han er af Deres Herr Mand, er jeg overbevist om, De vilde være stoltre af denne Gierning, end en sædvanlig Godhedsbeviisning kunde opfordre Dem til.

Portia.

Jeg fortrod aldrig paa at have gjort en god Handling, hvilket jeg ei heller nu skal gjøre. Thi hos Sel-skab's

skabsbrodre, der omgaaes og fordrive hinanden Tiden,
 hvis Siele samme Venkabs Baand forbinder, maae
 nødvendig findes et overeenstemmende Forhold af Liig-
 hed i Sæder og Tankemaade, hvorover jeg forestiller
 mig, at, da denne Antonio er en Hiertens Ven af
 min Mand, han nødvendig og maae ligne ham. Hvis
 saa er, hvor siden bliver da ei den Omkostning, som
 jeg har anvendt paa at udfrie min egen Siels Lignelse
 fra denne dievelske Grusomheds Tilstand! Men dette
 kommer en Lovtale over mig selv meget nær; derfor
 intet mere derom. — Nu altsaa om andre Ting. Lo-
 renzo, i dine Hænder betroer jeg mit Huses Forvalt-
 ning og hele Huusholdningen indtil min Mands Til-
 bagekomst. Jeg for min egen Deel har gjort Himlen
 et helligt Levte om at leve i Bon og hellig Betragt-
 ning, allene i Merissas Selskab, indtil hendes Mand
 og min Herre vender tilbage. Der er et Kloster to
 Mile herfra, og samme steds ville vi opholde os. Jeg
 beder allene, De ei vil vegre Dem ved at paataage sig,
 hvad mit Venkab og tildeels Nødvendigheden paalæg-
 ger Dem.

Lorenzo.

Af mit ganske Hierte, Frue. Jeg skal stedse ad-
 lyde alle deres smukke Besalinger.

Portia.

Mine Folk ere allerede underrettede om min Hen-
 sigt, og vil antage Dem og Jessica i Bassanio's og
 mit eget Sted. Lever nu vel indtil vi sees igien.

Lorenzo.

Behagelige tanker og lykkelige Timer ledsgage Dem!

Jessi-

~~3223~~

Jessica.

Jeg tilsonffer Dem, Frue, alt hvad der kan fornoie Deres Hjerte.

Portia.

Jeg takker eder, og det fornøier mig herved at kunne igentage til Dem samme Hulste. Jessica, Farvel! (Jessica og Lorenzo gaae.) Nu, Baltasar, eftersom jeg bestandig har befundet dig troe og ærlig, saa lad mig og fremdeles finde dig saadan. Tag dette Brev, og viis en Mands hele Virksomhed paa at ile til Padua. See til, du overleverer det i min Feters, Doktor Bellario's egen Haand, og besorg, jeg beder dig, de Brevskaber og Klæder, han leverer dig, med al optænkelig Hurtighed bragte paa Post-Fagten, der gaaer til Venedig. Spild ei Tiden med Ord, men skynd dig; jeg skal være der for dig.

Baltasar.

Jeg skal ile, Frue, og holde mig Deres Besælling esterretlig. (Gaaer.)

Portia.

Kont nu, Nerissa, jeg haver et Arbeide for, hvoraf du ei endnu veed noget. Vi vil see vore Mænd, førend de forestille sig det.

Nerissa.

Skal de da see os?

Portia.

Det skal de, Nerissa, men i saadan Dragt, at de vil tænke, vi ere begavede med, hvad vi just mangle.

Jeg

Teg for vedde med dig, hvad det skal være, at, naar vi begge ere forklaedte som to unge Karle, jeg dog vil forestille den peeneste Dreng af os to og bære min Kaarde, saa den skal staae mig langt fortreffeligere. Min Stemme skal være vaklende imellem den mandige og den unge Drengs, og jeg skal giore to knebne Fruentimmer-Trin til et mandigt Skridt og tale om Slagsmaal, som en ung Prashans; fortælle artige Logne, hvorledes ærværdige Fruentimmer eftertragtede min Kierlighed, hvilket, da jeg afslog, de faldt i en Sygdom, hvoraf de døde, hvorfor jeg ikke kunde hielpe dem. Jeg vil derpaa fortryde det, og desuagtet ønske, at jeg ei havde ombragt dem, og tyve andre saadanne Smaae-Logne skal jeg fortælle, saa at man skal sværge paa, at jeg er udsluppet af Skolen for en tolv Maaneder siden. Jeg har tusinde raae Streger af slige storpralende Gianter i Hovedet, som jeg vil udføre.

Nerissa.

Skal vi da forvandle os til Mænd?

Portia.

Hy! hvad er det for et Spørsgsmaal? Glæd du dig over, at ingen stem Fortolker var i Nærverelsen. Men kom, jeg vil fortælle dig mit hele Anlæg, naar jeg er steget i min Vogn, som venter os uden for Have-Porten. Lad os flynde os, thi vi maae i Dag endnu lægge tyve Mile tilbage.

(De gane).

Siette

Siette Scene.

Launcelot og Jessica.

Launcelot.

Ga virkelig; thi seer I, Faderens Synder lægges Bornene til Last, og derfor kan jeg sige, jeg frygter for hende. Jeg omgikkes hende altid ligefrem, og saaledes maae jeg nu sige hende min store Alteration for den Ting. Vær altsaa ved frist Mod, thi jeg tanker, min Troe, rigtig hun blier fordsmt. Der er kun een Forhaabning, som er et lidet Gran trostelig, og det er endda kun en Bastard-Forhaabning.

Jessica.

Og hvad er da det for et Haab, om jeg før bede?

Launcelot.

For en Usæd! hun kan tildeels haabe, at hendes Fader ei har gjort hende, og at hun ei er Jødens Datter.

Jessica.

Det var ogsaa i Sandhed en Bastard-Forhaabning. Altsaa skulde da min Moders Synder blive hiemsøgte paa mig.

Launcelot.

Ganske rigtig, thi jeg frygter for, at hun bliver fordsmt saavel for hendes Faders som Moders Skyld; saaledes i det hun flyer Scylla, hendes Fader, saa falder hun i Charybdis, hendes Moder. Godt, hun er i begge Henseender uden Redning.

Jessie

Jessica.

Jeg maae da vel blive salig ved min Mand; han har giort mig til en Kristen.

Launcelot.

Riktig, desto mere er han at laste. Der var Kristne nok forhen, og saa mange, der vel kunde leve jevnsteds med hinanden. Denne Kristning vil bringe Flesket til at stige; hvis vi alle blive Swinekiod-Wedere, skal vi snart ei kunne faae en Ribbeens-Steeg for Penge.

Lorenzo.

Jessica.

Jeg vil fortælle min Mand, Launcelot, hvad du der siger. Her kommer han.

Lorenzo.

Jeg skal snart blive jaloux paa dig, Launcelot, dersom du saaledes fører min Kone bort i Krogene.

Jessica.

Oh, du behøver ei at befrygte noget af os, Lorenzo; Launcelot og jeg er ueens. Han fortæller mig ligefrem, at der er ingen Maade i Himlen for mig at vente, fordi jeg er en Jødes Datter, og han siger, at du er ingen god Lem af Staten; thi, da du omvender Jøder til Kristne, bringer du Flesket til at stige i Prisen.

Lorenzo.

Lorenzo.

Teg skal forsvarer det bedre for Staten, end du
Negerindens opsvolmde Taille. Negerinden er frugt-
sommelig ved dig, Launcelot.

Launcelot.

Det er meget, at Mohrinden skal være mere, end
Det er; men dersom hun er mindre end en ørlig Pige,
er hun mere, end jeg tog hende for.

Lorenzo.

Hoor enhver Mar kan spille med Ord! Jeg troer,
at den bedste Wittighed vil snart vise sig i Taushed,
og Talen kun blive at anbefale Papeggier. — Gaae
ind, Knegt, og bed dem lade alt blive færdigt til Mid-
dagsmaaltidet.

Launcelot.

Det er allerede giort, Herre; de have alle Maver.

Lorenzo.

Ei! hvilken Wittigheds-Støver han ikke er! Beed
deri da, at Middagsmaaltidet bliver færdigt.

Launcelot.

Det er ogsaa giort, Herre. At deske er Ordet.

Lorenzo.

Vil han da deske, Herre?

Launcelot.

Det just ikke heller, Herre. Jeg siender min
Skyldighed.

Lorenzo.

Lorenzo.

Finder han endnu mere Leisighed til Haarklovere? Skal han da paa eengang udframme sin hele Forraad af Wittighed? Jeg beder ham forstaae mig vel, da det er ingen mørk Tale: gaae til sine Medkammerater og beed dem delle Bordet, og bringe Maden ind, saa vil vi komme at spise.

Launcelot.

Hvad Bordet angaaer, Herre, da skal det blive indbragt; hvad Maden angaaer, da skal den blive dekket; og hvad eders Indkomst til at spise, Herre, angaaer, dermed sad det gaae til som eders Lune og Indsald skal styre den. (Launcelot gaaer.)

Lorenzo.

O, Skionsomhed! hvor hans Indsald ere udsgte! Den Nar har opfanget en Hær af artige Ord i sin Hukommelse; og ies fiender mange Narre, der staae paa en bedre Plads, ere ligesom han garnerede, og for et pudseerligt Ords Skyld gisr Vold paa Materien. — Hvordan staer det til, Jessica? Nu, slug mig, min Pige, hvorledes synes du om Bassanio's Kone?

Jessica.

Over alle Udryk. Det er meget rimeligt, at Bassanio vil fore et ordentligt Liv, thi da slug en Kone er en Belsignelse, vil han finde Himmelens Glæder her paa Jorden; og dersom han ei fortiener det her paa Jorden, kunde man formode, at han aldrig vilde komme i Himmelten. Ja, hvis tvende Guder skulde

giore noget himmelske Weddemaal, hvorved to jordiske
Fruentimmer skalde sættes paa Spil, og Portia var
den ene af dem, da maatte den anden forbedres med
Tilgivt, thi denne usle raae Verden haver ei hendes
Lige.

Lorenzo.

Just saadan Mand har du i mig, hvilket hun er
som Kone.

Jessica.

Ei! derom maae du først indhente min Meening.

Lorenzo.

Det skal jeg siden; men lad os først gaae hen at
spise.

Jessica.

Nei, lad mig give dig Bersommelsen, imedens jeg
har Appetit dertil.

Lorenzo.

Nei, om jeg maae bede, lad det tiene til Bord-
Underholdning; thi alt, hvad du da skal have at sige,
vil jeg forudsie tilligemed alt det andet.

Jessica.

Godt, du skal og komme til at holde for.

(de gaae.)

Fierde

Fierde Act.

Første Scene.

Raadhuset i Venedit.

Hertugen, Raadsherrerne, Antonio,
Bassanio og Gratiano.

Hertugen.

Nu, er Antonio her?

Antonio.

Jo, færdig til Deres Høiheds Befaling.

Hertugen.

Det gør mig ondt for dig, at du er hidkommen
for at afgøre en Sag med saa steenhaard en Modstan-
der, en saa umenneskelig Stympel, som er gaudse berv-
vet al Medlidenhed, tom og stildt ved den mindste Fo-
lesse af Medynt.

Antonio.

Jeg har hørt, at Deres Høihed har bemælt sig
meget for at afværge hans haarde Hensigter; men ef-
tersom han vedbliver at være saa haardnakket, og
intet lovligt Middel kan unddrage mig hans forhadte
G 2 Kloer,

— 223 — 224 —

Kiser, saa opfordrer jeg min Taalmodighed mod hans Grumhed, og væbner mig til at lide med et roeligt Sind hans tyranniske Sindelaugs hele Forbittrelse.

Hertugen.

En gaae hen at indkalde Joden her for Ketten.

Salanio.

Han staaer og venter uden for Doren. — Her kommer han, Deres Høihed.

Shylok.

Hertugen.

Gør Plads, og lad ham staae lige over for vorst Ansigt. — Shylok, Verden troer, og det gør jeg ligeledes, at du paatager dig kun denne Ondskabens Maske indtil Fuldbringelsens sidste Dieblik, og da formoder man, at du vil udvise en overordentligere Medhyrk og Fortrydelse, end som nu denne din paatagne Grumhed er overordentlig. Og at i steden for du nu skulde paadrive den haarde Betingelse, der var et Hund af denne arme Kjæbmands Kjød, vil du ei allene ophæve Straffen, men rørt af menneskelig Godhed og Kierlighed, endog estergive Halvdelen af Hovedsummen, og kaste et medlidende Die paa hans Tab, der nylig have sammendynget sig paa hans Ryg. De ere tilstrekkelige til at nedtrykke en Kongelig * Kjæbmand, og tildrage sig

Med-

* Det tillegsbord "Kongelig" harer her ei nogen tom Betydning, men er brugt med meget Overleg, og viser at vor Forsatter var vel beklaedt med det Folks Historie, som han bragte paa Skues pladsen.

Medlidenhed over hans Skiebne fra staalhærdede Bryste og flinthaarde Hierter, fra ubselige Tyrker og Tararer, der aldrig kan drages til sinne Venstabeligheds Pligter. — Vi vente nu alle et angenemt Svar, Jøde.

Shylok.

Jeg har allerede giort Deres Höihed bekjendt med mit Forsæt, og ved vor hellige Sabath har jeg soerget, at jeg vil have min Forfrievnings skyldige Betingelser opfyldte. Afslaae I mig det, saa lad eders Stats Privilegier og Handels Frihed undgiede derfor. I kunne spørge mig, hvorfor jeg hellere vilde vælge et Stykke stinkende Kjød, end imodtage tre tusinde Dukater? Det vil jeg ei besvare anderledes end, at det er saa mit Indsald; er det ikke Svar nok? Hvad, om jeg blev forstyrret af en Notte i mit Huus, og jeg fandt for godt at give ti tusinde Dukater for at face den ud-

G 3 ryddet?

pladsen. Thi, da Transmandene og Venetianerne i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede havde indtaget Konstantinopel, bestræbde de første sig for under Keiser Henrik, en Broder af Balduin, Greve af Flandern, at udbrede deres Erobringer over de græsse Provindser paa det faste Land; imedens at Venetianderne, der var Mestre til Soes, gave alle deres Republiks Borgere Frihed til at udruste Skibe, at bemægtige sig Øerne i Archipelagus og andre Soesteder, og at nyde Landsherligheden over deres Erobringer, med den eneste Betingelse, at de skulle tage dem til Lehn af Republikken. I Folge denne Tilladelse oprettede Familierne Sanudo, Justiniani, Grimaldi, Summaripa og andre, litter Venetianiske Råbmand, Fyrstendommer paa forskellige Øer i Archipelagus, som igienem adskillige Godster forbleve hos deres Esterkommere; og altsaa paa denne Maade blevde de i egentligst Forstand Kongelige Råbmand, og erholdte denne Titel overalt i Europa.

Waterton.

ryddet? Er I nu forniet med dette Svar? Der gis
visse Folk, som ei kan lide en gabende Griis; nogle
blive ligesom forrykte, naar de see en Kat, og andre,
der ei kan holde deres Vand formedest Indtrykket af
en Sække-Pibe, der bræger dem under Næsen. Den
uindskräckede Lidenstab regierer os efter vor Naturs
Tilboielighed eller Afsløye. Nu til mit Svar igien.
Dersom der ei kan angives nogen bestemt Grund,
hvorfor en ei kan udstaae en gabende Griis, en anden
en uskyldig nødvendig Kat, og atter en anden en ul-
den Sækkepibe, men maae tvinges til at give efter for
en saa uundgaaelig Vanstaendighed, der fortørner an-
dre ikke mindre, end han selv derved fortørnes; saa
hverken kan eller vil jeg give nogen anden Grund, end
en vis Afsløye og et rodsværet Had, jeg bær, til Antonio,
hvorfor jeg vedbliver min Paastand mod ham, der
bringer mig ingen Fordel. Er I nu forniet med
det Svar?

Bassanio.

Det er intet Svar, du følesløse Mand, for at
undskynde din grusomme Adfærd.

Shylok.

Jeg er ei heller forbunden til at give noget Svar,
der behager dig.

Bassanio.

Dræber vel nogen alt det, han ei kan lide?

Shylok.

Hader en noget, som han ei vilde dræbe?

Bass-

Bassanio.

Enhver Fortrydelse er ei strax Had.

Shylok.

Hvad, vil du da af en Slangen lade dig stikke
to gange?

Antonio.

Jeg beder Dem, betænker, at De haver med ein
Gode at bestille. I kunne ligesaa gierne stille eber hen
paa Strandbredden, og byde det vilde Hav nedsynke
fra sin sedvanslige Hoide; ja ligesaa gierne fordre U-
ven til Regnskab, naar I see Faaret bræge efter det
borttroede Lam; ligesaavel forbyde Biergets Graner
at skytle deres høie Topper, og aflade med deres Su-
sen, naar de anfaldes af Himmelens Windstod. Lige-
saagierne kan I prove det haardeste, end som forsøge
paa at blodgiøre, det haardeste af alle Ting, en Jodes
Hierte. Jeg beder Eder dersor, gior ham ingen flere
Forslag, eller Anmodninger, men lad mig i Korthed
ligefrem faae min fortiente Dom, og Joden sin Villie.

Bassanio.

I Stedet for tre tusind Dukater ere her sex.

Shylok.

Dersom enhver Dukat af sex tusind Dukater varer
deelte i sex Dele, og enhver Deel var en Dukat, vilde
jeg ikke tage imod dem. Jeg vil holde mig til min
Forstribning.

Hertugen.

Hvorledes kan du nogensinde giøre dig Forhaab-
ning om Maade, da du ikke udviser nogen?

G 94

Shy-

Shylock.

Hvorledes skalde jeg befrygte nogen Dom, da jeg gør ingen Uret? I har mange anskaffet Slave imellem Eder, som I bruge, liig Eders Edler, Hunde og Muler, paa en foragtelig og slavisk Maade, fordi I have kæbt dem. Skulde jeg nu kunne sige til Eder, lader dem blive frie, gifter dem med eders Arvinger, hvorfor svede de endnu under svære Byrder? Lad dem faae ligesaa blede Senge, som Eders; lad deres Ganer kildres af de samme Spiser. Men faa vil I svare mig: de ere vore Slaver. Saaledes svarer jeg og Eder. Det Pund Kjød, som jeg forlanger af ham, er dyrt kæbt; det er mit, og jeg vil have det. Hvis I afslaae mig det, sætter I en Skamplet paa Eders Løb, og faa har Venedigs Raadsslutninger ingen Kraft. Jeg venter nu paa, at Dommen skal blive assagt. Svar mig, skal jeg nogensinde faae den?

Hertugen.

I folge min Magt kan jeg udsette Netten, hvis ei Bellario, en meget lerd Lovkyndig, som jeg har ladet kæde, for at afgøre denne Sag, skalde komme hid i Dag.

Salanio.

Deres Hoihed! her udenfor staaer et Sendebud nyelig ankommet fra Padua med Breve fra Doktoren.

Hertugen.

Bring os hans Breve, og kald Budet herind.

Gas-

Bassanio.

Frisst Mod, Antonio! vær kun usorfærdet. Is-
den skal for tage mit Kjod, mit Blod, mine Been og
alt, inden du for min Skyld skal tage en Draabe Blod.

Antonio.

Jeg er et anstukket Faar af Hiorden, meest skikket
til Doden. De svageste Frugter falde tiligst til Jor-
den, og saa lad det og gaae mig. Det bedste, du kan
giøre, Bassanio, er fremdeles at leve og at forsatte
min Gravskrift.

A n d e n S c e n e.

De Forrige, Nerissa kledt, som en Advokats
Fuldmoedig.

Hertugen.

Kommer De fra Padua, fra Bellario?

Nerissa.

Fra begge, naadige Herre; Bellario anbefaler
sig Dem. (Jorden kryger sin Kniv paa Saalen af sin Skoe).

Bassanio.

Hvorsor hvæsser du din Kniv saa alvorlig?

Shylok.

Før at udskiere den mig tilfaldne Deel af den
Bankerotter, der staar.

Gratiano.

Ei paa din Skoesaale, men paa din Siel, hæsslige
Jode, skierper du din Kniv. Thi intet Metal, ikke

engang Boddelens Øx, kan være saa skierende som dit
starpe Nag. Kan ingen Bonner igennemtrænge dig?

Shylok.

Mei ingen, som du har Forstand nok til at giøre.

Gratiano.

O, fordont blive da du, ubørlige Hund, og dit
Liv være en Anklagelse mod Lovene! Du giør mig næ-
sien vaktende i min Troe, og saaer mig til at holde
med Pythagora's Meening, at Dyrenes Siele af sig
selv fare ind i Menneskenes Legemer. Din hundagtige
Aand regerede en Uiv, der blev hængt for Menneske-
Drab; lige fra Galgen udføi hans nedrige Siel, og
medens du laae i din vanhellige Moder, foer han ind
i dig; thi dine Begierligheder ere ulvagtige, blodige,
hungrike og rovgierrige.

Shylok.

Inden du kan bortstielde Seglet fra min Forscrib-
ning, bestadiger du ikun dine Lungre med at tale saa
høit. Lad din Vittighed komme i Stand igjen, unge
Menneske, ellers den vil uden Redning falde i Ruiner.
— Jeg staær nu her og forventer Dom.

Hertugen.

Dette Brev fra Bellario anbefaler vor Ret en ung
og lerd Doktor. Hvor er han?

Nerissa.

Han staær her i Nærværelsen og venter Deres
Svar paa, om han skal blive indladt.

Her-

Hertugen.

Hiertelig gierne. Tre eller fire af Eder gader hen og ledsager ham med Høfthed til dette Sted. Imidlertid vil vi for denne Ret lade høre Bellario's Brev.

"Deres Hoihed giver jeg hermed at vide, at jeg ved Modtagelsen af Deres Brev var meget syg.
 "Men i samme Diblik Deres Sendebud kom, gjorde en ung Doktor fra Rom, hvis Navn er Balthasar, mig sit Besøg; jeg underrettede ham om den omtvistede Sag imellem Joden og Kiobmunden Antonio. Vi sloeg efter sammen i mange Bager.
 "Han er nu bekjendt med min Meening, som forebetret ved hans egne Kundskaber — hvis Vigtighed jeg ikke nok kan anbefale — sendes Dem med ham efter min Begiering for at ovfylde i mit Sted Deres Hoiheds Forlangende. Jeg beder Dem, lad hans Mangel af Nar ingen Hinder giøre ham, hvorved han skulde komme til at mangle Deres høje Agtelse; thi jeg kienchte ingen saa ung Mand med saa gammelt et Hoved. Jeg overlader ham til Deres naadige Modtagelse, hvis egen Provesse skal være hans bedste Anbefaling hos alle."

Portia (Pladt som en Doktor i Lookhndigheden).

Hertugen.

I hører hermed, hvad den lærde Bellario skriver. Og her, synes mig, det er Doktoren, som kommer. — Giv mig Deres Haand. Kommer De fra den gamle Bellario?

Por-

Portia.

Ja, jeg gør, naadige Herre.

Hertugen.

De er velsommnen; taeg Sæde. Er De bekjendt med den Twistighed, som foraarsager den nærværende Undersøgelse her for Retten?

Portia.

Jeg er tilstrækkelig blevet underrettet om Sagen. Hvem af disse er Kiobmanden, og hvem er Joden?

Hertugen.

Antonio, og Shylok, træder begge frem.

Portia.

Er Eders Navn Shylok?

Shylok.

Shylok er mit Navn.

Portia.

Eders Paastand, som I vedbliver, er af en besynderlig Natur, og dog af den Art, at den Venetianse Lov ei kan avisere denne Eders Proces (til Antonio) Er han ikke den paagieldende?

Antonio.

Jo, saaledes siger man.

Portia.

Bedgaaer han Forskrivningen?

Antonio.

Det gør jeg.

Por-

Portia.

Da maae Isden vise sig barmhertig.

Shylo.

Sig mig, i Folge hvilken Magt maae jeg da det?

Portia.

Medlidenhed efter sin Natur lader sig ei tvinge.
 Den neddrypper som en Mild Negn fra Himmelnen ned
 under til os. Den er dobbelt velsignet, den lykkelig-
 gior den, der giver, ligesaabel som den der tager.
 Den er det mægtigste hos den mægtige, den klæder Mo-
 narken paa Thronen bedre end hans Krone. Hans Zep-
 ter viser Styrken af hans verdslige Magt, en Egen-
 skab hos Majestætens Verdighed, der byder at have
 Frygt og Skræk for Kongerne. Men Maade er langt
 over Zepterets Bydende, den throner i Kongernes
 Hierte, den er en af Gudernes Egenskaber selv; og
 den Jordiske Magt viser sig da den Guddommelige si-
 gest, naar Maade forherliger Retsfærdigheden. Der-
 fore, Jøde, endskisndt du gior Paastand paa Ret, saa
 betænk, at, naar Retsfærdighed skulde have sit Lob,
 enhver af os skulde være uden Redning. Vi bede om
 Maade, og denne Bon lærer os alle igjen at lade ve-
 derares Maade. Alt hvad jeg nu har fremført, er
 skeet for at formilde din haarde Paastand, og hvis du
 vedbliver samme, seer denne Benedigs strenge Ret
 sig nosdaget til at affige Dommen mod denne Kieb-
 mand.

Shy.

Shylok.

Mine Gierniger komme paa mit Hoved! Jeg fordrer Ret, min Forscrivnings Betingelse, og Straffen fuldført.

Portia.

Er han ei i Stand til at betale Pengene?

Bassanio.

Jo, her for Retten tilbyder jeg ham dem, ja endog dobbelt saameget. Hvis det ei er tilstrækkeligt, vil jeg forbinde mig til at betale det ti dobbelt, under Tabet af disse mine Hænder, mit Hoved og mit Herte. Er det endda ei tilstrækkeligt, saa er det aabenbart, at Undskaben vil underkue Nedelighed; og jeg beder Eder, boier for denne ene Gang Loven under Evers Myndighed. Gør en lidet Uret for at giøre en stor Ret og bætvinger denne Dievels grusomme Egensindighed.

Portia.

Det kan ei skee; der er ingen Magt i Venedig, der kan tilintetgiøre en antaget Maadsslutning. Det vilde strax drages til Folge, og mangen Misbrug vilde ved det samme Exempel indtrænge sig i Staten. Det kan ei skee.

Shylok.

En Daniel er kommet hid til at dømme! Ja, ret en Daniel. O, hvor megen Ere, vise, unge Dommer bær jeg ikke for Dem!

Portia.

Jeg beder, lad mig see Forscrivningen.

Shy-

Shylok.

Her er den, højtærværdige Doktor, her er den.

Portia.

Shylok, her tilbydes dig jo tregange saameget,
som den Sum beløber.

Shylok.

En Ged, en Ged! Jeg har en Ged i Himmelens,
der er mit Vidne. Skal jeg bebyrde min Siel med
Meened? Nei, ikke for heele Benedig.

Portia.

Altsaa, da denne Forskrivning er forsalden, kan
Jorden hermed lovlige paastaae, at et Pund Kjød bliver
udskaaret af ham nærmest ved Kjøbmandens Hjerte.
Vær naadig, imodtag den tredobbelte Sum og hyd
mig sonderrive Forskrivningen.

Shylok.

Først naar jeg bliver betalt i Følge dens Indhold.
Det er nu bitterligt nok, at I er en værdig Dommer.
I kiender Loven; eders Fortolkning er meget fornuf-
tig. Nu paalægger jeg Eder i Kraft af Loven, hvis
helfortiente Støtte I er, at I affiger Dommen. Jeg
sværger ved min Siel, ingen menneskelig Tunge besid-
der Magt at faae mig til at vige derfra. Jeg er nu
min Forskrivnings Opsyldelse forventende.

Antonio.

Af mit gandste Hjerte beder jeg nu denne høie Ret
om at affige Dommen.

Por-

1696

Portia.

Det forblicher da derved; saa belaver eder da paa
at fremstille eders Bryst for hans Kniv.

Shylok.

O, den ødle Dommer! O, den fortreffelige unge
Mand!

Portia.

Thi Lovens Hensigt og Meening kan fuldkommen
anvendes paa den Straf, som han er aabenbar pligtig
til at udstaae efter Forskrivningen.

Shylok.

Det er meget sandt. — O, vise og retsindige Dom-
mer! hvor meget ældre end dit Udseende er du ikke!

Portia.

Blot derfor eders Bryst.

Shylok.

Ta, just hans Bryst, saa siger Forskrivningen;
giør den ikke, ødle Dommer? nærmest ved hans Hierte:
det er dens udtrykkelige Ord.

Portia.

Det er saa. Er der en Vægt til at veie Kiødet paa?

Shylok.

Jeg har en her i Beredskab.

Portia.

Lad og en Bundsæge komme, Shylok, paa eders
Bekostning, for at forbinde hans Bunde; thi ellers
skulde han bløde sig ihiel.

Shy-

Shylock.

Er det benævnet i Forfrievningen?

Portia.

Ei udtrykkelig; men hvad da? det var dog godt,
at J gjorde saa meget af menneskelig Kierlighed.

Shylock.

Jeg kan ei finde det; det staer ei i Forfrievningen.

Portia.

Kom frem, Kiobmænd, haver J endnu noget at
fremføre?

Antonio.

Kun lidet; jeg er bered og har beslvet mig derpaa.
Giv mig din Haand, Bassanio, lev vel! Sorg ei for,
at dette Tilfælde har truffet mig for din Skyld, thi
heri viser Lykken sig endog fæligrere mod mig end sæd-
vanlig. Det er altid hendes Skik at lade den mislyk-
fede Mand overleve sin Besiddelse for med hule Hine
og rynket Pande at see en nodlidende Alderdom, fra
hvilken Elendigheds smægtende Lidelser den nu udri-
ver mig. Anbefaler mig din ærede Kone, og fortæl
hende Omgangsmåaden ved Antonio's Endeligt. Siig
hende, hvormeget jeg elskede dig: siig hende, jeg holdt
mig tapper i Doden; og naar du har fuldført Histo-
rien, lad hende saa dømme, om Bassanio ei engang
var elsket. Fortryd ei selv paa, at du skal miste din
Ven, da det ei fortryder ham, at han betaler din
Gield. Thi, dersom Jøden kun skier dybt nok, saa vil
jeg i et Dieblif betale den af mit gandske Hierte.

H h

Bass-

Bassanio.

Antonio, jeg er gift med en Kone, der er mig saa dyrebar som mit Liv; men selv mit Liv, min Kone, og hele Verden agter jeg ei høiere end dit Liv. Jeg vilde tage alt, ja offre denne Dievel det tilhøbe, forat befrie dig.

Portia.

Deres Kone vilde sige Dem siden Tak derfor, hvis hun var her og hørte Dem giøre slige Tilbud.

Gratiano.

Jeg har ogsaa en Kone, som jeg kan bevidne, jeg elsker. Jeg vilde nu ønske, at hun var i Himmelten, for at hun kunde formaae nogen af dens Magter til at bevæge denne hundagtige Jøde.

Nerissa.

Det er vel, at De gør dette Forstag paa hendes Dag, thi ellers vilde Ønsket staae Oprør i Huset.

Shylok.

Saadan ere de Kristne Mænd. (afside) Jeg har en Datter; hellere vilde jeg, at en af Barraba's Stamme havde blevet hendes Mand end som en Kristen! — Tiden forløber unyttig; jeg beder, skynd dig med Dommen.

Portia.

Et Pund af denne samme Røbmands Rød er dit. Retten tilstaaer dig det, og Loven giver det.

Shylok.

En høist retsærdig Dommer.

Por-

333. 466.

Portia.

Og du maae skjere dette Kiod ud af hans Bryst;
Loven tillader det, og Nettens tilstaaer dig det.

Shylok.

En høilærd Dommer! — her er Dommen. —
Kom, lav dig færdig.

Portia.

Tov endnu noget, der er desuden en Omstændighed: Denne Forskrivning giver dig ei en Draabe Blod. Ordene sige udtrykkelig "et Pund Kiod... Tag altsaa, hvad Forskrivningen tilholder; tag du dit Pund Kiod. Men dersom, i det du udfskier det, der udflyder et Draabe Kristen Blod, da ere, i Følge den Venetianske Lov, dine faste Eiendomme og alt dit Gods forbrudt til den Venetianske Stat.

Gratiano.

O, den retsindige Dommer! hører du, Jøde?
O, den lærde Dommer!

Shylok.

Siger Loven det?

Portia.

Du skal selv faae see Stedet. Thi da du fordrer Retsfærdighed, saa vær forsikret om, at dig skal vederfares Ret, mere end du ønsker.

Gratiano.

O, den lærde Dommer! hør, Jøde: den lærde Dommer!

H h 2

Shy-

333.555

Shylo.

Jeg tager da imod det andet Tilbud; betal mig tredobbelts, hvad Forskrivningen lyder paa, og lad den Kristen saa gaae.

Bassanio.

Her er Penge.

Portia.

Jøden skal saae sin fulde Ret; sagte, haster ikke. Han skal intet have, uden hvad der efter Forskrivningen er forbrudt.

Gratiano.

O, Jøde! en retsindig Dommer! en høilærd Dommer!

Portia.

Derfor belab dig til at affiere Kjødet; men spild intet Blod, ei heller udskier mere eller mindre end netop et Pund Kjød. Hvis du tager mere eller mindre end et lige Pund, var det endog saa meget som i Vægten kunde giøre det en tyvende Deel af en Scrupel tungere eller lettere, ja, dersom Vægtskaalen synker saa meget som et Haarsbred, da er det din Død, og alt, hvad du eier, er confisceret.

Gratiano.

En anden Daniel, en Daniel, Jøde! — Nu, Vandtroe, haver jeg dig ved Hoftebeenet.

Portia.

Hvorfor tover Jøden? — Hemægtige dig din Retighed.

Shy-

Shylok.

Giv mig mine udslaante Penge, og lad mig gaae.

Bassanio.

Jeg har dem færdig til dig; her ere de.

Portia.

Han har afslaaet dem her for det hele Raad, han skal blot have sin Ret i Folge Forstrikningen.

Gratiano.

En Daniel, siger jeg endnu, en anden Daniel!

Jeg takker dig, Jøde, for at du har lært mig det Ord.

Shylok.

Skal jeg da ei blot faae mine udlagte Penge?

Portia.

Du skal ei andet have, end hvad du selv har gjort
Paastand paa, hvilken du selv kan sætte i Opfyldelse
paa din egen Fare og Tilsvar, Jøde.

Shylok.

Nu, saa lad og Fanden giengielde ham derfor.
Jeg vil ei staae her længere og trætte.

Portia.

Bie lidt, Jøde. Lovene have en anden Fordring
paa dig. I de Venetianse Anordninger er det be-
stemt, at dersom nogen Fremmed kan overbevises om,
at han ved direkte eller indirekte Forsøg stræber nogen
Borger efter Livet, da skal den Part, imod hvem han
faaledes forfarer, bemægtige sig hans halve Formue,
og den anden halve Deel tilfalde Statens Kasse, samt
Forbryderens Liv beroe allene paa Hertugen, som om det

var afgjort efter alles Stemmer. I dette Tilsælde, siger jeg, at du nu befinner dig; thi det er ved din bekendte Krengangsmaade aabenbar, at du baade indirekte og direkte virkelig har stræbet Sagvolderen efter Livet, og saaledes har du fuldkommen paadraget dig den af mig ommeldte Straf. Gald derfor til Gode, og beed Hertugen om Maade.

Gratiano.

Beed om Tilladelse til at hænge dig selv; dog, da din Formue er forbrukt til Staten, saa havør du ei engang saa meget, du kan kose dig en Strikke for. Du maae altsaa hænges paa Statens Bekostning.

Hertugen.

Paa det at du kan erfare Forskiellen imellem vor Tænkemaade, saa benaader jeg dig med Livet, forend du beder derom. I Henseende til din halve Formue, da er den Antonio's, den anden halve Deel tilhører Staten, hvilken Ædmyghed kan maaßee bevirke nedsat til en Pengestraf.

Portia.

Ja det kan skee, hvad Staten angaaer, men ei i Henseende til Antonio.

Shylok.

Nei, tag alt tilligemed mit Liv; benaad mig ei dermed. I frataager mig mit Huus, naar I borttager den Grundpille, der understøtter det. I frataager mig mit Liv, naar I berøver mig Midlerne, hvoraf jeg skal leve.

Por-

222-1666

Portia.

Hvad Maade kan du lade ham vedersares, An-
tonio?

Gratiano.

En Strikke gratis, ellers intet for Guds Skyld.

Antonio.

Hvis det skal behage Hertugen og denne hele Rets-
forsamling, skal jeg findes villig til at afbetaale Penges-
straffen for den ene halve Deel af hans Formue, med
Wilkaar, at han vil overlade mig Bestyrelsen af den
anden halve Deel, for efter hans Død at overgive
samme til den unge Herre, der for fort siden bortforte
hans Datter. Dersuden maatte tvende Ting betin-
ges: først at han for denne Gunst strax bliver en Kri-
sten, og for det andet, at han opsetter et Document
her for Retten, hvorved han overdrager alt, hvad han
ved Døden efterlader sig, til hans Son Lorenzo og hans
Datter.

Hertugen.

Det skal han giøre, ellers tilbagefalder jeg Benaad-
ningen, som jeg nu nyelig affagde.

Portia.

Er du dermed fornøjet, Jøde? Hvad siger du?

Shylof.

Jeg er fornøjet.

Portia.

Skriver! forfat Forstrivningen.

H h 4

Shy-

Shylok.

Jeg beder eder, tillad mig at gaae herfra; jeg er ikke vel. Send Documentet ester mig, og jeg skal underskrive det.

Hertugen.

Du kan gaae, men forsom det ikke.

Gratiano.

Bed din Daab skal du have twende Faddere. Høvde jeg været Dommer, skulde du have faaet ti mere for at bringe dig til Galgen og ei til Døbefonten.

(Shylok gaaer.)

Hertugen.

Min Herre! jeg beder, De vil spise til Middag hemme hos mig.

Portia.

Jeg beder Deres Høihed ydmigst undsylde mig; jeg maae endnu i Aften begive mig paa Reisen til Padua, og riktigst skulde jeg strax forfoie mig herfra.

Hertugen,

Det gør mig da ondt, at Leiligheden tillader Dem det ikke. — Antonio, viis denne Mand Høfshed, thi ester mine Tanker er De ham meget forbunden.

(Hertugen og hans Folge gaaer.)

T r e d i e S c e n e.

De Forrige.

Bassanio.

Høist agtværdige Herre! Jeg og min Ven ere ved Deres Viisdom i Dag blevne befriede fra en smertefuld Straf,

Straf, i Anledning heraf ønske vi oprigtig for Deres gunstige Hemsielelse at give Dem en ringe Giengieldelse af de tre tusende Dukater, som skyldedes Iøden.

Antonio.

Og tilstaae os nu og altid at være Dem alle Venstabs og Gientienestes Bevisninger for bestandig skyldige.

Portia.

Den er vel betalt, som er vel tilfreds; og jeg er meget vel tilfreds med at have bevirket noget til Deres Bekrielse, hvorved jeg holder mig noksom betalt. Min Lænkemaade var aldrig egennytlig. Jeg beder Dem ei forglemme mig, naar vi igien skulde træffes. Jeg ønsker Dem al Velgaende og anbefaler mig hermed.

Bassanio.

Kiere Herre, jeg maae endnu anmode Dem om at imodtage et Grindrings Tegn af os som en Skyld ei som Betaling; tilstaae mig twende Ting, ei at give mig Afslag, og at tilgive mig.

Portia.

De nader mig saa meget, at jeg nødvendig maae give ester for Dem. Gib mig Deres Handsser, jeg vil bære dem for Giverens Skyld og af Vensteb for Dem, vil jeg tage denne Ring. — Drager ei Haanden tilbage, jeg vil ei tage mere, og De vil vist ei af Vensteb afslaae mig det.

Bassanio.

Denne Ring, Herre, er kun en Ubetydelighed, jeg vil ei beskiemme mig selv ved at give Dem den.

H h 5

Por-

— 22 —

Portia.

Jeg vil ellers intet have, uden alle den; og nu synes mig ret, at jeg faaeer Lyft til den.

Bassanio.

Denne Ring har sioere Betydenhed, end den er værd. Jeg vil give Dem den kostbareste Ring i Venlig og efter offentlig Bekjendtgørelse udfinde den; alleneste hvad denne angaaer, beder jeg, at De vil holde mig undskyldt.

Portia.

Jeg seer, min Herre, at De er gavmild med Tilbud; De lørte mig selv først at bette, og nu synes mig, lører De mig, hvorledes man skal besvare Bettrene.

Bassanio.

Min gode Herre, denne Ring blev mig givet af min Kone, og da han stak den paa min Finger, lod hun mig giøre det Lovte, at jeg hverken skulde sælge den, give den bort, eller tage den.

Portia.

Denne Undskyldning har giort mangen en Mand god Tjeneste, som har vildet høre vaa sine Gaver; og hvis eders Kone ei er en Tosse, vil hun ikke, naar hun sit at vide, hvor vel jeg har fortient denne Ring, vise bestandig Fiendskab, fordi De giver mig den. — Godt, Fred være med eder! (gaaer tilligemed Nerissa.)

Antonio.

Kiere Bassanio! lad ham faae din Ring; lad hans Fortjenester og mit Venst Kab opveie mod Deres Kones Besaling.

Bas-

Bassanio.

Gaae, Gratiano! skynd dig at indhente ham, gib
ham Ringen, og formaae ham, om mueligt, til at
folge dig hen til Antonio's Huus. Hurtig, assled!
Kom, du og jeg vil begive os did strax, og i Morgen
tidlig vil vi begge flyve til Belmont. Kom, Antonio!

(De gaae.)

Portia og Nerissa.

Portia.

Ophørg Jodens Huus, gib ham dette Docu-
ment, og lad ham underskrive det. Vi vil reise strax i
Aften for at vi kan komme hjem to Dage før vore Mænd.
Dette Document vil blive Lorenzo velkommen.

Gratiano, de Forrige.

Gratiano.

Smukke Herre! jeg træffer Dem dog i en god
Tid. Herr Bassanio, efter næere Betenkning, sender
Dem hermed denne Ring, og beder, De vil giøre ham
Selskab til Middag.

Portia.

Det kan ei skee. Men denne Ring modtager jeg
med Taknemmelighed, hvilket jeg beder, De vil berette
ham. Hvis jeg endnu maae udbede mig noget, er
det, at De vil vise denne unge Mand den gamle Shy-
lofs Huus.

Gratiano.

Gratiano.

Det skal skee.

Nerissa.

Herre! et Ord. (til Portia aafides) Jeg vil og forsøge paa at faae min Mands Ring, som han har tilsvoret mig aldrig at ville skille sig ved.

Portia.

Det vil gaae dig an, derfor indestaer jeg. De skal længe ville sværge paa, at de bortgave deres Ringe til Mandspersoner, men vi vil oversværge dem og giøre dem til Skamme. Nu aafsted, lad os flynde os. Du veed, hvor jeg vil oppebie dig.

Nerissa.

Kom, min gode Herre, vil De nu vise mig hen til hans Huus? (De gaae).

Femte Act.

Første Scene.

Belmont.

Lorenzo og Jessica.

Lorenzo.

Maanen skinner klart: i saadan en Nat som denne,
da milde Vinde spillede sagtelig imellem Treerne, og
ingen Bulder foraarsagede, i saadan en Nat, fore-
kommer det mig, at Troilus bestieg den Trojaniske
Vold, og udsukkede sin Siel mod de græske Teltet, hvor
Cressida laae samme Nat.

Jessica.

I saadan en Nat trippede Thisbe frygtfuld over
Duggen, saae Lovens Skygge, forend hun blev ham
selv vaer, og løb forfærdet dersra.

Lorenzo.

I saadan en Nat stod Dido med en Pilegreen i
Haanden paa det vilde Havs Strandbred, og vinkede
hendes Elsfer tilbage til Kartago.

Jessie

~~Verden og Himmel~~

Jessica.

I saadan en Nat samlede Medea de fortryllede Ureter, der foryngede den gamle Esen.

Lorenzo.

I saadan en Nat stjal Jessica sig bort fra den formuende Isde, og løb med en forsvende Elske fra Venlig og lige til Belmonte.

Jessica.

Og i saadan en Nat swoer den unge Lorenzo, at han elskede hende høit, og stjal hendes herte bort med mange Troestabs-Geder, hvoraf ei een var oprigtig.

Lorenzo.

Og i saadan en Nat blegtalede den artige Jessica, liig en lidet Skumler, hendes Kiereste, og han tilgav hende det.

Jessica.

Jeg vilde fravinde dig den sidste Nat, hvis ei nogen kom. Men tys, jeg hører en Mands Trin.

Stephano.

Lorenzo.

Hvem kommer saa ilende her i Mattens Stille?

Stephano.

En Ven.

Lorenzo.

Hvilken Ven? Eders Navn, om jeg maae bede, Ven?

Ste-

Stephano.

Stephano er mit Navn, og jeg bringer det Budskab, at min Frue vil være her paa Belmont, forend Dagen gryer. Hun børker om blandt de hellige Kors, hvor hun knæler og beder om lykkelige Timer i sit Egteskab.

Lorenzo.

Hvem kommer med hende?

Stephano.

Ingen uden en hellig Eremit og hendes Pige. — Maae jeg spørge, om min Herre allerede er kommet tilbage?

Lorenzo.

Han er ei kommet, og vi have ei hørt noget fra ham. — Men kom, lad os gaae ind, Jessica, og belave os til høitidelig at modtage Husets Herrefinde.

Launcelot.

Launcelot.

Fal, la, la, la, hei, ha!

Lorenzo.

Hvem er det, som raaber?

Launcelot.

Fal, la, la. — Har I seet Herr Lorenzo og Frue Lorenzo? Fal, la, la!

Lorenzo.

Holdt dog op med den Hylen, Karl: her.

Launcelot.

Launcelot.

Fal, la, la! Hoor, hoor?

Lorenzo.

Her.

Launcelot.

Lad ham vide, at der er kommet en Post fra mit Herre med sit Horn fuldt af gode Tidender. Min Herre vil indtræffe her, før det bliver Morgen.

Lorenzo.

Lad os gaae ind, min Skionne, og der forvente deres Ankømst. Dog, det behøves ikke; hvorfor skulde vi gaae ind? — Min gode Ven, Stephano, tien mig i at tilkiendegive dem der inde i Huset, at deres Frue er underveis, ei langt hersra, og skal os Musiken herud i den frie Luft. (Stephano gaaer.) Hvor yndigt slumrer Maanestinnet paa denne Bæk! Her vil vi sidde og lade Musikens Toner krybe sagtelig ind i vores Øren; mild Stilhed og Natten passe godt til Harmoniens sode Korelser. Tag Plads, Jessica; see, hoor Himmelens Loft er indslagt med glimrende Guldbilleder. Der er ingen, ei engang den allermindste af de Kloder, du seer, der jo i sit Kredsslob synger som en Engel og stemmer Choret for de ungviede Cherubims. O! slig Harmonie give udodelige Giele! men, saa længe denne grove leeragtige Hørgiengeligheds Klædning indslutte os, kan vi ei høre den. Kom, hei! vækker Diana med en Lovsang. Trænger hen til eders Besalerindes Øren med de meest fortryllende Bevægelsær, og drager hende med Musikens Toner her hjem tilbage.

Jessi

Jessica.

Teg er aldrig munter, naar jeg hører sion Musik.
 (Musik høres).

Lorenzo.

Narsagen er, at Siele-Evnerne ere spændte til Op-mærksomhed. Læg ikkun Mærke til en vild og over-given Hjord, eller en Flok unge utæmmede Fol, der gør tosede Spring, og høit vrinsende og kneggende tilkiendegive Virkningerne af deres fyrlige Blod; men høre de ikkun hændelsevis Trompetens Klang, eller noget Slags musikaliske Toner røre deres Øren, saa skal I see, hvor de alle samtlig ståndse, og at deres vilde Hjekast forvandles til en besseden Stirren ved Musi-kens behagelige Magt. Derfor digtede Poeten, at Orpheus har draget Træer, Stene og Floder til sig, estersom intet er saa klodset, haardt og overgivent, at jo Musiken for en Lid forandrer dets Natur. Den Mand, der ingen Tilboielighed finder hos sig til Musik, og ei rores af behagelige Toners Velklang, er oplagt til Forræderier, Rænker og Fordærvelse; hans Aands Bevægelser ere dørské som Natten, og hans Eiden-ka-bær sorte som Erebus; ingen fæste Troe til saadan en Mand. Her — Musik!

Portia og Merissa.

Portia.

Det Lys, vi see, brænder i min Gaard; hvor langt kaster ikke denne lille Hækkel sine Straaler! Saarledes skinner en god Handling i en stem Verden.

I

Merissa.

Nerissa.

Da Maanen skinnede, saae vi ei Lyset.

Portia.

Gaaledes fordunkler den større Glands den mindre.
Gefandten Skinner klart som en Konge, indtil Kongen
selv fremtræder, og da forsvinder hans Anseelse af sig
selv, som en indlandist Væk i Havets Vandbe. Hør!

Nerissa.

Det er Musiken, Frue, i Deres Huus.

Portia.

Intet er godt uden forholdsmæssig, mig synes den
lyder mere indtagende end om Dagen.

Nerissa.

Det er Nattens Stilhed, der giver den denne Egen-
stab, Frue.

Portia.

Krægen synger ligesaa behagelig som Lørken, naar
ingen af dem bemærkes; og jeg troer, at dersom Natt-
ergalen skulde synge om Dagen, naar enhver Gaas
snadrede, skulde den ei agtes for en større Musikant
end Fuglekongen. Hvor mange Ting saae ei deres rette
Værd og sande Fuldkommenhed af den beleilige Tid.
Stille! Maanen sover hos Endymion og vil ei op-
vækkes. (Musikken ophører).

Lorenzo.

Det er Portia's Stemme, hvis jeg ei meget be-
drager mig.

Porc.

Portia.

Han kiender mig, som den blinde Mand kiender
Giogen, paa dens onde Stemme.

Lorenzo.

Kiereste Frue! velkommen hjem.

Portia.

Vi have været borte at bede for vores Mænds Hels-
bred, hvilken, vi haabe, fremmes desto bedre forme-
delft vor Andagt. Ere de komme tilbage?

Lorenzo.

De ere endnu ei ankomme, Frue. Men et For-
bud har allerede meldt, at Deres Ankomst vil snart skee.

Portia.

Gaae, Merissa, og besal mine Tjenestefolk, at de
ei lade sig mærke med, vi have været fraværende. Ei
heller han, Lorenzo, eller hun, Jessica.

(Der stodes i Trompet.)

Lorenzo.

Deres Mand er nær herved, jeg hører hans Trom-
pet. — Vi ere ingen Sladderhanker, Frue, frygt ei
for det.

Portia.

Denne Mat, synes mig, er fun et sygt Dagslys,
den har fun et lidet blegere Udseende. Den er en Dag
som den, naar Sølen er skult.

Bassanio, Antonio, Gratiano og deres Folge.

Bassanio.

Vi skulde have Dag med Antipoderne, dersom de
visde vaadre i Solens Traværelse.

Portia.

Jeg kan lettelig skaffe Lys, men uden at jeg bliver
anseet for let; thi en let Kone gior en tung Mand, og
aldrig blive Bassanio det ved mig. Hmten syre al-
ting! — Velkommen hem, min Herre.

Bassanio.

Jeg takker, min Kone. Ønsk og min Ven vel-
kommen; det er Manden, det er Antonio, hvilken
jeg er saa uendelig meget forbunden.

Portia.

Du burde være ham i alle Henseender uendelig me-
get forbunden, thi, som jeg hører, havde han for-
bundet sig meget for dig.

Antonio.

Ei mere, end jeg er blevet tilfredsstillet for.

Portia.

Min Herre! De er vort Huus meget velkommen,
og det skal vise sig paa andre Maader end ved Ord;
hovorfor jeg tilbageholder Complimenter, der kun be-
saae i Mundsbeir.

Gratiano (til Nerissa).

Ved hün Maane sværger jeg, at du gior mig Uret.
Jeg gav den, oprigtig talt, til Dommerens Skriver-
karl.

karl. Jeg for min Deel skulde ønske, han var kastret, siden du, min Kiereste, tager dig det saa nær til Hierte.

Portia.

En Trætte. Ei! allerede? Hvorom er da det?

Gratiano.

Om en elendig Guldring, som hun gav mig, hvis Niim var for al Verden ligt Knivsmedens Rimerie paa en Kniv: elst mig, uden Sviig.

Nerissa.

Hvad taler du om Rimet eller om Værdien? Du tilspoer mig, da jeg gav dig den, at du vilde bære den indtil din Dødstime, og at den skulde legges i Graven med dig. Omendskjont ei for min Skyld, saa dog for dine umaadelige Geder, skulde du have agtet og beholdt den. Men bortgive den til Dommerens Skriver! Den samme Skriver, som fik den, veed jeg vist nok aldrig skal faae Haar paa Hagen.

Gratiano.

Det vil han, hvis han lever, indtil han bliver Mand.

Nerissa.

Ta rigtig nok, dersom et Fruentimmer kan leve saa længe, indtil hun bliver en Mandsperson.

Gratiano.

Nu, ved denne Haand, jeg gav en ung Karl den, et Slags Dreng, en lidet glatkindet Dreng, ei højere end du er selv, som var Dommerens Skriver; det

I 3 var

var ret en snak som Dreng, der betalte den af mig som et Slags Sportel. Jeg kunde ei føre det over mit Hierte at afflæse ham den.

Portia.

Jer at lade, naar jeg skal tale reent ud, over at I killer eder saa ubesindig ved eders Kones første Gave; en Ring, der med Eder var sat paa eders Finger og ved Troessab fæltnaglet. Jeg gav og min Kiereste en Ring, og lod ham sværge paa, aldrig at stille sig ved den. Her staer han, og jeg vil sværge for ham, at han ei vil stille sig ved den eller tage den af sin Finger for den hele Verdens Herlighed. I Sandhed, Gratiano, I giver eders Kone alt for stem Aarsag til Fortrydelse. Havde det hændet mig, var jeg gaaet fra mig selv.

Bassanio.

Ei! saa var det bedst, at jeg afhuggede min venstre Haand og snoer paa, at jeg tabte Ringen i det jeg forsvarede den.

Gratiano.

Deres Mand, Bassanio, gav sin Ring bort til Dommeren, som udbad sig den, der og virkelig havde fortient den; hvorpaa Skriveren, et ungt Menneske, der havde bemøiet sig med Skriveriet, udbad sig min, og hverken Tieneren eller Herren vilde tage imod noget uden de to Ringe.

Portia.

Hvilken Ring gav du bort, min Mand? Jeg haaber ei den, som du sit af mig?

Bas-

Bassanio.

Dersom jeg kunde lægge en Usandhed til en Feil,
Skulde jeg nægte det. Men du seer, at der ei er nogen
Ring paa min Finger, den er borte.

Portia.

Ligesaa tomt er dit falske Hjerte for Troeskab. Ved
Himlen! jeg vil aldrig komme i din Seng, forend
jeg faaer Ringen at seer.

Nerissa.

Ei heller jeg i din, forend jeg seer min Ring igien.

Bassanio.

Kiereste Portia! dersom du vidste, til hvem jeg
gav Ringen, dersom du vidste, for hvem jeg hortgav
denne Ring, og vilde betænke, hvorfor jeg gav Rin-
gen bort, samt hvor uvillig jeg skildte mig ved den,
da man intet vilde antage uden Ringen, saa vilde du
vist lade din strenge Mishag noget formildes.

Portia.

Dersom du havde kiendt denne Rings Egenstab,
eller Halvdeelen af dens Værd, der gav dig den, eller
betænkt, at din egen Ere forbundt dig til at beholde
Ringen, saa skulde du ei have ladet dig skille ved Rin-
gen. Skulde der vel have været nogen saa ubetæn-
kom, om det havde behaget dig med Midkierhed at
afslaae den, og manglet saa megen Beskedenhed, at han
skulde have eftertragtet en Tine, man selv gjorde me-
get Væsen af? Siig mig, Nerissa, hvad jeg skal troe;
jeg vil doe paa, at et Fruentimmer har Ringen.

Bassanio.

Ned min Ære, Kone! nei paa min Siel, om noget Fruentimmer har den, men en Doktor i Lov-kynigheden, som vægrede sig ved at modtage tre tusind Dukater af mig og bad allene om Ringen; jeg afslog ham det, og maatte see, at han gik missforniet bort, den selv famine Mand, som havde frelst min fiere Vens Liv. Hvad skulde jeg sige bedste Kone? Jeg var usdøsaget til at sende den efter ham. Skam og Høfslighed bestormede mig, og min Ære vilde ei besmittes af Utaknemmelighed. Forlad mig, gode Kone; ved disse Mattens velsignede Lys! hvis du selv havde været der, troer jeg du sikkert havde villet ubede dig Ringen af mig for at give den til den verdige Doktor.

Portia.

Lad ei den Doktor nogensinde komme mit Huus for nær, siden han har faaet den Juvel, jeg yndede faa meget, og som du svoer paa for min Skyld stedse at bevare; jeg vil da vise mig ligesaa gavmild som du, og aldeles intet afflaae ham, ei engang min Person selv, eller min Mands Seng. Jeg skal nok lære at kiende ham, derom er jeg forsikret. Tilbring ingen Mat uden for Huset, bevogt mig som en Argus; gior du ikke det, men lader mig blive allene, nu saa skal jeg paa min Ære, der nu er min egen, ogsaa tage denne Doktor til min Sengekammerad.

Nerissa.

Og jeg hans Skriver; derfore tag dig vel i Agt for at overlade mig til min egen Baretægt.

Gras

22. Actus

Gratiano.

Godt, gør da saa, men lad mig ei faae ham fat;
thi hvis det seer, da vil jeg slasse den unge Skriver
sin Pen bestaaren.

Antonio.

Jeg er den ulykkelige Anledning til disse Uleenigheder.

Portia.

Tag De sig det ei til Hierte, Herre! De er os
ikke destomindre velkommen.

Bassanio.

Portia! tilgiv mig denne astvungne Tornarmelse;
og i disse mange Dønners Paahør sværger jeg dig, selv
ved dine egne smukke Hine, hvori jeg seer mig selv....

Portia.

Læg Mærke til, hvad han siger! I begge mine
Hine seer han sig selv dobbelt, i hvert Øje enkelt;
sværge nu ved dit dobbelte Selv, og da vil det være en
tilsorladelig Ged.

Bassanio.

Nei, her mig kun! Tilgiv mig denne Heil, og
jeg sværger dig til ved min Siel, at jeg aldrig mere
skal bryde nogen Ged, jeg gjorde dig.

Antonio.

Jeg satte engang mit Legeme i Stikken for hans
Welfærd, der ganske var gaaet forloren, hvis ei den,
som har Deres Mand's King, Frue, havde været.
Jeg tor nu igien for ham sætte min Siel til Pant paa,

333-444
at Deres Mand aldrig mere forsætlig vil bryde sit
Løfte.

Portia.

Da maae De vxre hans Borgen. Giv ham denne
Ring, og bed ham bevare den bedre end den anden.

Antonio.

Her, min kiere Herr Bassanio, svørg nu, at De
vil stedse bevare den.

Bassanio.

Bed Himsen! det er den samme, jeg gav Doktoren.

Portia.

Jeg sik den af ham: forlad mig, Bassanio! for
denne Ring laae Doktoren sidst hos mig.

Nerissa.

Forslad mig da, bedste Gratiano, ogsaa, thi den
samme glatkindede Dreng, Doktorens Skriver, laae
og for deanne her hos mig forgangen Nat.

Gratiano.

Nu, dette signer Landeveienes Forbedring om
Sommeren, naar Veiene ere gode nok. Hvad, ere
vi da hanreier, forend vi have fortient det?

Portia.

Tael ei saa plump. I ere alle forundrede. Her
er et Brev, læs det engang ved god Leilighed; det
kommer fra Padua, fra Bellario, deri skal du finde,
at Portia var Doktoren, og Nerissa der, Skriveren.
Lorenzo her skal bære Bidnesbyrd om, at jeg begav
mig paa Reisen, saasuart som I, og at jeg juist nu
er

er ankommen. Jeg har endnu ei sat Goden i mit Huus. — Antonio! De er velkommen; jeg har bedre Tidender i Baghaand for Dem, end De venter sig. Bræk strax dette Brev, og der skal De finde, at tre af Deres Skibe nylig rigtbeladne ere indslagne paa Rheden. De skal ei heller faae at vide, ved hvilken fordeles Hændelse dette Brev er falset i mine Hænder.

Antonio.

Jeg er stum.

Bassanio.

Var du Doctoren, og jeg kende dig ikke?

Gratiano.

Var du Skriveren, der skal giøre mig til Hanrei?

Merissa.

Ta, men den samme Skriver tænker ikke at giøre det, med mindre han skulde leve, indtil han bliver en Mand.

Bassanio.

Søde Doktor, du skal blive min Sengekammerad; naar jeg er fraværende, saa leg du dig fun hos min Kone.

Antonio.

Skionneste Frue! De haver gibet mig Liv og Udkomme i Livet tilbage; thi jeg læser her som en Bisched, at mine Skibe ere velbeholdne komme paa Rheden.

Portia.

Hvad mener han Lorenzo? min Skriver har og nogen god Trost for ham.

Merissa.

Merissa.

Ta, som jeg og vil meddele ham uden nogen Skient
eller Gave. Her giver jeg ham og Jessica fra den rige
Jede et udtrykkeligt Gavebrev paa alt, hvad han efter
sin Død efterlader sig.

Lorenzo.

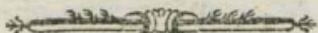
Skjønneste Dame! De lader nedfalde Manna paa
Veien for trængende Folk.

Portia.

Det er nu næsten Morgen, og dog er jeg forvisset
om, at Jei ere fuldkommen tilfredsstillede angaaende
disse Hændelser. Lad os begive os ind, og der opfor-
dre os kun til Giensvar paa Eders Spørgsmaale, saa
vil vi besvare alting oprigtigen.

Gratiano.

Lad os giøre det. Det første Spørgsmaal, hvor-
over min Merissa skal tages i Ged, er, om hun hellere
vil blive oppe indtil næste Nat, eller og nu gaae i
Seng, endskjont det er kun to Timer til Dagens An-
komst. Men hvis det og allerede var Dag, skulde jeg
dog ønske Matten, indtil jeg havde sovet hos Herr Docto-
rens Skriver. — Godt, saasønge jeg lever, skal intet
være mig saa vigtigt som vel at bevare Merissa's Ring.

Anmerkninger over Sørgespillet Kong Lear.

I blandt de forskellige Kilder, hvorfaf Shakspear har taget Stoffet til dette Sørgespil, er det afgjort, at han af ingen mere har betient sig end af Holinscheds Chronik, som nærmest forskaffede ham Materialier, efter hvad vi og tilforn have seet, til alle sine historiske Skuespil af de Engelske Karbøger. Følgende hidhrende Sted af samme Chronik* ansøres til en Begyndelse:

"Leir, Baldubs Son**, blev Mar 3105 efter Verdens Skabelse valgt til Britternes Beherber, paa samme Tid Joas regierede i Juda. Denne Leir var en Fyrste af ædel Handlemaade og regierede Land og Folk i megen Velstand. Han byggede Staden Cairleir, der

III

* Man finder dette Sted i Shaksp. illustrated. Vol. III. p. 273.
— En kort Fortælling af Kong Lear's Historie staar og i Tyrrel's general History of England (Lond. 1700. Fol.) Vol. I. p. 11.

** Hos Tyrrel hedder han Bladud.

nu kaldes Leicester, og er beliggende ved Floden Dore. Man skriver, at han med sin Kone havde tre Dottre, der vare hans eneste Born, hvilke hedte Gonorilla, Regan og Kordella. Disse sine Dottre elskede han meget, men i Besynderlighed var den yngste Kordella ham meget fierere end de to ældste..

"Da denne Leir endelig blev aldrende og begyndte at føle Alderdommens Byrde, besluttede han at udforiske sine Dottres Sindelaug imod sig, for derefter at ophøie den til Arving af Kongeriget, som var ham den fiereste. I den Henseende spurgte han først Gonorilla den ældste, hvor høit hun elskede ham. Hun raabte Guderne til Vidne og svor, at han var hende fierere end hendes eget Liv, der dog i Følge Met og Billighed burde være hende det dyrebareste. Dette Svar forniede Faderen meget, der henvendte sig til den anden Datter, og spurgte hende, hvor høit hun elskede ham. Hun svarede og bevidnede med en høi og dyr Ede, at hun elskede ham mere end hendes Tunge funde uttale, og langt over alle skabte Ting i Verden..

"Derpaa fremkalde han sin yngste Datter Kordella og spurgte, hvor høit hun agtede ham, og hun svarede paa følgende Maade: jeg kan ei andet end erklaende den store Kierlighed og faderlige Omsorg, De altid har haaret for mig, dersore kan jeg ei svare anderledes, end som jeg tanker, og som min Samvittighed tilsiiger mig. Jeg bevidner, at jeg altid har elsket Eder, og min hele Livstid skal elskesse Eder som min kædelige Fader. Og dersom De vil erklaende den Kierlighed, sona jeg bær til Eder, saa vær forsikret, De haver saamæget som

som De er værd, og at jeg elsker Eder saa meget og ikke mere..

"Faderen var misfornset med dette Svar, og giftede de twende ældste Døtre bort, den ene til Hertugen af Kornval, ved Navn Henninus, og den anden til Hertugen af Albanien, ved Navn Maglanus, og forordnede, at hans Lande efter hans Død skulde deles iblandt dem, og at den ene Halvdeel deraf strax skulde tilfælde dem; men den tredie Datter Kordeilla forbeholdt han intet..

"Imidlertid hendte det, at en af Tyrsterne i Gallien, nu Frankrig kaldet, ved Navn Alganippus, fik Underretning om den bencvnte Kordeillas Skionhed, Sædelighed og gode Opførsel og forlangte hende til ægte. Han skikkede derfor hendes Fader Bud og begierede hende til sin Gemalinde; hvorpaas blev ham svaret, at han vel kunde faae hans Datter, men Medgift kunde han ei erholde, da alt i Forveien allerede var bortlovet og oversladt hendes andre Søstre..

"Alganippus lod sig ei strække af dette Svar, hvorved al Medgift med Kordeilla blev ham afslaaet, men toeg hende til Gemalinde efter hendes Persons og forstrefelige Dyders blotte Tilsyndelse. Denne Alganippus var en af de tolv Konger, som regierede Gallien i de Tider, efter den Brittiske Histories Widnesbyrd. Da nu Leir var bleven meget gammel, syntes de twende Hertuger, der havde ægtet de twende ældste Døtre, at det varede for længe, inden Regeringen kom i deres Hænder; de gjorde da Opstand imod ham med væbnede Haand, fratoeg ham Regeringen over Landet, og foreskrev ham Hetingelser paa Livetid, i

Folge

Folge hvilke hans Deel blev ham fassat, nemlig, at han skulde leve af en vis Penge, der blev ham anvist til Underholdning, men som Sid efter anden blev formindsket saavel af Maglanus som Henninus..

"Men det, som gif Leir meest til Hiertet, var at see sine Datters Hartighed, hvilke syntes at lade sig forstaae med, at deres Fader i alle Ting havde for meget. Dog alligevel var det, han virkelig havde, meget lidet, saaledes at han maatte gaae fra den ene til den anden, og geraadede endelig i sfig Elendighed, at de ikke vilde tilstaae ham en Karl til Opvartering. Til sidst var hans twende Datters Hartighed, eller rettere Unartlighed, saa stor, uagtet det skonne og herlige Sprog, de tilforn havde fort, at han af Nod blev drevet til at forlade Landet, og at segle til Gallien, for der at soge nogen Trost hos hans yngste Datter Kordeilla, som han tilforn hadede..

"Da Dronning Kordeilla horte, at han leed Man-gel og var geraadet i Armod, sendte hun ham i Forveien hemmelig en Sum Penge for deraf at klæde sig og underholde et vist Antal Folk, af hvilke han med Ære og Belanständighed kunde blive opvartet, som det tilkom hans forrige Stand. Hun indbed ham med dette Folge til sit Hof, hvorhen han og forsiede sig, og hvor han blev modtaget med saa megen Glæde, Hierlighed og Ære, saavel af sin Svigersøn Aganippus som af sin Datter Kordeilla, der foraarsagede ham stor Hierteglæde. Thi han blev ei mindre æret, end om han selv havde været heele Landets Konge. Siden aabenbarede han sin Svigersøn og sin Datter, paa hvad Maade hans andre Dottre havde mishandlet ham.

Aga-

Aganippus lod en mægtig Krigshær holde i Beredskab, og udrustede en stor Flode, der skulle segle til Britanien og igjen indsette hans Svigersader Leir i sit Kon, gerige..

"Det blev afgjort, at ogsaa Kordeilla skulle følge med ham, for at tage Landet i Besiddelse, hvilket han lovede hende som retmæssig Arving efter sin Død, uagtet dets foregaaende Overdragelse til hendes Søstre og deres Mænd. Da nu Krigshaeren og Skibene dare færdige, gif Leir og hans Datter Kordeilla med hendes Gemal til Søes; og da de kom til Britanien, fegtede de med deres Fiender, og sloge dem i en Tresning, hvori Maglanus og Henninus omkomme. Herpaa blev Leir indsat igjen i sit Rige, hvilket han beskæde i to hele Åar, og døde saa, efter at han havde været Konge i syrgetyve Åar. Hans Liig blev begravet i Leicester i en Høveling under Floden Dorens Vandledning, nær ved Staden..

Af denne Chronik eller af Gotfried af Monmouth, som var Holinsheds Forgienger og Kilde, er ogsaa ujældig den gamle Ballade * om Kong Leir og hans tre Døtre taget, der i Hovedbegivenhederne har nogen Lighed med det Shakspeariske Skuespil, men om det er forfattet før eller efter samme, kan man ei med Visshed bestemme; den udelades her for Nummets Skyld, da den desuden intet nyt indeholder. Men

* Denne Ballade findes i Percy's Reliques &c. Vol. I. pag. 228. I Shaks. illustrated Vol. III. p. 338, og i Johnsons og Steevens's Shakspear Vol. IX. p. 491.

om endog denne Balladefrimer maasee ikke var Shakspears Forgienger, saa var dog usridig den unavnte Forfatter af et ældre Sørgespiel * af samme Indhold det. I Aaret 1605 er det trykt i London i Quarto, da den første Udgave af det Shakspeariske Skuespil udkom først paa Tryk i Aaret 1608. Formedelst Sujettets Lighed med nærværende Skuespil af Shakspear anføres her fortællig Udtoget af samme, endvidt det har ver kun siden poetisk Bard, er fast heel igennem mat og slæbende, og hverken afdeelt i Akter eller Scener.

"Kong Leir beraadslaer med de fornemste i sit Rige over de Indretninger, som han i samme for Fremtiden haver i Sinde at foranstalte. Han tænker paa at give sine tvende ældste Døtre til de nærmestende Konger af Kornval og Cambrien, og den yngste, der var ham den kiereste, til Kongen af Irland, for en gang i Tiden at sætte hende i Besiddelse af sit Rige. Forend denne Deeling stær, vil han først stille deres Kierlighed paa Prove. Gonoril og Regan legge i et fort Samtale deres Mishag med deres yngste Søster for Dagen; til dem kommer Skaliger, en af Leirs Raad, og opdager dem deres Faders Hensigter. De aftale med hinanden, hvorledes de derved ville forholde sig og Maaden, paa hvilken de ville besvare hans Spørgsmaal. Perillus, ligeledes en af Leirs Raad,— der i dette Sørgespiel er det samme, som Kent i det Shakspeariske — maae fremkalde de tre
Døtre.

* Det har følgende Titel: *The true Chronicle History of King Leir and his three Daughters, Gonoril, Ragan and Cordella, as it has been divers and sundry times lately acted.*

Dottre. De to ældste give de stærkeste Forsikringer om deres barnlige Kierlighed; Gonoris tilbyder sig for hendes Fader at lade sig binde en Mollesteen om Halsen, og for hans Skyld at nedstyrtes af det høieste Taarn, eller, om han saa vil, ægte den uslesse Betler. Regan gør de samme Forsikringer om hendes Kierlighed og blinde Lydighed. Kordella forsikrer hendes Fader blot om Ubrødeligheden af hendes barnlige Pligt. Leir antager hendes Oprigtighed for Koldindighed, børver hende al Andeel af sit Rige, og forjager hende derfra.

Kongen af Frankrig forestiller sit Riges Raad det Forsæt, han havde fattet, at begive sig til Britanien i en forstilt Dragt for selv at see den Skionhed, hvorför Leirs Dottre vare beromte, og for at vælge en af dem til Gemalinde. Han vælger en af sine Høfffolk, Mumford, til sin Ledsager. — Kongerne af Kornval og af Cambrien møde hinanden paa deres Reise til Britanien, hvorhen Leir havde faldet dem. — Gonoris og Regan fornsie sig over Kordella's Forstodelse. — Leir deeler sit Rige imellem de benevnte tvende Konger, der drage Lod derom. — Den galliske Konge (under dette Navn forekommer her Kongen af Frankrig) viser sig med sin Ledsager, begge forklædte som Pilgrimme; Kordella møder dem. Kongen bliver fortyslet af hendes Skionhed, er rørt over hendes Ulykke, erklærer hende sin Kierlighed, giver sig tilkiende for hende, og tager hende med sig til Frankrig. — Leirs Ulykke og hans ældste Dottres Utaknemmelighed tager nu sin Begyndelse; Perillus bliver ham allene troe. — Skaliger giver Gonoris det Anslag at afknappe hendes

Faders Indkomme, og siden ganske beroe ham den. Hun begegner ham haardt, viser ham Doren, og Leir bliver derover saa bedrobet, at han fælder Taarer. Perillus søger at troste ham og overtaler ham til at begive sig til Regan sin anden Datter, som i en fort Monolog lægger sin Glæde over hendes erholdte Lykke for Dagen, men dermed tillige allerede i Forveien og saa hendes slette Sindelaug imod hendes Fader. — Gonorils Gemal er uroelig over Leirs Undvigelse; hun siger ham, at han maae være gaaet til hendes Søster. For at erfare det med Bisched, vil han sende et Bud derhen, men Gonoril standser samme underveis, hun bryder hans Brev, og giver ham derfor et andet, hvori hun sværter sin Fader hos hendes Søster paa det værste, opmuntrer hende til at myrde ham, og foreslaer Overbringeren til dette Mords Fuldførelse. — Kordella takker i en Tale for sig selv Himmelten for den hende skienede Lykke, og ønsker endnu kun at blive udsonet med sin Fader. — Leir og Perillus, begge trætte af deres besværlige Reise, ankomme hos Kongen af Kambrien. Regan modtager hendes Fader med forstilt Hosflighed. Hun bekommer strax derpaa hendes Søsters Brev, og bestiller Budet til den følgende Dag, for med ham at aftale Kongens Ombringelse. — Kongen af Frankrig søger at beroelige sin Gemalinde Kordella over hendes Bedrøvelse formedest hendes Faders Unaade. — Budet bliver af Regan opsat til at myrde hendes Fader og hans Ledsager Perillus. Hun vil den følgende Dag føre dem begge ind i en tyk Skov, hvor han kan fuldføre Mordet, men i Forveien skal han forevise hendes Søsters Brev. — En Gesandt

Gesandt fra Frankrig kommer til Gonoris Hof med Breve og Gaver, som Kordella sender sin Fader, hvilke Gonori sagter at opfange. — Leir og Perillus komme i Skoven, hvorhen Regan har lovet at følge dem. De sætte sig ned, bede, og sove ind. I midlertid kommer den bestilte Morder med tvende Dolke; deres ærværdige Udseende, at de ere sovende, med Bonnebogerne i Haanden, gør ham betenklig. De vaagne; Leir fortæller sin Ven en skrækkende Drøm, som han i sin sorte Sovn havde haft. De ansee Morderen for en Betler. Han siger dem sit Verende. Leir forførdes over sine tvende Dottres mordiske Nyggesleshed og over Gonoris Brev; Morderen bliver fast ved sit Forsæt at dræbe dem begge. Den ene taler og beder for den andens Liv; derved bliver allerede Morderen rort, og, for at denne Rørelse kan blive fuldkommen, tordner og lyner det. Morderen bæver, lader den ene Døsk efter den anden falde sig af Haanden, og gaaer bort. Perillus overtaler nu den ulykkelige Konge til at reise til Frankrig, og at føge Tilsigt hos hans yngste Datter. — Den Franske Afordnede har erfaret, at Leir opholder sig i Kambrien, og beslutter at opøsøge ham der, for at overbringe ham sine Breve og Gaver. — Kongen af Frankrig aftaler med sin Gemalinde Kordella og Mumford en Reise til Britanien, hvilken de, forklædte i Bondedragt, ville giøre. — Regan anstiller sig for hendes Gemal yderst bedrovet over hendes Faders Gravereelse og Savnet af ham, og søger at opvække Mistanke mod Kordella formedelst onde Anslag imod ham. Hun gør og den Franske Gesandt, der kommer til hendes Hof, de heftigste Bebreidelser der-

over; og da denne undskylder sin Dronning, bliver Regan saa opbragt, at hun slaer ham. — Leir og Perillus have ladet sig sætte over til Frankrig; der mangler dem Penge til at betale deres Overreise, og da Matroserne yttre Lyst til deres Klæder, saa tilvexle de sig dem mod deres egne, og haabe ved denne Forflædning desio snarere at opnaae deres Maal. Leir sværer endnu bestandig i Frygt og Bekymring over hans yngste Datters Modtagelse; Perillus beder ham være u forsagt. De møde den Galliske Konge med sin Gemalinde og Mumford, der, forklaedte som Bonder, ere i Begreb med at fortsætte Reisen til England. Leir nedsynker af Hunger og Træthed; Kordella hører hans Klager, kiender sin Faders Stemme igien, og vil aabenbare sig for ham. Hendes Gemal holder hende tilbage; giver, som endnu ubekjendt, de twende Ulykkelige Spise og Drikke, og lader Leir fortelle sig alle hans Uheld med alle sine Omstændigheder. Der paa folger Opdagelsen. Leir knæler her, som hos Shakspear, for sin Datter, der falder ham til Fode. Han beder hende om Tilgivelse og hun ham om sin Velsignelse. Tillsige sværger han ved Himlen paa, at han vil udsve Hevn paa hans twende andre Døtre, og den Galliske Konge lover at ville være ham deri behjelplig. — Regan er nu yderst uroelig over den Uvished, hvori hun sværer, formedelst Udførelsen af hendes fadermordiske Anslag. — Den Galliske Konge, Leir og Mumford komme med deres Krigshær, og opmuntrer den til Tapperhed. Det bliver dem en let Sag, da alting ligger i en roelig Sovn, da den utsatte Vagt har forladt sin Post og er bestienket. Leir bliver

bliver igien indsat i sin Konge verdighed, og de tvende utaknemmelige Østtre blive udjagne af Landet tillige med deres Mænd..

Allerede af dette korte Udkast vil man see, at dette gamle Sørgespil i sig selv ei er saa ganske forkasteligt. Det har mangt godt Anlæg og Opfindelse; men rigtig nok er Udførelsen for det meeste forulykket, endfionde dog nogle ganske faaelige Scener antresses imellem. Med det uendelig skønne Shakspeariske Stykke er det aldeles ikke at sammenligne; imidlertid er det klart, at adskillige enkelte Træk deraf ere faante og blevne benyttede af vor Digter. Derimod mangle i det øldre Skuespil forskellige Omstændigheder, der forekomme saavel i det Shakspeariske som i Balladen, nemlig: Lears Kaserie, hans ridderlige Folges Afskaffelse, hans og Kordelia's Død. Ogsaa i Udfaldet afoiger det gamle Sørgespil fra det seenere, fra Chroniken og Balladen. Fra hvilken Forfatter det skriver sig, laader sig ei bestemme, ikke heller kan man slutte sig der til af Skrivemaaden, der hos ingen af de dengang bekendte Sørgespil-Digtere var saa mat og upoetisk.

I Shakspears Skuespil er og den meget interessante Episode om Glo'ster og hans tvende Sønner inddækket, til hvilken Foranledningen maae søges i Sidneys * Arkadia, hvori et Kapitel med følgende Oprisning forekommer: "Den vanartige Paphlagoniske Konges og hans artige Sons beklagelige Tilstand og

Kf 4

jammer

* Pag. 142. Edit. 1590. 4to. — Shakspear illustrated
Vol. III.

Jammierfulde Historie, først fortalt om Sonnen og derefter om den blinde Fader. „ Prindserne i Kongeriget Galazia, hvorum sammesteds giores Anmeldelse, blive af et heftigt Uveir nedsagede til at soge Skyts i en hul Klippe. Da de her hørte et Par Personer tale med hinanden, gik de nærmere for at see dem, uden dog selv at blive seet. De blev da vær en gammel bedaget Mand og et ung Menneske, begge i en elendig Dragt og slet tilredde af Beiret. Den Gamle var blind og den unge Person ledede ham. Hos begge opdagede man, i al deres Elendighed, et Slags ædelt Udseende, som syntes at forraade en høiere Stand. Den Gamle bad sin unge Ledsgager, hvilken han kaldte Leonatus, at forlade ham, da han dog ei vilde opfylde hans Ønske og lede ham til sin Dod. Den unge Person, der kaldte ham Fader, vegrede sig ved at gaae bort fra ham, og den Gamle beklagede sig over, at han ei havde fortient denne Ømhed ved sin slette Opførel mod ham. Prindserne blev ved disse deres Taler bevirgede til at gaae hen til dem og at spørge det unge Menneske om, hvem de varer. Denne sagde dem, at den Gamle for mylig var retmæssig Fyrste af Paphagonien, og ikke allene berovet sit Rige, men ogsaa sit Syn af en haardhjertet utaknemmelig Son. Disse Ulykker have afnødet ham den fortvivlede Begiering, at han, som var hans Son, dog vilde styrte ham ned af en Klippe, og saaledes ende hans Lidelser tilligemed hans Liv. Han bad tillige Prindserne, at de vilde tage hans ulykkelige Fader i deres Beskyttelse. Faderen kaldt ham ind i Talen, og foreholdt ham, at han havde udeladt den fornemste Ømstændighed af sin Historie.

storie. Denne min Son, sagde han, har jeg avlet i
 mit retmæssige Egteskab, og han var siedse ædel og
 god og fortiner min ømmeste Kierlighed. Men en
 anden nægte Son, som jeg havde, bragte mig først til
 ikke at kunne lide ham, derpaa til at have, og ende-
 lig til at giøre ham ulykkelig. Jeg gav nogle af mine
 Folk Besaling at føre ham ind i en Skov og der at
 ombringe ham; men de vare menneskeligere end jeg,
 og lode ham beholde Livet. Han blev gemeen Soldat
 i et Naboe-Rige, og skulde juſt blive befordret, da
 han sit at høre, at jeg lod mig ganske lede og beherſſe
 af hin Bastard, og derved giorde mig selv beständig
 ulykkeligere. Thi den Knegts Grusomhed gif ſaa vidt,
 at han til Slutning ſtødte mig fra Tronen, berøvede
 mig mine Øine, og lod mig gaae hielpelos bort. Og
 i denne elendige Tilſtand har denne min Son opſøgt
 mig og, ganske uforſkyldt, kierlig antaget sig mig. Men
 jeg veed viſt, at faaſnart min Forſøger erfarer det,
 vil han intet lade uforſøgt for at rydde ham af Veien;
 derfor bad jeg ham at føre mig op paa Spidsen af
 denne Klippe, for at fyrte mig derudover, men han
 vifte sig her for første Gang i ſit Liv ulydig imod mig.
 Jeg beder eder, mine Herrer, giører denne min Hi-
 storie overalt bekjendt, og beviser mig den Belgier-
 ning, ſom min Son afſlaaer mig. — Prindſerne
 bleve inderlig rærte ved denne Fortælling. Strax
 derpaa kom Plexirtus ſelv, Bastarden, med fyrgetyve
 Nyttere til samme Sted for at dræbe hans Broder,
 hvis Ankøft han havde erfaret. Saavel denne hans
 Broder ſom Prindſerne giorde tapper Modſtand; imid-
 lertid ſkulde de maaſkee være blevne overvældede af det

større fiendtlige Antal, hvis ei Kongen af Pontus, opfordret dertil af en Drem, uformodentlig var kommet dem til Hjælp med hundrede Ryttere. Derimod erholdt Plexirtus Bistand af Tydeus og Telenor, to meget tappre Adelsmænd, og dette Partie beholdt Overhaand, indtil Prindserne i Pontus og Phrygien sik samlet et større Mandskab, og forhialp Leonatus til sin Ret og Tronen.

Endelig maae endnu en Kilde anmeldes, hvorfaf Shakspear formodentlig tog Kordelia's Dødsmaade. Spenser i sin anden Boggs tiende Gang af Feernes Dronning giver os en fort Kronike af de Brittiske Konger, og fortæller i nogle Stanzer * Lears Historie. Om Kordelia siger han, at hun forhialp sin Fader igien til Tronen, fulgte ham ogsaa efter hans Død i Regieringen, men blev igien ved hendes Søsters Born assat og fæstet i Fængsel, hvor hun til Slutning af Fortvivelse hængte sig selv. Shakspear lader hende ei fuldbringe denne Dødsmaade paa sig selv, men ved en Soldat, formodentlig for at afvende den Forbrydelse af Selvmord fra en saa dydig Person.

Man seer af alt dette, at den største Deel af Opfindelsen og af det Stof, som ligger til Grund i nærværende Skuespil, ei var Shakespears Eiendom. Men alle disse adsprede Deeles Forbindelse til et Heelt, dette riighaltige Stofs Behandling, var hans Eiendom, og forherliger ham mere end al Opfindelsens Røes

* Spenser's Fairy-Qveen, B. II. Canto X. Stanz 2733. (Edit Lond. 1758. 2 Vol. gr. 8vo. Vol. I. p. 305.)

Noes skulde have gjort. Kong Lear bliver eenstemmig og med saa megen Ret holdet for et af vor Digters største og fuldkomneste Mesterstykker; og der lod sig skrive en heel Bog, dersom man med sand philosophiske Kritik førstildt vilde betragte dette store Sørgespils enkelte Skønheder. Man indfrænker sig her allene til at henvise Læseren til hvad Hr. Warton har skrevet derover i et af de bedste * Engelske Ugeblade, og her at anføre Dr. Johnsons Slutnings Anmærkning over dette Sørgespil.

"Kong Leir, siger han, er med Ret et af Shakespears berømmeligste Skuespil. Der gives ellers intet, der saa tilstrekende vedligeholder Opmærksomheden, der sætter vores Lidenskaber saa meget i Bevægelse og bestiærtiger vor Nygierrighed saa meget som dette. Den konstfulde Indstætning af saa forskellig Interesse, de modstridende Karakterers treffende Afstukninger, de pludselige Lyk-fens Ombevællinger, og den hastige Følge af Begiven-heder sylder Sielen med et stedsevarende Oprør af Mis-hag, Medlidenhed og Forhaabning. Enhver Scene biedrager sit til Smertens Stigen eller til Handlin-gens Fortskridelse, og næsten enhver Linie befordrer Scenens Fortgang. Digerens Indbildningskraft haver her Lighed med en mægtig Strøm, der uimod-staaelig riber Sielen med sig, som engang vover sig ud paa den."

"Henseende til Usandsynligheden i Lears Adfærd maae man betænke, at han bliver forestillet overen-stem-

* The Adventurer, Vol. IV. No. 113, 116, 122.

— 333 —

stemmende med Fortællingerne, som man dengang næsten uden mindste Undtagelse holdt for at være sande. Og maaske, dersom vi betænke den Tidsalders Barbarie og Uvidenhed, i hvilken denne Begivenhed sættes, vil denne hans Adserd ei forekomme os saa usandsynlig, som naar vi bedømme den efter vor nærværende Tidsalders Sæder. Saadan en Datters Fortrin for den anden, saadan Regeringens Fratrædelse paa slige Vilkaar kunde endnu for nærværende være troelig, naar man fortalte det om en lidet Hyrste af Guinea eller Madagaskar. Shakspear har rigtig nok ved Aubringelsen af Grever og Hertuger opvakt Tanken om en sædeligere Tidsalder og en ved mildere Sæder forbedret Levemaade; og det kan ei nægtes, at han, uagtet al usiagtig Betegning og Beskrivelse af hans Personers Karakterer, forsømmer og almindelig sammenblander Tidsalernes forskellige Kjendemærker, i det han menger gamle og nye, Engelske og fremmede Sæder iblandt hinanden.

"Hr. Warton, som i Eventyreren kritist har bedømt dette Sogespil, gør den Anmærkning, at Forestillingerne af Grusomhed i samme ere for vilde og strækkelige, og at Edmunds Mellemkonst skader Historiens Simplicitet. Til denne Dadels Besvarelse troer jeg, man behover kun at igentage, at Dottrenes Grusomhed er en historisk Virkelighed, hvortil Digteren har tilføjet ganske lidet, i det han blot ved Dialog og Handling bragte dem i en sammenhængende Orden. Imidlertid kan jeg ei med ligesaas god Grund forsvare Udstødelsen af Glosters Nine, som synes alt for afskyeligt til at kunne taales ved Forestillingen paa

Thea-

Theatret, og som altid maae nøde Gemyterne til at formilde sin Forferdelse ved Hjælp af Vanstroen. Men man maae dog betænke, at vor Digter meget vel vidste, hvad der skulde behage de Lillefuere, for hvilke han skrev..

"Den Hinder, som Edmund skulde gisre Handlings Simplicitet, bliver rigelig erstattet ved Tilvejen af Forstellighed, ved den Kunſt, hvormed han bliver indflettet i Hovedhensigtens Besordring, og ved den Anledning han giver Digteren til at forbinde Troloshed med Troloshed, og at stille den vanartige Gen ved Siden af de vanartige Døtre, for at indprente den vigtige Lære, at Ondskab bliver aldrig staende stille; at en Forbrydelse bliver Kilden til en anden, og styrter til Slutning lige i Fordervelse..

"Uagtet denne Lære, har imidlertid Shakspear dog ladet Kordelias Dyd i en retfærdig Sag ligge under, og deri handlet imod de naturlige Begreb om Retfærdighed, imod Læserens Forhaabning, og, hvad endnu er besynderligere, imod Kronikens Beretning. Spectator * retfærdiggør imidlertid denne Omstændighed, og dadler Tate for, at han, i sin Forandring af dette Skuespil, lader Kordelia blive lykkelig, hvorevæd, efter hans Meening, dette Sorgespil har forloret Halvdeelen af sin Skionhed. Dennis bemærker, det være nu sandt eller ikke, at London engang, for at befordre en god Optagelse af Addisons Cato, blev forgivet med mange falske og afflyelige Kritiker, og at man dengang bemisde sig for at giøre den poetiske Retfærdighed mistænkt og at bringe samme i et slet

Udraab.

* Num. XL.

Udraab. Et Skuespil, hvori de Onde blive lykkelige og de Gode ulykkelige, kan uden Tvivl endda være godt, da det er en rigtig Forestilling af de sædvanlige Tildragelser i det almindelige Liv. Da imidlertid alle fornustige Væsener af Naturen elsker Retfærdighed, saa kan jeg ei lettelig bringes til at troe, at et Skuespil, ved Jagttagelse af Retfærdigheden, skulde blive slettere, eller at, naar ellers alle de øvrige Skuespilere ere lige, Tilskuerne et altid skulde begive sig mere tilfredsstillede bort, naar de havde seet den forfulgte Dyd til Slutning at seire.

"I nærværende Fald har Publicum afsagt Dommen. Kordelia har altid, siden Tate's Tider, med Seier og Lykke forladt Scenen. Og, hvis min Tale ikke nogensinde formaade at give Publicums almindelige Stemme mere Vægt, saa kunde jeg sige, at Kordelia's Død har været mig i mange Aar saa anstendig, at jeg ei vidste, om jeg nogensinde kunde bringe det over mit Hjerte igien at giennemlaese dette Stykkets sidste Scener, indtil jeg som Udgiver * paatog mig deres Giennemsyn.

"Der gives under Kunstdommerne endnu en anden Stridspunkt i Henseende til dette Sørgespil. Man er

* Dr. Steevens ansører til Shakespears Retfærdiggjørelse heri: at da Digteren fandt, at Kordelia siden døde jammerlig i Fængsel, tog han deraf Anledning til at paaskynne hendes Dad, da han vidste, at samme, saa Aar derefter, indtraf; som at det paa den Tid var Skit at se mange oposrede paa Skelepladsen, og at denne Prinsesses Ombed for hendes Fader kunde ligefaselig som Øphelia's Ufærdighed bevæge Digteren til at lade dem leve over der Maal, som han engang havde fastsat for dem ved udskæt af sit Sørgespil.

er nemlig ei eenige, om den herskende Forestilling i Lear's forvirrede Siel er Tabet af hans Rig eller hans Dottres Grusomhed. Hr. Murphy, en meget ind-sigtsfuld Kunstdommer, har ved enkelte Steders An-førelse viist, at hans Dottres Grusomhed er den for-nemste Kilde til hans Lidelser, og at hans Riges Tab er ham allene solelig som et mindre og underordnet Onde. Han bemærker sørdeles rigtig, at Lear kun i en ringe Grad skulde opvække vor Medlidenhed, hvis vi ei saae mere paa den frankede Fader, end paa den skyldede Konge.

Den af Dr. Johnson her anførte Forandring med dette Sørgespil er af Nahum * Tate, hvilken man juft ei af Pope's Dunciade fiender til hans Fordeel. Man kan imidlertid ei saa aldeles forkaste dette Arbeide; mange af hans ændringer ere lykkelig udtaukte og ud-forre. De ere for mange til her alle at opregnes; de fornemste ere: den fierlige Forstaaelse imellem Edgar og Kordelia, hvorved dennes Ligegyldighed og hendes Faders Hestighed bliver strax i Begyndelsen af Stykket giort sandsynligere, og hans Forstillelse gives en ædtere Foranledning end Selvvedsligeholdelse; fremdeles Hofnarrens Udeladelse, og endelig den lykkelige Udgang, da Leir saavel som Kordelia blive i Live. Hans tilfsiede Vers ere imidlertid mindre lyklet ham, end de fleste af hans Forandringer.

En

The History of King Lear, a Tragedy, as it is now acted
at the Kings Theatre, reviewed with alterations by N. Tate,
Lond. 4to. ogsaa 1729. 8vo.

En nyere Omarbejdning af den Shakspeariske Kong Lear har den af egne dramatiske Arbeider bekjente * Hr. Colman til Forfatter. Han dadler i sin Forerindring Tate's Forandringer, i Besynderlighed den af ham indfsrte Kierlighed imellem Edgar og Kordelia; han har derfor igien udeladt den, men i øvrigt, ligesom Tate, givet Stykket en for Lear og Kordelia lykkelig Udgang. Overhovedet harer han holdt sig noiere til sin Original. Man finder i den dramatiske Censor en udforslig Sammenligning imellem disse twende ** Forandringer. I de fleste Punkter erholder den ældre Fortrinet for den nyere. Paa Theatret i Drurylane bli ver ingen af disse opført, men en *** tredie, hvori Shakspear's Original og nogle af Tate's Endringer blive forbundne med hinanden.

* The History of King Lear, as it performed at the Theatre Royal in Covent-Garden, London 1768. stor 8vo.

** Vol. I. p. 352. Dgsaa Forestillingen, og besynderlig Garrits mesterlige Spil, som Kong Lear, giennemgaaer dette Skrivts Forfatter omstændeligen.

*** Den staar i Bell's Edition of Shakspear. Vol. II. p. 1.

Anmerkninger

over

Sørgespillet Cymbelin.

Boccaces anden Giornata's nende Novelle holdes i Almindelighed for Grundvorden til dette Sørgespil; det bliver derfore nødvendigt at forelægge Læseren et summarisk Udtog af denne Fortælling.

"Møgle italienske Kriebmænd, som formedelst Fortællinger op holdte sig i Paris, spiste sædvanlig til Afstens sammen i et Værshus. De kom engang paa Tale om deres Koner, som de havde efterladt sig hjemme, og en af dem sagde: Jeg veed slet ikke, hvad min Kone i min Graværelse foretager sig, men det veed jeg, at, naar jeg ikke er hjemme hos hende, saa løber jeg efter enhver ung Pige, som behager mig, og søger, saa meget mueligt, at vinde hendes Kierlighed. En anden gientog, at han gjor det samme; thi, sagde han, jeg maae troe om min Kone, hvad jeg vil, saa gjor hun dog imidlertid alt, hvad hun lyster. En tredie var af samme Meening; og til Slutning kom de alle opvereens om at troe, at deres Koner vel vilde bringe sig Lejligheden i deres Graværelse

relse til Nytte. Allene en Kriebmand fra Genua, Bernabo Lomillin, modsagde dem, og paastod at have et saa dydig og fuldkommen Kone, at man i hele Italien vanskelig skulde finde hendes Lige. Hun er, sagde han, ualmindelig skøn, i sin Ungdoms bedste Blomster, og ei allene erfaren i alle hunslige Forretninger, men hun elsker Læsning, hun skriver og taler, som om hun var en Kriebmand; dertilmed er hun klog, forstandig, behagelig, og i hendes Opførel saa streng og dydig, at jeg i hele ti Aar funde være fraværende fra hende, uden af hende at befrygte den mindste Troeloshed imod mig.

En ung Kriebmand fra Piacenza, ved Navn Ambrogivolo, slo meget over disse Lovtaler, og spurgte Bernabo, om han maaſſee af Keiseren havde faaet et særdeles Privilegium forud for alle andre Mænd? Nei, sagde Bernabo, ikke Keiseren, men Gud har skient mig denne Lyksalighed. Ambrogivolo paastod, at det var lutter Bedragerie og Lettroenhed; en Kone traakte og handlede som en anden. Mændene besad af Naturen mere Troestab og Bestandighed end Konerne, og funde dog ei modstaae mangen Fristelse til Utroestab; af det quindelige Kion var det alſaa endnu meget mindre at vente, at de skulde giøre Mændenes Bonner, deres Lovtaler og Forderinger, og tusinde andre Tillofkeser, lang Modstand. Bernabo svarede ham, at ikun flige Koner, der vare ligegyldige mod Ere og Skam, kunde beslekte deres Troestab, men dette var derimod ikke at befrygte af forstandige og dydige Koner, som hans var. Bist nok, sagde Ambrogivolo, dersom der strax udvoxte et Horn i Panden paa

paa enhver troelos Kone, saa skulde hun endnu bedre
 ville tage sig i Agt; men intet Horn voxer ud, og
 Forseelsen bliver ubemerkt. Han troede ved egen Er-
 faring herom at være saa meget overbevist, og til-
 troede sig i fort Tid at bringe den dydige Kone til at
 vakte i hendes Troestab. Bernabo satte sit Hoved
 imod tusend Kroner paa, at dette ei skulde blive ham
 muelig hos hans Kone. Eders Hoved, svarede Ambro-
 givolo, veed jeg ei, hvortil det skulde nytte mig,
 men sæt fem tusend Kroner imod et tusend, som jeg
 sætter, saa forbinder jeg mig til at tage til Genua og
 inden tre Maaneder fra den Dag, jeg afreiser, at be-
 væge eders Kone til at soie sig efter min Billie, at bringe
 eder en eller anden af hendes störste Koszbarheder, og
 give eder saa overtydende Beviser, at I selv skal til-
 staae, jeg har opnaaet min Henigt. I maae ikkun
 love mig i al den Tid ikke at komme til Genua, ei
 heller at tilskrive eders Kone det ringeste om dette Bed-
 demaal. Bernabo var meget glad over dette Forslag;
 de øvrige Kiobmænd derimod besryggede stemme Folger
 deraf, og sogte at forhindre Beddemalet. Den an-
 den vedblev imidlertid sin Paastand, og deres fælles
 Samtykke blev i behorig Form sat paa Papiir. Efter
 faa Dage forsøiede Ambrogivolo sig til Genua, og
 Bernabo blev, i Folge Astale, tilbage i Paris.

Saa snart Ambrogivolo ankom til Genua, erkyn-
 digede han sig hemmelig om Bernabo's Kones Opsor-
 sel, og hørte overalt Bekræstelse paa hendes Mands
 Verommelser. Han twivlede allerede om sit Foreta-
 gendes lykkelige Udfald, da han af en Hændelse lært
 at fiende en gammel Kone, som havde sin Gang i Hu-

2222-1664

set hos Donna Zinevra, Bernabo's Egtesfælle. Denne
bevægede han ved Besikkelsel til at være sig behjælpelig
i sit Forehabende. Han lod forsærdige en Kasse, lagde
sig selv ned i samme, og den gamle Kone maatte fore-
give, at hun et Par Dages Tid hadde nødvendige
Forretninger uden for Byen, og bad Donna Zinevra
midstid om at forvare denne Kasse for hende i sit
Govekammer. Denne Begiering blev indvilget, og
Kassen, hvori Ambrogivolo laae, blev bragt derhen,
hvor hun forlangte det. Zinevra gik paa sædvanlig
Tid i Seng, og da hun sov ind, sneeg Ambrogivolo
sig ganse sagte ud af Kassen i Kammeret, og tog, ved
Hjelp af en brændende Lampe, Malerierne og alle Væ-
relssets Meubler i Hiesyn. Derpaa listede han sig
hen til Sengen, drog Gardinerne sagte til Side, og
sogte at opdage noget Kiendemærke, ved hvis Hjelp
han desto lettere kunde fixere hendes Mand. Endelig
fandt han en stor Plet under hendes venstre Bryst om-
groet med lysgule Haar. Fortryllet af hendes Skion-
hed stod han en tidlang i Betrækning, om han skulde
vække hende, men Tanken om hendes strengeste Dyd
strækede ham tilbage. Henimod Morgenen lagde han
sig igien ned i Kassen og tog med sig en Pung, et Liv-
baand, en Ring og andre Smaating. Paa samme
Maade tilbragte han ogsaa den anden Mat, og paa
den følgende Dag kom den gamle Kone tilbage og igien
afhentede hendes Kasse. Strax derpaa forlod han
Genua og kom endnu for den bestemte Tid tilbage til
Paris.

Han lod Bernabo og Kibmændene, som vare
nærvarende ved Weddemalet, kalde til sig, og beret-
tede

tede dem, at han havde vundet. Han brammede af Seieren, som havde været hans Ønske, foreviste de Ting, som han havde medtaget som Forærlinger, og bestred Sovekammerets hele Indretning. Bernabo vilde imidlertid ikke endnu erkende disse Beviser for tilstrækkelige; Ambrogivolo beraabte sig dersor paa en Omstændighed, der efter hans Tanker maatte afgjøre alt, nemlig paa den Flek, som han havde bemerket under Zinebras venstre Bryst. Bernabo twiskede nu ei længer, udbetaalte ham den tabte Sum Penge, forlod Paris, og gik til Genua fuld af Harme mod sin forraadte Kone. Strax efter hans Ankomst tog han ud paa Landet, besalede en af sine Folk at holde to Heste i Beredstab, og at overbringe hans Kone et Brev, hvori han begierede, at hun skulde komme ud til ham tillsigemed Tieneren, hvilken han imidlertid gav Besaling at myrde hende underveis paa noget dertil befeiligt Sted.

Zinebra gennemlæste dette Brev med den storsle Glæde, og gjorde strax den følgende Morgen Anfahrt til hendes Afreise. Hun reed ganske allene med benavnte Tiener, og da hun kom til en stor, øde Dal, der var omgivet med høje Træer, holdt Tieneren dette Sted for det bequemmeste til Iværksættelsen af hvad der var ham paalagt; han holdt dersor paa engang stille, tog frem en stor Kniv, greb Konen ved Armen, og bad hende anbefale sin Siel til Gud. Hendes Skræf, hendes Taarer, hendes Forestillinger og Forfikringer om sin Uskyldighed gjorde Tieneren snart omhierter, og Zinebra gjorde ham et Forslag, hvorledes han paa samme Tid kunde undgaae en Synd, tilfred-

fredsstille sin Herre og bevise ham en Tieneste, naar han nemlig gav hende sin Overkiole og Hat, og bragte hende Klæder med til sin Herre som Beviis paa hendes Ombringelse. Hun lovede tillige at holde sig stiult og langt nok af sides for at berygge ham for al Frygt for nogen Opdagelse. Tieneren var dermed tilsfreds, gav hende Klæderne og endda Penge til; han bad hende allene om at begive sig langt bort fra Genua, hvorpaa han reiste til sia Herre, som han maledede, at hans Kone var myrdet og hendes Legeme opædt af Ulvene.

Zinevra fulgte imidlertid en Godstie, der førte til en lidet Landsby, blev Matten over i en gammel Konnes Hytte, hvilken hun aflagte en Søemandsklædning, som hun paatog, og gif dermed den følgende Dag til Søekysten. Her fandt hun en Katalonier, hvis Skib nyelig havde landet ved Stranden. Hun tilbød sig at tiene hos ham; han holdt hende for en Mandsperson og tog hende i sin Tieneste. Zinevra gav sig det Navn Sikurano, gif ombord med sin nye Herre, og vidste snart at vinde hans Gunst ved sin Troestab og Tienstfærdighed.

Ei længe herefter gjor Katalonieren en Reise til Alexandria og medtog nogle meget skionne Falke, hvorfaf han gjorde Sultanen en Foræring, der ofte indbød ham til sit Tassel. Sikurano fulgte bestandig hans Herre og anstod Sultanen saa vel, at han bad Katalonieren om at overlade sig denne hans Opvarter, hvori han og endskindt ugerne, friede ham. Sultanen blev Sikurano meget snart ligesaa hengiven som hans forrige Herre, og skientede ham sin hele Fortroe-

troelighed. Engang sendte han ham som Ansører for
 Wagten til Aceri, hvor der aarlig blev holdet et meget
 anseeligt Marked. I blandt en Mængde af fremmede
 Købmænd, som indsandt sig der, vare og mange
 Italienere, med hvilke Sikurano havde megen Om-
 gang. Engang var han i et af de venetianske Køb-
 mænds Vare-Oplagsteder, hvor en Pung og et Livbaand
 faldt ham i Hinen, som han strax erkiendte for sine.
 Han spurgte, om de vare tilkøbs, og man indkaldte
 Ambrogivolo, som deres Eiermand. Han sagde, at
 Sagerne tilhørte ham og vare vel ei tilfals, imidler-
 tid vilde han tilbyde ham dem som en Gave, om han
 fandt Lyst til dem. Videre hen i deres Samtale roste
 han sig af, at han havde bekommet disse Sager til en
 Grindring af Donna Zinevra i Genua, med hvem han
 havde tilbragt en fornisielig Mat, og fortalte derpaa
 de øvrige Omsændigheder ved hans Beddemaal. Paa
 eengang saae Sikurano her i denne Mand Marsagen
 til sin hele Ulykke, og besluttede at hævne sig paa ham
 paa det eftertrykkeligste. Han gjorde Ambrogivolo
 bestandig mere troehiertig, saa at han til sidst bekiendte
 det hele Bedragerie for ham. Herpaa lokkede han
 ham til Alexандrien, og bragte det ved nogle genne-
 siste Købmænd saa vidt, at Bernabo og kom derhen.
 Begge, Ambrogivolo og Bernabo, bleve paa Siku-
 rano's Begiering fremfordrede for Sultanen, og den
 første maatte her bekræfte Sandheden af det, som han
 havde sagt om Bernabo's Kone. Han tilstod alt, og
 Bernabo tilstod ligeledes, at han havde ladet sin Kone
 myrde til Straf for hendes formeente Utroestab. Si-
 kurano bad herpaa Sultanen bestraffe Bedrageren og

tilgive den Bedragine; derpaa vilde hun mage det saaledes, at den fornærmede Zinevra selv skulde fremstille sig for ham. Saasuart dette blev hende tilstaet, faldt hun ned for Sultanens Fodder, og gav sig tilkiende. Hun fastede sig derefter igjen i Bernabo's Arme, og tilgav ham alt, hvad der var foregaat. Sultanen befalede strax at binde Ambrogivolo til en Pæl, ganske at overstryge ham med Honning, nogen at stille ham ud i Solen, og saaledes at lade ham omkomme. Hans hele Formue blev Zinevra til Deel, som desuden endnu erholdt meget anseelige Fortegninger og Tilladelse at reise til Genua med hendes Mand paa et for dem udrustet Skib, hvor de siden levede i Velstand og fornoede med hinanden.

Denne Fortellings Lighed med en Deel af Fabelen i dette Sørgespil er paafaldende. Shakspear synes imidlertid ikke umiddelbar at have taget den af en Oversættelse af Boccaz, men af en gammel Historiebog: Westward for Smets, hvori findes en Estreligning af hin Novelle * med nogle Forandringer. I Hovedomstændighederne stemme de ellers overeens.

Besynderligt er det ellers, at Shakspear har søgt at indflette denne Fortellings romanse Omstændigheder i den sande Historie, eller snarere kun har søgt at give de handlende Personer Navne af den sande Historie. Thi om Cymbelin eller Cynobelin, en Briternes

* Francesco Sansorino har tillige indført denne Fortelling iblandt sine Noveller, med nogen Forandring af Begyndelsen. See Manni Istoria del Decamerone p. 213. Maaske er den ders øster oversat i den gamle engelske Historiebog.

ernes Konge paa Keiser Augusti Tid, anføres hos gamle og nye * Historiekskrivere ei meget mere, end den Omstændighed, at han afslog Romerne Erlæggelsen af den dem lovede Tribut, og herpaa, da Keiseren sendte Gesandter til ham, og truede med at befrige ham, fandt han sig i Tributens Afbetaling. Denne Omstændighed fandt Shakspear hos Holinshed; de øvrige ere alle hans egen Opfindelse, saa at han endog af det, der havet et historisk Udspringende i dette Sørgespiel, ei skylder den sande Historie ret meget. Om Afvigelsen fra Novellen, som Læseren allerede vil have bemærket, og den hele Mælke af Imogens Hændelser efter hendes Beslutning at forklede sig, er Digterens Opfindelse, eller om han ogsaa her, som ellers under tiden, har smeltet to forskellige Fortællinger sammen til een, lader sig vel ikke med Vished bestemme. Men ved det Romantiske Blanding med den virkelige Historie havde han maaske ingen videre Hensigt, end at give Stykket et mere individuelt Forhold og mere Interesse for sine Landsmænd.

Dette kan ei nægtes, at jo ved denne Blanding meget upassende og usammenhængende er kommet ind i det Shakspearske Sørgespiel. Men man ved alle rede, at vor Digter har saa meget til Fordeel for sig, saa at han kunne fordre billig Eftergivelse formedelst

* Ommedelse af denne Konge seer f. Ex. i Dionis Cassii Hist. Rom. L. IX. c. 20. (Edit Reimar. p. 957.) Sveton. in Caligula. C. 44. — See og Rapin Thoyras Hist. d'Angler. Vol. I. p. 31. Henry's History of Great Britain (Lond. 1771. 4.) Vol. I. p. 47.

dette Slags Feiltagelser, og man kan derover ingen strenge Gebreidelses givre ham uden selv at fortiene Gebreidelse for Dadlesyge. Dette er ogsaa Tilsædelt med Miss Lenox og hendes Anmærkninger over nærværende Sørgespil. Og folger deraf, at, da Shakspær har forædlet de Personers Rang, som forekomme i Fortællingen, og ikke har forædlet disse Personers Sæder, at han derfor har tillagt en Prinsesse en Kjøbmands Kones Sæder, og en Engelst Helt eller Romersk Adelsmand tvende af Vin berusede Venners Opførsel? Hvad er der i denne Opførsel, som ei ogsaa Folk af højere Rang vare i Stand til? Thi ustridig gives der dog vel Situationer nok, i hvilke Personer af denne Stands Forskellighed komme på lige Maade som andre, og hvori de ogsaa kan forholde sig paa samme Maade.

Den ubehindrede Adgang, som Iachimo faaer til Imogen, den Tilladelse, hun har, at beholde en Tienor og Fortroelig af Posthumus hos sig, hendes Bortriden uden videre Folge end af denne Tiener; Iachimos Kierligheds Andrag og Imogens Forhold der ved, dette og flere faadanne Ting falder Miss Lenox Urimeligheder, som i hendes Øine gior det hele Stykke urimeligt og latterlig. Hvem der altsaa, som hun, kan tillukke Øinene for alt det overveiende Skionne i dette Sørgespil, den kan biefalde hendes Daddel, og for ham skulde jeg forgives søge at skaffe Digteren nogen Retfærdiggjørelse.

Mig forekommer det Romantiske selv ved dette Sørgespil i en vis Forstand at være en Skionhed meere, for saavidt nemlig det tilstrækkende, underholdende og rørende

ærende i de fleste Scener og Karakterer derved bliver forhøjet. Jeg behøver ei at udmærke dette Stykkets fortrinligste Skønheder; de fremstille sig af sig selv for den opmærksomme og fordomsfrie Læser, der vist ogsaa vil beundre det Helse, med alle sine Uregelmæssigheder, som et hærligt Produkt af dramatisk Kunst. Hvad kan vel være mildere, mere indtagende, og derhos sandere og naturligere end Irrogens * Karakteer, de fortresselige Scener imellem hende og Bellarius, og de tvende Prindser?

Endnu fun et Par Ord om de Forandringer, som sildigere Digttere have foretaget med dette Sørgespil. Den ældste er af Durfey, og har den Titel: The injured Princess, or the fatal Wager. Lond. 1682. 4to., hvilken jeg fun kiender af Gildons ikke meget fordeleagtige Dom over samme. En nyere er ** af W. Hawkins, der har forsøgt at giøre Stykket regelmæssigere og bekvemmere til at opføres. Imidlertid bliver dette for nærværende ikke opført, men en seenere Omarbejdning af den berømte *** Garrick, hvori meget er udeladt og en anden Orden og Forbindelse indbragt imellem Scenerne. Formedelst Udeladelserne undskylder Hr. Gar-

ric

* Man læse derover: W. Richardson's Philosophical Analysis and illustration of some of Shaksp. remarkable characters.

P. 173.

** Cymbeline, a Tragedy, altered from Shakspeare.

*** Cymbeline, a Tragedy by Shakspeare, with alterations by Dav. Garrick. Lond. 1770. 8vo. Man finder den og i Bell's Edition of Shaksp. Plays, as the are now performed at the Theatres royal in London. Vol. II.

ric*k* sig i en fort Forerindring med Umueligheden af at opføre dette Skuespil, saadant som det var, paa en Aften. Den dramatiske Censor, der indlader sig i en vidtloftig Udbikling af den nye Plan og Opsætten, følder over Chymbelins tvende nye Omarbejdere følgende * Dom: Shakspear forekommer os, mellem disse tvende Herrer, som et anseeligt Træe, der har mange Udsud og overslodigt Lov. Den ene (Garrick) var saa sparsommelig og skaanselsfuld ved Bestieringen, at endnu en Mengde Udsud ere blevne tilbage; den anden (Hawkins) beundrede sin egen Hiernes Frugtbarhed saa meget, at han ei alleneste har tilskaaret det skjonne Træe saa stort som en Hække, men ogsaa udmayet det med poetiske Blomsterkransse, der ere mere behagelige end nyttige Zirater. Hr. Garrick har ustri dig indrettet dette Skuespil bequemmeligst til Opsætten paa Skuepladsen; men Hr. Hawkins's Omarbeidning vil behage enhver Læser med Digerfoelse mere, da han paa mange Steder har gjort Udtrykket mere harmonisk og de dunkle Steder forstaaeligere. I øvrigt ønske vi, at han havde beholdt mere og Hr. Garrick mindre af Originalen.

Ligeledes er og for saa klar siden en tydst ** Omarbeidning af dette Sørgespil udgivet, men da samme er mislykket Forfatteren, beklage vi dette saa meget mere, som Stoffet til dette Sørgespil frem for mange andre fortioner at blive udarbeidet af et for denne Digerart ganske dannet Genie.

* Vol. II. p. 76.

** Chymbelin, König von Britannien. Ein Trauerspiel. Nach ei nem von Shakspear erfundenen Stoff. Danzig. 1772. 8vo.

A n m æ r k u i n g e r
o v e r
E y s t s p i l l e t K i o b m a n d e n a f V e n e d i g.

De saa ofte igentagne Gebredelser, som man gør vor Digter over hans Skuespils Uregelmessigheder, angaae iblandt andet ogsaa en ubetænksom Esterladelse med at iagttaage de saa kaldte dramatiske Enheder. Maaske man i den hele Poetik ingenseds har lagt saa meget vilkaarligt til Grund, hvorpaa Nodvendigheds Regler ere blevne byggede, end som i Læren om den tre-dobbelte Enhed, hvilken man gør den theatraliske Digter til en Pligt. Man veed, hvor angstelig og vidlostig Corneille iblandt andre foredrog sine Grundsatninger derover, som han troede at have uddraget af de Gamles Monstere og Forsskrifter, og just derved uimodsigelig havet fassat, samt hvor omhyggelig han og de fleste af hans Landsmænd, i det mindste de ældre, era blevne denne Regel troe. Desuagtet havet man altid mere indseet, at tvende af disse Enheder, nemlig Tidens og Stedets, meget vel taalte Undtagelser, at der gives mange Tilfælde, hvor disse Reglers Tilsidesættelse er uden al Betenkning at foretrække

Op

Opoftrelsen af væsentligere Skionheder. De Gamles Monstere kan ei heri giøre os et Dieblik twivlaadige, saasnart vi betænke, at deres Skuespils forstellige Indretning fra vores, og i Besynderlighed Chorets, gjorde det nødvendigt at indskrænke Stykket inden et rimeligt, og ei formeget over Forestillingstiden udsløbende, Tidssrum, og ei at forandre Stedet, hvorpaa huint Chor, dette tilstuende ofte deeltagende Folk, var forsamlet. Ikkun den tredie Slags Enhed, Handlingenens Enhed, hører ustridig ei under Dramaets mechaniske men under dets væsentlige Regler, som samme har tilfølles med de fleste øvrige Digterarter. Interessens Grad og Virkningens Guldkommenhed berører paa, at Tilskuerens Giel bliver heftet paa een Hovedgienstand, med een Hovedbegivenhed bestiestiget, uadspredt og uforstyrret.

Shakspear har ofte ladet af Sigte de tvende første Slags Enheder. I Lysspillet, Winter Eventyret, laader han Handlingen paa eengang springe hen over en Mellemtid af sexten Aar; maaske den største Frihed af dette Slags, som en Dramatisk Digter nogensinde har tilladt sig, og det faldt ham selv saa meget i Minene, at han lod Tiden fremtræde som en Person, og undskyldte sig for denne Upasselighed. Af hans vilkaarlige Forandring af Stedet giver ethvert af hans Stykker oftere Beviser; han dovede det endog der, hvor ellers tvende Steders Fraliggenghed, og den Sandsynlighed, at de handlende Personer kunde saa hastig begive sig fra det ene til det andet Sted, havde afholdet en meer paa Regelmaessighed betænkt Digter fra denne Friheds Brug. I begge Henseender er han imidlertid let at fri-

frikiende, og hans Genies store Mestertræk i hans Subjecters øvrige Behandlingsmaade holde os for, hvad dem begge angaaer, skadeslos. Men, isald nu ogsaa den Bebreidelse traf ham, at han havde forsømt Handlingens Genhed? — og, efter Anseelse, træffer den ham i de fleste af hans Skuespil. Men virkelig, uden endog at bemærke, at mange af dem skulde være mere et Malerie og Forestilling af en Handling end sammes kunstmæssige dramatiske Udarbeidelse, hvilket i Besynderlighed er Tilfældet med hans historiske Skuespil, saa findes vi ved noiere Opmærksomhed, at han gemeenlig har vidst faaledes at indflette med Hovedhandlingen, hvad der synes at være Bi-handling og Episode, at han besynderlig deraf har sat sammen i et saa stærk og næsten lige lys med Hovedgienstanden, for derved desto mere at hæve denne sidste; eller meget mere, at det, som synes for os at være dobbelt, fordeelt Interesse, virkelig ei er det i Skuespillet selv, men allene i Kunstdommerens Oplossning og Udvikling, der først ved foldere Ekspertiske givt denne Opdagelse, og ei bemærkede det i sin varmere Gemytsforsatning, da han læste Stykket, og det, saa at sige, blev opført for hans Indbildningskraft.

Dette synes mig og her med Lisbmanden af Benedit at være Tilfældet. Begge Handlingerne, Jordens Grusomhed mod Antonio, og Bassanios Kierlighed ere saa lykkeligen foreenede i een Begivenhed, at de forekomme os at være kun een Handling. Digterens Fortjeneste og Kunst — thi i Sandhed, Shak-spear besidder mere Kunst, end man gemeenlig troer, og en Roes for ham, at den forekommer hans fleste Be-

dommere at være den blotte Natur — er desto større, da han, efter al Sandhulighed, betente sig af to forskellige Fortællinger og forbant sammes ganske forskellige Indhold til et Heelt.

Historien om Jodens Grusomhed er en meget gammel og længe for Shakspear paa forskellig Maade fortalt Begivenhed. Man har ogsaa i det Engelske en gammel * Ballade, hvor den i en upyntet, troehertig Tone bliver fremsat. Men da dens egentlige Alder ei med Visshed lader sig bestemme, bliver det tvivlsomt, om den er skrevet før, eller efter at det Shakspearske Stykke blev forsattet. Høist rimeligt derimod bliver det, at Digteren har benyttet sig af en Fortælling af Giovanni Fiorentino, der staar i hans sacralde Pecorone **, og som allerede var skrevet i Maaret 1378, hvoraf man i det Engelske havde en Oversættelse

Man finder den tilligemed kritiske Anmarkninger derover i Le Connoisseur N. XVI. Vol. I. og i Reliques of ancient English Poetry, Vol. I. Oversættelsen af samme forbigaas her, deels fordi ikun Jodens Fortælling og hans Paastand om dens bogstavelige Opfyldeelse deri ommeldes, deels og fordi det er uvist, om den var udgivet før Shakspears Tid, og følgelig om den blev benyttet af ham; endelig og fordi den indeholder intet fortrinsligt.

* Il Pecorone di Sig. Giovanni Fiorentino, nel quale si contengono qvarant' otto Novelle antiche, belle d'inventionne & di stile. Om den Udgave af 1601, 8vo in Trevigi bemerket Apostolo Zeno hos Fontanini. (Dell' Eloq. Ital. T. II. p. 184.) at den har nogle Noveller mindre og ellers derforuden afskillige Udeladelser. Den aldste Udgave er den af 1554. 8vo, trykt i Mayland.

sættelse eller * Eftersigning, der indeholder mange maae Omstændigheder, hvilke stemme overeens med dem, som forekomme i dette Skuespil. Her leveres altsaa det væsentligste af famine.

"I Florenz var en riig Kibmand, ved Navn Bindo, der havde tre Sønner. Paa sin Dødsseng indsatte han de toende ældste til Arvinger; den yngste, der hedte Giannetto, efterlod han intet, men hen- viiste ham til Ansaldo i Venedig, der havde staet Hædder til ham. Denne modtog ham med Glæde i sit Huus, og satte ham paa den bedste og behageligste Sted. Giannetto gjorde sig overalt antagelig og elsket. To af hans Venner vilde fare med to Skibe til Aleyan-drien, og de overtaalede ham til at ledsgage sig. Ansaldo for-hialp ham i denne Hensigt til et meget veludrustet Skib. Paa denne Reise faae Gianetto en Morgenstund en Havbugt med en meget herlig Havn, og erkynrigede sig hos Skibskapitainen om dens Navn. Denne sagde, ham, at Stedet tilhørte en Enkesfrue, der allerede havde gjort mange unge Mennesker ulykkelig. Hun er kion, lagde han til, og har gjort det til en Lov, at enhver, der kommer til hende, maae gaae til Sengs med hende, og at, naar han kan faae Omgang med hende, han da maae tage hende til Gemalinde og blive Herre over Landet; men hvis han ei kan det, maae han

* The Novel, from which the Merchant of Venice, written by Shaksppear, is taken, translated from the Italian. To which is added a Translation of a Novel from the Decamerone of Boccaccio. London 1755. 8vo.

han igien miste alt, hvad han bragte med sig. Giannetto's Nygierrighed blev opvakt ved denne Fortælling, og han løb ind i Havnens med sit Skib.

Damen imodtog ham meget gunstig med mange Eresbevisninger, og lod ham før Sengetiden tilbyde Vin og Konfekter, som strax derefter neddyssede ham i den dybeste Sovn. Han opvognede først meget sildig den anden Morgen, og erfarede, at han havde mistet sit Skib, og alt hvad derpaa var. Damen lod ham give Penge og en Hest, og han begav sig, meget nedslagen, tilbage til Venetien. Ganske bestemmet gik han om Natten til en af sine Venner og foregav, at han havde lidt Skibbrud paa Soen. Ansaldo, som erfarede dette, toeg ham igien til sig i sit Huus, med megen Glæde over, at han dog havde reddet sit Liv.

Giannetto foresatte sig i det følgende Aar at giøre den anden Reise derhen; thi han vilde endelig see dette Fruentimmer endnu engang og enten ægte hende eller dse. Ansaldo gav ham et nyt og endnu bedre Skib. Han landede derpaa anden gang i Havnens ved Belmont. Dameen imodtog ham igien paa den venstabeligste Maade, og samme Dag blev henbragt med lutter Glæde og Lysthed. Til Aftens blev der efter sat Forfristninger for ham, der havde den samme indslumrende Kraft. Følgende Morgen stod han igien for sildig op, havde forlørt alt, og fik kun en Hest og nogle Penge for at reise tilbage til Venetien. Ansaldo modtog ham ogsaa denne Gang, uagtet hans Forliis, med Glæde.

Endnu lod Giannetto ikke sit Forsæt fare, og dres paa at giøre en tredie Reise, for at oprette Skaden

ved

ved de to forrige. Ansaldo folgte alt, hvad han havde
for at udrede et nyt smukt Skib med Bare til ham,
og da der endnu hertil manglede ham ti Tusende Duk-
ter, henvendte han sig til en Jøde, og laante dem af
ham, under den Betingelse, at dersom han ei tilbage
betalte ham dem til St. Hans Dag, maatte Jøden
skiere ham et Pund Kjod ud af Livet, hvor han vilde.
Han udstedede desangaaende sin ordentlige Forkri-
ning, og bad Giannetto for hans Afreise, at, hvis
nogen Ulykke skulde møde ham, han dog vilde komme
tilbage til Venedit, saa at han kunde have den Glæde
at see ham endnu for sin Dod, da han kiendte Jødens
Grusomhed.

Paa Belmont gif det igien til paa samme Maade,
som forhen. Giannetto blev i mældaget med Glæde, og
man anstillede Turneerspil ham til Ere, hvori han
vijste sig med megen Berommelse. Henimod de skulde
gaae til Sengs hvilskede en af Hammerjomfruerne ham
den Advarsel i Øret, at han skulde lade som han drak
Vinen, og dog ei smage en Draabe. Dette gjorde
han, og anstillede sig siden efter, som han var kom-
met i en sterk Sovn. Damen lagde sig hos ham,
og nu saae Giannetto sig paa engang i Besiddelse af
alle sine Ønsker. Han blev den følgende Dag gjort til
Ridder og Regent af Landet og formælede sig med Da-
men. I hans Lykke forglemte han den arme Ansaldo,
indtil han engang stod ved Winduet tillige med sin Ge-
malinde og saae en Mængde Folk gaae forbie med bræn-
dende Takler. Saasnart han hørte, at denne Proces-
sion stede formedes til St. Hans Dags Høitiden, erin-
drede han sig paa engang sin Belgører, geraadede i

den yderste Uroelighed og fortalte sin Gemalinde, paa hendes indstændige Begiering, Marsagen dertil. Hun raadede ham strax at stige til Hest og tage den nærmeste Vej til Lands, at forsyne sig med nogle Ledsagere og hundrede Tusend Dukater, og at bringe Ansaldo tilbage til Belmont, om han endnu levede.

Jøden havde imidlertid ved Netten forfulgt Sagen mod denne sidste, og paastod at ville have et Pund af hans Kjød. Ansaldo bad kun om et Par Dages Frist, for maaskee endnu at see sin Giannetto; og Jøden bevilgede ham samme. Ansaldo's Venner tilbøde sig samtligen at betale Pengene, men Jøden var uovtståelig. Giannetto reiste med al muelig Hast. Hans Gemalinde, forklaerd i en Advokats Dragt, fulgte ham uden hans Vidende, ledsgaget af to Tjenere. Jøden lod sig ikke heller ved Giannetto's Tilbud bringe til at estergive sin Paastand, endskondt han til Slutning tilbød ham hundrede Tusende Dukater. Imidlertid kom Damen til Venetien, hun udgav sig for en Advokat fra Bologna, og fik strax megen Tillob. Giannetto og Jøden henvendte sig ligeledes til hende, og forebragte hende deres Sag. Hun vilde i Begyndelsen overtale ham til at modtage de hundrede Tusende Dukater, men omsonst; hun tilbød ham altsaa, at tage et Pund Kjød, dog ei mindre eller mere end et Pund, og uden at udgyde en Draabe Blod. Nu vilde Jøden hellere have de ham tilbudne hundrede Tusende, og tilsidst allene sine udlaante ti Tusinde Dukater; men han bekom set intet, og Ansaldo blev igien sat i Frierhed. Giannetto tilbød den formeente Ridder et anseeligt Bevis paa sin Erkiendtlighed; men han afslog alt,

og forlangte ikun den Ring, han var blevet vaer paa Giannetto's Finger, hvilken denne ogsaa efter nogen Vægring giver ham. Hans Gemalinde kommer endnu for ham tilbage til Belmont, hvorhen han derpaa be-giver sig tillige med Unsaldo. Hun anstiller sig opbragt og Jaloux over ham, fordi han ei mere har Ningent. Men han tilsværger hende, at han har givet Unsaldo's Advokat den, og hun sverger tvertimod ligesaa hziti-delig paa, at han har givet den til et Fruentimmer. Hans Taarer bevirge hende endelig til at opdage ham alting, og nu blev deres Kierlighed ved denne Tildragelse desto sterkere. Kammerjomfruen, som havde advaret ham angaaende Sovedrifken, blev givet Unsaldo til Gemalinde; og derpaa tilbragte de med hinanden deres øvrige Liv fornøjet og lykkelig.

Man seer allerede af dette Udtog, at denne Fortælling meget rimelig kan have været Kilden til det Shakspeariske Skuespil, da den indeholder mange Omstændigheder, som med samme komme overeens. Det er og meget sandsynligt, at denne Fortælling, saavelsom andre af denne Forfatter, var oversat i det Engelske af Painter, eller nogen anden. Giovanni Fiorentino var ei heller den første, der havde fortalt den; den forekommer allerede i en tidligere trykt og folgelig ogsaa tidligere skreven Bog, hvilken i Begyndelsen af det sextende Aarhundrede blev ostere oplagt, og formodentlig ogsaa oversat i det Engelske. Denne kaldes *Gesta Romanorum cum applicationibus moralisatis & mysticis*, og bliver ligeledes anset for Kilden til nærværende Skuespil i en Anmærkning til Slutning af *The Merchant of Venice* i Shakspears Udgave ved John-

son og Steevens; da begge Hoved-Begivenhederne i dette Skuespil, enhver særskilt forefindes i denne Samling af gamle Fortællinger, der i det mindste al-lerede for fem hundrede Aar siden vare meget gang- bare. Den første af disse tvende Historier, om Kib- mandens Forskrivning staer i Det 48 Capitel af Ms. Har. N. 2270 *, og er i nogle Omstændigheder fun- forskiellig fra det ovenanførte Udtog. Her er det nem- lig en Keiser Lucius i Rom, som haver en Datter, en meget smuk og ung Dame, der har indtaget en Ridder ved Hoffet, hvilken bliver nødsaget til at udstæde sin Forskrivning til en Jede for at faae de ham af Prind- sessen tvende Gange affordrede Penge inden hans Be- giering kunde blive ham indvilget. — Ved denne For- tællings Sammenligning med den forrige skulde man troe, at Giovanni Fiorentino havde lagt den til Grund for sin egen og siden udpyntet den med nogle af ham selv opdigtede Biomstændigheder, af hvilke Shakspear ogsaa tildeels har benyttet sig. Kibmandens Forskrivning bliver ustridig og meget interessanter ved den Om- stændighed, at han ei laaner Pengene for sig selv, men for sin Ven. En Omstændighed, af hvilken vor Diger har draget saa megen Fordeel, som hos ham gisr Antonio's Karakteer saa ædel og elskværdig, og bevir- ker, at det hele Stykke bliver at ansee som en Skole for Venstab.

Den

* Dr. Prof. Eschenburg har og fundet den i de tvende tydste Oversættelser af samme Bog, som findes paa det Wolsenbürtiske Bis- bliotheek, hvoraf den ene er trykt i Augsburg 1439 Fol. og den anden i Strasburg 1538 Fol.; folgelig er Fortællingen i denne Samling ældre end den af Giovanni Fiorentino, hvis Peccos rone først i Aaret 1534 første Gang blev trykt.

— 333 —

Den anden Historie med de tre Kasser staar i det 99 Capitel af samme Samling. "En Konge af Apulien sender sin Datter til Rom for samme steds at formæles med Keiserens Son. Efter nogle Begivenheder, der ei angaae Hovedsagen, bliver hun fremstillet for Keiseren, der siger til hende: *Puella, propter amorem filii mei multa adversa sustinisti. Tamen si digna fueris, ut uxor ejus sis, cito probabo.* Et fecit fieri tria vasa. Primum fuit de auro purissimo & lapidibus pretiosis interius ex omni parte, & plenum ossibus mortuorum; & exterius erat subscriptio: *qui me elegerit, in me inveniet, quod meruit.* Secundum vas erat de argento puro & gemmis pretiosis, plenum terra & exterius erat subscriptio: *qui me elegerit, in me inveniet, quod natura appetit.* Tertium vas de plumbo, plenum lapidibus pretiosis interius & gemmis nobilissimis; & exterius erat subscriptio talis: *qui me elegerit, in me inveniet, quod Deus dispositus.* Ista tria ostendit puellæ, & dixit: si unum ex istis elegeris, in quo commodum & proficuum est, filium meum habebis. Si vero elegeris, quod nec tibi nec aliis est commodum, ipsum non habebis. — Den unge Prinsesse valgte, efter modent Overlæg, Blyekassen, hvori, da den blev aabenet, fandtes Guld og Edelstene; og Keiseren sagde til hende: *Bona puella, bene elegisti* — ideo filium meum habebis.

Af Uldtoget af disse tvende Fortællinger — ansøres end videre paa benævnte Sted i Udgaven af Johnson og Steevens — synes mig det er aabenbart, at de ere, om ei umiddelbar, saa dog middelbar Kilderne til de trende Skuespillets Begivenheder. Der gives en Bog af en vis Richard Robinson, som Tanner ommelder
 (Bibli-

(Bibliothec. Britt. Hib. p. 476.), hvoraf denne Sag vist
stusde erholde noget Lys. Dens Titel er: A Record of
ancient History's, in Latin, Gesta Romanorum (autore,
ut supponitur, Johanne Leilando, Antiquario) translated
by me, perused, corrected and better'd. Lond. MDLXXVII.
12. Af denne Bog er der, efter det som samme steds
berettes, blevsen giort sex Udgaver imellem 1577 og 1601.
Men jeg har endnu aldrig funnet overkomme nogen af
dem. Den Formodning, at Leland er Forfatter af Gesta
Romanorum, er ganske vist ugrundet; men det er ikke
umueligt, at en Afskrift af denne Bog, som afveeg fra
den trykte, og maaske indeholdt de ovenansorte twende
Fortællinger, har befundet sig iblandt Lelands Papirer,
og er som Original bleven oversat af Robinson.

Krabmanden af Benedig vedligeholder sig endnu
stedse * paa den Engelske Skueplads, hvilket den fortie-
ner saavel for sine mangfoldige enkelte Skuespil, som
formedelst sammes hele Udarbeidelse, der havør mindre
uregelmæssigt og overstodigt, end mange andre af vor
Digters Skuespil. Deslo undværligere var den for-
meente Forbedring, som Lord Lansdowne ** dermed
foretog, hvorsore og hans Nations Kunstdommere ei
have troet sig at være ham megen Tak skyldig for de af
ham giorte Tilsetninger og Forandringer:

* Man kan see en Kritik over Skuespillerne i Anledning af dette
Stykkets Forestilling i The Dramatic Censor. Lond. 1770.
8vo. Vol. I. p. 278.

** The Jew of Venice, a Comedy by Lord Lansdowne. Lond.
1701. 4to. See desangaende: Dodd's Beauties of Sh. Vol.
I. p. 67. — The Companion to the Playhouse. Lond. 1764.
8vo. Vo'. I. Litr. J. — The Dramatic. Censor. Vol. I. p. 298.

